

Kien Nguyen

Thân Phận Dư Thừa

Nguyên tác : The Unwanted

Dịch giả : Nhật Tiến

Lời ghi chú của tác giả

Cuốn Thân Phận Dư Thừa là hồi ức thừa ấu thơ và thời niên thiếu của tôi ở Việt Nam. Nó xuất phát từ những kỷ niệm sống động của tôi trong những năm này và được bổ sung thêm bằng sự hồi tưởng của mẹ tôi và em trai tôi. Kính dâng mẹ Người đưa con vào đời và kính tặng ông Frank Andrews người đã mang cho tôi một đời sống mới. Chân thành cảm tạ Alexandra Bennett và Scott Morgan đã tạo cảm hứng cho tôi viết cuốn này. Judy Clain đã cho tôi cơ hội trở thành văn sĩ. Fiona và Jake Eberts có niềm tin nơi tôi ngay từ thừa ban đầu. Eaine Gartner với' sự có mặt tận tình. Michaela Hamilton đã giúp tôi trau chuốt lời văn. Peter Miller với trái tim sư tử đã hỗ trợ tôi từng bước trên đường sự nghiệp. Em Nguyễn Bé Ti đã là đứa em yêu quý của tôi. Nguyễn Jimmy đã giúp tôi đi lại con đường trong ký ức. Ilona Price và Jason Goodman về sự nồng nhiệt và rộng lượng. Joanna

Russco-tabeek đã dành cho tôi nhiều bữa ăn miễn phí tại tiệm Painoteca. Lisa Sharkey với sự khích lệ cần thiết. Milan Tina với một tình bạn chân thành. Đặc biệt xin cảm tạ tất cả quý vị tại cơ sở xuất bản PM & Little, Brown đã giúp tôi thể hiện từ thân phận dư thừa trong ký ức trở thành một tác phẩm. Và đặc biệt gởi tới chị Loan, dù nay chị ở bất cứ nơi đâu, em cũng không bao giờ quên chị.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Lời nói đầu của tác giả

Lời nói đầu của tác giả

Năm tôi lên tám, do một sự tình cờ, mẹ tôi mua được một cuốn sách ở chợ trời. Bà đưa cho tôi và nói rằng: "Con và đứa bé trong chuyện chỉ khác nhau mỗi bức tường mà thôi, và mẹ sẽ không bao giờ để con rơi vào hoàn cảnh của nó." Tôi đã đọc đi đọc lại cuốn sách và khóc nhiều lần vì cảm thương nỗi bất hạnh của đứa bé trong truyện. Đó là cuốn "Chim hót trong lồng" của nhà văn Nhật Tiến. Tôi không bao giờ nghĩ tới có một ngày trong cuộc đời, tôi lại được hân hạnh cảm chung một ngòi bút với tác giả, để chia sẻ thân phận dư thừa của tôi. Tôi cũng đã được đọc nhiều tác phẩm khác của Nhật Tiến, trong đó có cuốn tôi thích nhất là "Thềm Hoang". Ông đã trở thành một trong những tác giả mà tôi hâm mộ, cùng với những cây bút khác như Khái Hưng, Nhất Linh, Tô Hoài, Mai Thảo, Ngô Tất Tố, Nguyễn Tuân, Nguyễn Công Hoan, Thạch Lam, Lan Khai, Pearl S. Buck, Leo Tolstoi, Mark Twain, Alexander Dumas ...v v .. Văn phong của Nhật Tiến làm sống động những tình tiết của câu chuyện. Những hoàn cảnh mà ông diễn tả cùng những hình ảnh về các mảnh đời tuyệt vọng trong các sáng tác của ông đã vô cùng sống thực đến nỗi vẫn còn mãi mãi ám ảnh trong tâm hồn của tôi. Khi tôi đọc bản Dịch "Thân phận dư thừa", cứ mỗi trang viết bằng tiếng mẹ đẻ quen thuộc, được trau chuốt qua ngòi bút điêu luyện của Nhật Tiến, lại làm bùng

lên trong thế giới riêng tư của tôi đậm hương vị mới, linh động, rực rỡ màu sắc. Đối với một người viết trẻ, còn đang dò dẫm tìm đường, tôi rất may mắn có cơ hội học hỏi thêm rất nhiều ở nhà văn Nhật Tiến. Một câu ngạn Ngữ Trung Hoa nói rằng: "Nếu anh có một vị Thầy dạy dỗ trong một giờ thì anh đã có một bậc nghiêm từ mãi mãi trong đời sống". Tôi đã may mắn làm việc với nhà văn Nhật Tiến trong suốt thời gian dài hơn là một giờ rất nhiều. Xin chân thành cảm ơn bác Nhật Tiến. Xin trân trọng giới thiệu với bạn đọc "*Thân phận dư thừa*" được dịch bởi nhà văn Nhật Tiến.

Kien Nguyen

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến

Chương 1

Nhật Tiến dịch theo THE UNWANTED của Kiên Nguyễn.

Nha Trang ngày 12 tháng 5 năm 1972.

Tôi còn nhớ như in cái đêm hôm ấy đó là kỷ ức đầu tiên và cũng là kỷ niệm vui sướng nhất trong thời thơ ấu của tôi, vẫn cái mùi xiên thịt nướng quen thuộc từ dưới bếp tỏa ra. Tiếng của mẹ tôi rộn ràng qua các hành lang dài, ra lệnh cho đám người giúp việc với một thoáng tự kiêu. Không khí ẩm ướt của mùa hè bọc thành một làn hơi sương mờ ảo quanh tôi, tạo nên một loại oi bức chỉ ở Nha Trang và chỉ vào tháng năm mới có. Và điều mà tôi ghi nhớ hơn hết là bầu không khí

hân hoan, hội hè tràn ngập quanh tôi khi tia nắng chiều tắt lịm vào lòng đại dương chỉ cách cửa sổ phòng tôi khoảng vài trăm thước. Đó là sinh nhật lần thứ năm của tôi.

Căn nhà thời thơ ấu của tôi, để đáp ứng với sự đam mê sống gần những bãi biển xinh đẹp của mẹ tôi, đã được cất ngay sát mé nước với tiếng sóng rì rào ở kè đá nền nhà cái biệt thự này gồm ba tầng lầu và có tới trên hai mươi bốn phòng trong đó có ít nhất tám phòng ngủ. Tất cả đều được trang bị bằng những đồ đạc kiểu phương tây đắt tiền, được bày biện theo cung cách do chính mẹ tôi nghĩ ra. Và để cho căn nhà vừa có tính cách riêng biệt, vừa để xưng tụng ông ngoại tôi, mẹ đã đặt tên cho nó là biệt thự họ Nguyễn. Theo những câu chuyện mà tôi được nghe, phần lớn là do ông bà ngoại tôi kể lại, thì mẹ tôi cất căn nhà này vào lúc bà mang thai tôi, với sự mong muốn có đứa con đầu lòng trong căn nhà của chính mình. Mẹ tôi sơn tường quanh nhà bằng màu vỏ trứng. Bà thường biểu lộ sự khó chịu khi tôi diễn tả cái màu trắng này là sự cũ kỹ của thời gian. Từ cổng trước vào nhà là một lối đi có lát bằng đá cẩm thạch màu hung đỏ chạy vòng quanh khu vườn trong có một bể bơi hình bầu dục. Người làm vườn, được mượn qua văn phòng dịch vụ, tên là ông Trần. Công việc của ông là trông và coi sóc rất nhiều cây hoa hiếm quý thuộc nhiều loại trước nhà. Mẹ tôi vì muốn ngăn cách ngôi nhà xinh đẹp với thế giới bên ngoài nên đã cho dựng lên hai tấm cửa khổng lồ bằng sắt cùng với cái hàng rào kẽm gai thật cao có dây leo mọc thật dày đặc, che khuất mọi thứ bên trong. Ngày trước, tôi thường chơi đùa với đồ chơi ở ngoài vườn trong khi bọn trẻ chơi ở phía bên kia hàng rào vẫn thường dòm vào để nhìn tôi với đầy vẻ thèm thuồng. Theo mẹ tôi thì tôi không thể giao du với chúng nó được, hoặc là vì lũ đó quá dơ dáy hoặc là vì tôi quá sạch sẽ. Ở Việt Nam con nhà giàu như tôi thường di dép xăng đan để chân khỏi bị nóng và bẩn trong khi bọn con nhà nghèo ở bên kia hàng rào thì chỉ dẫm chân đất.

Trưa hôm ấy, trước khi cử hành lễ sinh nhật, gần như mọi sinh hoạt đều tập chung trong nhà bếp. Tôi giang tay giả làm một chiếc phi cơ đang lượn giữa đám đông người, miệng vù vù tiếng động cơ và làm như máy bay bị rớt khi đụng vào chân mọi người. Em tôi và tôi chế ra cái trò chơi tài tình ấy để vùi vỉnh những món ăn vặt của đám người làm. Tiếc thay vì quá bận rộn nên chẳng có ai chú ý đến tôi cả. Ở ngay giữa căn bếp chính, một toán đầu bếp đứng chung quanh một cái bàn lớn, đang trang trí một cái bánh vĩ đại màu trắng trên có

những đoá hoa hồng, dây leo màu nâu với những lá xanh làm bằng kem và mầu thực phẩm. Phía bên kia, trong làn khói mù mịt, những con gà mái dầu chờ tới lượt bị cắt tiết, tiếng kêu cục tác sợ sệt của chúng vang lên át cả tiếng xèo xèo nóng rẫy của thịt heo chiên. Cách đó vài bước, một tốp tở gái tíu tít vây quanh cái bếp lò đang bận rộn sửa soạn cho những món ăn chính. Một người bắt cái quạt trên trần lên trong khi một cô khác đang chắt nước luộc mì cho chảy xuống cống. Làn khói toả lên từ nồi nước sôi làm tăng thêm cái nóng ở trong phòng.

Nhìn quanh để tìm nạn nhân mới cho cái trò chơi lượn máy bay, tôi phát hiện một thằng bé phụ của người cung cấp thực phẩm. Hắn chỉ trạc lên mười, thân hình choắt choeo với những vàng quầng thâm dưới hai mắt. Tay bưng một cái bát tổ bự đầy kem, hắn đang chạy xuống bếp thì đụng ngay phải tôi. Tôi biết tẩy của đám người làm là họ rất sợ mẹ tôi khi bà nổi cơn lôi đình. Trong lúc cậu nhỏ đang còn lo lắng nhìn xem tôi có bị thương tích gì không, thì tôi đã vọc tay vào bát xớt đầy một bàn tay toàn là kem. Trước khi hắn ta kịp hoàn hồn, tôi cười ré lên và đông tuốt, vừa chạy vừa liếm cái vị ngọt trên tay. Lên trên lầu, tôi tính dòm lén vào phòng ngủ của mẹ tôi. Bà ngồi kia như một bà hoàng trước bàn trang điểm, chỉnh tề trong chiếc áo dạ hội kim tuyến màu xám nhạt, lông lánh dưới màu vàng cam nom tựa như lớp vẩy cá. Bà đang tập trung vào việc chải mớ tóc dài đen nhánh, dợn sóng, chảy xuống tấm lưng ong của bà. Mẹ tôi không thuộc loại phụ nữ Á Đông mảnh mai điển hình. Ngực bà nở nang, hông tròn trịa, eo nhỏ nhắn. Đôi mắt của bà to, viền đậm chung quanh và đang tập trung vào chiếc bóng của mình ở trước mặt. Trải nhiều năm nhìn thấy mẹ tôi đứng ngẩn ngía trước gương, đã khiến cho tôi tin rằng mẹ tôi là một người hiếm có nhất, xinh đẹp nhất trên trần gian này. Sự hiện diện của tôi làm mẹ tôi giật mình. Bà ngừng nhìn bóng mình trong gương, quay lại phía tôi mỉm cười, phô ra những cái răng trắng và đều. Căn phòng này đây, đã từng có những lúc tôi ngồi hàng giờ để nghe mẹ tôi giải bày về bí quyết sắc đẹp của bà. Chắc chắn là tôi đã ngồi chăm chú nghe nhưng không phải vì những điều bà nói, mà là bị thôi miên vì giọng nói của bà, vừa quyến rũ vừa luôn luôn đầy trí tuệ và thông minh. Nụ cười của bà chợt mất đi, bà nghiêm mặt hỏi tôi :

- Coi kìa, mặt con bôi đầy lên những cái gì thế ? T

ôi liền sờ tay lên má và cảm thấy mấy vệt kem còn sót lại. Vừa liếm ngón tay, tôi vừa trả lời:

- Đó là cái ở dưới bếp để làm bánh sinh nhật cho con hôm nay. Con có vô được không ?

Mẹ tôi gật đầu:

- Được chứ, con vô đi. Rồi bà rầy tôi:

- Cái thằng dơ dáy chưa kìa! Ai lại ăn uống như thế. Sao không chờ tới bữa tối?

Tôi ngồi ngay lên giường và nhìn bà một cách tò mò. Dùng một miếng bông lót nhỏ, bà đang thoa một loại phấn trắng lên mu bàn tay. Tôi hỏi :

-Mẹ làm gì thế hả mẹ ?

-Mẹ thoa phấn lên bàn tay đó mà.

-Để làm gì vậy ?

-Có mỗi một câu đó mà sao hỏi hoài vậy con ?

-Nhưng con chẳng bao giờ nhớ câu trả lời của mẹ.

Bà ngưng lại và giơ cả hai bàn tay lên ngắm, nom chúng như hai tên lính đứng nghiêm chỉnh sẵn sàng chờ kiểm tra. Bà nói :

-Mẹ làm như vậy để mọi người chú ý đến tay của mẹ. Con coi có đẹp không ?

Cùng với sản nghiệp, hai bàn tay là niềm kiêu hãnh lớn nhất của bà trong cuộc đời. Trước khi gặp ba tôi, bà đã từng làm bàn tay mẫu cho một công ty kim hoàn. Trái ngược với thân hình khiêm gọi của bà, tay bà thon dài và thanh nhã. Mỗi ngón là một tháp bút mềm mại không nhìn thấy khớp, làn da không có nếp nhăn, móng tay thon dài, sơn thuốc kỹ lưỡng và bóng loáng. Bà để ra hàng giờ ngồi giữa những đường viền, tỉa những chỗ da thừa và thay đổi màu thuốc

sơn. Chỉ đến khi nào mẹ tôi hoàn toàn hài lòng với bàn tay, sau đó bà mới trang điểm tới mặt và dành vài tiếng đồng hồ cho việc này. Bà nói vì khuôn mặt bà không được toàn bích nên sự thành công của bà phải dựa trên bàn tay. Để làm nổi bật nét đặc biệt này của mình, mẹ tôi luôn luôn phô diễn hai bàn tay. Chúng cử động uyển chuyển trước mặt bà trong mỗi cuộc trò chuyện, chống lên má khi chụp hình hay nâng cằm lên mỗi khi bà muốn sử dụng uy quyền thiên phú của mình.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 2**

Nha Trang 25 tháng 3 năm 1975

Một loạt tiếng nổ kinh hoàng lôi tuột tôi ra khỏi giấc ngủ say. Tôi nhảy khỏi giường, lơ mơ chẳng biết chuyện gì quanh mình. Bầu trời qua cửa sổ lung linh những ánh sao yếu ớt. Tôi tự hỏi phải chăng những tiếng nổ mà tôi vừa nghe đó chỉ là do chính tôi tưởng tượng ra thôi. Một loạt tiếng súng lại vang lên, tôi tỉnh hẳn vì kinh hãi. Vừa mò mẫm tìm dép trong bóng tối, tôi vừa lên tiếng gọi mẹ. Một bóng người chạy bổ vào phòng, tay cầm ngọn nến. Hoá ra là Loan, chị vú của tôi, mới mười tám tuổi, là người trẻ nhất trong đám người làm của nhà tôi. Tóc chị rối bời, mặt lộ vẻ còn ngái ngủ. Trong ánh sáng mờ mờ của căn buồng, nom chị ngơ ngác và run rẩy. Tôi chạy tới rúc vào ngực chị, hít thở mùi thơm êm dịu và quen thuộc từ chị toả ra. Chúng tôi cựa vào nhau giữa căn buồng.

Từ hơn một tháng nay, tiếng súng và tiếng bom tràn ngập Nha Trang. Hằng ngày đài phát thanh loan tin mỗi lúc một đáng lo ngại hơn cho đến khi sự tê liệt đã loang ra khắp nơi như một bệnh dịch. Mọi người gắng theo dõi báo cáo mới nhất với vẻ im lặng và cay đắng nhẫn nhục. Những tin đồn thổi lan rộng khắp Nha Trang, ăn sâu vào phố xá như một chứng bệnh ung thư. Từ lúc không còn cai ngục nữa, cửa nhà tù mở bung, bọn tội phạm ủa ra như làn nước bắn, tàn nhẫn cướp phá trong thành phố. Không ai dám mạo hiểm ra ngoài. Phố xá vắng tanh, thỉnh thoảng mới có một chiếc xe phóng đi

vội vã. Những căn nhà khoá cửa kín mít biểu lộ sự sợ hãi của gia chủ. Đài truyền hình chiếu cảnh những thành phố gần vùng chiến sự, ở đó, giữa ban đêm, những người dân yếu bóng vía phóng ra khỏi cửa, không mang theo được những gì ngoài những đứa trẻ còn thơ dại. Những người tỵ nạn trắng tay, chân dẫm đất bị cuốn đi từ thành phố này sang thành phố khác, trốn chạy khỏi nỗi khiếp sợ vô hình, đầu rỗng tuếch chẳng còn biết chạy đi đâu và trốn cái gì. Kiếm cái ăn đã trở thành mối lo thường trực kể từ khi chợ búa không còn họp đều đặn nữa. Thành phố như một con cá đang hấp hối trên vĩa hè, ngập thở một cách tuyệt vọng.

Như phần lớn người dân Nha Trang, chúng tôi đóng chốt trong nhà chờ đợi sự kinh hoàng của chiến tranh bộc lộ hết cơn thịnh nộ của nó. Cho đến nay thì chỉ có một vài sự đùng độ làm xuyên thủng lá chắn bảo vệ ngôi nhà của họ Nguyễn. Tôi nhớ lại sự kiện đầu tiên và kinh khủng nhất đã làm mẹ tôi mất đi ý niệm về sự an toàn: Ngân hàng của bà bị sụp đổ. Từ năm 1968, mẹ tôi đã là một đồng chủ tịch một ngân hàng nhỏ ở Nha Trang. Một nửa tài sản đứng tên mẹ tôi, còn nửa kia thuộc về một cặp vợ chồng người Tàu giàu có. Vào một buổi tối, mẹ tôi nhận được một cú điện thoại báo tin rằng người hùn vốn với bà hiện ở Thái Lan và họ đang trên đường tềch sang Nữu Ước ôm theo toàn bộ tiền bạc. Ngày hôm sau bà đến văn phòng để chứng kiến một sự tan hoang và đầy rác rưởi. Ở bên ngoài, hàng trăm khách hàng giận dữ đang gọi tên bà và đang tìm cách phá cửa đòi vô. Chỉ sau vài giây đứng trước đám đông, mẹ tôi đã phải thoát khỏi ngân hàng qua một cửa ngách. Tuy thân thể không hề hấn gì nhưng cái ý chí vốn cương cường của bà đã như sụp đổ. Từ trên ban công phòng ngủ tôi nhìn thấy mẹ tôi trở về. Một bên giày đã tuột đầu mắt, vẻ thất thần hiện rõ trên gương mặt của bà. Dương Lâm, ông bồ chung sống với bà, trẻ hơn bà tới mười tuổi, đang cùng với bạn bè tắm nắng cạnh hồ bơi. Nhưng cặp mắt như mất hồn của bà không mấy may để ý họ. Họ nhìn bà chòng chọc cho đến khi bà biến mất vào nhà. Chỉ khi đôi chân bà chạm tới nền đá lạnh trong phòng khách, bà mới đổ vật xuống trong tiếng gào nức nở. Một nỗi tuyệt vọng tràn ngập như nhận sâu tôi xuống một hố thẳm. Từ trên ban công tầng hai, tôi bắt đầu khóc với bà cho đến khi có những tiếng nổ dữ dội vang lên làm lấn át tiếng thổn thức của tôi, những tiếng nổ giận dữ của bom đạn.

Bây giờ đây, cũng lại những tiếng ầm ầm rung chuyển như thế đã hát

tôi ra khỏi giường và đẩy tôi vào vòng tay của chị Loan. Chị bế tôi chạy xuống cầu thang vào phòng khách tìm mẹ tôi lúc này đang bận tiếp một số khách chọn lọc. Để tìm hiểu thêm tình hình, Bà đã mời vài viên chức chính phủ còn bị kẹt lại Nha Trang tới nhà. Bà ngồi trên chiếc ghế, khiêm nhượng trong chiếc áo dài, phủ bên ngoài chiếc quần đen. Đang mang thai được chừng bốn tháng, bụng của bà như muốn trồi lên dưới bộ quần áo lụa.

Lúc này bà đang nói dở câu chuyện với ông Đặng, trưởng ban thông dịch của lãnh sự quán Hoa Kỳ. Ông bà Đặng là một trong những người hợp tác quan trọng nhất của mẹ tôi. Trái tim bà không dành bất cứ một mối liên hệ nào thẩm thiết hơn là một tình bạn giao tế. Bà thừa nhận điều đó với tôi trong nhiều trường hợp rằng cái nhược điểm đó vốn là bẩm sinh của bà, ngoại trừ đôi khi chính bà lại xác nhận rằng cá tính đó không phải là nhược điểm, mà lại là một cách ứng xử thành công trong cuộc đời. Nói một cách đơn giản mẹ tôi không bao giờ tin vào bất cứ ai ngoài chính bản thân mình. Quan hệ giữa mẹ tôi và vợ chồng ông Đặng tuyệt nhiên chỉ là chuyện làm ăn. Do chức vụ đang giữ, ông Đặng có thể cung cấp cho mẹ tôi những tin tức tối mật và mới nhất về đất nước, về thị trường với những nhân vật liên đới chủ chốt, bao gồm cả những nhân vật hiện đang dự buổi tiệc này. Do vậy mẹ tôi có được những tin tức từ tận gốc, đáng giá nhất. Đổi lại ông Đặng được coi là thân thiết để được vào nhìn thấy tận bên trong buồng ngủ của bà, ở đó ông được công nhận là cánh đàn ông tại các bàn mật chược đã bàn ra tán vào rất đúng khi nói rằng bộ quần áo ngủ của bà thật vừa khít một cách tuyệt hảo với cơ thể hấp dẫn của bà!

Còn về bà Đặng thì luôn luôn là người khách tiêu biểu nhất, lôi cuốn nhất trong các buổi tiếp khách của mẹ tôi. Vào lúc đó, với ly sâm banh còn vơi một nửa, cầm lồng lẻo ngang ngực áo khoét rộng, bà Đặng đứng cách chồng vài bước, ngả vào dượng Lâm và một khách khác để dựa dẫm. Mỗi lần dượng Lâm và ông bạn thì thảo vào tai bà chuyện gì đó lại làm bà cười rú lên, nghe rộn rã như tiếng thủy tinh vỡ. Ngồi gần đó, mẹ tôi và ông chồng bà Đặng đang bị cuốn vào câu chuyện sôi nổi, dường như chẳng còn đếm xỉa đến quang cảnh âm ỉ đang diễn ra chung quanh.

"Mẹ ơi... ! -tôi gọi chỗ vào từ ngoài cửa. Mẹ tôi xin lỗi và đứng dậy đi về phía chúng tôi. Trong vòng tay ấm của chị Loan, qua thân mình

chị rung động, tôi cảm nhận được cơn bối rối của chị khi mẹ tôi đến gần. Không kịp để Loan nói gì, bà đã sấn tới và giằng lấy tôi. Với cái nhìn lạnh lùng, bà găm gừ vào tai người tớ gái, cố để không ai nghe thấy: "Xéo ngay..." Rồi mẹ tôi xoay một vòng, bế tôi trên tay bà trở lại với mọi người cứ như không có chuyện gì xảy ra. Hướng về ông Đặng bà nói:

- Xin lỗi cháu nó sợ.

Ông Đặng vừa nói vừa thở dài:

- Hừ... tình cảnh này thì... ai cũng thế, huống chi nó... Bà biết đấy, bà nên đi khỏi đây trước khi quá muộn...

- Sao vậy? Thế còn người Mỹ? Họ không còn giúp chúng ta à?

Ông Đặng nhìn mẹ tôi với cái nhìn chỉ dành cho kẻ mất trí hoặc đàn độn hết chỗ nói:

- Người Mỹ! Bà nói chuyện gì thế? Họ đã bỏ chúng ta từ lâu rồi. Ta chẳng còn nhận được sự trợ giúp nào của họ từ năm 1972 kia. Mình đã phải tự lo lấy và... sụp đổ quá nhanh...

" Nhưng... " mẹ tôi lấp bắp, lấy tay bịt tai tôi lại cứ như là để cả hai chúng tôi thôi không còn cảm nhận được cái ngạt ngào của tình thế.

- Theo ý kiến tôi, nhất định là bà phải đưa gia đình ra khỏi đây ngay lập tức. Cộng quân đã chiếm được cả thành phố Qui Nhơn và cả Tuy Hòa rồi. Chỉ vài cây số ngắn ngủi xuyên rừng nữa thôi là họ sẽ tới được đây.

- Trời ơi tôi phải làm gì bây giờ.

- Như tôi đã nói rồi, thưa bà, tất cả những gì chúng ta có thể làm được lúc này là cuốn gói chạy ngay đi... Sáng sớm mai gia đình tôi cũng rời khỏi nơi đây, tôi khuyên bà cũng nên làm như thế.

- Tôi biết đi đâu bây giờ?

- Thì... trước hết hãy vào Sài Gòn. Ít ra là từ đó bà cũng có thể ra

khỏi Việt Nam qua ngã sân bay. Mặt khác, nếu tình hình chính trị được cải thiện hơn, bà vẫn có thể quay về Nha Trang kia mà...

- Tôi chẳng còn có gì ở đây mà tính chuyện quay trở lại, tôi đã mất cái ngân hàng và tất cả tiền bạc rồi.

Ông Đặng nhún vai biểu lộ tình trạng bất lực của mình:

- Thế thì lại càng có lý do rời bỏ cái xứ sở tuyệt vọng này. Xin đừng quên giữ liên lạc với tụi tôi ở Sài Gòn. Đây là địa chỉ mà tụi tôi sẽ tới.

Ông viết nguệch ngoạc lên phía sau tấm danh thiếp và trao vào tay mẹ tôi.

Đêm đó... ngay khi buổi tiếp tân còn lại vài người khách, mẹ tôi bảo dưỡng Lâm đi thuê một chiếc xe van loại nhỏ. Cái xe rộng rãi này có vẻ như là phương tiện duy nhất để mẹ tôi có thể bốc đi được sáu người trong nhà bao gồm luôn cả ông bồ của bà. Lúc dưỡng Lâm trở lại với chiếc xe, chúng tôi chạy vào nhà để gom một số vật dụng cần thiết. Khi chúng tôi theo gót những người khách cuối cùng trên lối đi ra đường, không một mạng nào trong ngôi nhà này biết được dự tính táo bạo của chúng tôi. Phần lớn những kẻ hầu người hạ đều đã đi ngủ ngay từ lúc buổi tiếp tân bắt đầu.

Bỗng nhiên, không biết từ đâu đó, chị Loan chạy xộc tới đầu xe và khóc lóc van xin mẹ tôi cho đi theo. Suốt tám năm nay, chị đã mang lại cho gia đình tôi thêm biết bao đảm ấm. Chị đã ân cần đối với tất cả mọi người kể cả với mẹ tôi vốn là người hay khinh miệt những tầng lớp thấp kém. Từ lâu rồi, tôi vẫn coi chị là một thành viên trong gia đình. Trên xe, trong chỗ của mình, mẹ tôi lặng lẽ nhìn cảnh tượng khó chịu đó. Tuy nhiên, tiếng kêu khóc của chị đã làm ông bà ngoại mủi lòng, và ông tôi đã lên tiếng phụ họa thêm cho chị. Trước sự can thiệp nhẹ nhàng nhưng cương quyết của ông tôi, mẹ tôi đành phải chấp nhận cho chị lên xe khi đã yên chỗ, chị ôm ghì lấy tôi và em tôi. Chị hôn chúng tôi mà nước mắt đầm đìa trên má rồi chị cúi xuống áp khuôn mặt vào bàn tay của mẹ tôi. Đôi môi của chị mới chỉ chạm vào làn da thì bà đã rút phắt ngay lại như vừa rớt phải lửa. Mặt bà tối sầm lại đôi mắt toé lửa nhìn chị đầy vẻ căm ghét. Rồi trong một lúc bất ngờ, mọi người giật bắn mình khi thấy mẹ tôi giáng một cái tát vào bên má trái của chị. Cái tát nẩy lửa làm đầu của chị bật ngửa về phía

sau, đập vào thành sắt của chiếc xe gây ra một tiếng động khô khan vang vọng. Có vẻ như chị vẫn còn muốn giữ cho cái đầu cúi xuống đến tận sàn. Trong cơn kinh hoàng lặng lẽ, em tôi sợ hãi bắt đầu khóc thút thít nhưng chẳng ai với tới nó để dỗ dành. Còn tôi vì quá dao động nên chẳng thể thốt lên được một lời.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 3**

Sài gòn - tháng tư năm 1975

Ở Sài gòn chúng tôi thuê một căn nhà hai tầng tại một khu phố tây chỉ cách dinh Độc Lập, nơi tất cả các tổng thống của Việt Nam cư ngụ, có vài con đường. Mới tới còn bỡ ngỡ, tôi và Jimmy cứ chạy lên chạy xuống cầu thang, dòm vào các phòng và ngó ra ngoài đường phố bận rộn qua những khe hổng của các cửa sổ đã bị bịt kín. Hai anh em tôi chẳng đưa nào hiểu tại sao chúng tôi lại đến nơi này. Vì người lớn trong nhà còn đang lo bấn lên, nên tụi tôi tha hồ mà lang thang tìm tòi khắp các xó xỉnh.

Sài Gòn đã quá lộn xộn rồi. Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu đã bất ngờ từ chức vào ngày 23 tháng tư năm 1975. Vợ vét mọi thứ đồ tế nhuyễn, của riêng tây, ông ta chuồn khỏi nước. Để trấn an quần chúng, quốc hội đã chỉ định ông Trần Văn Hương làm tân tổng thống. Đến lượt ông Hương nêu một kỷ lục mới về nhiệm kỳ tổng thống ngắn nhất trong lịch sử Việt Nam: bốn ngày ! Vào trưa ngày 27 tháng năm, theo sự ủy nhiệm của quốc hội, lại một tân tổng thống, ông Dương Văn Minh, đã xuất hiện bên ngoài đại sảnh của dinh độc lập để vẫy chào đám đông Ông Minh đã hâm nóng lại niềm tin của dân chúng bằng một lô những lời hứa hẹn hấp dẫn. Tuy nhiên, cũng giống như cái chính phủ bấp bênh, những kế hoạch, hoang tưởng của ông cuối cùng cũng tan thành mây khói.

Nghe người lớn trò chuyện, tôi hiểu mẹ tôi đưa chúng tôi vào Sài Gòn là để rồi sẽ bay ra nước ngoài một khi chính phủ thật bại. Ngay trong vài tuần lễ đầu, mẹ tôi đã đi móc nối và đã lấy được đủ giấy

thông hành và vé máy bay, có thể ra đi bất cứ lúc nào chúng tôi muốn. Tuy nhiên, cứ mỗi lần nói tới chuyện rời Việt Nam, ông bà ngoại tôi lại chối đây đây. Thêm nữa cũng giống như ông tổng thống mới, Sài Gòn vẫn không chịu chấp nhận thực trạng sụp đổ đang diễn ra khắp mọi nơi. Chừng nào vẫn còn các buổi liên hoan, các buổi tiệc tùng thì chừng đó vẫn còn hy vọng. Mỗi ngày chúng tôi lại nói lời giã biệt với vài người trong đám bạn bè của mẹ tôi khi họ bỏ ra đi. Với chúng tôi, tương lai cũng không đến nỗi tệ hại lắm, bởi vì luôn luôn có những chuyến bay tới và chúng tôi có được sự bảo đảm sẽ có chỗ trong chuyến bay đó. Cho nên chúng tôi vẫn ở lại thành phố và chờ đợi. Trong gia đình, giữa mẹ tôi và chị Loan có một sự căng thẳng không thể hòa giải. Chị cố tránh mặt mẹ tôi mà không thể được vì dường như mẹ tôi lộ diện ở mọi nơi mọi lúc khi không còn bận rộn về những công việc ở ngân hàng như xưa nữa, bà trở nên gần như suy sụp.

Những tin tức ở nhà do bà chị của mẹ tôi nhắn vào lại càng làm tính nết thất thường của bà thêm tệ hại hơn. Bác tôi cho hay rằng từ ngày 2 tháng tư, khi cộng quân chiếm Nha Trang, thì gia đình bác đã mấy lần bị cướp dí súng trấn lột. Họ quyết định phải rời ngôi nhà của họ Nguyễn sau khi kẻ cướp đã vào quây phá lấy đi chiếc xe Mercedes, nữ trang và tiền bạc cất dấu của mẹ tôi.

Vào ngày 28 tháng tư, vừa bảnh mắt ra mẹ tôi đã nghe được cái tin mà chúng tôi vẫn nơm nớp chờ đợi: một giọng hốt hoảng tường thuật trên đài phát thanh rằng Việt cộng đã tiến tới. Mẹ tôi bảo chị Loan đánh thức tôi dậy. Chẳng nói chẳng rằng, chị Loan kéo tôi ra khỏi giường và xốc tôi xuống căn hầm. Cái hầm rộng khoảng 3m x 4m mà người chủ nhà đã đào dưới nền bếp làm nơi trú ẩn phòng khi có chiến tranh

Mọi người trong nhà đều đã tập trung tại đó. Bà ngoại tôi ngồi như pho tượng trong một góc xa dưới ánh sáng lờ mờ. Tay bà cầm chuỗi tràng hạt vốn là hạt của cây bồ đề nơi đức phật ngày xưa đã ngồi để giác ngộ. Những ngón tay của bà đều đặn lần tràng. Mắt bà lim dim, miệng thì thảm khản khứa. Bên cạnh bà, ông ngoại tôi ngồi bó gối bên chiếc bàn duy nhất, bụng cả hai tai như để cố ngăn chặn những tiếng động khủng khiếp ở bên ngoài. Bên ông là chiếc gậy chỉ huy mà ông đã có từ nhiều năm trước, khi ông còn là một đại úy trong quân đội Việt Nam Cộng Hòa, cho tới cái ngày một viên đạn của Việt

cộng ghim chúng vào hông bên phải của ông

Cách đó vài bước, dựng Lâm nằm dài trên ghế sofa. Mái tóc đen nhánh của dựng vẫn được chải và sấy kỹ càng như thường lệ. Nom dựng vẫn tinh táo và thoải mái. Trong bóng tối của căn phòng, em tôi đứng với mẹ tôi, tay ôm chặt vào ngực con gấu nhồi bông mà nó yêu thích nhất. Ngả người dựa vào cánh cửa, với mái tóc cột ngược ra đằng sau, gương mặt nhợt nhạt không son phấn, trông mẹ tôi thật xanh xao, ảm đạm dưới ánh sáng chập chờn. Bụng bà đầy lên dưới làn áo ngủ, bà đặt tay lên đó như cố gắng bảo vệ cái bào thai ở bên trong. Lúc tôi và chị Loan bước vào, mẹ tôi và ông tôi đang nói dở câu chuyện.

- Ba ơi mình phải đi thôi. Con xin ba đừng phung phí thời giờ nữa.

Ông tôi buông tay ra khỏi đầu. Đôi mắt của ông như hai cái hố sâu đầy ắp nỗi thống khổ, nhưng ông vẫn quả quyết lắc đầu :

- Ba đã nói với con nhiều lần rồi, ba sẽ không đi đâu hết. Ba đã sinh ra trên đất này và ba cũng sẽ chết ở đây. Mẹ con cũng vậy thôi.

Bà ngoại tôi thì vẫn âm thầm khấn khứa, vẻ mặt chẳng hề thay đổi. Tôi không dám chắc bà có để ý chút nào tới câu chuyện trao đổi giữa hai người không. Trong suốt thời gian chung sống không bao giờ bà tôi làm trái ý ông tôi. Dù với lý do nào đã khiến ông tôi quyết định ở lại thì cũng đủ để cho bà tôi làm theo. Ông tôi nói tiếp :

- Ba không thể đi Mỹ được. Ba không muốn tới bất cứ nước nào mà ba không biết ngôn ngữ, không quen phong tục. Ba thà bị Việt cộng giết, chết bên cạnh tổ tiên còn hơn là làm ma nơi đất khách. Con đi đi !... mang các cháu đi đi. Đừng mất thời gian chờ đợi ba và mẹ nữa... Ba và mẹ sẽ tự lo lấy được... Đừng lo lắng gì cho ba mẹ cả. Ba đã là một người tàn tật , đã sáu mươi bốn tuổi rồi. Chẳng còn ai trên cõi đời này, kể cả bọn ác ôn nhất trong đám cộng sản, lại nhấn tâm hành hạ vợ chồng ông lão yếu đuối này. Thôi đừng quyến luyến vì bố mẹ nữa...

Mẹ tôi không chịu :

- Con xin ba... ba hãy nghĩ tới lũ nhỏ. Ba biết rằng con không thể để

cho ba mẹ trợ trợ ở lại một mình... nhưng nếu con ở lại thì... lũ nhỏ sẽ khổ khổ.

Ông ngoại tôi khẳng định :

- Đã bảo ba không đi đâu mà. Dù con nói thế nào thì ba cũng không đổi ý đâu.

Mẹ tôi hiểu rằng ông là người tận tụy với đất nước. Nhưng mẹ tôi cũng biết rằng Việt Nam là xứ sở đặt nặng vấn đề chủng tộc. Trải qua nhiều thế hệ, bất chấp mọi thách thức, người Việt Nam đã chống lại áp bức của Tàu, Nhật rồi Pháp và cái thành kiến này đã trở nên ăn sâu trong mỗi người Việt Nam. Mẹ tôi lo rằng trong tương lai, anh em tôi sẽ bị đối xử kỳ thị. Chín năm trước đây, một kỹ sư dân sự người Mỹ, ngành xây dựng, công tác ở Sài Gòn, đã thuê mẹ tôi làm thông dịch. Một mối tình lãng mạn đã nảy nở giữa hai người. Tôi là kết quả của sự đan dút ngắn ngủi đó. Nước da sáng và mái tóc xoăn của tôi đã biểu lộ rõ rệt dòng máu của cha tôi. Cũng có thể diện mạo tôi đã khiến ông thừa nhận tôi là máu mủ của ông, và cũng có thể do sự khảm ái tuyệt vời của mẹ tôi, nên trước khi rời hẳn đất nước này, ông đã dốc hết tài khoản trong nhà băng để trao cho mẹ tôi số tiền vào khoảng ba chục ngàn đô la Mỹ, là một tài sản lớn đối với bất kỳ ai ở Việt Nam. Mẹ tôi đã dùng món tiền này cùng với các mối quen biết hùn hạp lập một ngân hàng để đảm bảo cho đời sống của bà. Vài năm sau, bà lại lấy một người Mỹ khác, một sĩ quan, và thằng em Jimmy của tôi đã ra đời. Ba của Jimmy rời khỏi Nha Trang vào năm 1971 cùng với toán lính Mỹ cuối cùng để đoàn tụ với gia đình riêng của ông ta. Ông ta cũng rất hào phóng nữa. Tiền do ông để lại giúp mẹ tôi thanh toán xong hẳn số tiền mẹ tôi còn thiếu khi tậu ngôi biệt thự và tân trang đôi chỗ cần thiết. Mẹ tôi cũng cho xây một bức tường bao quanh nhà, không phải chỉ để ngăn cho người ngoài khỏi dòm ngó mà còn che đậy chúng tôi như thể bà có điều gì đáng hổ thẹn phải giấu giếm, như thể chúng tôi sẽ chẳng bao giờ bị phát hiện. Nhưng đến bây giờ thì mẹ tôi đã nhận ra rằng chẳng có một bức tường nào trên trái đất này có thể ngăn cản cho chúng tôi tránh khỏi sự bị tẩy chay. Nỗi niềm sâu kín mà bà đã cố bảo vệ nay trở nên không thể nào còn che giấu được nữa. Thật vô phương. Mẹ tôi biết rằng rồi đây chúng tôi sẽ phải sống trong một xã hội không biết tha thứ, và bị bỏ quên như một thứ cỏ hoang. Hy vọng duy nhất của chúng tôi là rời khỏi Việt Nam và di chuyển tới một nơi khả dĩ sống

được. Mẹ tôi buồn rầu nhìn ông ngoại, hai tay dắt em tôi và tôi, nói :

- Xin ba hãy tha thứ cho con. Chỉ vì lũ nhỏ này mà con phải ra đi.

Quay sang chị Loan, mẹ tôi nhìn sửng rồi trầm giọng :

- Loan lấy vali đi.

Rồi mẹ bảo với tôi :

- Các con lại hôn chào từ biệt ông bà đi. Hôn thật kêu vào. Đây là lần cuối các con nhìn thấy ông bà đấy.

Chúng tôi làm theo lời mẹ. Bà ngoại bỏ rơi chuỗi hạt xuống sàn, giao tay với chúng tôi. Bà ôm hôn chúng tôi thật thấm thiết, nước mắt của bà chứa chan trên khuôn mặt nhăn nheo. Ông tôi ôm chặt tôi đến nghẹt thở và bởi thế cái hôn tưởng dài như vô tận. Bên tai tôi, ông thì thầm rằng ông yêu hai đứa chúng tôi biết là chừng nào. Sau cùng, ông cũng buông tôi ra khi chị Loan thay quần áo, sắp xếp vali đồ dùng cá nhân và đi tới chiếc xe tải. Ông ngoại đẩy cô gái về phía chúng tôi :

- Cho Loan nó đi theo. Nó có thể giúp đỡ con.

Mẹ tôi dừng lại ở giữa phòng :

- Cái gì ? Nó không thể đi được ! nó không có vé.

Dương Lâm lần đầu tiên mở miệng :

- Thì đã sao ? Cô quyền thế lắm kia mà, ai chả biết. Nếu cần cô có thể dòi được cả quả núi ấy chứ. Nhưng chẳng có ai đòi cô dòi núi cả, chỉ mong cô lo cho con bé này thay vì bỏ rơi nó. Thôi đi, gắng chút được không ? ít ra trong đời, cũng có một lần cô làm một việc tốt cho người khác... Biết đâu đấy... có khi nó lại làm cho cô trở thành một con người đúng nghĩa không chừng.

Mẹ tôi trừng trừng nhìn dương trong lúc ông ta nói tiếp :

- Thôi mà, rồi cũng sẽ suông sẻ cả thôi. Bây giờ, mọi sự đang rối

beng lên, cảnh sát chẳng thể nào xét giấy chi li từng người. Ngay cả khi tụi nó có hỏi tới gia đình mình thì theo cái kiểu dân chúng ở đây như cô đã biết đấy, tôi tin chắc là mình vẫn cho nó lên ra cùng với chúng mình được. Nhưng nghiêm chỉnh mà nói, cô hãy thú thực đi. Vấn đề không phải là cô làm được hay không làm được mà là cô có muốn làm hay không mà thôi, đúng vậy không ?

Mẹ tôi đồ quạu :

- Im mồm đi.

Dượng nhún vai nói tiếp trước khi bỏ đi :

- Được chứ... bà muốn gì chẳng được, thưa bà...

Ông tôi chen vào :

- Thôi, mang nó theo đi con.

Với mẹ tôi thì câu nói này không còn là một gợi ý mà là một mệnh lệnh.

Ông tôi lại tiếp :

- Ba đã mang ơn bố nó rất nhiều vì viên đạn ông ấy hứng chịu cho ba. Ba đã hứa với ông ấy là sẽ săn sóc nó. Và ba đã thực hiện lời hứa từ đó đến nay. Kể từ bây giờ, ba muốn con lãnh cái trách nhiệm đó cho ba. Vì ba, con hãy làm mọi thứ để giúp cho Loan. Vả lại nó còn trông nom được xấp nhỏ mà. Thôi mau lên, hãy đi đi, tất cả hãy thương lấy nhau, đừng hục hặc nhau nữa. Nếu ở sân bay có chuyện mà Loan không đi được thì nó sẽ quay về với ba. Vạn nhất nếu có xảy ra chuyện đó, thì ít ra nó cũng còn mang tin tức của các con về cho ba. Hiểu chưa ?

Mẹ tôi chấp nhận một cách miễn cưỡng :

- Thưa ba, vâng !

Trước khi mẹ tôi kịp đổi ý, chị Loan đã trèo lên xe, ngồi tọt vào góc trong. Mẹ tôi leo lên sau cùng, mắt nhìn thẳng, không đếm xỉa tới sự

có mặt của chị. Khi dựng Lâm lái xe đi, tôi còn thấy khuôn mặt ảm đạm của ông bà ngoại tựa vào cửa sổ hình bầu dục của tầng hầm, chỉ cao hơn mặt đất chừng nửa gang tay.

Mẹ tôi ngồi thẳng, bộ mặt như đông cứng lại trong một mặt nạ băng giá. Từ cái radio, chúng tôi lại nghe được cùng một giọng nữ lúc sáng sớm, run run thông báo rằng bọn cộng sản đang tới. Họ tới giống như một trận dịch châu chấu tấn công như vũ bão cánh đồng lúa, nhanh chóng và không sao kiểm soát được. Sài Gòn trong những giờ cuối cùng của tự do. Không gian tràn ngập cảnh hỗn loạn, vẻ bối rối hiện ra trên gương mặt của mọi người ngoài đường phố. Những toán tù có vũ khí đột nhập tư gia, la lối từ đầu đến cuối phố, giương súng bắn lên trời. Bàn, ghế, tủ, giường ngổn ngang trên đường phố làm cản trở giao thông. Các thứ vứt bỏ đều ném cho ông thần hoả, dù bất cẩn hay do cố ý, khói và lửa cũng đều làm tăng thêm sự khủng khiếp. Binh lính chạy lung tung, súng bị liệng vào thùng rác, quân phục bị vứt bỏ như đang bị bốc cháy. Mấy đứa trẻ lạc mất cha mẹ túm tụm lại với nhau khóc lóc ở một góc phố. Trên đầu chúng, lửa đang lem lém nuốt chửng cây dừa, khiến cho tàn than rơi như mưa xuống. Qua cửa sổ xe, nhìn chúng như bị thiêu sống trong một buổi lễ hiến tế thần linh.

Chúng tôi không đi xa được. Đường phố bị kẹt cứng bởi những đám người liều mạng, tất cả cùng chung một mục tiêu vô vọng là đi được đến sân bay. Ngay khi vừa vào được thông lộ, chúng tôi nhận ra một sự thật đau đớn là chúng tôi không còn đi được bất cứ tới đâu. Xa tít cuối tầm mắt, đường phố kẹt cứng những xe dân sự và xe tăng quân sự. Những tiếng la hoảng đã trở nên hỗn loạn trong bầu trời nóng bức. Thiên hạ bỏ xe lại, dẫm lên nhau, trèo qua đầu nhau, bám vào bất cứ cái gì có thể bám được, miễn sao có thể nhúc nhích để tiến về phía trước. Những xác chết nằm vằn vện, răng nhe ra như đang nhát những người còn sống sót. Cách xe của chúng tôi vài bước chân, một bà bầu nằm bỏ xác trên vỉa hè. Bụng bà ta mở toang hoác ra bởi nhiều bước chân vội vã dẫm lên, cạnh đó là cái bào thai đang hấp hối, khẽ động đậy dưới đám ruồi đen đặc bay nhặng sị. Một vũng máu đen bên dưới thân bà ta đang khô dần dưới ánh nắng gay gắt. Tại chỗ ngồi, mẹ tôi run rẩy, co rúm lại, kéo chúng tôi sát vào người bà. Doc. theo thông lộ, mọi người trôi đi như nước xuôi dòng. Tiếng kêu khóc inh ỏi của những đứa trẻ lạc đi tìm cha mẹ, tiếng la thất thanh của những người bị ăn cướp, những bài hát ồn ào trên đài

phát thanh, rồi tiếng súng nổ, tiếng than vãn của nạn nhân bị thương tích, tất cả như hoà trộn trong bản giao hưởng rời rạc của khổ đau. Và giống như làn hơi ẩm đang bốc lên trong không khí, sự tập hợp của những âm thanh buốt nhói này cứ dâng cao, dâng cao, mãi trộn chung với làn hơi độc của lưu đạn cay đang mù mịt như đám mây đen của thống khổ. Ở trong xe, em tôi và tôi quá sợ nên ngồi im thín thít. Dượng Lâm nom không còn cái vẻ thoải mái nữa. Mái tóc dài của dượng xoã xuống vàng trán đang rịn mồ hôi. Những ngón tay của dượng đang xiết chặt lấy bánh lái làm các khớp ngón trắng bệch ra. Đầu dượng lúc lắc theo mỗi nhịp thở một cách không thể kiềm chế nổi, mắt dượng mở to ra khiến cho cái lòng trắng căng nở thêm lên. Bỗng nhiên, dượng hộc lên một tiếng la đầy thất vọng đấm tay vào còi xe một cách giận dữ, rồi quay sang phía mẹ tôi, hàm hừ :

- Đ. M ! Phải ra khỏi xe ngay. Cứ ngồi mãi thế này thì thua. Cô lỗi lữ trẻ xuống.

Mẹ tôi mím chặt hai môi lại thành một đường thẳng. Bà quơ lấy cánh tay tôi và tôi cảm thấy móng tay bà bấm sâu vào da thịt mình, đáp lại :

- Anh có điên không đấy. nhìn thiên hạ kia ! Tôi là tôi không có rời cái xe này đâu.

Dượng Lâm nghiêng qua, dí sát vào mặt mặt mẹ tôi hai khuôn mặt chỉ cách có vài phân, nhìn nhau chòng chọc.. Tôi có thể nhìn thấy mạch máu trên cổ ông ta căng mọng lên như hai con giun. Sau cùng dượng phá vỡ sự im lặng :

- Được rồi đưa cho tôi cái vé chó chết kia đi và cả cái sổ thông hành của tôi nữa. Tôi chán mứa cái cảnh phải nghe lời bà, mụ chẳng Ạ. Có hay không có bà tôi vẫn cứ đông.

Mẹ tôi không trả lời. Ông ta quát lên :

- Đưa ngay đây !

Tiếng quát làm mẹ tôi giật mình. Mẹ tôi lắc mạnh đầu để định thần, rồi quài tay ra với cái bóp. Mắt dượng Lâm không rời bàn tay của bà, rồi ông thốt lên :

- Đưa cả vé máy bay và giấy thông hành của cô nữa. Tôi sẽ mang Loan đi theo.

Mẹ tôi hỏi :

- Tại sao là nó ?

Dượng Lâm nhìn trống xuống sàn xe như nhìn một vật vô hình :

- Nó có bầu với tôi.

Loan khẽ kêu lên một tiếng. Mẹ tôi phớt lờ cô ta đi. Sau khi thở ra một hơi thật dài, bà nhìn Lâm giọng dịu đi :

- Tôi cũng thế. Vậy anh giải thích chuyện đó với tôi ra sao ? Anh không thấy rằng tôi cũng đang mang đứa con của anh trong bụng sao?

- Thì đã sao... Bà đâu có cần tới tôi, chẳng bao giờ bà cần tới tôi hết. Nhưng tin tôi đi, bà sẽ qua cầu được hết mọi chuyện mà...

Rồi dượng giật mạnh cái ví khỏi tay mẹ tôi, lục lọi lung tung cho đến khi tìm thấy cái mình cần. Ngoài giấy tờ ra, dượng lượm lên một bó tiền dày. ve vẩy trước mặt mẹ tôi như để trêu chọc, dượng nói :

- Xin cứ coi như số tiền này là cô trả công cho sự phục vụ tận tụy của tôi.

Ngồi sau lưng mẹ tôi, cuối cùng, chị Loan lên tiếng:

- Ông Lâm, tôi không đi theo ông. Tôi ở lại với bà chủ.

Dượng quay lại nhìn chị như thể chị bị loạn trí. Rồi môi ông nhếch lên trong một nụ cười méo xệch:

- Cũng được thôi ! Đồ ở đợ ngu ngốc. Cứ việc ở lại đi.

Dượng lựa ra giấy thông hành và vé của mẹ tôi rồi liệng cái mớ ấy cùng với cái ví lên lòng của bà. Còn món tiền và giấy thông hành của

mình, dựng nhét sâu vào trong túi quần. Xong xuôi, mặt dựng sáng rực lên với nụ cười trên môi. Dựng thả mình xuống ghế, sửa sang lại quần áo trước khi mở cửa xe phóng ra ngoài. Ông ta còn trần tráo quay lại một lần cuối, nhìn chúng tôi:

- Chúc mọi người một cuộc sống an lành.

Đó là tất cả những gì mà ông ta đã thốt ra trước khi biến mất vào đám đông.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 4**

28 tháng tư năm 1975

Sau khi dựng Lâm đi rồi, mẹ tôi cứ ngồi lặng lẽ, bất động. Vẻ mặt bà không thay đổi. Ngồi co cụm vào nhau dưới sàn xe, chị Loan ôm lấy chúng tôi trong vòng tay. Màn đêm phủ xuống thành phố trong khi lửa vẫn cháy, những tiếng nổ, những tiếng la hét vẫn còn diễn ra.

Ngồi trên lớp thép của sàn xe, với hai tay bưng chặt hai tai, tôi thấy mọi sự như phai mờ đi. Cảnh vật quanh tôi tưởng như không còn là thật nữa mà là tôi đang hiện diện trong một cuốn phim câm có nền chỉ toàn một màu đen trắng. Sự tĩnh lặng chẳng có màu sắc, âm thanh, cũng không mùi vị ngự trị mãi trong tôi cho đến khi mẹ tôi cất tiếng bảo rằng đã đến lúc chúng tôi phải quay trở lại nhà.

Trời đêm dường như làm dịu đi cơn rối loạn của thành phố. Khi chúng tôi liều mạng mò mẫm dọc theo con phố tối thui thì sự ồn ào, hoảng hốt đã lắng xuống. Phần lớn bóng đèn đường đã bị vỡ từ trước, nhưng những bóng còn sót lại cũng chẳng bật sáng vì không có điện. Xung quanh chúng tôi có những bóng đen chập chờn qua lại trong đêm tối. Chẳng thể biết được rằng đó là những người đi nhận diện xác chết để tìm người thân thích đã ra đi hay họ chỉ là những con sói đói khát đang đi lục lọi tiền bạc, châu báu. Lâu lâu lại thấy

một lần sáng loé ngang trời kéo theo tiếng nổ rền rĩ như tiếng bom hoặc tiếng lựu đạn nổ, hay những tràng liên thanh ròn rã làm rung chuyển khắp vùng xung quanh. Từ chỗ chiếc xe van đậu tới nhà tôi không xa lắm, nhưng cũng phải mất hai giờ đồng hồ đi qua các phố nghẹt kín. Xe hơi và xe tải chồng chất lên nhau thành những đồng sắt phế thải làm tắt nghẽn từ phố này sang phố khác. Ở nhà, ông bà tôi vẫn còn đang trốn dưới tầng hầm. Qua tấm cửa sổ nhỏ hình trái xoan, ông bà tôi nhìn thấy mọi người ngay, nên chạy vội ra đón ở cầu thang. Mới có vài tiếng đồng hồ, nom ông bà tôi đã xạm đi đến cả chục tuổi sức lực như đã cạn kiệt hết. Câu đầu tiên, hai người hỏi :

- Thăng Lâm đâu rồi ?

Mẹ tôi nhún vai :

- Con không biết nữa. cãi nhau trên xe rồi hấn bỏ đi. Bây giờ chắc là đang kiếm đường mò ra sân bay.

Ông tôi cầu nhàu :

- Thăng khốn !

Bà ngoại tôi hỏi :

- Con tính làm gì bây giờ ?

Mẹ tôi lắc đầu :

- Con cũng chẳng biết nữa, chắc phải ở lại đây coi sao đã.

Ông nhìn mẹ tôi, cân nhắc lời nói như để cho hai anh em tôi khỏi hoảng sợ :

- Ba mẹ đã nghe đài. Sài Gòn sắp bị bỏ ngỏ rồi. Quân đội gần như tan rã. Đối phương lại tăng thêm sức mạnh, dường như bây giờ chẳng còn có cái gì, chẳng còn có ai cản nổi tụi nó nữa. Nếu con định làm gì thì nên làm ngay lập tức đi. Mình chỉ còn ngày mai nữa thôi. Ông đại tướng đã khuyến cáo mọi người hãy ở nguyên tại chỗ chuẩn bị cho một tình huống có thể sẽ trở nên rất xấu trong một vài

ngày tới.

Vừa chậm rãi lần chuỗi hạt, bà tôi vừa nói :

- Sau khi con đi khỏi, bà Đặng có gọi điện tới. Bà ấy hỏi con. Vậy con gọi cho bà ấy đi.

Mẹ tôi gật đầu :

- Vâng con sẽ gọi ngay.

Bà nhấc điện thoại lên, lắng nghe mấy giây rồi chán ngán đập mạnh nó xuống, đầy thất vọng và giận dữ : - Đồ mắc dịch, hết xài được rồi !

Quay sang bà ngoại, mẹ tôi hỏi :

- Vậy bà ấy có dặn gì không hả mẹ ?

- Có đấy, bà ấy nói gì đó về chuyện chờ máy bay trực thăng Cũng hỏi gì đó về giấy thông hành của mẹ nhưng mẹ bảo con cầm đi cả rồi. Xong thì bà ấy cúp máy. Dễ có đến bốn năm tiếng đồng hồ rồi.

Mẹ tôi liếc ra ngoài đường phố vắng hoe. Bà cắn môi, suy nghĩ. Tay bà đặt lên bụng, vuốt khẽ lớp lụa đang mặc trong lúc tất cả chúng tôi nhìn và chờ đợi. Sau một lúc khá lâu, mẹ tôi như nghĩ ra điều phải làm. Bà đẩy chúng tôi về phía ông bà rồi dặn dò :

- Ba mẹ trông xấp nhỏ cho con. Con phải tới nhà bà Đặng. Chỉ một lát thì con về thôi.

Bà ngoại tôi thẳng thốt : - Đừng, con !

Ông ngoại chen vào :

- Con không đi được đâu. Nguy hiểm lắm. Với lại làm sao con có thể để lũ nhỏ ở đây với ba mẹ được.

Từ một góc, dấu mặt trong bóng tối của bức tường, chị Loan vẫn bằng cái giọng nhỏ nhẹ như mọi khi, nhưng rõ ràng :

- Thừa bà Khuôn, em vẫn là người làm của bà. Cần gì bà cứ sai em. Nếu bà cho phép, em sẽ đi tới nhà bà Đặng cho bà. Em sẽ đem giùm bà bất cứ tin tức gì bà muốn gửi tới các bạn bà.

Mẹ tôi ngẩng lên nhìn chị. Một thoáng ngạc nhiên lướt qua mặt, cứ như lần đầu tiên bà trông thấy chị đứng ở đó. Bà đi tới chỗ chị, giơ tay ra vuốt ve khuôn mặt chị, nhưng chỉ có những đầu móng tay là chạm tới làn da của chị. Dù vậy, chị Loan cũng vẫn rụt lại, vẻ khiếp sợ. Mẹ tôi hỏi :

- Có chắc không ?

Chị Loan gật đầu :

- Thừa bà chắc chứ !

- Vậy thì cứ đi ! đi may mắn và nhớ trở về ngay nhé.

Chị ra tới cửa thì dừng lại, từ từ quay về phía mẹ tôi. Với vẻ cực kỳ khó khăn, lúng túng, chị vừa cắn móng tay vừa nói. Tuy thế, giọng chị vẫn rõ ràng rành mạch. :

- Nếu nửa giờ sau không thấy em về thì tức là em đã gặp chuyện rắc rối. Lúc đó bà đừng chờ em nữa và tìm cách khác đi. Nhưng mà thừa bà Khuôn, có một điều em thực sự muốn thừa với bà nhưng chưa bao giờ có dịp. Vậy bà hãy cho phép em giải toả điều đó trước khi em đi. Em muốn xin lỗi bà về những gì đã xảy ra giữa em và ông Lâm.

Mẹ tôi cựa quậy một cách khó chịu trong khi chị Loan vẫn tiếp tục :

- Hồi còn ở Nha Trang, em không muốn để bà phát giác được theo cơ sự như thế, trong cái đêm mà bà đi vào phòng em. Nhưng em không cản được. Em không thể cưỡng lại được hấn. Hấn quá khoẻ, quá hung bạo và lại còn dọa tống em ra đường nếu em không chịu nghe theo. Suốt cả đời, ngay cả khi em không còn ở với bà, thì cũng không bao giờ em muốn làm đau lòng bà. Thừa bà em cầu xin bà tha thứ trước khi em đi.

Chị bắt đầu òa lên khóc nức nở. Mẹ tôi lắc đầu :

- Thôi đừng nghĩ ngợi gì nữa, mọi chuyện đã thành quên lãng hết rồi, hần ta cũng đã bỏ đi. Chẳng còn gì đáng nói nữa. Hãy tự lo cho mình thôi. Cả nhà cầu nguyện cho cô. Mọi người đều cần cô quay trở lại.

- Vâng, thưa bà.

Chỉ đáp có thế rồi chị biến vào bóng đêm bên ngoài. Một tiếng đồng hồ sau, chị Loan giữ lời hứa, quay trở lại với một trong số những người làm của bà Đặng. Cả hai muốn dứt hơi sau khi chạy qua các phố. Về sợ hãi vẫn còn hiện rõ trên gương mặt họ. Ngay khi họ vừa bước vào, mẹ tôi đã hỏi :

- Công chuyện ra sao rồi ? Họ đã đi chưa ? Có gặp ông bà Đặng không ? Có biết họ đang ở đâu không ?

Chị Loan hần hển :

- Em đã gặp bà Đặng. bà ấy vẫn còn đang chờ ở nhà. Có cái thư này gửi cho bà.

Chị lục túi áo lấy ra một lá thư, trao cho mẹ tôi. Bà chộp lấy nó và đọc to lên.

"Khuôn thân mến,

Tôi chẳng biết nên vui hay buồn khi nhận được tin mới nhất về gia đình của bạn. Khi nói chuyện với cụ bà qua điện thoại vào buổi trưa hôm nay, tôi có cảm tưởng là giờ này bạn đã tới Thái Lan. Rồi thì Loan đến cho tin của bạn. Vậy là bạn đã lỡ chuyến bay cuối cùng rời Sài Gòn. Tối nay qua đài phát thanh, tôi đã nghe hết bản tường trình về những biến cố đã xảy ra. Trong lòng tôi có sự giằng co về những cảm giác vui buồn lẫn lộn.. Một mặt, mừng vì tôi sẽ không bị cô đơn, ít ra còn có bạn chia xẻ những sự khó khăn với tôi. Nhưng mặt khác , tôi rất buồn cho hoàn cảnh không may của bạn. Chỉ thoáng trong một thời gian ngắn ngủi, bạn đã gặp biết bao nỗi niềm đau khổ. Rồi còn hiện tại nữa, chúng mình đã xong đâu. Để tôi kể cho bạn nghe những chuyện đã xảy ra với tôi kể từ lúc hai đứa mình gặp nhau hai hôm trước.

Như bạn biết đấy, trước đây nhà tôi cố gắng tìm cách xin thông hành cho tôi và hai cháu trai để ra đi. Tiếc thay, xin lấy cả nón cái hệ thống thư từ chết tiệt này, riêng đơn xin của tôi đã bị thất lạc qua bưu điện. Dù với tâm trạng rất tệ hại của tôi lúc này, tôi cũng chẳng trách cứ nhà tôi, vì anh ấy đã cố gắng hết mình, chạy chọt đủ các đường để lôi mình ra khỏi cái xứ khốn khổ này. Hôm qua, khi các con tôi nhận được thông hành, thì đó là cơ hội ngàn năm một thừa đã đến. Chúng nó được phép rời Sài Gòn bằng chuyến trực thăng cuối cùng của tòa đại sứ Hoa Kỳ cùng với nhân viên ngoại giao mà một ông trong đó là bạn tâm giao của nhà tôi từ nhiều năm qua. Ông bạn này đã góp ý là không nên ghép tôi vào chuyến bay vì tôi là người độc nhất trên cả chuyến bay mà không có giấy tờ hợp lệ. Khi tới Bangkok, có thể vì tôi mà sinh rắc rối cho tất cả mọi người với nhân viên sở di trú ở đó. Chuyến bay có nhiều vị đại sứ quan trọng nên họ đề phòng cực kỳ cẩn thận hầu giữ an toàn cho chính họ. Vì thế tôi hãy còn ở đây, đứng trên nóc tòa đại sứ quán Hoa Kỳ để chứng kiến chồng con bay khuất lên trời và tự hỏi phải biết đến bao giờ tôi mới gặp lại tất cả.

Bạn đã từng làm mẹ, hẳn bạn cảm thông nỗi lòng đau xót của tôi như thế nào kể từ ngày hôm qua, sau chuyện đó. Trong một mẩu giấy báo tin vui hơn, nhà tôi cho biết đã tới Bangkok bình an vô sự, hiện cùng hai cháu tạm trú đâu đó để chờ chuyến bay đi California. Anh ấy rất chịu khó liên lạc với tôi qua điện thoại, cho mãi vừa mới đây, toàn bộ hệ thống bị tê liệt. Anh ấy hứa sẽ dùng trực thăng để quay lại đón tôi, không lâu đâu, chỉ vài ngày nữa thôi. Tôi hiểu chồng tôi. Anh ấy rất tốt và có khả năng làm chuyện đó. Khi anh ấy nói là sẽ quay lại đón thì tôi tin. Cho nên tôi vẫn chờ ở đây mà chưa tuyệt vọng.

Tôi viết cho bạn thư này để đề nghị với bạn một điều mà có lẽ bạn không thể từ chối vì hơn ai hết, tôi biết rằng lúc này bạn chẳng có nhiều cơ hội nào khác để chọn lựa. Đúng ra, đây là ý kiến của nhà tôi, và đây cũng chỉ là một đề nghị trao đổi rất đơn giản. Tôi cần giấy thông hành còn bạn thì cần ra đi. Vậy thì hãy nương nhau mà giải quyết vấn đề. Bạn trao cho tôi giấy thông hành của cụ bà và vé máy bay đi Mỹ. Trưa nay, qua điện thoại, bác cho biết là sẽ không đi đâu hết, vậy tôi nghĩ trong thời gian sắp tới, bác đâu cần những thứ đó. Cho nên khi nhà tôi trở lại với trực thăng, điều mà anh ấy sẽ làm, sẽ đưa cả gia đình bạn tới Bangkok. Ở đó tôi vẫn đóng vai thân nhân của bạn cho đến khi cùng tới California. Sau đó là tùy bạn, bạn tách ra theo ý mình hay là ở lại cùng chúng tôi bao lâu là tùy ý. Dù là trong

trường hợp nào, chúng tôi hứa sẽ là người bạn đồng hành tốt nhất của bạn và các cháu. Xin bạn hãy quyết định thật mau chóng vì thời gian đã hết rồi. Người cầm theo thư này là một trong những người giúp việc. mạnh khỏe nhất của tôi. Hấn ta sẽ hướng dẫn bạn đi tới chỗ ở của tôi. Khi bạn tới đây , chúng tôi sẽ cùng đi với bạn đến cái tháp của tòa đại sứ Mỹ. Tôi đã có cách để chúng mình vào được bên trong. Xin hãy giúp tôi để tôi tìm được con cái.

Bạn bây giờ là niềm hy vọng của tôi. Cầu xin trời phật độ trì cho chúng ta.

Thân ái

Bà Nguyễn Đặng

Đọc xong thư, mẹ tôi nhướng mắt nhìn ông bà ngoại dò hỏi, nhưng chẳng ai lên tiếng. Sau cùng mẹ tôi phá vỡ sự ngột ngạt ấy :

- Sao ba, ba nghĩ con phải làm gì bây giờ ?

- Như bà ấy đã nói trong thư, con chẳng còn nhiều đường để mà lựa chọn đâu. Trừ phi con muốn để lũ nhỏ sống ở đây, nhưng con đâu có muốn thế. Ở địa vị ba, ba sẽ ráng lấy can đảm mà đi đến đó ngay lập tức.

Những túi ở dưới mắt ông như trũng sâu hơn và tối đi sau mỗi lời ông nói ra. Bà ngoại cũng đồng ý với ông :

- Còn nước còn tát, thôi, cầm lấy giấy thông hành của mẹ rồi đi ngay đi.

Tôi buột miệng hỏi :

- Thế còn chị Loan ?

Tiếng nói của tôi dội nảy lên trong phòng giống như một trái ping-pông làm tôi sững sốt. Ông tôi trả lời thay cho chị , mắt ông đắm đắm nhìn chị, cái nhìn nhiều hàm ý hơn là lời lẽ :

- Chị Loan sẽ ở lại đây săn sóc ông bà. Phải vậy không Loan ?

Chị lúng búng : - Dạ !

Nom chị không ra thất vọng mà cũng chẳng buồn rầu. Chị nhìn cảm xuống sàn và cứ giữ như thế cho đến lúc chúng tôi đi khỏi. Trong tâm trạng mất tinh thần, chúng tôi chào từ biệt qua loa và theo người cận vệ của bà Đặng bước ra ngoài bóng đêm.

Bên kia đường phố, đồng hồ nhà thờ Đức Bà gõ lên ba tiếng. Tới được nhà bà Đặng không khó lắm bởi lẽ bà ở cách nhà tôi có hai con phố. Chỉ không đầy năm phút và qua vài ngã rẽ là tới cửa nhà bà. Cái bà Đặng đón tiếp chúng tôi hôm nay chẳng phải là con người vui vẻ ồn ào mọi khi, mà là hiện thân của sự bơ phờ, trống rỗng. Mắt bà đỏ hoe và mọng lên. Những ngón tay bồng chồn cứ lần mò từ góc này qua góc kia của mẫu khăn nhỏ nhàu nát. Tóc bà xù lên như ổ quạ, dính bết từng mảng sát vào da đầu. Một vết ố nâu chạy qua ngực áo có hình dáng một bàn tay tinh quái đang sờ soạng mò mẫm mỗi khi bà nhúc nhích. Bà chụp lấy cánh tay của mẹ tôi, cảm ơn rồi rít vì chúng tôi đã tới. Chúng tôi vào ngồi trên ghế salon trong phòng khách. Bà Đặng sôi nổi với niềm phấn khích mới :

- Tôi biết là bạn sẽ tới mà. Bạn đúng là niềm hy vọng cuối cùng của tôi. Cả đêm hôm qua tôi đã cầu nguyện. Nghe tin là bạn đã đi từ hôm qua, tôi muốn xỉu luôn. Tôi chẳng còn biết phải làm gì, trông vào đâu nữa. Thế rồi cái con bé người làm ấy tới, cảm ơn trời, tôi lại thấy le lói hy vọng.

Bà ta khịt mũi âm ỉ và chùi một cách kỹ càng bằng một mảnh khăn bẩn. Khi ngẩng đầu nhìn mẹ tôi, bà lại môt lần nữa, mắt đầm lệ, than vãn một cách đau khổ :

- Khuôn ạ... Gia đình tôi, lũ nhỏ của tôi đã đi hết cả rồi.

Mẹ tôi an ủi : - Mình biết... Mình rất lấy làm tiếc.

Bà Đặng cố trấn tĩnh :

- Tôi đã ở đó. Làm sao tôi quên được chuyện đó. Tôi đã cùng với lũ con tôi leo lên tới trên nóc. Thằng nhỏ, Tuấn, trong tay hãy còn đang cầm cái bánh chớp nón trong chứa đầy kem. Kem sôcôla ! Nó cố sức

nhảy đại vào lòng tôi, nhưng ba nó và mấy người khác cố kéo nó lại và lôi nó đi. Nó biết đấy, bạn ạ. Tuy nó mới ba tuổi nhưng nó biết chuyện gì đang xảy ra. Nó túm lấy áo tôi và hét lên " Mẹ ơi... mẹ ơi ". nghe nó la khóc mà tôi đứt cả ruột. Tay nó nhoe nhoét sôcôla, làm vấy hết cả áo tôi.

Bà nhìn xuống vết bẩn hình bàn tay bé xíu bên trên ngực áo rồi nở một nụ cười thật tội nghiệp. :

- Thế là họ mang các con tôi đi. Tôi ngã xuống đất, chỉ còn biết khóc... khóc... trong lúc chiếc trực thăng đã dứt tụi nó ra khỏi tôi. Lúc đó tôi chỉ muốn chết. Khuôn ơi... Tại sao lại như thế ? Biết đến bao giờ cơn ác mộng này mới chấm dứt?

Mẹ tôi vỗ về :

- Sắp qua khỏi rồi. Phải tự lo cho mình đi. Chỉ trong vài ngày nữa bạn sẽ gặp lại tất cả ấy mà.

- Ta phải đi thôi. Tôi không muốn gặp huyệt Đặng khi anh ấy quay trở lại.

Rồi bà bật dậy, hấp tấp đi ngang qua phòng :

- Xong cả chưa ? muốn lấy gì thì cứ việc. lấy, đi ngay thôi. Xin lỗi phải hối hả thế này, nhưng tôi không thể chờ đợi lâu hơn nữa.

Bà ta vỗ hai bàn tay vào nhau để ra lệnh cho đám người làm và cao giọng giận dữ trong lúc họ chạy rối tinh lên để sắp xếp đồ dùng cho bà.

- Nào đi nào !

Tòa đại sứ Hoa Kỳ nằm đối diện với công viên như đã dự đoán trước, chúng tôi vấp phải một đám đông giận dữ trước cửa tòa nhà. Họ la hét một cách vô vọng trước sự dửng dưng và sừng ồng đầy mình của toán lính gác người Việt ở đằng sau những cổng sắt. Chúng tôi túm chặt lấy nhau trong lúc làn sóng hỗn loạn đe dọa dẫm đè lên chân chúng tôi và xô chúng tôi ra mỗi người mỗi ngã. Bà Đặng la hét gọi tên cận vệ, người đã cùng đi với chúng tôi suốt mấy tiếng

đồng hồ vừa qua, đưa cho anh ta một tấm thẻ cá nhân màu vàng trên có dán hình của bà :

- Đi tìm David. Anh đã gặp David rồi đó, nhớ không ? Ông ấy người cao, tóc hung hung, đang đứng ở cái góc đằng kia kia. Cái ông duy nhất mặc thường phục đó. Anh không nhìn thấy mặt ông ta đâu ông ấy đang đội mũ bảo vệ. Nom thấy chưa ? Tốt !đưa cho ông ấy tấm thẻ này. Bảo ông ấy cho tôi vào. Nói tiếng Anh chứ không nói tiếng Việt. Nhớ chắc là phải đưa cho ông ấy tấm thẻ này. Tui tôi đợi ở đây. Mau lên không thì ông ta vào bên trong mất.

Người cận vệ cầm trong tấm thẻ trong tay bà Đặng và chẳng chút ngần ngại lao ngay vào đám đông. Chúng tôi bước khỏi vỉa hè, túm tụm vào nhau nhìn anh ta sấn sổ mở đường đi tới cổng. Vì hơi lựu đạn cay vẫn còn phảng phất nên mắt ai cũng đỏ hoe và sưng lên. Anh ta giơ tấm thẻ lên cao, vẫy vẫy để người tóc hung chú ý tới. Từ giữa hai cây chắn đường, David nhào ra cầm lấy tấm thẻ trong tay người cận vệ và gạt đám đông ra một bên để lấy chỗ cho bà Đặng vào. Ở bên kia đường chúng tôi nhảy căng lên, vẫy tay, gân cổ gọi tên ông. Lát sau ông nhận ra chỗ chúng tôi, nhưng trước khi ông mở được cánh cổng thì những người lính lại tung lựu đạn cay vào đám đông. Mọi người nhào xuống, cố hít thêm không khí trong sắc sụa, nôn ẹ. Những viên quân cảnh Mỹ vội mở cửa, dùng báng súng đẩy đám đông lùi lại. David và ba viên cảnh sát xô mạnh để tiến lại chỗ chúng tôi. Ông ta đỡ ngang lưng bà Đặng và kéo bà đi qua đường. Bà dẩy dựa, chỉ tay về phía chúng tôi, la lên với ông ta bằng một thứ tiếng Anh ba rọi : - " Take them, too. My friends. Two boys and a mamasan. David is Number One. Good. Thank you. They come with me. To helicopter. Please " David chẳng mất lâu thì giờ để hiểu hết ý bà ta nói gì. Ông ra hiệu cho mấy người lính. Một người quơ lấy em tôi, người khác nhắc bổng tôi lên. Người sau cùng ôm choàng lấy mẹ tôi trong cánh tay mạnh mẽ, đầy lông lá. Tôi hít lấy bầu không khí một cách tuyệt vọng như phổi tôi đã tràn ngập hơi cay như sắp muốn nổ tung ra. Tôi không thốt lên lời, cũng chẳng thở được, chẳng nhìn thấy cái gì xung quanh khi tôi được vác qua đám đông như một bao gạo. Tôi hầu như không nhận biết cả những cánh tay giận dữ từ tứ phía cào cấu và lôi kéo tôi. Tôi chỉ nhắm nghiền mắt lại và lặng lẽ mong chết đi để mình được giải thoát. Sau cùng tôi được quẳng xuống một chỗ phẳng phiu trên sàn. Ai đó đặt lên mặt tôi một cái khăn mặt ướt để tạm thời làm dịu chỗ đau nhức nhối. Những cơn

khó chịu trong phổi tôi bắt đầu giảm đi, tôi hít một hơi thật sâu. Đường khí vào vào xoa tan sự đau đớn. Tôi cố nhìn quanh mặc dầu bầu không khí vẫn còn ngột hơi cay, tôi vẫn phân biệt được cái phía bên trong của tòa đại sứ Mỹ. Em tôi nằm dưới đất, gần bên tôi khóc ngon lành nhưng tiếng nức nở nghe qua tấm khăn tắm của nó trở nên yếu ớt, như tiếng một con mèo hen. Tôi nghe tiếng mẹ tôi dỗ nó ngay rất gần đó. Một tia nắng xuyên qua cửa sổ phía trên cao chiếu xuống, nhảy múa trên mình tôi, ấm áp mơn trớn mái tóc tôi như muốn thì thầm với tôi rằng, cuối cùng thì bình minh đã tới.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 5**

29 - 30 tháng 4 năm 1975

Suốt tám tiếng đồng hồ sau đó, anh em chúng tôi ngủ li bì tại một xó hành lang toà đại sứ Hoa Kỳ trong khi người lớn đợi chuyển trực thăng quay lại. Mẹ tôi cố đánh thức tôi dậy để ăn trưa và tối nhưng trong giấc ngủ mê mệt, tôi chỉ gạt tay bà ra thôi. Cuối cùng khi tôi quyết định bỏ dậy thì mặt trời đã gần lặn.

Ánh hoàng hôn bao trùm lên thành phố một màu cam ảm đạm. Không gian vẫn còn phảng phất cái mùi của lựu đạn cay. Từ chỗ cửa sổ nhìn thẳng ra cửa chính của tòa đại sứ, tôi thấy rõ ràng sự chen lấn xô đẩy vẫn còn đang diễn ra giữa những người lính và dân chúng phía bên ngoài. Chỉ có điều đám đông có thể đã nhiều lên gấp ba và sự chen rộn chen chúc thì tăng gấp đôi so với buổi sáng trong đám xô lấn, tất cả đều là đàn ông vì phụ nữ và trẻ em thì đã bỏ cuộc. Một vài người còn lại có cả súng và lựu đạn. nhưng chưa một ai dám sử dụng mà chỉ dơ lên để dọa nạt thôi. Quân cảnh Mỹ đã được lệnh đóng cổng lại, không cho bất cứ ai được vào. Tôi nhìn thấy mấy tấm thẻ màu vàng được quơ lên cao, phản chiếu loang loáng dưới ánh chiều tà, nhưng họ cứ mặc kệ. Tôi lần mò lên cầu thang và chui ra

sân thượng, nơi mà mẹ tôi đã dặn là khi nào thức dậy thì tìm bà ở đấy. Dọc theo những hành lang, tôi nhận ra rằng cả toà nhà này nay đã vắng tanh, nom giống như cái hộp diêm trống rỗng. Tất cả mọi người đều leo lên sân thượng, vốn cũng là một nơi đã từng được trang hoàng lộng lẫy. Ở đầu phía bên kia là khu giải trí có hẳn cả một hồ bơi ngoài trời với bàn ghế bằng nhựa có bóng mát và những cây cảnh ngoại nhập. Phần còn lại của ngôi nhà này là một cái nền vuông vức, phẳng lì, có sàn trượt dành cho trượt thẳng lên xuống.

Ngoài mẹ tôi, bà Đặng và ông David còn có năm người đàn ông Mỹ đứng vờ vẩn bên hồ tắm. Hoàn cảnh của họ thì đại khái cũng giống ông David, nghĩa là cũng kẹt lại đằng sau vì chính ý muốn của họ. Đó là một nhóm phóng viên quốc tế ở lại để ghi chép sự sụp đổ của thành phố Sài Gòn. Cũng như bao người khác, họ bị đuổi theo từ thành phố này qua thành phố khác, chứng kiến một cách bất lực những quân đoàn Việt cộng nuốt chửng từng vùng đất một ngay trước mắt, hết vùng này tới vùng khác. Và bây giờ, chính họ cũng bị kẹt cứng ở chặng cuối cùng, chẳng còn biết chạy đi đâu. Họ chỉ còn có một chuyện là chờ đợi, hoặc là những cái trượt thẳng tới bốc họ đi, hoặc là toán lính Việt cộng tới bắt, bất cứ điều gì đến trước. Nhưng không giống như mọi người, những người Mỹ này tỏ ra lãnh đạm với làn sóng cuồng loạn đang diễn ra chung quanh. Họ đứng thờ ơ bên cạnh hồ bơi, mồ hôi đổ nhễ nhại trước cái nóng nung nấu, vừa ăn bữa tối vừa tán gẫu một cách hài hước về nền hoà bình của thế giới.

Đến nửa đêm thì hầu hết chúng tôi đều tiêu tan mọi niềm hy vọng đi thoát. Mặc dầu vậy, cũng chả có ai chịu nhúc nhích. Tôi ngồi xếp xuống sàn cạnh mẹ tôi lúc đó đang ôm em tôi trong lòng và đắm chìm trong thế giới riêng tư của bà. Cách đó vài bước và đối diện với chúng tôi, bà Đặng nằm cuộn tròn như hình dáng cái thai nhi, đầu ử vào hai cánh tay, mắt nhìn đắm đắm vô cảm vào khoảng tối phía sau tôi. Mỗi lần nghe có tiếng động cơ nổ, dù đã lả đi bà cũng cố nhòe dậy vui mừng, dù chỉ trong khoảng khắc đủ để nhận ra đó là tiếng động cơ gì. Rồi bà lại vật mình xuống sàn, co người lại như trước. Trong sự im lặng đến nặng nề, chúng tôi nằm đếm tiếng chuông ngân nga vọng lại từ ngôi nhà thờ gần đó, cứ thế cho mãi tới sáng.

Cái buổi sáng 30 - 4 ấy, ở bên ngoài toà đại sứ quán Hoa Kỳ, đám đông đã kéo đen nghệt đến nỗi tràn ra cả hàng chục dãy phố xung quanh. Từ trên nhìn xuống, đường phố lúc nhúc những người nom

như một tổ ong vỡ, đang sôi sục vì giận dữ. Chúng tôi thất vọng nhìn về phía xa, nơi có nhiều chiếc trực thăng của nhiều quốc gia đang làm nhiệm vụ giải cứu ở rải rác nhiều nơi, nhưng chả có cái nào xuống cứu chúng tôi cả. Bỗng nhiên, cứ như trời sập, mọi chiếc loa ở mọi góc đường đồng loạt ré hết cỡ của nó làm cho cả thành phố sững lại. Một lát sau, giọng quen thuộc của tổng thống Dương Văn Minh vang lên trong không trung. Ông nghẹn ngào đọc bản thông cáo đầu hàng, nhường Sài Gòn lại cho Cộng sản. Lúc đó là 10 giờ 30 phút sáng. Vào đúng cái lúc đó, chúng tôi nhận thấy hai chiếc trực thăng của Việt Nam tách rời bầu trời điên loạn đầy kích động. Để bay lượn trên đầu của chúng tôi. Một chiếc ngụy trang màu xanh của hải quân, còn chiếc kia, nhỏ hơn nhiều, thấy sơn màu ngân nhũ. Trông thấy chúng, bà Đặng nhào ra kêu như điên dại. Bà quì xuống đất, vừa khóc vừa tạ ơn ông trời ở trên cao đã đáp ứng lời cầu xin của bà. Chẳng mấy chốc, cả chúng tôi hoặc cũng hú lên giống như bầy sói tru trong đêm trăng sáng, hoặc hò hét lên với tất cả sự vui mừng. Hai chiếc trực thăng cũng gây sự chú ý của những người đứng dưới đường phố. Khi chúng xà xuống thấp, tiếng gào thét của đám đông ủa lên dữ dội hơn. Những nắm tay khua lên không trung và mọi người hét bằng tất cả hơi sức của mình:

- Chờ tôi với...Làm ơn cho tôi lên với...trời ơi...

Khi chiếc trực thăng sơn màu ánh bạc xà xuống thấp chỉ còn hơn chục thước thì chúng tôi nom thấy ông Đặng đứng ngay ở cửa lên xuống, mình bận một cái áo cổ cồn màu trắng phẳng phiu và sạch sẽ với chiếc quần tây màu đen, miệng tươi cười nhìn bà vợ một cách đắc thắng. Ông ta trạc tuổi bốn mươi, hói trán, nom chải chuốt và tràn trề sinh lực. Đầu đội một cái mũ sắt quá khổ khiến cho thân hình ông trở nên như bé đi. Quanh bụng ông ta choàng một sợi dây nịt an toàn để khỏi rớt ra khỏi máy bay. Ông ta vẫy tay loạn xạ một cách vui mừng như để ra hiệu là đã nhận ra chúng tôi. Gió quét mạnh mẽ từ trên cánh quạt thổi xuống thân tàu giống như đang ở cận kề một cơn lốc xoáy, thổi bạt tất cả mọi thứ ở khắp mọi chỗ chung quanh chúng tôi. Còn chiếc trực thăng kia thì lượn vòng cách đó một khoảng xa như để chờ đợi bạn đồng hành đáp xuống trước. Rồi thì chuyện xảy ra. Một kẻ nào đó trong đám đông đã nổ súng. Những viên đạn đã xé toang bầu không khí và ghim vào một bên của thân tàu. Thế rồi hàng loạt phát súng nữa từ đám đông bắn lên theo. Viên phi công vội vã cho bay thốc trở lên. Bà Đặng vội chạy tới thành ban công, kêu lên

cầu khẩn:

- Đừng bắn... trời ơi, xin đừng có bắn. Chồng tôi đang ở trên đó...

Bà ta nhảy lên dùng dùng để mọi người nhìn thấy rõ mình hơn. Từ ở dưới gậm một cái bàn, ông David nhào ra kéo bà trở lại, bà giãy giụa một cách yếu ớt miệng vẫn còn kêu van đám đông ở phía dưới.

- Xin đừng bắn... đừng... xin đừng...

Nhưng quá trễ. Một viên đạn đã ghim đúng mục tiêu. Từ chỗ đứng, tôi có thể nhìn thấy cái áo sơ mi trắng của ông Đặng loang lên một vết máu đỏ, rồi nó ứa ra hải hùng khiến ông phải lấy tay bụng lấy. Từ trên sân thượng, bà Đặng gào lên:

- Đ... ừ... ừ... ừng!

Ông Đặng đứng trực diện với vợ ngay ở phía trên, mắt mở to ngạc nhiên nhìn như ông ta không hiểu ra sự gì đã tới với ông. Họ nhìn nhau, chỉ trong một thoáng, không quá một giây đồng hồ, trước khi ông thành linh mất thăng bằng. Chiếc trực thăng lộn đi nửa vòng, hất ông Đặng ngã xuống sàn khi đó vẫn còn vướng dây nịt an toàn. Một loạt đạn nữa lại bắn lên và lần này thì trúng vào ổ cánh quạt phía trước. Nó lộn nhào giữa khoảng không, rồi giống như một con chim sẽ bị bệnh, nó ngừng sững lại, đổ nhào xuống bãi đáp và nổ tung thành một đồng lửa chói loà. Ở bên kia hồ tắm, mắt tôi như bị mù đi trong khoảng khắc. Thoáng chốc, tất cả chỉ còn lại một chiếc trực thăng đổ nghiêng, cháy âm ỉ dưới bầu trời xanh, gắt nắng. Ở bên trên. Chiếc trực thăng kia lượn vòng rồi biến mất. Dưới đường phố đám đông la hét thoả mãn.

- Đừ... ừ... ng...

Giọng bà Đặng thều thào. chân bà khụy xuống rồi bà ngã lăn xuống sàn. Mọi người quá hoảng hốt đến nỗi không biết làm gì khác hơn là chỉ nhìn bà như một con rối bằng giẻ.

Từ góc đường phía đằng xa, một toán lính Việt cộng đang theo nhịp hành quân tiến đến với bản hùng ca xa lạ trong tiếng trống kèn. Những xe vận tải, xe tăng phủ đầy bụi đất đi âm ỉ trong thành phố.

Trên nóc xe nào cũng có bộ đội. Vài người phất trên tay hoặc lá cờ đỏ sao vàng hoặc lá cờ nửa xanh nửa đỏ có ngôi sao vàng ở chính giữa. Vài người khác thì bung ra những băng khẩu hiệu viết nguệch ngoạc mà tôi có thể đọc được vài câu như thể là "**Chúng tôi đến trong hoà bình. Hãy hàn gắn vết thương do bọn tư bản để lại. Nam bắc là chung một nhà, tất cả hãy ngừng bắn lập tức.**"

Bản nhạc tràn đầy bầu không khí những nốt vui tươi, như để xoa dịu đi sự căng thẳng trong đường phố. Ông David quay về phía mẹ tôi, nói:

- Rất lấy làm tiếc. Mọi sự đã xong xuôi hết rồi. Chiến tranh đã chấm dứt. Chúng tôi không thể giữ bà ở đây được nữa. Hãy đem con cái và bạn của bà rời khỏi nơi đây trước khi quá muộn. Chúng tôi tốt hơn cũng phải ra đi mà không mang theo một người Việt Nam nào. Bà có hiểu tôi nói không? Hãy ra khỏi đây ngay. Chúc bà may mắn và tất cả hãy giữ gìn cẩn thận.

Trong một nỗ lực tuyệt vọng cuối cùng, bà Đặng cố tiến lại xác chiếc máy bay trực thăng với hy vọng tìm được xác chồng, nhưng vô ích. Bị đẩy một cách vội vã ra khỏi cửa, chúng tôi nắm chặt tay và đi sát vào nhau cho tới khi đi xuống dưới mặt đất. Chẳng còn mấy ai chú ý khi chúng tôi lách ra khỏi cánh cổng và hoà nhập vào dòng người ồ ạt đi khắp mọi ngả.

Đoàn quân hành của Cộng sản tiến chậm chạp trong đường phố, chào mừng dân chúng đứng ở hai bên lề và trao cho họ những tấm chân dung nhỏ của Hồ Chí Minh cùng những lá cờ bằng giấy như thể những món đồ này là trân quý cuối cùng. Họ ngừng lại trước dinh Độc Lập biến xe tăng thành một cái xe ủi đất, chỉ nháy mắt họ húc đổ cánh cổng sắt trong khi đám quần chúng vỗ tay cổ vũ.

Sài Gòn đổi chủ vào lúc 11 giờ 30 sáng 30 tháng 4 năm 1975.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 6

Sau khi Sài Gòn sụp đổ, mẹ tôi đem Jimmy và tôi trở lại căn nhà thuê ở gần công viên. Suốt bốn ngày đêm sau đó, chúng tôi ở miết dưới tầng hầm dơ dáy, tường vách chất chung quanh đầy bao cát. Phía cuối hầm có một phòng vệ sinh nhỏ với ánh đèn hắt hiu. Một dây điện nối từ đó, truyền qua một bóng đèn trơ trụi treo ở giữa hầm làm nơi sinh hoạt gia đình. Vì bị cúp điện thường xuyên nên đèn cây trở thành nguồn ánh sáng chủ yếu. Hằng ngày, chúng tôi chui rúc trên một cái nệm nhỏ và lắng nghe tiếng những bước chân chạy rầm rập cùng tiếng đấm của thành thích vang dội lại từ nhà này qua nhà khác. Trong khi chờ đợi để được đăng ký chính thức hẳn hoi trong chính quyền mới, chúng tôi đành phải trốn chui trốn nhủi như một ổ chuột trong mùa mưa.

Chỉ có chị Loan là dám đi ra ngoài để mua thực phẩm, nghe ngóng tin tức và làm những công việc vặt cho mẹ tôi. Khi đi, bao giờ chị cũng mặc bộ quần áo đen cho dễ hoà nhập với mọi người ngoài phố. Khi chị trở về, chúng tôi có thể nhìn thấy bóng dáng của chị qua rìa của cái cửa sổ hình trái xoan chỉ cách mặt đất khoảng một tấc. Chợ thì cũng chẳng có gì nhiều. Trong thời gian chiến sự tràn đến, chẳng mấy ai điên rồ gì mà mang đồ thức ăn lấy tiền, hoặc vì sợ đói hoặc vì sợ tiền có thể mất giá. Thông thường thì chợ búa là nơi dân chúng tụ họp ồn ào, náo nhiệt mua bán nhưng bây giờ ở đó lại tràn ngập những bộ đội. Hy vọng là càng ít người chú ý đến mình thì càng tốt, chị Loan chẳng bao giờ dám đi la cà. Mặc dầu thức ăn của chị mua về thường thì đậm bạc và héo úa vì cũ nữa, nhưng chị cũng cố gắng chế biến thành những đĩa cơm rau tương đối ngon lành gồm phần lớn là rau cải ngọt hay cải xoong có rưới thêm nước mắm theo cách chị học ở trường nấu ăn. Đối với chúng tôi thì ăn miếng nào là thấy ngon miếng ấy. Chị nấu nướng trong căn bếp ở tầng trên, khi xong xuôi thì bưng xuống hầm.

Những tin tức do chị Loan mang về thì chỉ toàn là những tin đồn hay suy đoán do những người dân đang hoang mang loan truyền. Theo dõi những hoạt động của Việt cộng cũng thu thập được một vài gợi ý để sống còn. Điều trước tiên và hệ trọng nhất, là khi ở những nơi công cộng hay trong những buổi họp chợ mỗi người phải tỏ ra mình cũng Cộng sản như ai. Bất cứ về lời buộc tội về sự ngoan cố nào

cũng lập tức tạo nên sự phẫn nộ kinh khủng chụp xuống đầu kẻ bị tố cáo. Chẳng ai còn tin ai hết ngay cả những người thân trong gia đình. Chính quyền và các viên chức trong chế độ mới là tập trung gây nên nỗi sợ hãi, trong khi phần lớn bộ đội thì dường như vô hại, nhất là cái cách mà họ cư xử với trẻ em. Tuy nhiên, mọi người đều cảnh giác về giờ giới nghiêm bắt đầu từ lúc chín giờ và bất cứ kẻ nào bị bắt gặp ngoài phố trong giờ ấy đều bị bắn ngay tại chỗ không báo trước. Các thông báo về những cái chết trong giờ giới nghiêm đã gieo thêm hãi hùng cho cái thành phố vốn đầy hãi hùng này.

Để kiểm soát được toàn bộ Sài Gòn, Việt công đã chia lực lượng ra thành nhiều toán nhỏ, rải khắp mọi nơi trong thành phố. Nhiều nhà sẵn sàng mời bộ đội vào đóng chốt để hy vọng hành vi thành khẩn của mình sẽ làm nhẹ đi phần nào tội lỗi trong quá khứ. Những toán khác thì ủa vào chiếm đóng những căn nhà bỏ không, các khách sạn, các khu đại sảnh, các trường học hay đóng la liệt trên đường phố.

Bên trong cái hầm tù mới của chúng tôi, Jimmy và tôi trở thành mối bận tâm hàng đầu của mẹ. Bà đã từng bảo vệ chúng tôi trước các tin đồn, những cặp mắt nhìn trừng trừng, và những lời phê phán xuất phát từ bề ngoài giống Mỹ của tụi tôi. Nhưng hiện nay sự o ép đã vượt quá mức chịu đựng của bà. Thu mình trong một góc xa nhất của căn buồng, chúng tôi nhìn mẹ tôi đi tới đi lui như một con thú bị nhốt trong chuồng. Và lần đầu tiên trong cuộc đời, tôi thấy chịu hết nổi vì mặc cảm tự ti bởi vì tôi nhận ra sự khác biệt của mình, cũng như thằng em trai tôi, chính bản thân nó cũng bị tôi ghét bỏ. Tôi muốn bứt hết mớ tóc màu nhạt của tôi ra, cạo tuột làn da trắng và lột bỏ đôi dép đất tiền ra khỏi bàn chân. Tôi cầu trời có một chuyện gì đó xảy ra, bất cứ là chuyện gì cũng vậy để cho cái sự tủi hổ bớt ám ảnh mẹ tôi. Thay vì thế, tôi vẫn cứ còn ngồi lặng câm, tê liệt trong nỗi sợ hãi và cầu mong cho thời gian trôi qua mau.

Một buổi trưa, sau vài ngày trốn tránh, mẹ tôi sai chị Loan đi ra ngoài chợ mua vài lọ thuốc nhuộm màu đen. Chẳng cần báo trước, bà bất ngờ nhào vào góc nhà mà chúng tôi đang núp, xách chúng tôi lên bằng những móng tay sắc nhọn của bà giống như bà đang bắt mấy con gà ở trong bu. Bất chấp tiếng kêu khóc kinh hoàng của chúng tôi, bà kéo lê chúng tôi trên sàn nhà lạnh lẽo để lôi vào buồng tắm. Trong khi chúng tôi giãy giụa và kêu gào, bà xối cái thứ nước đen ngòm đó lên chúng tôi và ghim đầu chúng tôi xuống để ướp thuốc nhuộm lên

những mái đầu hung hung của chúng tôi, một thời gian hình như rất lâu. Tôi ngồi dúi người lại bên em tôi, hai cánh tay gầy guộc che lên bộ ngực phanh trần. Sự phũ phàng thô bạo khi mẹ tôi giật từng mảng tóc của chúng tôi lên, không nói không rằng làm chúng tôi tá hỏa. Cả hai anh em chúng tôi đều khóc sụt sùi vì cái vụ nhuộm đau đớn này. Bà nhìn trừng trừng chúng tôi bằng cái nhìn thất thần và chỉ ngón tay thẳng vào mặt chúng tôi :

- Hai đứa mày câm mồm lại ! Đàn ông không bao giờ được khóc lóc ! Nhớ chưa ?

Nói xong, bà lại tiếp tục xối thêm thuốc nhuộm lên đầu chúng tôi.

Nhưng chúng tôi chẳng thể nào nhịn khóc được. Ông ngoại tôi, sau cùng đã chạy xô vào phòng tắm, quất trái vào mẹ tôi. Chỉ vào bóng chúng tôi trong gương, Ông tôi quát :

- Ngừng ngay ! Mày điên rồi à ? Mày định làm gì mấy đứa con của mày vậy ? Có thật cần thiết phải làm như vậy không?

Mẹ tôi nhìn vào gương, sờ người lại. Trong gương, hai khuôn mặt nhỏ bé, lem luốc thuốc nhuộm và nước mắt nhìn bà. Nhưng chúng tôi không dám nhìn thẳng vào đôi mắt của mẹ chúng tôi. Với bàn tay run rẩy, mặt đỏ rừ đầy nét thù ghét, trông bà dữ như ông kẹ. Kinh hoàng với hình ảnh trong gương, mẹ tôi oà lên, nước mắt khóc.

Bà quỳ xuống, lấy hai tay lau sạch những vết nhem nhuốc trên mặt chúng tôi rồi nhỏ nhẹ :

- Tha lỗi cho mẹ nhé.

Người đàn bà điên loạn khiến cho chúng tôi hãi hùng đã biến đi, chỉ còn tiếng nói của mẹ tôi thì thầm bên tai :

- Mẹ không giúp các con được. Chẳng có thể làm gì để thay đổi con người vốn đã như thế của các con. Thôi đừng khóc nữa. Tất cả đều là lỗi của mẹ, mẹ cũng chẳng hiểu tại sao nữa. Nhưng mẹ hứa với các con rằng mẹ sẽ không để bất cứ việc gì hoặc đứa nào làm khổ các con. Trừ phi mẹ chết !

Tất cả chúng tôi đều khóc với nhau trong phòng tắm cho đến khi nước mắt cạn khô. Chiều hôm đó, mẹ tôi có một quyết định. Sau khi đẩy anh em tôi lên tầng nhà trên, bà nói với ông bà ngoại và chị Loan rằng có một buổi họp gia đình.

Đứng trên cầu thang, Jimmy và tôi cố lắng tai nghe xem mọi người nói gì với nhau. Nhưng chúng tôi chỉ lồm bồm nghe câu được câu chăng, ngoại trừ cái lúc có tiếng của ông ngoại la lên, vang trong không khí, thật chẳng bao giờ ông ngoại tôi lại giận dữ đến như thế :

- Không ! ba cấm đấy ! Con điên mất rồi... thật quá nguy hiểm...

Mẹ tôi kéo chị Loan qua một bên, sai chị đi ra phố rồi bà lại tiếp tục tranh cãi với ông bà ngoại thêm cả tiếng đồng hồ. Sau cùng mẹ tôi mở bung cánh cửa xông ra. Tôi còn nghe giọng phẫn nộ của ông ngoại tôi còn đuổi với theo bà :

- Con đừng có xúi con Loan làm chuyện bậy. Nó còn quá nhỏ, không thể tự mình quyết định được !

Mẹ tôi la lại :

- Ba không thấy sao cả con và nó không ai có đường để lựa !

Ông tôi nói giọng nài nỉ :

- Vậy thì chờ chúng ta quay về nhà rồi hãy tính. Thôi con ơ, nhiều chuyện xảy ra lắm rồi, đừng có làm thêm một chuyện sai lầm trong ngày hôm nay nữa.

Mẹ tôi đi vào buồng tắm và đóng sầm cửa lại. Sau đó một lát chị Loan trở về. Theo sau chị là một bà già mà chị bảo hãy đứng chờ ở ngưỡng cửa.

Qua khung cửa sổ ở tầng trên, chúng tôi im lặng quan sát bà ta. Đứng bên cạnh cửa tay ôm khư khư một cái túi dơ bẩn, bà chờ chị Loan. Khuôn mặt bà đầy những nếp nhăn in hằn xuống, nhiều đêm không ngủ, xương sống thì còng làm cho mắt bà phải nhìn cắm xuống đất. Tóc bà ta thưa thớt và bạc. Lúc biết chúng tôi đang nhòm, mặt bà đảo ra thành một nụ cười móm mém, đỏ tái. Sự xuất hiện của

bà trước mắt chúng tôi bất thần như chuyện cổ tích, và chúng tôi có cảm giác là bà sẽ bay vòng vòng trên một cán chổi như là một mù phù thủy vậy.

Chị Loan đã trở ra có mẹ tôi theo sau. Hai người đưa bà cụ xuống tầng hầm dưới. Bà ta hỏi mẹ tôi :

- Ngoài cô gái này ra có phải cô là một người nữa cần tới tôi phải không ? Cô chắc là mới chỉ có bầu ba tháng không ? ngó cái bụng tôi cá là nó phải già tháng hơn nhiều....

Mẹ tôi quay lại suyt bà già. Về kích động để nhận ra trên gương mặt của mọi người. Bà già bước vô nhà, đặt cái túi xuống sàn và thở phào nhẹ nhõm. Trông thấy ông bà ngoại tôi đứng chờ ở dưới căn hầm, bà khẽ gật đầu chào.

Chị Loan giới thiệu bà ta với mọi người :

- Thừa đây là bà Tám, bà mụ duy nhất còn sót lại trên phố. Mọi người ở ngoài chợ đều giới thiệu bà Tám cho chúng ta. Con đã nói với bà tám là mình không phải là cư dân ở đây nên chẳng ai biết ai vào đây hết. Cũng vì thế mà bà nhận lời giúp cho đây.

Bà Tám thô lỗ tuôn ra một tràng :

- Được rồi... được rồi... khỏi dài dòng văn tự nữa. Phải gấp lên vì tôi còn hai mối ở ngoài phố đang chờ, không lại tới giờ giới nghiêm. Mấy người sẵn sàng cả chưa ?

Rồi bà chỉ vào Jimmy và tôi, hỏi :

- Ủa, tóc hai thằng nhỏ làm sao vậy ?

Mẹ tôi cáu kỉnh? :

- Không việc gì đến bà. Để tôi xua tội nó lên lầu. Mà ở đây cũng chẳng có gì để cho tội nó coi cả

- Tôi chỉ muốn giao cho mấy người món thuốc ta này thôi. Chỉ trong vòng tám tiếng là công hiệu. Qua ngày mai là ổn chuyện hết.

Mẹ tôi đáp :

- Vậy thì đưa đây.

Bà già lục trong túi sách lấy ra hai cái hộp gỗ nhỏ trên có chạm trổ một cách thô sơ hai hình con rồng vàng thủ một viên thuốc nhờn màu đen, bên ngoài có gắn sáp hàn kín. Bà ta trịnh trọng đặt xuống sàn làm như chúng có giá lắm.

Ngước nhìn mẹ tôi, bà ta nói bằng một giọng có vẻ hơi lo lắng :

- Cô à ! Chắc cô không ưa tôi nhắc lại câu hỏi này. Nhưng công việc của tôi bắt buộc phải quan tâm tới khách hàng. Vậy chứ có thật cái bầu chỉ mới có ba tháng không ? Sao nó tổ bự như cái bầu sanh ba hay giống như bị báng vậy ?

Rồi bà chỉ tay qua chỉ Loan :

- Cô này thì khác, uống thuốc của tôi thì chẳng có vấn đề gì hết. Nom cô ấy như thể chưa có bầu. Còn cô thì... tôi chẳng biết nữa.

Đứng dựa ở cửa, ông tôi góp lời :

- Con gái tôi có bầu bốn tháng rồi đó.

- Tôi biết mà. Cho nên tôi phải nói với cô, thuốc này không hiệu nghiệm với cô đâu.

Rồi bà ta lại lắc đầu :

- Không chừng nó lại sinh rắc rối nữa cơ đấy...

Mẹ tôi ngắt ngay lời :

- Bất kể là bà thấy như thế nào, tôi chẳng có gì để lựa chọn nữa, biết chưa ! Tôi không thể đeo bông thêm một đứa con nữa. Thôi cứ đưa cái thuốc chó đẻ đó cho tôi.

Bà già nhún vai :

- Tùy cô thôi ! mỗi người một hộp, trong có một viên thuốc màu đen. Tối nay ăn cơm như thường lệ, đến khi đi ngủ thì đem ra uống. Chỉ sáng mai là cái bào thai bị trục ra. Chảy máu và đau đấy, nhưng đó là chuyện bình thường đừng có lo. Cần hỏi gì thêm nữa không ?

Mẹ tôi hỏi :

- Chỉ có một viên thôi à ? Bà có chắc là tôi chỉ cần uống có một viên thôi không ? Tôi có thể uống hơn thế nữa không?

- Cô ấy à ? Ờ, tôi cũng nghĩ như vậy. Nhưng còn cái cô bé này thì một viên cũng quá đủ.

- Vậy đưa thêm cho tôi hai hộp nữa đi.

- Úi già, như thế thì nhiều quá.

- Mặc kệ, cứ đưa đây cho tôi.

Bà tám thờ dài :

- Được. Cô muốn bao nhiêu cũng được nhưng phải trả thêm tiền.

- Có ngay. Nhưng bà phải nói cho tôi biết phản ứng thuốc như thế nào. Có nguy hiểm gì hơn không khi tôi uống thêm hai viên nữa ?

Bà già gật đầu :

- Dĩ nhiên là có chứ.

- Vậy lạ trời, cái nguy hiểm ấy nó ra làm sao hả bà già chần ?

- Cô nghĩ sao ? Thêm thuốc là thêm của độc, tức là chảy máu thêm, co quắp thêm chứ còn gì. Nhưng tại cô muốn như thế thì tôi làm theo ý cô. Cho nên hãy suy nghĩ kỹ trước khi uống. Tôi đâu có cản được quyết định của cô mà tôi cũng không bảo đảm rằng nó sẽ hiệu nghiệm. Suốt cuộc đời làm nghề này của tôi, chưa bao giờ tôi giao thuốc cho người có bầu quá ba tháng, không một ai hết, vì người ta chịu nghe tôi chứ đâu có như cô. Vậy thì đừng có hỏi là có chuyện gì

xảy ra đến cho cô nữa. Mà nếu có chuyện gì thì chẳng phải lỗi của tôi, tôi đã nói trước với cô có cả nhà nghe thấy mà. Bây giờ cô cứ khẳng khẳng đòi uống thì có bẽ gì hãy ráng chịu. Rõ chưa ?

Bà ngoại tôi lên tiếng :

- Khuôn...

Mẹ tôi đáp ngay :

- Không việc gì đâu, má. Con biết việc con làm mà.

Ông tôi lên tiếng, mặt ông tràn ngập nét thất vọng :

- Thật à ? Thật là con biết con đang làm gì à ?

Bà già lại tiếp :

- Tất cả bảy mươi đồng cho bốn hộp, tôi bớt cho cô mười đồng để cô lấy hên. Cầu thần thánh phù hộ.

Rồi bà đứng dậy, quơ lấy cái túi ôm vào ngực. Mẹ tôi trao tiền và nói cảm ơn.

Không một ai lên tiếng khi bà ta đi ra. Bốn hộp gỗ vẫn nằm trên sàn nhà với cái bao bên ngoài ghi bốn chữ bằng kim nhũ nguêch. ngoạc : " Ô-KIM ", phía dưới còn một hàng chữ nhỏ xíu : " Chỉ xài cho đàn bà ". Mẹ tôi nói bằng một giọng quả quyết :

- Loan cầm lấy một hộp đi. Còn mấy hộp kia để lại cho tao.

Chị Loan trả lời :

- Thưa bà, vâng.

Mẹ tôi hỏi :

- Có muốn suy nghĩ lại thêm không ? Nên nhớ là mày có toàn quyền giữ đứa bé nếu muốn, chứ chẳng cần phải làm theo tao. Tao thì có lý do riêng để làm.

- Em biết. Nhưng cũng như bà, em cũng có lý do riêng của mình. Em sẽ uống.

- Vậy thì tốt. Coi như chúng ta đồng hội đồng thuyền. Vậy cất hộp thuốc đi rồi sửa soạn làm cơm.

Mẹ tôi thở dài trong khi chị Loan cầm cái hộp lên rồi biến đi sau cánh cửa. Ông bà ngoại cũng lặng lẽ rút về cái góc mọi khi vẫn ngồi. Khi mọi người đã rời chỗ, tôi mới lên tiếng :

- Mẹ ơi.

Mẹ tôi hơi giật mình trước khi nhìn thấy tôi. Rồi mắt bà nhướng lên chờ đợi câu tôi hỏi. Tôi tiếp :

- Chuyện gì thế hả mẹ. Mấy cái hộp gì thế ?

- Chả dính dáng gì tới con hết.

Ngồi trên chiếc nệm, ông tôi chen vào :

- Sao lại thế. Con không thể giải thích cho nó biết chuyện con làm hay sao ? Đừng có như vậy. Con phải nói cho nó nghe về chuyện này. Lựa lời mà nói chứ đừng có gạt nó ra như thế. Nó đâu có ngu.

- Ba ! Ba đừng nên xía vào chuyện của con.

Bà trả lời ông tôi một cách giận dữ rồi quay sang tôi :

- Không có chuyện gì đâu con à. Mọi sự đều bình an. Mấy cái hộp này là để cho người lớn. Uống thuốc xong, mẹ sẽ khoẻ hơn và nhẹ nhõm hơn, chẳng sao đâu hiểu chưa.

Tôi hỏi :

- Thế còn em bé. Nó có làm đau em bé không ?

Mẹ tôi ngồi quì xuống sàn đất lạnh tưởng chừng như bà bị một luồng điện mạnh chạy qua làm cho bủn rủn khắp cả người. Rồi bà gượng

dậy, quơ lấy hai vai tôi, nhấc bổng lên và dí vào sát bức tường sau lưng tôi. Bà cúi sát xuống mặt tôi, mắt ngang tầm mắt tôi và nghiêng răng nói :

- Thằng ranh con, mày biết gì về những viên thuốc. Nghe đây, nghe cho kỹ. Chẳng có đứa em bé nào trong bụng mẹ hết. Ai cũng nghĩ là mẹ có bầu nhưng rút cục là nhầm hết. Những viên thuốc này uống vào là cốt để lấy sức khỏe mà nuôi cái lũ hay chỗ mồm ăn hại là tụi bay đó. Nếu mà mày hờ ra cho một ai biết thì tao giết. Rõ chưa ? Và cầu Phật phù hộ, chớ có mở mồm hỏi han gì nữa nghe chưa ! Bưng cái miệng lại. Tao không ưa cái thói như thế đâu.

Chẳng cần nên lời, tôi gật lấy gật để và cảm thấy bờ vai bị bà xiết cứng được lời ra. Suốt đêm hôm ấy, dấu vết do móng tay của bà để lại vẫn còn hằn lên những vết đỏ bầm.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 7**

Bóng đêm chụp xuống chúng tôi như một kẻ trộm tinh vi. Nhà bị cúp điện. Cả thành phố chìm trong bóng tối. Từ tầng trên bước xuống, chị Loan mang theo một cây nến trên tay. Bóng của chị chập chờn trên nếp tường khi chị đi ngang qua tầng hầm.

Bữa ăn tối, chị làm một đĩa thịt gà hấp với măng và rau cải xào. Bà tôi không ra bàn ăn mà chỉ nằm bất động trên nệm, mình đắp một tấm mền mỏng. Ông tôi thì ăn uống một cách khó khăn, trệu trạo như chẳng ngon lành gì. Mọi người còn lại ăn uống thật nhanh trong im lặng. Lúc tráng miệng, chị Loan bưng ra một đĩa chè chuối nhưng lại thiếu món nước cốt dừa để cho thơm vị. Mặc dầu vậy, em tôi và tôi vẫn thấy ngon miệng như thường.

Sau bữa cơm tối, mẹ tôi chui vào phòng tắm đóng cửa lại còn chị Loan thì lui về nhà bếp ở tầng trên. Khi mẹ tôi trở ra, trông bà xanh

rớt và có vẻ lo âu hơn thường lệ. Bà ngồi xếp xuống tấm nệm, tư lự cắn móng tay trong lúc chúng tôi cũng lo lắng sát lại gần bà. Nom thấy chúng tôi, Bà mỉm cười và giơ tay quơ lấy ngang lưng của em tôi, kéo nó vào lòng. Bà vuốt ve những sợi tóc mới nhuộm của nó, mắt nhắm lại mơ màng. Bà ngoại tôi xà tới, đối diện với cả ba người, hỏi một cách băng quơ :

- Con uống bao nhiêu rồi ?

Mẹ tôi đáp :

- Hết trội trơn !

Bà tôi rên lên :

- Ôi trời !

Để làm cho mẹ tôi chú ý đến nó, thằng em tôi giơ tay đặt lên má của mẹ rồi nói :

- Mẹ à.

- Gì thế con ?

- Bao giờ thì chúng con ra ngoài kia chơi được ?

- Sắp, sắp rồi con.

- Còn mẹ, mẹ thấy thế nào.

- Mẹ không sao hết, còn con ?

- Con cũng vậy. Cám ơn mẹ.

Sao hôm nay cu cậu lễ phép thế. Jimmy tiếp giọng đầy hy vọng.

- Con ngủ với mẹ đêm nay được không ? Con chả muốn nằm một mình đâu.

- Nếu con muốn thì cũng được. Nhưng sao vậy ? Giường của con

cũng gần xít giường của mẹ mà.

- Con chả biết nữa. Nhưng mỗi lần tỉnh ngủ thì con sợ. Cho con ngủ bên cạnh mẹ, được không mẹ ?

Mẹ tôi trả lời giọng buồn tẻ, mắt nhắm lại, nom bà như người đang buồn ngủ :

- Sao cũng được.

Rồi nó hỏi tôi :

- Còn anh Kiên có muốn ngủ chung với mẹ và em không ?

Nó nhìn thẳng vào tôi và chờ mẹ chấp thuận :

- Có được không mẹ ?

Mẹ tôi trả lời hững hờ:

- Nếu nó thích.

- Chắc là thích rồi phải không anh Kiên ?

Tôi gật đầu. Thật ra tôi cũng hãi hùng khi phải ngủ một mình, lúc tỉnh giấc trong đêm chỉ nghĩ đến chuyện không đâu.

Jimmy và tôi chiếm mỗi người một chỗ bên cạnh mẹ tôi trên tấm nệm. Tôi choàng tay qua bụng mẹ và thấy bà ngủ thiếp đi. Rồi tôi lơ mơ nhìn bóng đêm trôi chậm chạp qua khung cửa sổ. Dưới sàn gần chỗ tôi nằm, ngọn đèn cây vẫn còn cháy. Ánh sáng của nó chập chờn trong không khí tạo nên những hình ảnh quái dị trên bức tường giống như những quỷ thần dưới địa ngục có trong cuốn sách tô màu mà trước đây các bà phước hay chuyền tay cho chúng tôi coi trong lớp giáo lý ngày chủ nhật.

Vào khoảng bốn giờ sáng thì tôi choàng thức dậy trong tiếng la thất thanh đầy vẻ đau đớn. Căn hầm tối đen. Tôi nhảy dựng lên và nhìn quanh để tìm mẹ tôi nhưng chỉ thấy có một tia sáng nhỏ le lói qua cánh cửa đang đóng kín mít nơi phòng tắm. Bên cạnh tôi, em Jimmy

vấn ngủ vùi, mình co quắp, hai đầu gối kê vào hai má, miệng vẫn còn mút ngón tay. Tôi đảo mắt ra xung quanh. Mối sợ hãi của tôi dâng lên. Tôi vừa sắp bật khóc thì ông ngoại đã trở tới bên cạnh. Ông ôm lấy tôi vỗ về. Trong bóng tối, hơi thở của ông thoang thoảng mùi kẹo Jolli Rancher. Tiếng ông thì thầm bên tai :

- Yên đi. Yên đi con. Mẹ sẽ không sao đâu. Đi vô ngủ với ông.

Tôi hỏi :

- Mẹ con làm sao vậy ?

- Chỉ đau bụng thôi. Không sao.

Từ trong buồng tắm, tiếng kêu thét của mẹ tôi vang lên. Tôi nghe một tiếng động đổ xoà xuống sàn nhà như một chậu nước, tiếp theo là tiếng ngã sầm xuống đất. Thằng em tôi cựa mình, rồi mở choàng mắt ra, nó nhận thấy ngay là mẹ không còn nằm kế bên. Ông tôi với tay ôm nó vào lòng, thì thầm an ủi nó bằng những lời lẽ ông vừa nói với tôi. Trong vòng tay ôm ấp của ông, anh em tôi lắng nghe tiếng rên la phát ra từ phía sau cửa buồng tắm.

Rồi có tiếng bà ngoại cất lên, đầy vẻ lo sợ :

- Giúp bác đi Loan ! Tao chịu hết nổi rồi, không có cách nào làm cho máu ngưng được.

Chị Loan đáp :

- Bà hãy để bà chủ nằm trên sàn. Xốc đứng lên như vậy chỉ tệ hơn mà thôi.

Mẹ tôi nói :

- Không nằm được đâu. Đau quá.

Rồi lại có tiếng ọc ra và vật gì đụng xuống sàn. Ông tôi hỏi to, giọng đầy lo lắng :

- Xảy ra chuyện gì thế ? Nó có làm sao không hở bà ? Có cần tôi

giúp gì không ?

- Không cần. Ông trông chừng mấy đứa nhỏ đủ rồi. Trong này tôi lo được. Chỉ cần làm sao cầm lại được máu thôi.

Ông tôi nói :

- Sao lâu thế. Tôi đi kêu bác sĩ đây.

Bà tôi kêu lên :

- Cái gì ? Ông điên rồi hả. Đang giờ giờ nghiêm, ông muốn chết hay sao mà đòi đi ra ngoài giờ này. Cứ ở đây với lũ nhỏ đi.

Chị Loan thất thanh :

- Ôi trời ơi !

Bà tôi hỏi :

- Cái gì thế ?

- Bụng cháu đang quặn lên, bắt đầu đau. Chắc là tới lượt cháu rồi. Bà giúp cháu với.

Cánh cửa buồng tắm bật mở, bà ngoại tôi lộ đầu ra. Dưới ánh sáng của ngọn đèn cây, trên tay bà đầy những vết máu bầm lấp loáng. Bà nói với ông tôi :

- Ông giúp tôi khiêng con nó ra.

Ông tôi đứng dậy, quên cả cầm chiếc gậy, lão đảo từ tấm nệm đi về phía nhà tắm. Một phút sau, bà tôi khiêng hai chân của mẹ. Thân hình mẹ tôi được quán bằng những cái khăn lông màu trắng nhưng đã sạm màu vì dẫm máu. Ông bà tôi đặt mẹ tôi nằm xuống một cái nệm đối diện chỗ chúng tôi nằm. Mẹ xoay mình nằm nghiêng qua một bên và cuộn mình lại như cái bào thai, trong khi ấy bà tôi hối hả quay lại buồng tắm để giúp chị Loan. Mùi máu bốc lên khiến chúng tôi chóng mặt. Em tôi hỏi mẹ :

- Mẹ ơi, mẹ có sao không ?

Mẹ tôi tảng lờ. Bà vùi đầu giữa hai tay. Hai đầu gối co lên che lấy bụng. Ông tôi đứng ở phía dưới chân của bà. Ông hỏi:

- Con thấy thế nào ?

Mẹ tôi không trả lời. Ông tôi hỏi sấn tới :

- Con có thấy khá hơn không ? cho ba biết đi.

Mẹ tôi vẫn bưng lấy đầu và đáp :

- Hình như đã ngưng chảy máu rồi, nhưng cái thai vẫn còn.

- Thôi cứ nghỉ ngơi đi, đừng quan tâm tới chuyện ấy. Ngày mai mình sẽ đi bác sĩ.

Bà trả lời :

- Chắc là vậy

Trong phòng tắm, chị Loan và bà tôi phải chận vật cả tiếng đồng hồ. Dù đau đớn nhưng chị không la hét. Thỉnh thoảng chúng tôi chỉ nghe thấy tiếng thở hổn hển của chị và sau cùng là tiếng xối nước trong bồn cầu.

Suốt đêm hôm ấy mẹ tôi nằm im trên tấm nệm. Cơn co thắt giảm dần. Chúng tôi có thể nhìn thấy bà run rẩy sau lớp khăn bông, còn máu thì vẫn tiếp tục rỉ ra ở dưới thân mình. Mãi tới lúc sáng hẳn, ánh mặt trời từng bừng chiếu vào tận giường bà mới choàng tỉnh dậy kêu lớn :

- Thuốc không công hiệu. Cái thai không hề hấn gì. Nó vừa mới đạp nè !

Khuôn mặt của ông ngoại thoáng nét nhẹ nhõm. Còn bà ngoại tôi thì quì mốp. xuống, khấn khứa. Mẹ tôi lại hét lên một tiếng nữa, tay nắm lại và đấm lên bụng :

- Thế này là nghĩa lý gì ? Con mụ già khốn kiếp với thứ thuốc dỏm này ? Con mẹ mày chứ.

Bà đầm liên hồi vào bụng và gào lên với cái thai bên trong :

- Sao mày không thấy là tao không muốn có mày. Sao mày không thương chúng tao mà chết đi cho rồi.

Em tôi và tôi nhìn bà mà không thể thốt lên được một lời.

Suốt mấy ngày, mẹ tôi nằm bẹp. trên giường. Bốn ngày trôi qua, cuối cùng bọn cộng sản tới gõ cửa. Ở dưới hầm, chúng tôi nhòm người lên vì sợ hãi, ôm lấy nhau nín thở trong khi ông tôi tập tễnh đi lên cầu thang. Chúng tôi lắng tai trong lúc những người lính sải bước tiến vào phòng khách. Chúng tôi nghe họ nói với nhau bằng cung cách kỳ cục với cái giọng nặng nề của miền bắc và có tiếng ông tôi trả lời câu hỏi họ. Chẳng bao lâu sau, có tiếng ông tôi gọi. Bà tôi lên trước tiên, tay cầm tràng hạt bằng gỗ như thể đó là tấm bùa hộ mệnh. Chị Loan dìu mẹ tôi trong tay. Em tôi và tôi đi sau cùng.

Khi chúng tôi đã tề tựu đông đủ và mẹ tôi đã ngồi xuống ghế thì toàn người đang nói dở câu chuyện, bỗng dừng lại chăm chú nhìn chúng tôi. Quần áo họ mặc đã cũ và nhàu nát, vốn trước kia có màu xanh sậm nay ngả ra màu nâu bùn. Người lính già nhất trong bọn trạc tuổi bốn mươi, tóc ngả màu muối tiêu, xiă ngón tay cáu bẩn gằn giọng hỏi ông tôi :

- Còn ai ở dưới kia không ? Đã tập trung tất cả ở đây chưa ?

- Thưa ông, tất cả đều ở đây hết rồi.

Ông ta ra lệnh cho một thuộc hạ :

- Đồng chí xuống dưới hầm coi xem hấn nói thật hay nói láo.

Rồi ông ta quay về phía chúng tôi hỏi :

- Tại sao mấy người lại chui rúc ở dưới đó mà không ra ngoài chào mừng ngày đất nước đang bước vào kỷ nguyên mới sáng tươi ? Vì lý do gì mấy người phải trốn nhủi như vậy ?

Ông tôi trả lời :

- Chúng tôi chỉ toàn là phụ nữ, trẻ em với người già cả. Chúng tôi đâu có biết chuyện gì xảy ra. Xin ông bỏ qua.

Ông ta lắc đầu :

- Đây không phải là lý do chính đáng. Bây giờ là lúc liên hoan chào mừng chiến thắng, không phải là lúc trốn tránh.

Cặp mắt của ông ta lướt về phía chúng tôi, điểm từng mặt một, rồi ông hỏi :

- Nhà này có phải của ông không ?

- Thưa không, chúng tôi đi thuê.

- Chủ nhà đâu ?

- Tôi không rõ. Ông ta sống trong Chợ Lớn từ trước giải phóng. Có quá nhiều đổi thay từ bốn ngày nay, chúng tôi chả biết chắc cái gì nữa.

- Chưa đâu ! Sẽ còn thay đổi nhiều vì chúng ta còn có nhiệm vụ càn quét tàn dư của chủ nghĩa tư bản. Nhưng hãy trả lời đi đã, nếu nhà này không phải của mấy người thì tại sao lại ở đây ? Mấy người từ đâu tới ? Có phải là bọn phản động chạy trốn Cách mạng không ?

Ông ngoại tôi cố nuốt cục nghẹn trong cổ trước khi trả lời :

- Thưa ông chúng tôi là dân ở Nha Trang. Chúng tôi không trốn chạy. Chúng tôi ở đây là có lý do. Như ông thấy đó, đây là con gái của tôi. Nó đang có bầu và vì nó có biến chứng trong những lần mang thai trước nên chúng tôi phải đem nó vào Sài Gòn để nó có thể sanh nở tại nhà thương Từ Dũ. Chúng tôi chỉ vì cẩn thận thể thôi chứ không có ý định trốn tránh Cách mạng. Chẳng qua là chúng tôi vào không đúng lúc nên mới bị kẹt ở đây như thế này.

Viên chỉ huy ghi chép tất cả những lời khai báo của ông tôi rồi tiến lại

chỗ mẹ tôi nhìn bà như dò xét. Mẹ tôi cố tránh cái nhìn soi mói của ông ta bằng cách cúi đầu xuống. Bà bị xuống cân quá nhiều trong mấy ngày qua khiến cho tôi nhìn thấy cả những lần gân xanh nổi lên trên bàn tay gầy guộc của bà lúc này đang khoanh gọn gàng trên đùi.

- Chị này có làm sao không ?

Mẹ tôi trả lời nhưng vẫn không ngước lên để tránh cái nhìn của ông ta :

- Cám ơn ông tôi không sao. Tôi chỉ bị mệt vì nóng quá thôi.

Ông ta hỏi tiếp :

- Chị di chuyển được không ?

- Đi đâu vậy thưa ông ?

Mẹ tôi ngẩng đầu lên nhìn ông ta, ánh mắt rục lên vẻ xót xa và một thoáng quẩn rũ. Thông thường, chỉ với cái nhìn ấy là đàn ông phải cúi đầu và quì gối trước bà, nhưng với viên chỉ huy này hầu như chẳng có tác dụng gì. Ông ta trả lời bằng một giọng lạnh lùng :

- Trở lại thành phố cũ của chị. Mọi người phải rời đây trong vòng hai mươi bốn tiếng để giao trống căn nhà này. Đó là lệnh trên. Đất nước thống nhất rồi, mọi người phải trở về chính nhà của mình. Chị cũng thế. Chị phải quay về để khai báo với Ủy ban Nhân dân ở đó.

Ông tôi hỏi :

- Chúng tôi trở về bằng cách nào bây giờ ?

- Không biết và cũng chẳng cần biết. Tôi đâu có nhiệm vụ kiểm phương tiện chuyên chở cho mấy người. Dù vậy, trước sáng ngày mai, mọi người phải rời khỏi căn nhà này. Chúng tôi sẽ trở lại để kiểm soát. Nếu mọi người không tuân lệnh thì tôi sẽ bắt nhốt hết. Đối với tôi, trẻ con hay phụ nữ cũng chẳng có gì khác biệt.

Ông ta quay một vòng ra hiệu cho thuộc cấp mình. Cả toán đi ra, đóng sập cửa lại và hướng về nhà kế tiếp. Họ chưa kịp ra khỏi cổng

thì bà tôi đã rên lên

- Ôi ông ơi, làm thế nào chúng ta có thể ra khỏi đây được ?

Ông ngoại tôi lắc đầu, Chị Loan đứng sau mẹ tôi dặng hắng. Chị không còn là cô tớ gái bé nhỏ rụt rè e thẹn mỗi phút mỗi kiểm soát ý nghĩ trước khi mở miệng. Mấy ngày qua đã biến chị thành một phụ nữ trẻ tuổi, chín chắn và tháo vát. Chị nói mà không ngước mắt lên :

- Thưa ông, xin phép cho cháu được góp ý. Nếu nhà nước quảng chúng ta ra đường tức là họ đã áp dụng phương pháp này cho những người khác. Vậy thì những người đó rời cư bằng cách nào ? Chúng ta cứ đi hỏi vòng vòng xem họ làm thế nào thì chúng ta cũng làm như thế hay là nhập bọn cùng với họ.

Bà tôi hỏi :

- Nhưng đi đâu để mà lấy tin tức của họ chứ ?

Chị trả lời ngắn gọn :

- Đi ra chợ !

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 8**

Hai cái chợ ở ven sông Sài Gòn đều tràn ngập những người bồn chồn và bối rối. Chợ ở kề ngay bên nhau, chỉ cách có một con đường nhỏ lúc nào cũng sũng bùn và hàng hóa ngổn ngang. Ngôi chợ thứ nhất bán các loại thực phẩm tươi từ rau quả cho đến gà vịt hay cá. Cái thứ nhì cung ứng các loại đồ khô cho khách mua buôn như gạo, đồ gia vị cùng với vải vóc, than, củi. Mặc dù sự căng thẳng bao trùm lên khắp chợ, nhưng sự mua bán vẫn diễn ra theo cung cách cũ dưới những con mắt giám sát của bộ đội. Mọi người thì thảo trao đổi tin

tức trong lúc mặc cả mua bán. Tiếng xầm xì của họ biến thành một thứ âm thanh giống như trong không khí tràn ngập tiếng ruồi bay.

Chị Loan chẳng mất bao nhiêu thời giờ đã móc nối được với một đầu tiên. Ngay lối vào cổng chợ thứ nhì, chị tìm ra được một gia đình năm người cũng đang tìm cách trở về Cam Ranh, một thành phố ở gần Nha Trang. Những người này cũng không thể tìm được phương tiện di chuyển. Họ đã tính cuộc bộ trên bốn trăm cây số qua cả những đầm lầy nguy hiểm chết người hay những khu rừng đầy bẫy mìn còn sót lại từ thời kỳ chiến tranh. Nghe ý định của họ, chị Loan chỉ còn biết chúc họ may mắn và kéo chúng tôi vào sâu trong chợ hơn.

Cả buổi sáng hôm đó chúng tôi len lỏi qua đám đông để tìm kiếm xe đi. Mẹ tôi thì hết cả hơi, mặt xanh lè. Ông tôi thì thỉnh thoảng tụt lại phía sau vì cái xương chậu tật nguyên làm ông đau nhức mỗi khi cất bước. Mỗi lần chúng tôi ngừng lại trước một nhóm người để hỏi han tin tức thì trước hết cả đám nhìn chúng tôi như thể nhìn một lũ ngớ ngẩn và sau đó họ cũng nở một nụ cười giả tạo. Ngay như họ có biết một lối thoát thì cái biết của họ cũng bị che dấu sau nụ cười trước khi chính họ cũng chuồn khỏi đám đông

Đúng cái lúc mà chúng tôi đã gần hết hy vọng, tình cờ chúng tôi tới trúng ngay cái chỗ bà cụ Tám bán thuốc ta, ở đó bày biện đủ thứ như giỏ hoa khô, những loại rễ cây, những miếng gỗ bào từ các thân cây thuốc. Bà cụ Tám đang ngồi đằng sau cả hàng đồng núi lá thuốc và xúm xít quanh bà ta là những khách hàng hỏi han cách điều trị. Giọng bà ta thì lớn lối hơn cả để gọi chú ý của những người qua lại :

- Chị còn muốn gì nữa, cái này là để trị nôn mửa. Đổ hai chén nước, nấu sôi cho rút xuống thành một chén. Cái này là để trị cả trĩ nội lẫn trĩ ngoại. Uống lúc ăn cơm, ngày hai lần. Còn cái này trị ho.

Chợt bắt gặp ánh mắt giận dữ của mẹ tôi, bà ta ra hiệu cho đám vây quanh im lặng. Rồi nhìn mẹ tôi, bà ta hỏi :

- Ờ... ờ... bồ tèo... mình gặp nhau ở đâu nhỉ... a, tôi nhớ ra rồi, bà trẻ hóc búa có cái bầu đây mà. Sao rồi, nom cô không khá lắm.

Mẹ tôi trả đũa ngay :

- Đoán thử coi ! Nè ! Mụ bán cho tôi toàn thuốc dỏm. Mụ chần! May quá lại tóm được mụ ở đây. Trả lại tiền tôi đi !

Bà già đứng phắt dậy giữa đám lá và vỏ cây, xiả ngón tay vào mặt mẹ tôi tác xác :

-Lấy tiền lại. Diên hả ? Thuốc của tôi đâu có dỏm, Chỉ có nhà cô dỏm thôi. Có phải tôi đã nói biết bao nhiêu lần là cái bầu của cô thì khó mà hiệu quả, đúng không nào ? Bộ mấy cái bụng bầu của các cô cũng là do tôi gây ra chắc ?

Rồi bà ta nheo mắt nhìn mẹ tôi và chị Loan, nghi ngờ :

- Này hai chủ tớ chung nhau một thằng đàn ông hả ? Đừng hòng dẫu nổi mụ già này nhé Mấy thằng đĩ đực mà không cuồn cả hai cho đũa nó đủ đôi. Mà điều, tại sao mấy người còn quanh quẩn ở đây nhỉ, tôi nghĩ là mấy người phải cấp đít quay về nhà rồi ấy chứ !

Mẹ tôi giận sôi cả người lên. Trước đây chẳng bao giờ có ai lại dám nói với bà cái ngôn ngữ kiểu đó. Bà cảm thấy bẽ mặt khi đám đông quay lại xì xào. Đứng cạnh bà lặng lẽ như mặt hồ vắng gió, chị Loan lên tiếng trả lời :

- Chúng tôi chưa tìm được phương tiện quay trở về. Bà có biết cách nào không, bà Tám ?

Bà già nhún vai :

- Dĩ nhiên là biết chứ. Chẳng có cái gì ở đây mà mụ này không biết. Mà điều tại sao tôi lại phải giúp cái thứ ngựa cái kiêu kỳ đó nhỉ ? Nó làm tôi giận thấu xương ngay từ ngày đầu tiên tôi nhìn thấy cái bản mặt chù ụ ấy. Chẳng được cái con mụ gì, chỉ có tức ứa gạn

Chị Loan cúi xuống bế cả hai chúng tôi lên, mỗi đứa một bên nách, rồi nói với mụ lang vườn :

- Thôi thì xin bà giúp mấy đứa nhỏ này đi, chúng nó tội tình gì đâu. Xin bà hãy để phước cho đời sau mà tìm cách cho chúng nó trở về.

Bà già nhìn chúng tôi. Cơn giận nguôi dần đi làm những nếp nhăn trên mặt của bà từ từ giãn ra. Lần này bà nói với một giọng ôn tồn hơn :

- Công dẫn mỗi là hai trăm. Tiền vé đi là năm trăm. Phải trao tiền mặt.

Mẹ tôi kêu lên ngạc nhiên :

- Những bảy trăm ! bộ hút máu người không tanh hả? Tôi chỉ còn bốn trăm thôi. Bốn trăm cho tất cả, nếu không thì thôi.

Bà già xua tay về phía mẹ tôi :

- Này, ngựa vía, mụ này không có mặc cả với nhà cô.

Rồi chỉ mặt chị Loan :

- Tôi chỉ nói chuyện với cô bé biết điều này mà thôi.

Chị Loan nói :

- Bà Tám, bà có nghe cô chủ của tôi nói không ? Chúng tôi chỉ còn có đúng bốn trăm đồng thôi.

Bà già vỗ vào bàn tay :

- Thôi được, vì cái lũ nhỏ này vậy. Mụ này sẽ chỉ cho mấy người cách đi ra khỏi đây, cửa hàng sẽ đóng vào lúc ba rưỡi. Đến gặp tôi tại đây, tiền bạc, khăn gói sẵn sàng. Mụ Tám này không có cái màn chờ đợi đâu đấy nhé !

Nói xong bà ta quay lại với đám khách hàng. Chúng tôi còn ở đó sững sờ. Rồi mẹ tôi ra hiệu cho chúng tôi trở về. Trên đường đi, tôi còn nghe tiếng bà già giao bán thuốc của mình :

- Còn chờ gì nữa hả ông ? Còn bà này nữa. Thuốc này trị bá bệnh.. Uống lúc đói, hai lần mỗi ngày, chỉ trong một ngày thôi thì sẽ thấy khỏe lại như tuổi hai mươi ngay.

Theo lời dặn của bà Tám, chúng tôi trở lại gian hàng của bà ta vào lúc ba giờ rưỡi, mang theo vài túi quần áo. Bà ta cũng đang chờ chúng tôi ở đó. Tất cả những món thuốc của bà đều được nhét trong hai cái sọt đan bằng tre. Mỗi sọt đều có quai dài để bà xỏ được cái đòn gánh qua kê một bên vai giữa cái đòn, bà ráng nâng gánh hàng lên khỏi mặt đất và gánh về phía chúng tôi. Bà ném cho chị Loan một cái túi nhỏ và ra dấu cho chúng tôi đi theo. Không quay lại nhìn, bà ta hỏi chị:

- Có mang tiền theo không đấy ?

- Có chứ. Nhưng bà dẫn chúng tôi đi đâu đây ? còn cái túi khi nãy là túi gì vậy ?

Bà ta chỉ nói :

- Cứ giữ lấy đã. Còn bây giờ thì đi theo tôi tới chỗ có xe.

Chúng tôi cuốc bộ, hết sức vất vả vì mớ hành trang mang theo trong vòng một tiếng đồng hồ. Thành phố khuất dần ở phía sau. Càng đi về phía ngoại ô, những toà buyn đình lớn càng được thay thế bằng những nhà cất sơ sài bằng tôn. Dọc theo bờ sông bao quanh Sài Gòn, có nhiều dãy nhà lợp xúp cút trên những cái cọc đóng nhô lên trên mặt nước. Từ ngoại vi của thành phố, chúng tôi xa dần những khu ổ chuột và cánh đồng lúa mênh mông hiện ra trước mắt chúng tôi tưởng như đến tận chân trời.

Khi tâm trí của tôi đã trở nên đờ ẫn thì bà Tám quyết định dừng chân. Ngay trước mặt chúng tôi là căn cứ quân sự của cộng sản, bao quanh là hàng rào kẽm gai và đồng cỏ trống. Chúng tôi nhón nháo bước lùi xa mụ già. Một toán bộ đội ủa ra, có lẽ hầu hết chẳng có ai quá tuổi mười tám lấy được một ngày. Họ ghìim sùng cảnh giác khi thấy chúng tôi tiến lại gần. Nhiều người trong toán họ nhận ra bà già. Có anh reo lên mừng rỡ :

- Má Tám ơi, má có khoẻ không ? Má có cái gì cho chúng con không ?

Mẹ tôi quá sợ hãi để lên tiếng. Bà nắm lấy cánh tay tôi. Chị Loan hỏi bà già :

- Chuyện gì thế này ? Chúng tôi có làm gì chống đối bà đâu ?

Bà ta thì thào :

- Cứ bình tĩnh đi. Tôi đi kiểm xe cho mọi người đây mà. Bớt giọng xuống để một mình tôi lo.

Rồi bà quay lại phía những anh bộ đội cười vui vẻ :

- Má đem vài cái bánh bao nhân thịt cho các con đây.

Quay sang chị Loan, bà ra lệnh. :

- Con đem đồ ăn lại cho các đồng chí ấy đi, cưng.

Chị Loan thì thào :

- Đồ ăn nào ?

Bà ta thì thào lại :

- Thì cái bọc nhỏ tôi đưa lúc nãy đó, đưa cho họ.

Mấy người lính đỡ lấy cái túi chị Loan trao cho. Họ xé lớp bao bên ngoài thấm đầy dầu mỡ ra rồi ăn ngấu nghiến. Lúc bánh đã hết, họ nhìn bà Tám nhoe nhoẹt miệng cười trên răng còn dính mấy mẩu bánh trắng, hỏi bà Tám :

- Những ai đi với má thế ?

- Toàn là những người tốt, bạn của má cả. Họ muốn nhờ xe đi Nha Trang. Có toán nào tối nay đi có thể cho họ theo không

Một anh bộ đội sốt sắng cho tin :

- Có, thực ra thì có đấy. Với má Tám thì chuyện gì cũng xong cả. Đại đội ba-lẻ-sáu sẽ ra Huế vào lúc 8 giờ tối hôm nay. Xe có thể ngừng cho họ xuống Nha Trang vào khoảng chiều mai. Nhưng mà họ phải chờ ở bên ngoài, chúng con không thể mang họ vào theo căn cứ

được, phải không, má ?

- Đúng, đúng. Cám ơn các con. Chờ má chút để má dặn dò mấy người này cái đã.

- Được chứ, má.

Bà ta quay lại chúng tôi và giọng nhỏ lại :

- Thấy chưa tôi đã tìm được xe đi rồi. Mấy chú này tốt lắm, chả gây rối cho tôi bao giờ. Chờ ở ngay chỗ này, đứng chung vào với nhau để họ có thể nhìn thấy mấy người và chớ có đi đâu bất tử, sắp giới nghiêm rồi đó. Tiền đâu, đưa cho tôi !

Mẹ tôi hỏi :

- Vậy chứ bà đi đâu ? Bà đâu có thể bỏ tôi giữa chừng như thế này.

- Tôi không thể ở lại với mấy người được. Tôi cũng phải về nhà trước giờ giới nghiêm chớ. Tin tôi đi.

Mẹ tôi luồn tay vào trong áo lấy ra một xấp tiền dẫu trong ngực. Bà Tám vồ ngay lấy không để cho những anh bộ đội nom thấy. Món tiền biến đi thật nhanh y như lúc nó xuất hiện vậy.

Mẹ tôi hỏi :

- Vé đâu ?

- Làm gì có vé. Đừng lo. Mọi sự tôi sắp xếp xong hết cả rồi.

- Làm sao tôi tin được. Bà lại lừa bịp chúng tôi một lần nữa phải không

Rồi bà cố nén :

- Trước đây bà nói là năm trăm đồng trả cho vụ vé. Nhưng bà lại dẫn chúng tôi tới đây, ngay cổng trại lính, trước mũi súng của họ rồi bảo chúng tôi ngồi chờ xe cho quá giờ giới nghiêm. Làm sao chúng tôi tin

được bà trong tình trạng này kia chứ ?

Bà già nhỏ toẹt một búng đờm xuống đất :

- Tôi đã nói là khỏi lo. Mọi sự đã sắp xếp cả rồi. Mà tôi làm chuyện này chính là muốn giúp mọi người đấy chứ, sao cô dám buông ra với tôi những câu hỏi xác xược đến như thế. Không biết tôi còn muốn giao dịch với cô nữa không đây ? Có cam ngay cái mồm trước khi tôi nổi nóng lên bây giờ không nào.

Rồi bà nhìn mẹ tôi với vẻ khinh thị. Ông tôi chen vào. Coi như không có mẹ tôi ở đó :

- Làm thế nào bà quen được mấy anh bộ đội này ?

- Quen với họ à ? Rõ hỏi vớ vẩn ! Tôi cho mấy người hay, tất cả bọn họ đều là con tôi hết đó. Tôi đã nuôi và chăm lo cho hàng trăm đứa trong cả chục năm trời nay, ngay trước mũi bọn tư bản mấy người đó

Mụ cười đầy khinh bỉ và tiếp :

- Thấy đó cái bọn khổ rách áo ôm như tui tui thật ra rất gần gũi Việt cộng. Ông có thể nói tôi là một trong những người mẹ của chiến sĩ và cả đồng những chàng trai ngon lành thế này đều là con của tôi. Thôi, việc của tôi đã xong, tôi phải về trước khi trời tối. Chúc đi đường bình an

Bà ta quay lại phía những anh bộ đội vẫy tay chào. Dù đã có tuổi, bà gồng gánh nhanh nhẩu, chẳng có vấn đề gì. Cất cao giọng bà ngâm lên một bài thơ ca ngợi một anh hùng đã hy sinh trong chiến tranh, đồng thời tiến về phía thành phố, khuất dần trong bụi bặm của buổi chiều.

Mãi tới gần chín giờ tối chiếc xe nhà binh mới khởi sự rời khỏi doanh trại. Xin cảm ơn lời gởi gắm ân tình của bà Tám vì chúng tôi không gặp trở ngại nào lúc lên xe. Những người bộ đội đã kéo chúng tôi lên phía sau của chiếc xe vận tải khi sắp sửa rời Sài Gòn. Để có đến bốn chục người co cụm lại với nhau trong một khoảng không gian chật hẹp, tuy nhiên họ cũng hào hiệp để có thể dành cho gia đình chúng tôi hẳn một khoảng riêng trên băng ghế sau ở phía cuối xe. Chúng tôi

nhích về phía của mình, cố gắng thu gọn lại được chừng nào tốt chừng đó. Tôi ngồi trên đùi của chị Loan, trong khi em tôi thì cuộn mình ở giữa ông bà ngoại. Cạnh đó là mẹ tôi ngồi ẩn mình trong góc tối, tay ôm ghì lấy bụng

Những anh bộ đội mỉm cười chào đón chúng tôi. Quân phục của họ dính đầy mồ hôi và những cái bẩn, cứ y như thể là đã nhiều tháng qua chúng chưa hề được đem đi giặt. Nhiều người trong số họ ngồi bệt trên sàn xe vì chẳng còn chỗ trống nào trên ghế. Họ đảo mắt nhìn anh em tôi với vẻ tò mò. Tôi cũng nhìn lại họ và mỉm cười.

Cuộc hành trình đi tới Nha Trang mất hơn tám tiếng. Trên hai phần ba chặng đường, tôi đã ngủ lơ mơ trong tay một anh bộ đội trẻ. Có lúc anh vừa nghịch ngợm mái tóc xoăn của tôi vừa kể cho tôi nghe về gia đình của anh hiện còn ở ngoài Bắc. Anh ta cũng có một đứa em tật nguyền phải chống nạng mà đã hơn năm năm anh chưa hề gặp lại.

- Này chú em, chú ý nhớ tớ sẽ dạy cho chú vài điều.

Anh ta nói bằng một giọng nồng nhiệt khi liếc mắt về phía mẹ tôi như để xin một sự đồng tình. Mẹ tôi ngồi nhích thêm về phía sau mà không nhìn anh ta.

- Chú ý nhớ. Nghe tớ nhắc cho về năm điều Bác Hồ dạy, nhi đồng miền nam rồi cũng phải học. Chỉ có năm điều thôi, sẵn sàng chưa ?

Lông mày của anh nhướng hết cả lên chứng tỏ anh ta đang hào hứng. Tôi hỏi :

- Bác Hồ là ai vậy ?

Anh ta kéo nhích ngay tôi lại gần hơn, vẻ ngạc nhiên biểu lộ trên nét mặt. Rồi anh ta nói :

- Ơ ! Cái thằng cu này ! Bác Hồ là ai à ? Bác Hồ là bác Hồ Chí Minh đấy, vị cứu tinh dân tộc, chủ tịch vĩ đại của chúng ta đấy. Danh tiếng của Bác loan truyền khắp năm châu mà chỉ với cái tên không thôi là cũng đủ để phá tan xiềng xích trong bao nhiêu năm đã đem dân tộc ta vào vòng nô lệ của Mỹ Ngụy. Sao mà chú mày lại có thể tối tăm

đến thế, hả ?

Mẹ tôi vội vã lâu bầu một điều gì đó như để xin lỗi cho cái sự ngu ngơ của tôi. Anh bộ đội gạt đầu như thể không chấp nhất chuyện đó và tiếp tục bài giảng thuyết của mình :

- Điều thứ nhất là Yêu tổ quốc, yêu đồng bào...

Nằm trong cánh tay của anh ta, nghe giọng anh ta nói, tôi chợt nhớ đến một kỷ niệm tương tự mà tôi đã trải qua hồi còn ở tại bãi biển Nha Trang. Khi đó, người lính bên tôi lại là một anh lính Mỹ mà doanh trại đóng ngay ở gần nhà tôi. Một hôm, trong khi đang nô đùa với các bạn ở cùng lớp, chợt tôi nghe thấy một giọng người ngoại quốc mời gọi chúng tôi lại gần hơn. Ở bên kia hàng rào kẽm gai, tôi có thể nhìn thấy khuôn mặt đỏ rừ và mái tóc hung vàng, óng lên dưới ánh nắng, anh lính nắm trong tay đầy một nắm kẹo như để dụ khi chúng tôi lại gần. Mấy đứa nhỏ la lên "Kiên ! Quay lại đi! " Không giống lũ chúng nó, tôi chẳng có tí gì sợ hãi nào đối với người ngoại quốc đang đứng trước mặt tôi đây. Đã từng được tham dự những buổi tiếp tân do mẹ tôi tổ chức, tôi có cả lô kinh nghiệm đối với những kẻ xa lạ và cũng hiểu đôi chút cái thứ ngôn ngữ ngò ngò của họ. Tôi bước thêm một bước nữa về phía hàng rào.

- Chào chú bạn bé nhỏ. Ăn kẹo nhé !

Người lính hỏi tôi bằng Anh ngữ. Tôi nhận thấy trong đôi mắt lãnh đạm của anh ta chợt ánh lên một tia màu xám nhạt.. Tôi gạt đầu. Anh ta ra hiệu cho tôi lại gần hơn và tôi làm theo ý anh ta. Qua hàng dây kẽm gai, tôi nhận món quà tặng của anh.

- Này thằng bé, có biết thổi bong bóng bằng kẹo gum hay không ?

Tôi lại gạt đầu lần nữa. Anh ta chạy vòng qua hàng rào và ra khỏi doanh trại để đến với tôi. Lũ bạn tôi thì vẫn đứng từ phía xa để dòm ngó từng cử động của hai chúng tôi. Chẳng quan tâm đến sự rụt rè có thể là vì ác cảm của chúng nó, anh ta vẫy chúng lại và gợi ý với tôi :

- Chú nhỏ có muốn chia vài cái kẹo cho các bạn của mình không ?

Tôi chỉ nhún vai đáp lại và anh ta cất tiếng cười rồi xoa bung tóc trên đầu tôi. Tôi dẫn anh ta lại gần đám bạn. Những mẩu kẹo làm tiêu tan nỗi e sợ của chúng. Thế là chúng tôi đã trải qua suốt cả một buổi chiều để vui chơi với người lính trên bãi cát trong khi sóng biển vẫn rì rào ở dưới chân

Trước khi chúng tôi chia tay vào cuối buổi chiều, anh ta hỏi :

- Ngày mai chúng mình có thể gặp lại nhau nữa hay không, chú nhỏ ?

Tôi gật đầu rồi chạy đi, cố bắt kịp lũ bạn của tôi. Hôm sau, không thuyết phục nổi một bạn học nào, tôi trở lại bãi biển một mình. Người bạn mới của tôi đã đứng sẵn dưới bóng dừa, tay cầm một cái túi nhựa đầy nhóc những cái kẹo sô cô la bao bọc bằng giấy màu sắc sỡ. Tôi chạy về phía anh ta. Anh ta nhấc bổng tôi lên, tung tôi lên cao rồi đón đỡ lúc tôi sắp rớt xuống đất.

Tôi dẫn anh về nhà và chỉ cho anh nhìn thấy ông bà ngoại của tôi. Khi mọi người gặp nhau ở ngưỡng cửa, anh tháo ngay cái nón sắt ra và cúi chào ông bà ngoại tôi theo cung cách của người Việt nam tôn kính những vị già cả. Trong khi chúng tôi ngồi ở gần hồ bơi thì bà ngoại đã đi pha nước chanh cho chúng tôi uống. Trong hàng tiếng đồng hồ, anh lính nằm dài trên cỏ và dùng mảnh báo cũ gấp cho tôi những cái thuyền mà tôi đem thả trên mặt nước phẳng lờ của hồ bơi. Có một lúc tôi chợt thấy anh ngồi chống tay lên và nhìn chăm chăm vào khoảng không. Tôi khua tay ở ngay trước mặt anh ta rồi cất tiếng hỏi :

- Ông Mỹ ! Ông có làm sao không ?

- Không sao cả !

Anh ta trả lời, đôi mắt nheo lại dưới ánh nắng.

- Tôi vừa chỉ mới nhớ nhà đấy thôi. Chú có biết nhớ nhà là gì không ? Tức là nhớ những người thân trong gia đình ấy mà.

- Gia đình à. Ờ, có chứ, tôi biết chứ. Ông có hình của gia đình không ?

- Có ngay. Chú có muốn coi hình của gia đình tôi không ?

Anh ta tươi hân mặt lên, quai tay về phía sau để moi cái bóp.

"My family " tôi nhắc lại từng lời của anh bằng một giọng ngọng nghịu trong lúc tay tôi cầm những tấm ảnh đã nhàu. Có một vài tấm bị ố nhờn vì thấm nhiều mồ hôi của anh. Anh chữa lại cái thứ tiếng Anh nghèo nàn của tôi :

- Không đúng đâu, My family, là gia đình tôi chứ có phải gia đình chú đâu. Not your family !

Thế rồi cứ từng tấm một, anh chỉ cho tôi thấy từng người thân yêu của anh ta. Anh cho biết anh cư ngụ ở tiểu bang Wisconsin. Với tôi, cái tên nghe xa lạ như màu của đôi mắt của anh ta vậy. Cha mẹ của anh ta lúc chụp hình liếc nhìn về phía ống kính trông thật là dễ dãi và hiền lành. Anh cũng có một bà chị vừa mới lập gia đình xong. Tấm ảnh cưới cho thấy cô dâu xinh đẹp đứng bên cạnh anh chồng mặt tươi rói trên bậc thềm ở trước cửa nhà thờ. Bó hoa màu trắng trên tay cô dâu trông rất phù hợp. với tấm áo choàng và chiếc khăn voan phủ lên mái tóc vàng. Trong hình cũng có em của anh ta, nom cũng trạc cỡ tuổi tôi.

- Chú mày làm tôi nhớ đến thằng em của mình quá, biết không.

Anh ta vừa nói vừa xoa lên đầu tôi. Tôi nói :

- Thế à. Vậy thì tốt.

- Ờ... ờ... nó tên là Todl. Nó ngoan lắm, giống như chú mày, rất gầy. Tôi nhớ nó quá.

Anh ta vừa nói vừa sờ lên mặt đưa em trong hình bằng những đầu ngón tay.

- Ngày hôm qua chúng mình gặp nhau ở bãi biển, nhớ không ? Trước lúc đó tôi đã gọi điện thoại cho Todl vì hôm qua là sinh nhật của nó. Nhưng tôi không có dịp hát cho nó nghe bài chúc mừng sinh nhật qua điện thoại vì nó đang lên đường đi cắm trại mùa hè. Vào cái

lúc đang buồn bã đi ra ngoài thì tôi thấy chú chạy chân đất trên bãi cát. Chú mày nom giống y chang một thằng Mỹ con đấy, có biết không. Cho nên tôi rất vui khi mình gặp nhau. Được trò chuyện với chú mày thì cũng như trò chuyện với thằng Todl vậy, chỉ có điều thì thằng cu này thì lấm mồm hơn.

Thấy tôi im lặng, anh ta chợt nói :

- Cảm ơn chú bé nhé.

- Về cái gì vậy ?

- Về mọi thứ. Về ly nước chanh của bà ngoại. Về sự chịu làm người bạn bé nhỏ của tôi. Về sự đã làm cho tôi thấy chốn này không còn xa lạ như những ngày trước đây nữa.

- Thế thì hay quá rồi. Vậy thì mình lại gặp nhau ngày mai nhé.

- Ồ, không thể được. Ngày mai thì tôi phải đi hành quân rồi. Tôi không thể quay lại trong vòng một tuần lễ kể từ thứ sáu này.

Tôi làm ngay một con tính bằng những đốt ngón tay của mình rồi nói :

- Một tuần kể từ thứ sáu này à. Thế là còn những tới mười ngày nữa.

- Đúng vậy. Nhưng chú có sẽ ra bãi biển chờ tôi không ?

- Chắc chắn rồi, khỏi lo.

Tôi đã ghi dấu những ngày trôi qua bằng một nét vạch trên bức tường trong căn phòng của tôi. Đến ngày thứ mười thì tôi quay trở lại khu vực doanh trại, nhưng không bóng thấy anh đứng chờ ở dưới gốc dừa. Tôi ngồi cô đơn trong suốt cả buổi chiều trên bãi cát để chờ anh trở lại. Mãi đến khi mặt trời đã lặn khuất trên mặt biển và bà ngoại tôi réo gọi tôi về ăn cơm, cho tới lúc đó thì tôi nhận biết rõ một điều là anh đã không đến. Ngày hôm sau, tôi quay trở lại một lần nữa nhưng cũng chỉ để cho mình thêm thất vọng mà thôi.

Một tuần lễ sau vào giữa lúc chúng tôi đang chơi đi trốn tìm thì tôi

thấy có một chiếc xe vận tải đồ xịch ngay ở cổng trại lính. Trên xe là một đồng chồng chất những túi vải bông sô mà hầu hết đều đã sẫm màu lại vì những vết máu đã khô. Một cảm giác gì đó bùng lên, khiến tôi muốn đến gần hơn và tôi bèn chạy như bay về phía chiếc xe vận tải. Về mặt hăm hở của tôi đã làm cho những người lính Mỹ cho phép ngay cả tôi được leo lên chiếc xe tải. Như một người đang trong cơn mơ, tôi chụp ngay một túi đặc biệt nằm sâu trong cái đồng chồng chất những bao bông sô đó. Tôi mở phăng cái dây khoá kéo và từ khoảng tối thui phía trong, một mái tóc vàng hoe quen thuộc từ trong túi chọt nhào bung ra. Trong trạng thái thần thờ, tôi bỗng ngạc nhiên tự hỏi mình là tại sao mình không đòi anh bạn nói cho mình biết tên của anh ta. Không còn đủ can đảm để kéo chiếc dây khoá cái túi bao đựng xác lại, tôi nhẩy vọt ra khỏi chiếc xe và chạy bay về nhà. Khi đến ngưỡng cửa, tôi lại nhớ ra rằng ngay anh lính đó cũng chẳng biết tên của tôi.

Bây giờ, vài năm trời đã trôi qua. Những người Mỹ đã đi rồi. Gia đình của tôi thì đang trốn chạy trong cuộc sống đầy hiểm nguy, tràn ngập những nỗi bất ổn. Và ở đây, ngay bây giờ, lại có một người lính khác đang kể cho tôi nghe về những lời bác Hồ dạy :

- Nay điều dạy thứ tư là Giữ gìn vệ sinh thật tốt, nhớ.

Nằm nửa thức nửa ngủ trong vòng tay của anh bộ đội, tôi ngược nhìn lên và thấy trên mặt của anh mang một cái vẽ y hệt khuôn mặt cô đơn mà tôi đã từng thấy đầy đầy biết bao nhiêu lần trong những cuộc gặp gỡ mỗi ngày.

Đó là cái nét vẽ chất chứa nỗi niềm nhớ nhà của những đứa trẻ lạc loài trong cơn hỗn loạn của chiến tranh, những đứa trẻ đã từng chứng kiến cái chết và những sự đổ vỡ hoang tàn, những đứa trẻ khao khát tấm lòng vị tha của tình người.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 9

Gia đình tôi đến Nha Trang vào lúc sáu giờ sáng. Chiếc xe vận tải ngừng lại chỉ để cho chúng tôi xuống. Nhưng chúng tôi cũng có đủ thời giờ chào giã từ các anh bộ đội trước khi họ tiếp tục cuộc hành trình. Chúng tôi đi bộ trở về nhà trong những nỗi lo âu. Thành phố Nha Trang hầu như đã mang một bộ mặt khác. Những lá cờ của chế độ mới phát phơ trước cửa mọi nhà. Ngoài đường không có một bóng người. Thành phố sạch sẽ nhưng không có sinh khí ngoại trừ những cái loa đặt ở khắp hang cùng ngõ hẻm đang loan truyền những đoạn trích trong bản hiến pháp của Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam.

Về tới nhà, chúng tôi phải chứng kiến một sự tan hoang không thể hiểu nổi. Cánh cửa sắt dẫn vào nhà đã bị đẩy sập về phía sau, một vệt rác rưởi và bụi đất kéo dài vào tận cửa trước. Phân dơ bôi trét lên khắp mọi chỗ biến cái màu be nhạt của căn nhà thành một lớp loang lổ màu nâu lợt bẩn thỉu. Hầu hết các cửa sổ đều bị đập bể tan tành. Những mảnh kính vỡ văng la liệt khắp mọi nơi, trên cỏ, ngoài hiên sau, và trong cả cái hồ bơi dơ dáy. Cỏ dại mọc cao trong vườn có vẻ đe dọa muốn lấn tới sân trước. Tất cả những cây cảnh quý lạ đều hoặc là bị lấy cắp, hoặc là bị nhổ bật rễ, nằm chết khô héo trên sàn xi măng Bức tường cao mà mẹ tôi yêu mến nay cũng đã sập xuống chỉ còn những viên gạch cuối cùng, kể luôn cả dàn dây leo dày đặc phủ kín bức tường cũng chịu chung số phận bi thảm. Cứ mỗi bước, chúng tôi lại gặp thêm những điều bất ngờ thất ruột. Các cánh cửa phía trước căn nhà bằng gỗ mun hiếm quý, chạm trổ tinh vi cũng bị tháo tung khỏi bản lề và bể ra thành từng mảnh.

Bên trong thì giống như đã bị cả ngàn vó ngựa của những kỵ sĩ giận dữ tràn qua, để lại những dấu vết tàn phá. Chúng tôi sững sờ bước qua hành lang, chân dẫm lên những mảnh vụn vỡ của những cây giá đèn và bình hoa. Căn nhà hoàn toàn vắng lặng, ngoại trừ tiếng chân lạo xạo của chúng tôi gây vang vọng từ phòng này qua phòng khác, hầu như chẳng có ai bên trong.

Tuy nhiên chẳng phải chỉ có một mình chúng tôi ở đây. Người làm bếp và hai chị giúp việc đã không chịu rời bỏ căn nhà này. Khi những tên hôi của ủa vào thì họ lẩn trốn trong khu nhà bếp, ngang với dãy

nhà chính và cứ ần núp ở đó cho đến bây giờ. Nghe tiếng chúng tôi, họ chạy ủa ra và la hét lên vì vui mừng. Người nấu bếp là một bà già trạc tuổi bà ngoại tôi. Bà ta đã làm việc cho gia đình tôi trên cả chục năm nay. Chúng tôi độ chừng bà chẳng còn họ hàng con cháu gì vì chẳng bao giờ bà ta hé răng nói về gia đình của mình. Điều này có vẻ đúng vì chẳng bao giờ bà ta đi ra khỏi nhà, cũng không có ai tìm tới thăm. Bà ngoại tôi kể rằng có một hôm, bà ta lủi thủi xách cái va li nhỏ tìm tới nhà tôi để xin việc. Hồi đó ông ngoại tôi vẫn còn tại ngũ và bà ngoại thì đang cần một người làm công việc bếp núc. Bà ta thuộc loại ít nói, làm nhiều và nấu ăn rất ngon. Mẹ tôi bảo chúng tôi gọi bà chữ Ớ hay bà Ớ bởi vì bà hay có tật ngủ gục ngay bên bếp lò, miệng thì há hốc ra, ú ớ như là một chữ Ớ.

Hai người tớ gái đứng cạnh bà bếp xuất thân từ một gia đình đông đúc ở cách nhà tôi chừng vài khu phố. Cả hai trạc ngoài bốn mươi, chưa hề lập gia đình. Thay vì trở về nhà mỗi tối, họ ở lại ngay nhà tôi. Mẹ tôi thu xếp cho họ một phòng riêng biệt, sự hiếm hoi khó có ở các nhà khác. Từ lúc gặp lại chúng tôi, họ tiú tít, xoắn lấy chúng tôi. Họ luôn miệng bày tỏ với ông bà chúng tôi nỗi vui mừng vì cả nhà trở về nhà an toàn.

Bà Ớ bỏ một trái dừa lấy nước rưới lên nồi cơm đang cạn nước trong khi tôi ngồi xuống sàn bếp lắng nghe hai chị người làm luôn miệng trò chuyện. Họ thuật cho cả nhà nghe mọi biến cố trong thành phố kể từ hôm chúng tôi ra đi. Bọn tù nhân xồng khỏi nhà lao cả mấy ngày trước khi quân Cộng sản tới. Chúng ủa vào phá phách căn nhà của chúng tôi nhiều lần. Sau đó thì bọn hôi của tới tìm chỗ cất dấu của cải. Bọn khác thì lại tới chỉ để lòng xục chúng tôi. Bà Ớ và hai chị người làm đã không còn hy vọng, chẳng còn nghĩ là chúng tôi sẽ quay về. Họ cho là chúng tôi đã di tản ra nước ngoài trước khi Sài Gòn sụp đổ rồi.

Ở Nha Trang, quân Cộng sản đã tiếp thu từ mấy tuần nay. Cuộc kiểm kê dân số đã được thực hiện, khởi sự từ những người tình nguyện khai báo. Qua các dữ kiện thu thập được, họ lập được một danh sách đầu tiên bao gồm các công chức và sĩ quan thuộc loại cao cấp trong chính quyền và quân đội cũ. Một hôm, vào nửa đêm, những người này bị xích tay và giải đi một nơi bí mật. Chẳng cần nói năng gì nhiều. Chính quyền mới chỉ thông báo cho vợ con họ hay rằng họ được gởi tới một trại cải tạo để được giác ngộ về tính ưu việt

của chế độ mới.

Thành phố được phân chia thành những quận, phường khóm và tổ dân phố. Mỗi tổ dân phố có chừng mười lăm gia đình, và tổ trưởng là một người được chỉ định mà hầu hết đều xuất thân hoặc từ bên bộ đội hoặc những kẻ có thành tích nằm vùng. Nghĩa là cũng có tổ chức bầu cử theo nguyên tắc đấy nhưng chỉ là để hợp thức hoá cho những người được chỉ định trước.

Bà Ở xới cơm có rắc nước dừa ra từng chén, đặt trên sàn bếp trước mỗi chúng tôi. Rồi lần đầu tiên bà mới cất tiếng, nói với mẹ tôi :

- Bà liệu mà ra trụ sở phường đăng ký đi, càng sớm càng tốt nếu bà không muốn có thêm rắc rối.

Mẹ tôi nhìn sững bà với một vẻ như dò hỏi :

- Rắc rối ? Dì muốn nói là họ sẽ kiếm tôi à ? Mà rắc rối là vì chuyện gì kia chứ ?

Bà Ở nhún vai, chỉ ngay vào hai anh em chúng tôi rồi nói :

- Thì cái lũ này này.

Rồi bà nhìn ra cửa sổ, mắt ngược lên ngụ ý cho chúng tôi thấy cái nhà cao rộng của chúng tôi thấp thoáng bóng dừa, rồi nói:

- Còn cái đó nữa kia.

Mẹ tôi giữ im lặng, bà tiếp :

- Đem tất cả giấy tờ cá nhân đi, có mảnh nào đem đi mảnh đó. Họ muốn biết về bà nhiều chừng nào tốt chừng đó. Mà tin tôi đi, trước khi bà tới thì họ cũng biết tổng về bà cũng như quá khứ của bà rồi.

- Ai là người chỉ huy ở vùng này ? Tôi có thể tìm ông ta hay bà ta ở đâu ?

- Đừng hỏi tôi. Bà nên đi tìm hiểu lấy và chuẩn bị sẵn sàng. Có vậy thôi. Họ ở cả ngoài trụ sở uỷ ban đấy.

- Mà trụ sở Ủy ban thì nằm ở đâu kia chứ ?

Bà Ớ bỗng dần giọng :

- Bà biết mà thưa bà chủ, nó ở ngay ngôi trường của ông Kiên nhà này đây !

Mẹ tôi hất mặt lên, quay ngoắt về phía bà và nói :

- Thôi, xin đừng có gọi chúng tôi bằng cái tiếng bà chủ, cậu chủ nữa. Trong tháng vừa qua có biết bao nhiêu điều đã hết mất tiết rồi. Bây giờ thì tôi cũng trở thân xác như tất cả mọi người thôi. Nếu bà muốn tôi còn sống để nuôi con thì xin ngừng ngay cái giọng đó lại.

Nói xong bà đứng phắt ngay lên và đi ra khỏi bếp. Bà Ớ vội theo :

- Ra ngoài phố mà nói với mọi người như thế đi. Lúc gặp ông phường trưởng thì cũng nói thế đi. Nếu không, ông ta cũng sẽ gọi là bà chủ đây. Hồi nào đến giờ, bà cứ bảo mọi người phải tôn xưng bà như vậy mà.

Mẹ tôi chạy ra khỏi nhà và biến mất suốt cả ngày hôm đó. Đến đêm, ông bà tôi cứ canh chừng mãi cái đồng hồ, lòng đầy phiền muộn.. Rồi quá sốt ruột, hai người đi ra tận cổng ngoài để ngóng về cả hai phía đầu và cuối phố. Còn ở trong nhà, tại phòng của mẹ tôi chị Loan cứ kể chuyện liên tục cho tôi và Jimmy nghe để qua thời giờ. Nhưng chúng tôi chỉ đòi mẹ. Sự lo sợ, bồn chồn càng lúc càng tăng, cuối cùng em Jimmy thút thít khóc. Rồi thì đến tôi hòa theo, thổn thức. Chị Loan ngồi cạnh giường ngó chúng tôi vừa khóc vừa chìm dần vào giấc ngủ.

Mãi tới tận quá trưa hôm sau mẹ tôi mới quay về, nom bà xanh rớt như tàu lá. Chẳng nói chẳng rằng, bà đi xộc vào phòng và đóng sập cửa lại. Ông bà tôi chạy vội theo, gõ mãi lên cửa phòng. Nhưng vô ích ! mặc kệ những lời nài nỉ, mẹ tôi cứ ở rìet trong đó cả ngày hôm ấy. Mãi đến tối mịt, bà ngoại tôi sai tôi bưng khay đồ ăn lên lầu cho mẹ tôi.

Tôi tiến lại phía cửa buồng, một tay bưng khay đồ ăn, một tay gõ nhẹ

vài tiếng lên cánh cửa. Sau một hồi im lặng nặng nề, tôi nghe thấy tiếng của bà vọng ra :

- Kiên đấy hả ?

- Con đây mẹ. Con vô được không ?

Tôi nghe thấy tiếng bước chân của bà bước xuống giường và ra mở cửa. Bà đứng trước mặt tôi hai mắt thâm quầng, mái tóc bù rối, bà nhìn tôi như một kẻ xa lạ rồi cầm lấy cái khay đồ ăn. Tôi bước vào và nghe tiếng cánh cửa khép lại ở phía sau.

Căn buồng thật bề bôn. cứ như thể mẹ tôi đem mọi thứ ra làm lộn phèo tất cả lên. Ở giữa giường, trên một cái khăn tay trắng, có cả một vốc toàn là đồ nữ trang lấp lánh phản chiếu ánh sáng. Mẹ tôi đặt khay đồ ăn lên bàn trang điểm rồi túm lấy bốn góc của cái khăn lên và thắt nút lại. Sau đó bà bế tôi đặt ngồi lên cái ghế trước tấm gương đã vỡ. Rồi bà quì ngay xuống đối diện với tôi. Mắt bà đăm đăm nhìn tôi, đôi mắt tối sẫm như những viên ngọc huyền. Tôi cảm thấy như có một luồng điện chạy ở phía sau gáy. Bà nói :

- Kiên ơi, mẹ có quá nhiều điều để nói với con mà chưa biết bắt đầu từ đâu. Nhưng cũng có thể nói là từ nay trở đi, mẹ không cho phép con tự coi mình là một đứa con nít nữa.

- Vâng

- Năm nay con lên mấy rồi hả Kiên ?

- Còn một ngày nữa thì con lên tám, mẹ à.

Tôi mong bà vui lòng vì câu trả lời của tôi, nhưng bà chỉ đáp lại với vẻ hờ hững :

- Ờ nhỉ. Sinh nhật của con đến nơi rồi. Nhưng này Kiên nghe mẹ nói. Con là đứa con lớn nhất của mẹ, con phải giúp mẹ. Mẹ không thể làm gì một mình được nữa, hiểu không ?

- Dạ con hiểu.

- Vậy con phải lớn mạnh lên. Mẹ sắp có em bé rồi nên mẹ cần con giúp đỡ. Kể từ nay, cấm con không được khóc khi gặp điều trái ý, không được làm mẹ phiền lòng nữa. Con phải săn sóc em con, mai mốt có thêm em bé thì con cũng phải lo cho nó nữa. Mẹ cần con giúp mẹ. Con có hứa với mẹ như thế không ?

- Dạ, con hứa

- Con hứa với mẹ những gì ?

- Con hứa sẽ không khóc nữa, sẽ cứng cỏi hơn, sẽ trông nom Jimmy và em bé.

Bà ôm ghì lấy tôi một lúc lâu rồi nói tiếp :

- Con ngoan lắm. Nhưng mẹ muốn thêm hai điều nữa. Không phải không muốn mà mẹ cần con hiểu. Một là con không được nói cho ai nghe bất cứ điều gì mà con đã biết. Đừng nói gì hết, ngay cả khi con bị người ta dọa dẫm. Con có nhớ những cái xác chết trên đường phố mà mình đã trông thấy không ? Nếu mà con hé răng ra một điều là mẹ cũng sẽ chết như họ, cả con, cả ông bà ngoại, cả em Jimmy và em bé cũng sẽ chết như thế nữa.

Tôi nhắc lại :

- Không nói cho ai biết cái gì hết. Nói ra thì người ta giết cả nhà.

- Đúng, đúng như vậy đó. Còn điều thứ hai là con hãy giữ cho mẹ cái này.

Bà nhét túm nữ trang vào trong túi quần của tôi :

- Mẹ chỉ còn có bấy nhiêu. Không có nó thì nhà mình cũng chết. Vậy đừng khoe ra với bất cứ ai, cũng đừng đánh mất nó. Con biết không ?

- Tại sao mẹ không giấu đi, hả mẹ

- Mẹ giấu đi rồi đó. Giấu trong túi quần của con. Chỉ có con và mẹ biết thôi. Được không ?

- Dạ được chứ. Con sẽ phải giữ trong bao lâu, hả mẹ ?
- Có thể là rất lâu. Mẹ cũng không biết là bao lâu. Mỗi đêm trước khi đi ngủ, mẹ sẽ gặp con tại đây, con sẽ giơ cái gói ra cho mẹ thấy, như thế là con không bỏ quên hoặc đánh rơi đâu đó, nhớ không ?
- Dạ, thưa mẹ nhớ.
- Vậy thì tốt, con ngoan. Con hãy xuống kêu ông bà lên đây cho mẹ. Nếu chị Loan có hỏi mẹ con mình nói chuyện gì với nhau thì con sẽ trả lời ra sao ?
- Con sẽ chẳng nói gì hết.

Bà thở ra một hơi dài rồi bảo tôi :

- Vậy mới là con trai của mẹ chứ. Thôi đi đi. Xuống kêu ông bà cho mẹ đi.

Tôi đã chẳng phải làm việc đó vì ông bà ngoại tôi vừa nghe cửa phòng mở đã vội lên tới. Tất cả mọi người đều quây quần bên giường của mẹ tôi để nghe bà kể lại những gì đã xảy ra tại trụ sở Ủy ban Nhân dân phường, mà ở đó, bà đã tới xin đăng ký cho cả gia đình.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 10**

Nha Trang - 11 tháng 5

Bà Ở đã nói đúng. Ngôi trường tư mà tôi từng theo học cho tới hai tháng trước đây nay đã trở thành trụ sở của Ủy ban Nhân dân

Phường. Trong thời gian này, người Cộng sản cho phép các cha và các bà sơ được tạm trú tại nhà vị Viện trưởng, nhưng nhà thờ thì bị đóng cửa và trường lớp chuyển thành trụ sở hành chính của nhà nước.

Mẹ tôi bước vào văn phòng hiệu trưởng. Qua lớp kính đục, bà chỉ nhìn thấy bóng một người đang ngồi sau bàn giấy. Gần cửa ra vào có một cái bàn khác kê sát tường, một nữ công an mặc đồng phục ngồi ở đó ngăn ngay mẹ tôi lại, không cho vào xa hơn. Phải mất một lát mẹ tôi mới nhận ra người phụ nữ này là ai. Cách đây chỉ vài tháng mẹ ta còn là người phu hốt rác. Mẹ cũng đã từng len lỏi vào trong bếp của bà Ở theo lối cửa sau để thu lượm những đồ ăn thừa đem về cho lũ con của mẹ. Thấy mẹ tôi, mặt mẹ thoáng hiện nét căm thù với cặp lông mày nhướng lên cụp xuống trên đôi mắt nhìn mẹ tôi từ đầu xuống chân. Mẹ tôi nói :

- Tôi tới đăng ký hộ khẩu cho gia đình.

- Nhà chị ở cái xó nào chui lên mà bây giờ mới thò mặt ra. Hạn đăng ký đã hết từ ba tuần nay rồi. Chị đã chui rúc ở đâu?

- Gia đình tôi bị kẹt ở Sài Gòn. Tôi đã cố gắng trở về càng sớm càng tốt mà.

- Nói láo ! Đồ phản cách mạng ! Tụi tôi thừa biết chị đã ở đâu, làm cái gì rồi.

Rồi mẹ công an quơ một mảnh giấy trên mặt bàn và ném vào mẹ tôi :

- Muốn gặp ông Phường trưởng thì ngồi xuống đó rồi điền vào đơn này đi. Liệu chị có làm nổi việc này mà khỏi mất công tôi phải nhắc lại không đấy ?

Mẹ tôi nói khẽ :

- Tôi hiểu, xin cảm ơn.

Ngay phía trước bàn giấy của mẹ ta, đối diện với bức tường là một dãy ghế đã có tới bảy người chờ sẵn để được gặp ông Phường trưởng hiện đang một mình trong văn phòng. Khi sự chờ đợi rỗng rã

này bắt đầu khiến mẹ tôi muốn bỏ cuộc thì có tiếng gọi to từ sau cánh cửa ra. Mẹ tôi chột lạnh cả xương sống bởi vì chính cái giọng này, cái giọng mà bà nghe đã quá quen, là giọng của người làm vườn cho bà ngày trước. Hấn ta gọi to :

- Đồng chí Sáu, có phải bà Khuôn ở ngoài đó không ? Bảo bà ấy vô, tôi chờ !

Bên trong phòng, người làm vườn cho mẹ tôi, tên Trần, đang ngồi ngửa trên ghế, ghéch cả hai chân lên mặt bàn. Những vết cáu bần đóng thành từng tảng trên kẽ ngón chân, sù sì bên cạnh những vết chai cứng. Mười ngón chân của hấn bị nắm ăn sau nhiều năm ngâm dưới sinh đã trở thành mảng cứng đơ. Cách đây không lâu, công việc của hấn là trồng cây và chăm sóc các khóm hoa ở trước cửa nhà tôi. Mặc dù làm việc rất tận tâm, nhưng chẳng ai trong gia đình tôi đã có bao giờ trò chuyện với hấn, ngoại trừ mẹ tôi một đôi lần truyền lệnh cho hấn mà thôi.

Về nhiều khía cạnh thì cái tên Trần mới mẻ này cũng vẫn là cái ông làm vườn mà mẹ tôi đã biết. Cái điều bà nhận được ra ngay nơi hấn là những chiếc răng cửa hàm trên chĩa dài, xô lệch. xuống hàm dưới như răng thỏ. Tuy nhiên mẹ tôi cũng thấy ở hấn có hai điều thay đổi lớn. Trước hết là nụ cười ngông nghênh bất tận hiện lên trên khuôn mặt. Sau nữa là cái áo thun rách bươm hồi trước nay đã được thay bằng chiếc áo đồng phục màu đen láng coóng.

Khi mẹ tôi bước vào, hấn ta nói :

- Lâu ngày không gặp hả, bà Khuôn ? Cây cối của bà dạo này ra sao rồi ? Hoa hoét vẫn nở đầy chứ ?

- Ô ! Ông Trần...

Mẹ tôi lấp bắp tìm chữ :

- Tôi không... tôi không được báo trước... Ông không thể tưởng tượng được tôi đã ngỡ ngàng như thế nào khi gặp ông ở đây. Tôi xin lỗi...

Hấn ta xua tay :

- Khỏi cần xin lỗi về sự khiếm khuyết của bà, thưa bà. Được ngồi đây để thấy cái bản mặt của bà cũng đủ thoả mãn cho tôi rồi. Sao ? Vườn của bà ra sao ? Cây cảnh ra sao ?

Hắn lại nhắc thêm một lần nữa cái câu đã hỏi rồi, đồng thời quan sát gương mặt mẹ tôi với một sự chăm chú đầy lộ liễu. Bà đáp :

- Tôi chẳng còn cây cối nào nữa hết. Số thì bị lấy trộm.. Số thì bị bứng lên, nhưng thế cũng hay, tôi chẳng còn cần đến chúng nữa. Duy có một điều là tôi xin ông đừng có gọi tôi là bà này bà nọ nữa. Bây giờ tôi chỉ là một phụ nữ bình thường trong khi ông đã trở thành người có chức có quyền trong thành phố. Nếu ông cứ tiếp tục đùa giỡn tôi như thế, ông chỉ làm khó cho tôi thêm mà thôi.

- Thật ra quả là tôi có nhã ý với bà. Tôi đâu có ở đây để giễu cợt với bà. Mà bà có biết vì sao tôi cứ hỏi mãi về chuyện vườn tược không ?

- Tôi thực sự không rõ, thưa ông Trần. Nhưng khu vườn quả là đẹp đấy, tôi phải lấy làm biết ơn ông về công lao nặng nhọc cũng như tay nghề của ông đã chăm sóc nó. Nó quả là một tác phẩm nghệ thuật mà nhiều người đã được chiêm ngưỡng.

- Ha ! thế mà tôi lại chẳng sung sướng gì ! Tôi làm nô lệ cho gia đình nhà bà và cái đám tư bản kênh kiệu biết bao nhiêu năm nay. Tôi mặc xác nó có đẹp hay xấu. Tôi chỉ ghi nhớ cái nơi đáng nguyên rủa ấy là nó đã bắt tôi phải đổ mồ hôi, sôi máu mắt vì những kẻ hợm hĩnh, khoe của như chị. Này ! Tôi nói cho nhà chị hay, sở dĩ tôi nhắc đến cái vườn là vì tôi muốn cho chị biết rằng chính tôi là kẻ đã đập đổ từng gốc cây trong khu vườn của chị đấy.

Giọng của hắn ta cứ theo đà cơn giận dữ mà to lên mãi :

- Chị có biết rằng tôi thù chị với thứ công việc ấy như thế nào không ? Tôi kinh tởm những cuộc hội họp, đàn đúm ở nhà chị, cái lối sống đồi trụy cũng như cái thói hợm hĩnh của chị ngày này qua ngày khác chỉ biết uốn éo trước gương và tô vẽ móng tay.

Hắn ta khạc nhổ xuống sàn :

- Tôi tiếc là khi tôi huỷ hoại nhà chị, chị đã không có ở đây để chứng kiến. Thật là khoái gì đâu, đã quá ! Còn bây giờ, chị cần cái gì đây ?

Mẹ tôi đắm mình trong ghế, cố gắng trấn tĩnh. Nhưng dù đã cố gắng hết sức mà giọng vẫn còn run run :

- Tôi thật không ngờ đã vô tình xúc phạm ông tới mức độ ấy. Tôi thực tình đã nghĩ ông thích công việc đó. Chẳng bao giờ tôi có ý đối xử bất công với ai. Vậy tôi thành thực xin lỗi...

- Câm mồm. Hãy dành nước mắt cá sấu cho kẻ khác. Nói đi, chị đến đây làm gì ?

- Tôi tới đây xin đăng ký cho gia đình tôi vào phường khóm.

Hắn ta đứng ngay dậy, nhặt lấy cuốn sổ và cây bút ở mặt bàn và liệng chúng vào đùi mẹ tôi :

- Tốt thôi ! Hãy mang cuốn vở này vào lớp học kế bên mà ngồi suy nghĩ kỹ càng trước khi viết ra bất cứ điều gì. Một khi đã khai báo thì phải có thái độ thành khẩn. Vậy hãy thành khẩn kê khai lý lịch của mình, dài chừng nào tốt chừng đó, phải đầy đủ chi tiết không sót một điều nào trong cuộc sống của chị. Tôi muốn mọi điều mà tôi đã chứng kiến trong bao nhiêu năm ở trong căn nhà đó phải được viết ra bằng chính những ngón tay loè loẹt của chị. Rõ chưa ?

- Thưa, rõ.

Thế là mẹ tôi đã phải dành ra hơn hai tiếng đồng hồ để ghi lại lý lịch của bà trong mười trang giấy kín. Khi bà đã hài lòng về nội dung, bà đã đứng dậy, đi trở lại văn phòng tên Trần. Ở phía ngoài, lại có thêm hai người nữa mới tới cộng thêm bảy người ngồi sẵn để chờ hắn ta. Mục công an đã đi khỏi bàn giấy từ bao giờ. Mẹ tôi gõ cửa phòng và hắn ta ra lệnh. cho mẹ tôi bước vào. Bà chìa cho hắn bản khai lý lịch. Chẳng thềm liếc qua, hắn xé toạc xấp giấy làm hai, vừa lắc đầu vừa xỉa ngón tay vào mặt mẹ tôi, hai hàm răng nghiến lại :

- Chưa tốt ! Viết lại !

Mẹ tôi cãi :

- Ông chưa ngó qua mà.

Vẫn là cái lắc đầu :

- Đã bảo chưa tốt. Viết lại.

Phải tới ba lần nhì nhằng viết đi viết lại kiểu như thế, mẹ tôi mới nhận thức được cái trò chơi cố ý làm khó dễ của hấn ta. Ngồi trong lớp học, bà đã viết đi viết lại về cuộc đời của mình, hết trang này qua trang khác, nhắc đi nhắc lại hoài. Mỗi khi hết giấy, tên Trần lại ném cho bà một xấp lấy ra từ trong ngăn bàn.

Sau khi đã xé bỏ những bản kê khai của mẹ tôi lần thứ tám thì hấn nhận ra rằng mẹ tôi đã bị dồn tới chỗ hết còn chỗ để cho ai trấn áp nữa, hấn mới cất lời :

- Chị không chịu học tập, phải không ?

Mẹ tôi nhỏ nhẹ :

- Tôi không hiểu thực sự ông muốn tôi làm gì. Tôi đã ở đây suốt cả ngày để viết, không ăn uống gì, mà tôi thì lại đang có bầu. Lũ nhỏ đang chờ tôi ở nhà. Nếu ông không hài lòng về những gì ông đã đọc thì hãy để cho tôi về trông nom lũ con tôi. Như thế, tôi sẽ đi cho khuất mắt ông.

- Bộ chị cũng không hài lòng hả ? Hay là chị muốn tôi dành cho chị và cả nhà chị một chỗ trong trại cải tạo, ở đó chắc chị sẵn sàng học tập hơn.

-Tôi khẩn khoản xin ông tha lỗi cho. Tôi chỉ có một điều mong mỏi là được đăng ký cư trú ở thành phố này. Chỉ có thế thôi, để cho gia đình tôi được coi là hợp pháp. Còn đối với quá khứ, tôi chẳng có thể làm thế nào để thay đổi được nữa. Nếu ông nghĩ là tôi đã có tội, thì cũng chẳng tại vì tôi chống phá các ông. Dưới chế độ cũ, tôi chẳng có địa vị mà cũng chẳng bao giờ chiến đấu chống người Cộng sản trong bất cứ trận chiến nào. Vậy tôi đâu có là kẻ thù của các ông.

Nhìn về phía mẹ tôi bằng cái nhìn như thể mẹ tôi chỉ là thứ giun dế,

hắn ra lệnh bằng một giọng gầm gừ :

- Ngồi xuống. Nói cho chị biết, chị là đồ tư bản, vì thế chị là kẻ thù của chúng tôi.

Mẹ tôi cãi lại :

- Tôi đã từng là tư bản. Nhưng nay thì tôi tôi cũng đã mất hết cả rồi. Tôi trở thành kẻ nghèo rớt mùng tơi, một xu không dính túi như tất cả mọi người khác. Mà tôi cũng chẳng ngại bắt đầu bằng hai bàn tay trắng.

- Nói vậy chứ, thế còn cái biệt thự họ Nguyễn thì chị để đâu ?

Mẹ tôi im lặng không trả lời hắn. Hắn ta ngồi ngửa mình trên ghế da mỉm cười :

- Nào, bây giờ chị còn nở mồm khoe là mình nghèo rớt mùng tơi, một xu không dính túi nữa không ?

Mẹ tôi rên rỉ :

- Ông muốn tôi làm gì bây giờ ?

- Tôi muốn chị nhận ra rằng khi nào chị còn giữ tài sản thì chị còn là kẻ thù của nhân dân. Chị phải nhớ cách mạng sẽ xây dựng đất nước trong đó mọi người đều được chung hưởng mọi thứ.

Hắn ghé sát vào mặt mẹ tôi, gần đến nỗi bà có thể ngửi thấy cả mùi ợ chua từ hơi thở của hắn, rồi nói tiếp :

- Chị đang đứng án ngữ trên con đường đi đến tương lai của đất nước này. Chúng tôi phải đánh đổ những con người như chị để tiến lên.

Mẹ tôi hỏi ngay :

- Ông muốn tịch thu căn nhà của tôi, phải không ?

- Chị đâu phải có mỗi một căn nhà. Mà nếu chị nghĩ rằng chúng tôi

cho chị nộp có mỗi căn nhà ấy trong đồng tài sản của chị để chị chuộc lại tội lỗi thì quả là chị lầm lẫn đấy.

Cái tên Trần này nói không sai. Căn biệt thự chẳng phải là cái nhà duy nhất do mẹ tôi làm chủ. Nhiều năm trước đây, trước khi mẹ tôi cất căn nhà cho riêng bà, mẹ tôi và ông bà ngoại đã sống trong một căn nhà nhỏ xây trên đất của bác tôi. Nhà ấy có ba buồng, mặt tiền nhìn ra đường, có phòng khách rộng chừng ba chục mét vuông. Phía sau còn có một phòng rộng y như thế dành cho ông bà tôi làm phòng ngủ. Một cái kho nhỏ nữa phía sau được cải biến thành phòng ngủ của mẹ tôi. Khi cả nhà rời về biệt thự họ Nguyễn, Ông bà tôi hầu như mang theo tất cả đồ đạc nên chỗ cũ trở thành trống trơn. Cùng trên một lô đất với căn nhà cũ ấy là nhà của bác gái, chị ruột mẹ tôi, sống với ông chồng và bảy con mười bốn đứa. Cả hai căn xài chung một buồng tắm, nhà bếp và giếng nước. Trên giấy tờ, mẹ tôi làm chủ căn nhà đó. Căn kế bên do chồng của bác tôi đứng tên. Toàn bộ căn nhà này chỉ cách căn nhà cũ của tôi chừng năm cây số, được bao bọc bởi những cánh đồng lúa thôn quê. Và cái ý tưởng phải quay trở về quê sống chung với lũ gia cầm và họ hàng bên ngoại có vẻ như là cú đánh chí tử đối với bà. Tuy cảm thấy bất lực, nhưng bà cũng cải lại tên Trần :

- Căn đó tôi xây lên là để cho cha mẹ tôi. Tôi chỉ đứng tên mà thôi.
- Nhà của chị hay của cha mẹ chị thì cũng là của chung mà thôi, khác nhau chỗ nào ? chúng tôi cần căn lớn để làm trụ sở thường trực.
- Thay vì lấy căn lớn, sao ông không lấy căn nhỏ ?

Trên Trần đứng ngay dậy, đá cái ghế phía đằng sau :

- À ! Coi đây, cái đồ ngụy quân ngụy quyền kiêu ngạo phản trắc cặn bã ! Tôi đã cố tình tạo sự dễ dàng cho chị mà chị lại làm khó tôi. Chị không muốn bỏ căn nhà đó hả ? Được ! Để coi chị sống sót được bao lâu trong tù, xa con cái ? Đồng chí Sáu, vào đây tôi nhờ tí !

Mụ công an xuất hiện ngay ngoài cửa, hai tay bên hông mặt nghiêm trọng :

- Có mặt, thưa đồng chí Trần.

- Đem tên phản cách mạng này vô trung tâm cải tạo, giam tại đó chờ đến phiên mẹ ta ra toà án nhân dân. Tôi phải tay với nó rồi. Để cho các thẩm phán xét xử tội ác của nó theo đúng thủ tục thông thường đối với tội phạm. Chào ! Chúc vui vẻ, ngủ ngon trong nhà tù !

Mẹ tôi chấp cả hai tay lại cầu khẩn :

- Tôi nói mà không có ý đó. Xin đừng bỏ tôi vô tù, thưa ông Trần. Việc ấy có thể bàn lại

Mụ công an chụp lấy cánh tay của mẹ tôi và xoay bà đi một vòng. Tên Trần bước ra khỏi bàn để nhìn đối diện vào mặt mẹ tôi. Vừa hua tay hấn vừa rít :

- Không còn bàn bạc gì nữa. Đã đến lúc phải đánh đổ tư bản, Khuôn, cả nước đang tiến lên phía trước.

Miệng nhếch một nụ cười, chân bước ra cửa, hấn ta bỏ mặc mẹ tôi và mụ công an ở phía sau. Khi ra tới ngoài, hấn nói lớn với mọi người trong phòng đợi

- Năm giờ rồi, văn phòng phải đóng cửa. Về hết đi, mai quay lại.

Mụ công an không có đến cả cái còng. Thay vào đó, mụ ta dùng dây thừng để trói mẹ tôi lại. Rồi mụ lôi mẹ tôi dọc theo con phố, bắt kể mọi sự huyền ảo ồn ào chỉ trở hai bên đường. Tại trung tâm cải huấn, sau khi xô mẹ tôi vào một phòng giam, mụ bàn giao cho một người trực. Nằm cô đơn trên sàn xi măng lạnh lẽo trong bóng tối, mẹ tôi lo lắng cho cuộc sống của bà và của chúng tôi ở nhà.

Sáng ra, mặc dù bà hoàn toàn bị quy liệt, nhưng cái thai vẫn còn chuyển động trong bụng. Tên Trần quay trở lại gặp mẹ tôi vào buổi sáng. Vẫn nụ cười hôm qua như khắc trên mặt, hấn nhìn mẹ tôi qua chấn song cửa buồng giam và nhún vai trước nỗi đau khổ của bà. Mẹ tôi nài nỉ :

- Thả tôi ra. Ông cứ lấy căn nhà đó đi. giấy tờ đâu, đưa tôi ký.

- Hơ ! Tôi chẳng biết là còn muốn tịch thu căn nhà đó của chị nữa

hay không ?

Sự châm biếm của hấn ta cứa vào mẹ tôi như một nhát dao :

- Xin cho tôi ra. Tôi còn bốn phận với cha mẹ già và hai đứa con nhỏ. Họ chẳng làm điều gì sai trái chống ông hoặc chống nhà nước cả. Ông Trần ơi, xin hãy nghĩ đến họ, nghĩ tới đứa con còn trong bụng của tôi mà tha cho chúng tôi. Nếu tôi chết, cả nhà tôi sẽ chết theo cùng với tôi.

Tên Trần thọc tay vào túi, móc ra chùm chìa khoá. Trong lúc mở cánh cửa phòng giam, hấn ta rỉ tai vào mẹ tôi :

- Chị quyết định sáng suốt đó, chị Khuôn. Chị đã biết hy sinh có mỗi căn nhà để đổi lấy đời sống. Chị đi về đi, rồi rút khỏi cái thành phố này và lẩn mặt tôi luôn. Dắt diu cả nhà đi đâu thì đi mà làm lại cuộc đời, tới cái nơi mà ở nơi đó chẳng biết chị là ai mà căm thù chị như ở đây. Đi ngay ngày mai kéo mà lại lãnh búa. Chị có hai mươi bốn giờ để chuẩn bị. Rõ chưa?

Rồi hấn quay về những người công an nói giọng uy quyền :

- Nghe đây, các đồng chí, tôi tha chị này vì chị ta đã tỏ ra hối cải về những tội ác của mình bằng cách hiến cho cách mạng toàn bộ tài sản. Như thế là nêu gương tốt cho mọi người và chứng tỏ cách mạng luôn khoan hồng và sáng suốt. Chúng ta đã cải tạo chị này từ một tên tư bản khát máu trở thành một công dân lao động sản xuất, một con người không ích kỷ. Mong rằng chị ta tiếp tục phấn đấu để trở thành một công dân tốt hơn nữa của tổ quốc. Chúc mừng cho chị, chị Khuôn !

Mẹ tôi vùng lên chạy khỏi cái nơi ấy, nhanh chừng nào, tốt chừng ấy, và bà đã chạy không ngừng nghỉ cho tới khi về được đến nhà.

Ngày hôm sau là sinh nhật của tôi, nhưng cũng chỉ được coi là một ngày bình thường như mọi ngày, vì chẳng có cái gì làm cho nó trở thành khác. Chúng tôi trở về Nha Trang thế là cũng đã bảy mươi hai tiếng đồng hồ, tức là cũng đã ba ngày rồi. Mọi người hình như quá bận rộn trong việc thu vén đồ đạc nên không chú ý đến tôi. Mà cũng chỉ mới có mười ngày kể từ khi Sài Gòn sụp đổ, thế mà tôi lại cảm

thấy nhanh chóng biến thành một người lớn không biết từ lúc nào. Chúng tôi được thông báo là phải ra khỏi nhà đúng vào ngày 12 tháng 5.

Ngay sau khi đồ đạc được gói ghém xong, những chiếc va li được gài lại cẩn thận và mọi người đã sẵn sàng ra đi thì chuông của trước bỗng reo lên. Ông ngoại tôi nói một cách bình thản :

- Công an tới đó ra mở cửa cho họ vào.

Tôi chạy ra, nhấc tấm bạt che thay cho cánh cửa lên. Đứng trước tôi, chẳng phải một toán công an gì hết ráo mà lại là một nhân vật bơ phờ, dáng dấp đầy mệt mỏi. Mái tóc đã được cạo phần da đầu phía trên đã trở nên nhẵn bóng dưới nắng với hàm râu quai nón che kín gần nửa khuôn mặt. Hắn nhìn tôi mỉm cười :

- Ê ! Kiên, Còn nhớ ai đây không ?

Chẳng cần nhìn, chỉ nghe cái giọng là tôi cũng biết ai rồi.

- Tớ, Lâm đây ! Thăng khờ ! Má đâu rồi ?

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 11

Dượng Lâm đứng chắn ở ngay lối ra vào và hỏi:

- Vô được không ?

Tôi lùi lại. Dương bước vô, mặt ngơ ngáo ngó quanh quan sát cái vườn ngổn ngang phía sau lưng và những mảnh vỡ rơi vương vãi trong phòng khách. Mặt dương nghếch ra như không thể tin nổi, thẳng thốt hỏi:

- Ôi trời ! Xảy ra chuyện gì thế này ?

Hỏi thì hỏi vậy, dượng cũng thừa biết chuyện gì đã xảy ra, nên tự trả lời:

- Lại chúng nó tới quậy phá phải không... mẹ của...

Dượng ngưng ngang vì bây giờ thì ông ta đã trông thấy mẹ tôi đang trừng mắt nhìn từ phía bên kia căn phòng. Khuôn mặt lem luốc của dượng đỏ ửng lên vì ngượng ngập, rồi dượng lắp bắp:

- Chào... chào... khoẻ không...

Mẹ tôi cau mày nhìn sốc vào mặt ông ta, rồi không thềm trả lời, bà khoanh tay đứng dựa vào tường, vẻ mặt lạnh tanh trước sự bối rối của dượng. Ông ta đưa tay lên gãi gãi vào đầu, vẻ lúng túng, nói:

- Cô tưởng là sẽ không bao giờ gặp lại thằng tôi nữa phải không ?
Ừa ! mà còn biết nói gì, tôi cũng đâu có thoát. Hắn cô phải khoái tỉ lắm rằng tôi đã gặp hết rủi ro này đến xui xẻo khác kể từ ngày tôi bỏ rơi mấy người đấy nhỉ.

Rồi tặc lưỡi:

- Mẹ kiếp, khủng khiếp thiệt, suýt chết ngoài phi trường mấy lần đấy ! Nhưng nhờ trời, chưa có sao. Đôi khi tôi cũng tự hỏi sao một thằng trời đánh như tôi mà lại may mắn thế. Hôm nay tôi quay lại là vì cho rằng biết đâu cô chẳng nghĩ tới tình xưa mà bỏ qua mọi chuyện. Với lại biết đâu sẽ chẳng có lúc cô cần tới tôi chứ.

Mẹ tôi im lặng vì chối tai. Giọng dượng Lâm xìu xuống:

- Hừ... cũng có thể là không...

Bây giờ thì mẹ tôi cất tiếng, bằng một giọng cố trấn tĩnh nhưng nét mặt thì đầy vẻ thù ghét:

- Cút ngay !

Ông ta gượng gạo bào chữa:

- Coi kìa ! Tôi biết là cô đang nổi doạ, nhưng tôi không trách đâu. Xin hãy nghe tôi nói đã, chứ chưa gì mà đã phủi ra như thế. Ôi da, cả cái tháng vừa rồi tôi cứ như người đã xuống địa ngục biết bao nhiêu lần. Tôi không nghĩ rằng tôi còn có thể lãnh thêm búa bắt kể từ cô hoặc ai khác. Nhưng tin tôi đi, thưa bà, tôi đã được bài học cay đắng về nhân quả, nghĩa là bất cứ điều gì sai trái mà tôi đã gây ra cho cô thì tôi đã phải trả giá, kèm luôn cả phần lời ! Nào bị ăn cướp, nào bị đánh đập. Rồi đến cái lũ Cách mạng ba mươi của bọn Cộng sản lạc hậu kia lại còn nhốt tôi vào tù hai tuần liền vì chỉ mỗi cái tội ngủ ngoài công viên nữa chứ ! Chắc ngoài tội nó ra thì chẳng còn ai quan tâm đến sự sống chết của tôi. Để thoát khỏi cái cảnh ấy, có bao nhiêu tiền tôi đã phải móc hết ra rồi, bán luôn cả thẻ căn cước cũng như cái giấy thông hành. Đã ba bốn ngày nay tôi chẳng có hột gì vào bụng, chao ôi là mệt ! Thôi, hãy cho tôi ở lại đây, ít ra cũng đôi ba ngày.

Mẹ tôi vẫn giữ im lặng trong khi dưỡng vẫn cứ tiếp tục lải nhải:

- Mà dù cô có muốn tổng khứ tôi ra thì hãy cho tôi chút gì vào bụng và tắm táp cái đã... thôi đi mà...

Bà chưa kịp trả lời thì từ bên ngoài có tiếng xe vận tải ồn ào. Như thế là tên Trần đã tới với đám công an. Qua khung cửa sổ, chúng tôi nhìn họ đậu xe bắt kể chắn cả lối ra vào rồi hối hả chạy vô theo con đường dài dơ dáy xuyên qua khu vườn. Vừa thoát thấy mẹ tôi đứng bên trong, tên Trần đã cười toe toét, vẻ sỗ sàng. Mái tóc của hắn ướt nhèm, chải tẽm về phía sau nom giống như một cái đuôi vit.. Vai hắn đeo lưng lửng một cái sà cột bằng nylon màu đen theo đúng một của những cán bộ thời bấy giờ. Hắn ra hiệu cho nhân viên đi theo mình vào nhà. Mẹ tôi quay về phía dưỡng Lâm:

- Anh muốn ở lại phải không ? vậy báo cho anh một tin chớp nhoáng: tôi không còn là người có quyền quyết định việc đó nữa. Anh phải hỏi ông ta trước.

Dưỡng Lâm bối rối:

- Ông nào ? Ai vậy ?

Mẹ tôi nhún vai:

- Nhìn đi rồi biết !

Dượng nhìn ra đám đông, về bối rối:

- Chuyện gì thế này ? Sao lại có công an đến nhà ? Cô đã làm gì động trời vậy, Khuôn ?

Mẹ tôi bước ra chào tên Trần ngay khi hắn ta đặt chân lên tới mép thềm đá:

- Chào ông. Ông tới thật đúng lúc. Chúng tôi vừa mới xếp dọn xong. Ông có còn nhớ anh Lâm này không ?

Quay về phía dượng, bà tiếp:

- Còn anh Lâm, chắc anh chả cần tôi giới thiệu về ông Trần đây. Nhưng có một điều mà anh đáng được biết, đó là kể từ hôm nay, ông Trần, vị chủ tịch phường của chúng ta, sẽ là chủ ngôi nhà mới này. Vậy thì, nếu tôi là anh thì tôi sẽ thận trọng tỏ thái độ cung kính đối với ông ấy ngay bây giờ đây.

Dượng Lâm nhướng đôi lông mày lên như muốn hỏi, nhưng lại thôi. Còn tên Trần thì phá ra cười khi nhận ra dượng. Hắn bước lại gần, chộp bàn tay phải của dượng lên, lắc lắc:

- Đừng mang cái vẻ quá ngạc nhiên như thế. Tôi có khác đi bao nhiêu đâu. Mà cứ nhìn con mắt của anh thì tôi cứ tưởng mình thay đổi nhiều lắm rồi. Nhưng mà chính anh kìa, có thay đổi đấy. Trời, suýt nữa thì tôi cũng không nhìn ra anh nữa ấy chứ. Biết nói gì đây...

Rồi hắn nhún vai đổi giọng nghiêm chỉnh:

- Kể ra mắt anh cũng tinh vi khi còn nhận ra cái tên làm vườn này. Chính tôi lúc trước vẫn từng tưới những giỏ phong lan cho anh và ngủ sau cánh cửa bếp nhà anh. Chỉ có khác một điều bây giờ tôi là người chủ mới, giống như ngạn ngữ có câu: "Sông có khúc, người có lúc ". Bây giờ đã tới cái lúc của tôi rồi!

Hít vào một hơi dài, hắn tiếp tục:

- Nào, cả hai vị. Đừng có thăm sâu quá. Anh vẫn còn ở với chị ấy đấy chứ ?

Chỉ tay về phía mẹ tôi, hấn nháy mắt với dượng:

- Bây giờ chị ấy không còn là bà lớn Nguyễn chủ nhà băng, hét ra lửa, mửa ra khói nữa đúng không?

Dượng Lâm cố giữ điềm tĩnh, nhưng tên Trần không để ý tới dượng. Quay về phía mẹ tôi, hấn quài tay ra phía sau móc ở trong sà cọt ra một xấp giấy:

- Tôi đã lấy đại cái bằng khoán sở hữu chủ căn nhà của chị từ sổ nhà đất rồi đấy. Chị phải biết đó không phải là chuyện dễ đâu nhé. Kiếm được nó chẳng khác gì đáy bể mò kim. Nhưng tôi cũng mò ra được. Tôi cần chị ký vào, kèm theo cả dấu tay nữa, đó là điều ta làm ngay được. mấy cái chuyện lẻ tẻ còn lại, để đó tôi lo sau. Nào, chị đứng qua bên đây để tôi chỉ cho chỗ phải ký vào.

Mẹ tôi bước qua phía bên hấn và nói:

- Tôi sẽ ký bất cứ cái gì ông muốn, nhưng còn hộ khẩu của gia đình tôi thì sao ? Tôi phải có cái đó thì mới rời khỏi nơi đây được.

Hấn gật đầu:

- Chắc chắn rồi. Tôi biết nỗi lo lắng của chị. Chẳng ai được coi là hợp pháp nếu không có sự chấp thuận của tôi. Mà điều đừng lo. Tôi đã mang đủ giấy tờ đây rồi. Ta sẽ hoàn tất mọi thứ ngay trong buổi sáng hôm nay.

Rồi hấn ta rút ra một tập hồ sơ dày, bìa màu xanh. Ở trang đầu tiên thấy có dòng chữ đánh máy bằng kiểu chữ đậm, màu đen: " Sổ Hộ Khẩu - Tổ số 4 - Hộ Khẩu số 125091 - Chủ Hộ Khẩu: Nguyễn Thị Khuôn "

Hấn dò ngón tay cục mịch lên trang giấy giải thích:

- Con số 125091 là số của gia đình chị. Chúng tôi không muốn dùng

chữ gia đình, nó đầy tính chất tư hữu, quá xa lìa tập thể. Cho nên chuyển thành hộ, giống như sinh vật học những tế bào riêng rẽ tập hợp thành một cơ thể vậy. Tôi khuyên chị một điều là sống chết chị cũng phải giữ lấy cái giấy này. Bây giờ thì nó chính là căn cước của chị đấy. Dù đi đâu, ở đâu chị cũng phải mang nó theo, cho đến khi các vị lãnh đạo thiết lập một hệ thống khác hoàn hảo hơn. Mặt khác, tên tuổi của mọi người trong gia đình chị đều nằm hết trong đây. Vậy mọi người phải luôn luôn ở cùng nhau. Khi tới đăng ký ở chỗ mới, chớ có điền thêm tên của ai vào mà cũng không được rút tên của ai ra. Sau sáu giờ chiều mỗi ngày là có lệnh giới nghiêm, mọi người phải ở hết trong nhà, vì sẽ có thể nhiều đêm trong một tuần lễ, nhà chị bị khám xét mà không cần báo trước. Đó là luật ! Tới lúc đó, các đồng chí công an sẽ chiếu theo tờ này và đếm từng đầu người một trong hộ. Nếu họ phát hiện ra có thêm người thì cả chủ nhà lẫn người dư ra là đều bị tổng vào trại tù. Hiểu rõ tất cả chưa ? Được rồi, bây giờ thì tôi cần chị đọc chậm chậm cho tôi nghe cái địa chỉ nơi sắp tới của chị.

Trong khi mẹ tôi đánh vần cho tên Trần cái địa chỉ mới thì chị Loan và mọi người bước vào im lặng quan sát sự việc đang xảy ra. Gã Trần hỏi mẹ tôi:

- Hộ của chị có bao nhiêu nhân khẩu ?
- Thưa ông, có kể đứa bé trong bụng của tôi không ?

Hắn nhướng mày lên:

- Đừng vớ vẩn. Bao nhiêu người trong hộ của chị, chỉ kể những người già, người lớn và con nít. Quên cái bầu đi. Khi tới lúc thì chị sẽ khai nó ở nhà hộ sanh.

Mẹ tôi trả lời:

- Vậy sáu người. Hai cụ già, hai phụ nữ và hai đứa con trai.

Dượng Lâm từ nãy vẫn đứng ở một góc như bị bỏ quên, bây giờ mới chen vào:

- Bấy chớ ! kể cả tôi là một người đàn ông trong nhà. Đừng có quên

tôi chứ !

Tên Trần ném cho dựng một cái nhìn hăm dọa, quát:

- Tôi có cái vẽ gì là đang nói chuyện với nhà anh không ?

Mặt của dựng đỏ lên, nhưng dựng không trả lời. Gã Trần nói tiếp:

- Chủ của cái hộ này không nhắc nhở gì với tôi về một nhân khẩu đàn ông hết. Vậy là tôi đồ chừng anh đã tự ý nhét đại tên anh vào hộ khẩu nhà này. Đúng vậy không ?

Dựng Lâm cố nở một nụ cười:

- Thưa ông, tôi đã sống ở đây từ hơn nửa thập kỷ nay. Tôi có đủ tư cách là một thành viên trong gia đình, như bất cứ ai đang hiện diện, dĩ nhiên là ngoại trừ ông.

- Anh có cưới chị ấy hả ?

- Không, nhưng tôi là bố đứa nhỏ trong bụng cô ấy.

Đến lượt mặt mẹ tôi đỏ bừng lên khi gã Trần quay về phía bà:

- Nghe này, chị Khuôn. Tôi không thể lý sự gì với cái tên điếm đực này. Tôi để tùy ý chị. Vậy thì sáu hay là bảy đây ?

Mẹ tôi trả lời một cách quả quyết:

- Hộ của tôi chỉ có sáu người thôi !

Bà định nói thêm gì đó nhưng tên Trần đã ngoắc cái ngón tay sần sùi vì chai cứng ra hiệu ngưng. Lòng mảy của hắn nhú lại như để suy nghĩ rồi hắn nói:

- Gượm đã ! Cái tên hài hước nửa mùa này cũng có điếm xài được. Hộ này chẳng có ai là đàn ông ngoại trừ ông già của chị cũng có thể mút mùa trong trại cải tạo vì những tội ác của ông ta. Mà ngay như nhà nước có khoan hồng vì ông ta bệnh hoạn, yếu đuối thì cũng không đủ lực lượng lao động cho hộ này. Vậy nếu tôi thêm cái tên dĩ

đực này vào hộ khẩu của chị thì năng xuất lao động nhà chị sẽ tăng gấp đôi. Ý kiến hay đấy, chị nghĩ sao ? Ờ, có thể nhất thời chị không đồng ý với tôi, nhưng mai mốt rồi chị sẽ phải cảm ơn tôi.

Như thế coi như hấn ta đã quyết định. Chẳng để cho mẹ tôi có dịp phản đối, hấn ta quẹt xuống sổ hộ khẩu gia đình tôi thành bảy người. Ngay sau khi mẹ tôi ký tên vào cái bằng khoán nhà đất, gã Trần giao cho bà xấp hồ sơ đăng ký. Sắp xếp những giấy tờ còn lại cho vào túi sà cọt, hấn quay sang chú ý tới chị Loan. Như một nông gia đánh giá một con bê, hấn lặng ngắm chị một lúc khá lâu và khi lên tiếng, giọng hấn không mang một vẻ gì gọi là thù hận:

- Loan ! Năm nay cô mười tám phải không ?

Chị Loan đáp:

- Dạ phải.

- Tốt ! Tốt ! Đây là cuốn cẩm nang chính trị mà tôi muốn cô đọc. Trong đó nói về một tổ chức gọi là Thanh Niên Xung Phong bao gồm những người trẻ như cô. Tôi khuyên cô hãy đọc để có thể tìm hiểu thêm về chuyện đó, tới lúc nào cô quyết định gia nhập, hoặc muốn biết thêm chi tiết thì, hoặc là hỏi các cấp lãnh đạo địa phương, hay là hỏi tôi. Chúng tôi rất hoan nghênh và sẵn sàng trả lời mọi thắc mắc của cô. Thực tế là, tôi quan sát cô lớn lên ở trong gia đình này và tôi đã thấy cô đã trở thành một thiếu nữ giỏi giang. Đất nước đã thay đổi rồi, cô sẽ có cơ hội tiến xa hơn vì bây giờ là thời điểm những kẻ nghèo như chúng ta phải đứng lên để nhận lãnh trách nhiệm về vận mệnh của mình. Hứa với tôi là cô sẽ đọc hết cuốn này. Hãy giúp đỡ cho bản thân mình và cho đất nước, thay vì cứ quanh quẩn ở đây với cái mớ đang hấp hối này. Chẳng có luật lệ nào buộc cô phải chết theo bọn tư bản mà trước kia cô đã từng phục vụ. Cái thời của bọn bóc lột cô đã qua rồi, cô hiểu chưa ?

Rồi hấn dúm cuốn sách vào tay chị Loan. Lúc hấn bước qua trước mặt mẹ tôi, hấn ta huýt sáo giòn tan, cái đầu bóng nhẵn gật gù lên xuống theo nhịp điệu. Ở phòng bên, những người công an khởi sự khuôn vác những đồ đạc của chúng tôi ra xe. Chừng non một tiếng sau, chúng tôi cùng yên vị trên chiếc xe tải và chiếc xe chuyển bánh. Tôi ngồi ở phía sau, mắt chăm chú nhìn qua cửa xe để ghi nhận lần chót

quang cảnh cũ. Qua bức tường vỡ và giàn dây leo đã sụp đổ, căn nhà còn đó nhưng mang vẻ trống rỗng và hoang tàn dưới ánh mặt trời chói lọi. Trong tâm tưởng của tôi, những hình ảnh của kỷ niệm cũ trôi qua như trong một giấc mơ. Tôi vẫn như thấy mình đang chạy từ phòng này qua phòng khác, cười giỡn với chị Loan đang đuổi theo phía sau. Mái tóc mới gội của chị bay tung lên như mây, toả ra mùi thơm như mùi gió biển. Tôi cũng hồi tưởng những lại những buổi liên hoan bất tận của mẹ tôi, ở đó, mọi người khiêu vũ bên cạnh hồ bơi, dưới ánh sáng mờ ảo đượm nhiều mùi hương lan toả trong không khí. Hình bóng của mẹ tôi như còn đó, ngồi trước bàn trang điểm thoa phấn lên bàn tay, vuốt tóc xoả xuống hai bờ vai.

Trong lúc những tư tưởng ấy làm tôi sao lãng, thì ở ngay bên cạnh tôi trong xe, mẹ tôi hai tay ôm lấy bụng, theo đuổi những ý nghĩ riêng của bà. Liệu cảm xúc của bà có giống như của tôi hay không ? Phía bên kia là em Jimmy, nom nó có vẻ như chẳng biết gì về những chuyện đang xảy ra. Nó cười với tất cả mọi người, phô ra hai cái răng cửa sún và nhìn ra đường phố với sự say mê, vô tư lự.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 12**

Sau nửa tiếng đồng hồ gập ghềnh trên con đường mấp mô, chiếc xe vận tải ngừng lại. Đây là lần đầu tiên Jimmy và tôi trông thấy nơi cư trú mới của chúng tôi.

Nhà của bác tôi nhìn ra một con phố đầy bụi bặm phía bên kia một khu vườn rộng, được xây cất từ hai mươi năm trước, có mái đỏ và những cây cột màu trắng, kiến trúc theo kiểu Âu Á một cách kỳ cục. Các cửa sổ đều có cánh cửa màu xanh mở ra phía ngoài, nhưng lớp sơn quá cũ nên bị rạn nứt lung tung để lộ ra cả phần gỗ mục bên trong. Nhà chỉ có một tầng trệt, nhưng cao, gồm sáu phòng nhỏ, tường quét vôi trắng mốc meo nhiều chỗ.

Khởi sự, căn nhà được tính xây cho một gia đình ít người, nhưng rồi

nhân số trong gia đình bác tôi cứ gia tăng mãi, thành ra phải chen chúc nhau. Đã có lần bác dựng tôi phải nhờ mẹ tôi trợ giúp để cất thêm một căn trệt nữa phía sau căn nhà chính. Cũng vì thấy bác tôi nghèo quá, mẹ tôi không đan tâm nên bà phải giúp thêm tiền.

Căn nhà gỗ mới cất sau này nằm ở giữa nhà bếp và buồng tắm, cũng thêm được ba buồng nữa. Hai người con gái lớn, Ánh Nguyệt và Tuyết, thì ở trong căn buồng sát với nhà bếp. Còn hai buồng kia thì dành cho lũ con trai gồm ba người lần lượt tên là Lễ, Thận và Nghĩa.

Nơi cư trú mới của gia đình tôi ở phía tay trái căn nhà của bác tôi.... Thoạt trông nó có vẻ hoang sơ và quá nhỏ hẹp. Nếu đem nhét toàn bộ khu này vào trong cái garage nơi nhà cũ của mẹ tôi, thì vẫn còn dư chỗ cho một cái xe nữa. Căn nhà này cũng quét vôi màu trắng, nhưng nước vôi có vẻ mới hơn. Mới nhìn, nó trông giống như một cái hộp diêm khổng lồ hình chữ nhật, mái lợp tôn múi, không có cột. Phía sau nhà, bên kia giếng nước là căn bếp của bác tôi.

Bác tôi, bác dựng tôi và tất cả con cái trong nhà đều chạy ủa ra đón chúng tôi ở ngoài cổng. Ai nấy đều tươi cười chào hỏi và xằng xái giúp ông bà ngoại tôi khuân đồ đạc vào trong nhà. Chẳng có mấy món đồ tránh khỏi hư hại từ biệt thự họ Nguyễn, nhưng ông bà ngoại và mẹ tôi thì cứ gom được chừng nào hay chừng ấy. Trong những thứ vớt vát lại được, vật cực kỳ có giá trị là cái hương án để thờ ông cậu của tôi, làm bằng gỗ mun, chạm trổ tinh vi và cân nặng để có tới trên một trăm ký lô.

Hồi sinh thời, ông cậu trẻ tuổi của tôi là của quý của cả nhà vì cậu là người con trai duy nhất trong số mười bốn người con còn sống sót qua được cái tuổi mười tám. Đến đúng mười chín tuổi thì cậu gia nhập hải quân. Năm hai mươi mốt thì cậu chết đuối trong khi đang bơi vào một buổi sáng kia tại căn cứ. Cái tin cậu mất làm ông tôi muốn quy. Ấy thế mà trùng hợp thay, tôi lại được sinh ra trong thành phố vào đúng ngày hôm đó. Bị giằng xé giữa hưng tin và hỉ tín, ông tôi coi ngày sinh của tôi như một cái điềm và ông tin là linh hồn của cậu tôi đã vào đầu thai thành ra tôi. Cũng vì thế mà tôi trở thành đứa cháu cưng của ông.

Hương án được kê trang trọng nhất nơi căn phòng sinh hoạt gia đình

mà bây giờ trở thành phòng của ông bà tôi, với cái giường ngủ được kê sát cửa sổ, cách chừng một mét là cái máy khâu. Buồng bên cạnh có ba giường ngủ dành cho ba người là chị Loan, Jimmy và tôi, ngay cạnh giường của tôi có một cái tủ đứng kê sát tường, lúc nào cũng khóa im ỉm. Mẹ tôi giữ chìa khóa cái tủ ấy. Trong buồng cũng còn có một cái hộc có nhiều ngăn kéo đựng quần áo. Căn buồng cuối cùng thì ở phía sau nhà, rộng chừng hơn tám mét vuông vừa đủ kê cái giường của mẹ tôi và đựng Lâm và một cái bàn phấn nhỏ.

Trong khi chúng tôi kê dọn thì bác gái tôi ngồi trên một cái thùng các-tông phì phèo điệu thuốc cuộn bằng tay. Bác vừa đu đưa hai ống chân trong chiếc quần vải nylon màu đen vừa nói mẹ tôi soạn giường ngủ cho em Jimmy ở phía bên kia. Máy đưa con của bác ngồi sát cạnh bên mẹ. Mặt chúng nhem nhuốc, mắt thao láo nhìn chúng tôi.

Vừa hắng giọng, bác vừa cất tiếng hỏi mẹ tôi:

- Đấy có phải là toàn bộ các thứ mà họ cho cô mang đi đó không ? Còn lại bao nhiêu thì mất hết hả ?

Mẹ tôi gật đầu trong khi bác tôi nhìn bà hậm hực. Bác nhắc lại:

- Mất tất cả ư ?

Mẹ tôi lại gật đầu. Bác tôi tiếp:

- Không thể tin nổi nhưng mà thật quá tệ... Giá cô nhờ tôi giữ cho vài thứ trước khi chạy vãi đái ra quần thì có hơn không? Nhưng bởi vì cô không làm như thế, chắc cô cũng không màng tới việc tôi lấy một vài món đồ khi cô đang còn ở Sài Gòn. Này nhé, tôi mà không lấy cũng có đưa khác nó hốt, vậy tại sao không thể là tôi, chị ruột cô, đúng không ? Chẳng biết là cô nghĩ gì nhưng chắc chắn không có chuyện tôi trả lại cô rồi đó !

Mẹ tôi hỏi:

- Chị lấy được những món gì ?

Bác tôi nhún vai:

- Chỉ bấy bọ vài thứ thôi. Phần lớn là cho lũ nhỏ. Tôi cũng chẳng nhớ đích xác là những món gì. Mà tại sao cô lại thắc mắc kia chứ ?

- Chị có tìm thấy món nữ trang nào của tôi không ?

Bác tôi cúi kinh:

- Dĩ nhiên là không rồi. Tôi còn chẳng biết cô dấu diếm những thứ gì trong nhà. Mà này, cô chớ vu cáo cho tôi cái tội lấy cắp những món nữ trang quý giá của cô mà không xong với tôi bây giờ đâu.

- Tôi đâu có buộc tội chị. Tôi chỉ lịch sự hỏi thôi.

- Tôi chẳng cần lịch sự. Tôi cũng chẳng khuan tài sản của cô về nhà tôi. Có chăng là bây giờ tôi mang thêm cái xui xẻo vì phải sống ngay ở kề bên nhà cô nữa kia.

Mẹ tôi chẳng nói năng gì thêm nữa. Một sự im lặng nặng nề bao trùm cho đến khi bác tôi lại cất tiếng:

- Điều quan trọng hơn cả là bây giờ cô tính sẽ làm cái gì đây ?

- Tôi cũng chẳng biết nữa. Cứ bắt đầu bằng tay trắng thôi.

- Tôi e rằng cô cũng phải tính cái gì cho phù hợp chứ, cô em, cô đâu còn trẻ ở tuổi đôi mươi nữa, đã thế, tôi chẳng muốn làm buồn lòng cô, nhưng bây giờ lũ con pha giống của cô chắc chắn sẽ gây phiền cho cô đấy.

Mẹ tôi ngưng ngay cái việc làm giường cho em Jimmy và quay phắt về phía bác, hạ thấp giọng

- Xin chị giữ gìn lời nói khi đề cập đến lũ nhỏ nhà tôi. Hãy để tôi lo, đó không phải mối quan tâm của chị. Và cũng xin chị đừng bao giờ còn xài cái thứ ngôn ngữ ấy trước mặt con tôi.

Bác tôi lì lợm.

- Tại sao không ? Nếu cô không tập cho chúng nó đối diện với thực

tế thì rồi cũng có lăm đưa sẽ vạch ra cho chúng nó thấy. Tới khi đó ấy à, úi dà, ở đó mà đòi họ nói năng ngọt ngào.

Chợt Jimmy lên tiếng hỏi:

- Pha giống là cái gì hở mẹ ?

Mẹ tôi chưa kịp trả lời thì một đứa anh họ của tôi trạc mười bảy tuổi, mặt đầy mụn, đỏ rừ và đồng đồng mồ hôi vì nóng, đã nhanh nhẩu đáp:

- Thằng pha giống là một thằng con lang chạ, mẹ nó sinh ra sau khi ngủ với một người ngoại quốc như mày đó.

Hắn vừa nói vừa dí sát mặt vào thằng em tôi như thách đố. Mắt hắn lé, hai cái tròng đen long lên sòng sọc một cách giận dữ ở hai bên sống mũi.

Mẹ tôi quát:

- Đủ rồi ! Sao chị ngồi đực ra đấy để cho thằng con chị nói với tụi này bằng cái giọng đó !

Bác tôi lại nhún vai một lần nữa. Đôi mắt của bác lại hấp him qua làn khói thuốc:

- Thì tôi dạy con cái tôi tự do phát biểu ý kiến. Chúng nó đâu có ngu phải không ?

Rồi bác cau mày:

- Nhìn coi, ai mới là kẻ phải đáng kêu ca. Ngay cả cô, dì ruột của chúng nó, cô cũng quen thói đối xử với chúng nó như một lũ bẩn thỉu. Thành thực mà nói, tôi chẳng ưa gì cái giọng của cô. Cô chẳng còn có thể lên giọng với tụi này như là cô đang còn giàu có. Đổi đời rồi mà !

Mẹ tôi cảm cúi sắp xếp cái giường mà chẳng thể thốt thêm một lời. Bác tôi lại tiếp:

- Có thể cô đã quen cái thói hằm hè với tôi, nhưng tôi chẳng thể làm

thế với cô. Bề gì cô cũng là người em độc nhất của tôi. Vì thế, tôi hoan nghênh cô tới đây ở. Dầu vậy, tôi thực tình muốn nói thẳng với cô một điều. Có thể cô nghĩ rằng muốn sống thế nào thì sống, theo ý của mình. Nhưng thật sự là khi đã sống bên cạnh nhau thì chẳng có dễ dàng như thế đâu. Mọi chuyện mà cô sẽ làm thì đều liên hệ đến chúng tôi. À, còn thêm một điều nữa, là tôi yêu cầu cô phải hủy bỏ bất cứ cái gì của cô còn dính dáng tới quá khứ, bởi vì cô chẳng biết được rồi đây chuyện gì sẽ tới với cô ! Dĩ nhiên là những gì giống như hai cái ti vi tổ chảng này đây...

Bác chỉ tay về phía hai anh em chúng tôi rồi tiếp:

- Cô không thể đem chúng nó đi đâu được. Nhưng còn hình ảnh này, những địa chỉ liên lạc, còn giữ là còn nguy hiểm đấy. Công an có thể ập vào ngay trong đêm tối, lục soát tất tần tạt khắp cả khu. Nghĩ kỹ đi ! Thôi, tôi để cho cô thu dọn. Nào, mình về đi, tụi bay.

Bác đứng dậy, búng điều thuốc lá còn cháy dở qua cửa sổ rồi khạc theo một bãi đờm. Lũ con của bác nối đuôi theo sau bác trên đường về. Chị Loan xin phép ra tiệm mua đồ. Ông bà ngoại tôi nghỉ ngơi ở trong buồng. Mẹ tôi thì kiệt quệ nằm sượng trên giường của em Jimmy.

Ngay lúc đó, dưỡng Lâm bước vào, với vẻ mặt mệt mỏi của người vừa mới tắm rửa thoải mái xong. Râu ria của dưỡng cạo nhẵn, da dẻ sạch sẽ. Tên vai còn khoác cái khăn tắm, dưỡng ném mớ quần áo dơ vào một góc, rồi lồm cồm bò lại gần chỗ mẹ tôi cười cầu tài. Mẹ tôi nhồm phất ngay dậy và nhìn dưỡng trừng trừng. Dưỡng nài nỉ:

- Tha lỗi cho anh đi. Anh xin em đấy.

Dưỡng giơ tay lên sờ vào chân mẹ tôi và ép môi lên làn da của bà. Nhanh như một con mèo hoang, mẹ tôi nhảy dựng lên và đập ngay vào giữa mặt của dưỡng. Dưỡng ngã bật ngửa, phải chống người lên hai cùi chỏ, rồi từ từ đứng dậy vừa sửa lại cái khăn tắm xô lệch trên vai trong lúc mẹ tôi ngồi lại trên giường em Jimmy. Hai bàn tay nắm chặt lại, miệng khạc xuống sàn mấy tia máu, dưỡng nói:

- Đồ ngựa hoang ! Không vì đứa con trong bụng thì tao đã đánh cho bỏ mẹ.

Mẹ tôi đứng ngay dậy, ưỡn bụng, kéo áo để chường cái bầu ra rồi rít lên:

- Muốn đánh hả ? Có giỏi thì đánh đi ! đánh ngay vào đây này. Giúp tôi dứt bỏ được cái của nợ này của anh.

Dượng rửa tay về phía bà:

- Tao cóc cần mày. Nhưng tên tao đã có trong sổ đăng ký, tao sẽ cứ ở đây bất kể mày có muốn hay không muốn. Nhưng nói cho mày hay, khôn hồn thì tập sống chung với tao, cái thứ đàn bà thói tha.

Dượng đá cái ghế chắn lối đi rồi bước ra.

Đêm hôm đó, sau khi mẹ tôi khóa chặt cửa buồng lại, dượng trèo vào giường của chị Loan. Từ trong bóng tối chỗ tôi nằm, tôi có thể nghe thấy sự lặng lẽ chống cự của chị như muốn đẩy dượng ra. Sau một hồi thở dốc, họ trao đổi lời nói với nhau. Tôi nghe thấy giọng dượng to lên, giận dữ:

- Cô làm cái gì ? Tôi không thể tin được. Lại cái con gà mái mẹ ấy nó xúi dục phải không ?

Chỉ có sự im lặng, dượng tiếp tục nói nhưng lần này giọng nói có vẻ dịu đi và đầy vẻ hối tiếc:

- Sao mà em lại có thể vứt bỏ đứa con trong bụng ấy của anh được

Chị Loan thì thào:

- Buông tôi ra. Đây đâu có phải là quyết định của bà chủ. Có thể bà ấy gợi ý, nhưng chọn lựa là do tôi. Tôi làm thế vì chính tôi. Chỉ có như thế thì tôi mới dứt được anh ra mà thôi.

Tiếng một cái tát vang lên trong bóng tối. Ngay sau đó tôi nghe thấy tiếng chị Loan nhẩy ra khỏi giường và giọng của chị xoáy vào trong bóng đêm:

- Nếu còn đánh tôi nữa, tôi sẽ đi báo cáo cho nhà nước biết. Còn

dám theo vào giường tôi một lần nữa, thề có trời, tôi sẽ cắt tiết anh bằng cách nào để cho anh đau đớn nhất.

Tiếng bước chân của chị tiến về phía giường của tôi. Tôi cảm thấy khoảng mừng phía trên tôi được gạt ra và ngay sau đó là thân thể ấm áp của chị sà xuống bên tôi. Vừa run rẩy ôm ghì lấy tôi, chị vừa thút thít khóc. Còn dưỡng Lâm thì quay về phía giường của chị, nằm ườn cho tới sáng.

Sáng hôm sau, khi tôi thức dậy, thì chị Loan đã đi ra chợ một mình rồi. Chị đi miết đến độ cũng chẳng về ăn cơm chiều. Còn mẹ tôi và dưỡng Lâm thì cố tránh mặt nhau như tránh bệnh dịch. Nằm trên giường của chị Loan gần suốt cả ngày, dưỡng cuộn tròn trong tấm khăn trải giường đọc truyện kiếm hiệp. Mẹ tôi thì rút vào buồng, ngồi sắp xếp lại những lọ sơn móng tay của bà.

Jimmy và tôi thì thám hiểm ở bên ngoài và ngó lũ anh họ của tôi đang vầy trong đất cát. Mới đầu bọn con trai ấy giả bộ lơ chúng tôi đi, nhưng trong chốc lát chúng chạy lại sờ soạng chúng tôi, soi mói như là chúng đang quan sát một cặp đồ chơi treo trên cây giáng sinh.

Tôi biết được rằng người con trai lớn của bác tôi tên là Lễ, cỡ tuổi dưỡng Lâm. Anh ta đẹp trai và còn độc thân. Thú tiêu khiển của anh ta là ngồi chơi đàn guitar ở ngưỡng cửa trước nhà. Mấy cô gái trong xóm hay qua nhà chơi để nghe những bản nhạc tình của anh ta. Trong khi anh phập phùng với cây đàn, một vài cô trong đám còn hát theo. Mẹ anh thường ngồi ở gần đó ngó lại và biểu lộ ánh mắt hãnh diện.

Người con trai thứ nhì tên Thuận, là niềm vui và tự hào của bác tôi, vì anh ta đã tốt nghiệp chuyên viên ngành điện trường cao đẳng. Anh sống với cô vợ mới cưới tên Lan ở căn nhà gỗ phía xa nhất, cạnh nhà tắm. Mỗi lần tôi bước ngang qua buồng của anh, tôi đều thấy anh dí đôi mắt đeo kính thật dày vào mấy dụng cụ trang bị về âm thanh to kèn. Hiếm có khi nào thấy anh tỏ ra thích thú với cái gì khác hơn là lụi hụi làm việc trên bàn giấy. Sau ngày cưới, và cũng do ý kiến của bác tôi, chị Lan đã nghỉ dạy học để trở thành một cô vợ biết phục tùng.

Người con trai thứ ba, anh Nghĩa, là hình ảnh của ông bác tôi, y hệt

như bố, anh ta dễ nóng nảy và bề ngoài không có cái vẻ không thoải mái. Ngay cả má của anh cũng phải sợ anh. Sau hai năm nhì nhằng ở trường cao đẳng, anh bỏ học ở cái tuổi hai mươi bốn, chẳng có nghề ngỗng gì, cũng chẳng có tình yêu đành quay về nhà ăn bám. Nghĩa ở chung với người anh mình trong căn nhà thứ nhì.

Hai cô con gái kế tiếp tên là Ánh Nguyệt và Tuyết, cũng đeo đẳng đại học cho tới khi Sài Gòn sụp đổ vào mùa hè. Họ chui rúc trong một căn phòng mà trước đây là một phần phụ thuộc vào nhà bếp. Mặc dù hai cô chỉ mới chỉ ngoài hai mươi, nhưng cũng đã bị coi như là ế chồng, cam chịu cuộc sống độc thân. Cái nghèo công với học lực cao là sự kết hợp lằng nhách cản đường các chàng trai theo đuổi để tiến tới hôn nhân với họ.

Đám con kế tiếp của bác tôi là một bầy năm đứa, tuổi từ mười mười bốn đến mười chín cứ quăn quít bên nhau như một bầy sáo. Chính họ là cái đám nhòm ngó anh em tôi đầy vẻ ngạc nhiên. Với những bàn tay sần sùi, móng tay thì cáu đất, họ vò lên tóc và véo vào má chúng tôi. Người con thứ sáu của bác tôi tên Trí, được biết như một người e dè và có lễ độ. Kế tới là Tín, người lùn nhất và chắc nịch nhất. Chính hắn là cái tên mất lé mà trước đây đã nói em Jimmy là thứ pha giống. Hắn ta mới kiếm được việc làm ở xưởng sản xuất những bao đựng gạo, nhưng cái trách nhiệm mới đó cũng không giúp hắn tránh được cái thói cư xử như con nít.

Tín nhảy chồm lên lưng tôi, quả quyết rằng tôi phải cống hiến như một phần của sự ra mắt với gia đình hắn. Sức nặng của hắn đè bẹp tôi xuống nền đất bẩn. Mỗi lần tôi cố gượng dậy thì hắn lại nhún người để xô chúi mặt tôi xuống đất. Lũ anh em nhà hắn cười phá lên, khoái chí, một lát sau, Tín nhận ra là tôi yếu quá không cống nổi hắn, hắn liền ra một cái lệnh khác. Hắn bắt tôi phải bò từ đầu vườn này qua đầu kia, chui qua những cái chân dạng háng của ba đứa em hắn. Trong khi tôi phải bò thì bọn nó đứng lù lù trên tôi, khạc nhổ phun phì phì lên lưng tôi và chọc vào sườn tôi bằng que để thúc dục tôi phải bò nhanh hơn.

Em tôi cũng phải chịu chung số phận như tôi ở gần đó. Nhưng ngay khi bị lãnh một roi, Jimmy oà lên khóc, kêu réo ông bà ngoại, sợ ông bà tôi, bọn kia đành phải buông tha nó ra.

Dưới tàng cây chôm chôm sum suê cành và những quả chữu đỏ, thằng em tôi đứng với bốn đứa con gái nhỏ. Đứa lớn nhất trong bọn tên Hồng thì cũng trạc tuổi tôi. Cạnh Hồng là hai đứa sinh đôi tên Vân và Phong, còn đứa ít tuổi nhất tên Hào thì cùng tuổi với Jimmy. Đúng ra sinh nhật của hai đứa chỉ cách nhau có hai ngày.

Bên trong nhà, mẹ tôi không nhìn thấy chúng tôi chạy vào từ bên ngoài, trông như hai con búp bê rách mướp, quần áo tả tơi, người đầy vết bầm. Bà ngoại tôi phải lôi hai đứa ra rửa ráy ở ngoài giếng nước trong khi lũ anh họ tôi đứng bao quanh nhòm ngó mà không cất lên tiếng nào. Sau lần đó, Ông ngoại tôi dẫn hai đứa đi xin học lớp hè ở một ngôi trường cách nhà vài dãy phố. Tôi được xếp vào lớp Ba C, cùng với Hồng và Hạnh. Còn em tôi thì học lớp Một A, cùng với hai đứa sinh đôi và chị Hào.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 13**

Cô giáo vừa nhìn băng quơ về đám học trò qua đôi gọng kiếng mỏng manh rồi hỏi:

- Có em nào nhắc lại được năm điều bác Hồ dạy không ?

Mái tóc của cô là một mớ vừa quăn vừa rối, xoã xuống che gần hết khuôn mặt trừ ra có cái chóp mũi bóng nhẫy cùng hai cái vành môi đỏ và mỏng. Nước da của cô nom nhòn và điểm những mụn đỏ nhỏ xíu. Ngồi thẳng người trên một cái ghế gỗ sau bàn giấy, thân hình của cô nom ốm nhách trong bộ đồng phục rộng thùng thình. Trên tấm bảng đen, cô viết tên của mình bằng phấn trắng, như sau: " Cô San ". Đó là buổi học đầu tiên của lớp hè nhưng mặt trời đã hun nhiệt độ trong lớp học lên bằng cái nóng như nung nấu.

Ngồi ở cuối lớp, tôi ngạp ngừng giơ tay. Nhiều cặp mắt đen lay láy hướng về phía tôi với vẻ tò mò. Tôi ngạc nhiên, không ngờ chẳng có

ai biết được câu trả lời.

Cô giáo lên tiếng: " Được " Tôi nhận thấy một bên trông mắt của cô chạy ngược lên mí mắt khi cô nhìn thẳng về phía tôi. Đó là cái nhìn vô cảm của một con người trắng toát hình trái hạnh nhân.

Tôi đứng thẳng lên và đọc năm điều mà anh bộ đội miền bắc đã dạy tôi hôm nào trên chuyến xe nhà binh:

- Yêu tổ quốc, yêu đồng bào
Học tập tốt, lao động tốt
Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt
Giữ gìn vệ sinh thật tốt
Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm.

Cô giáo vỗ hai tay vào nhau khen: " Giỏi quá " Mấy giọt mồ hôi từ trán tôi nhều xuống mặt bàn, biến mất một cách nhanh chóng vào lớp gỗ sần sùi. Cô hỏi

- Tên em là gì ?

Tôi chưa kịp trả lời thì đầu đó trong lớp có tiếng xì xào " Tên là Mỹ lai " làm cho cả lớp chột phá lên cười.

- Im lặng !

Cô ra lệnh cho cả lớp rồi hướng bên mắt lạnh lặn của cô về phía có tiếng cười rộ, phê bình:

- Bạn cùng lớp với nhau mà ăn nói những lời lẽ như vậy à ? Các trò phải lấy làm xấu hổ về chuyện ấy chứ.

Trong khi nhìn những vết mồ hôi loang lổ trên mặt bàn, tôi quyết định rằng cô San là một trong những người tốt nhất mà tôi được thấy trong cái thành phố đổi mới này.

Mặc dù bị giễu cợt, hôm đó tôi nhận được một cái khăn quàng đỏ và tôi là thằng con trai đầu tiên trong trường nhận cái vinh dự này. Cô giáo nói tôi được đeo khăn quàng đỏ vì tôi xứng đáng là cháu ngoan của bác Hồ. Tôi phải đeo chiếc khăn này trên vai mỗi ngày cho đến

khi nó ngã màu bạc phếch. Đến lúc đó, tôi sẽ trở thành một công dân hoàn hảo mà tổ quốc mong chờ.

Mãi tới bữa cơm tối tối hôm đó, ông bà ngoại tôi mới nhận ra sự vắng mặt của chị Loan, bèn cuống cuống đi tìm. Nhưng đến quá giờ giới nghiêm chị mới trở về, trên tay ôm một hộp carton mà chị đặt ở ngoài cửa trước khi bước vô nhà.

Ông tôi đang ngồi trên chiếc ghế đu đưa, trầm ngâm với một cuốn sách nói về Thiền Phật giáo. Chị bước lại và quì xuống trước mặt ông làm ông phải bỏ sách xuống, nhìn chị. Cặp kiềng trĩu hằn xuống sống mũi của ông. Chị mân mê lớp vải mềm của quần ông và nói:

- Thưa ông, con xin phép được thưa chuyện với ông ạ.

Ông tôi gật đầu:

- Được chứ, có chuyện gì thế, con ?

Chị nhỏ nhẹ:

- Thưa ông, con có ý định là sẽ phải từ giã ông để ra đi.

Mọi người trong phòng thốt nhìn chị với đầy vẻ ngạc nhiên, nhưng chẳng ai cất lên lời. Ai cũng chờ đợi phản ứng của ông ngoại tôi. Ông gấp cuốn sách lại và đặt nó xuống sàn, rồi nói bằng một giọng buồn bã không nhuốm vẻ ngạc nhiên:

- Con định đi đâu vậy ?

- Thưa ông, mấy hôm trước, ông Trần có đưa cho con một cuốn cẩm nang nói về một tổ chức gọi là Thanh Niên Xung Phong. Điều này làm con suy nghĩ đến tương lai của con. Cho nên, sáng nay con đã lên phường để gặp mấy đồng chí ở đó để tìm hiểu thêm về tổ chức này. Con nhận thấy mục đích chính của họ là ghi danh tất cả những người trẻ trên cả nước để trợ giúp cho những lực lượng quân sự. Trên căn bản thì họ được coi như là một bộ phận hỗ trợ của quân đội. Mặc dù hiện nay chiến tranh đã chấm dứt nhưng đất nước còn cần đến nhiều nỗ lực để thu dọn những đổ vỡ do chiến tranh gây ra. Con vốn là một kẻ hầu hạ, don dẹp, cho nên con nghĩ cái công việc

dọn dẹp này thích hợp với con và con đã ghi tên gia nhập rồi. Cũng không lâu lắm đâu, chỉ bỏ ra ba năm ngắn ngủi của đời con nhưng đến khi hoàn tất thì lý lịch của con sẽ trở nên tốt đẹp vì khi đó sẽ được nhà nước chứng thực hẳn hoi.

Từ ngoài cửa dựng Lâm xen vào:

- Ôi trời ơi !cái con này nó điên rồi.

Rồi dựng lại tiến một bước nữa lại phía chị Loan:

- Phải rồi, mày điên thực rồi, Loan.

Rồi dựng quay về phía ông tôi:

- Nó không thể làm cái chuyện ấy được. Ngăn nó lại, bác ơi. Ngăn nó đừng làm cái chuyện dại dột ấy.

Chị Loan cứ lờ đi, làm như chỉ nói chuyện với ông tôi, coi như không nghe thấy lời của dựng:

- Con đã gia nhập cái tổ chức ấy rồi, mặc dù không có phép của ông là vì gấp gáp quá. Sáng mai thì con đã ra đi rồi. Họ cho phép mọi người về nhà tối hôm nay để sửa soạn đồ đạc và từ giã người thân. Con thì chẳng còn ai thân thích nữa sau khi cha con đã mất đi. Con chỉ còn có ông mà thôi. Thưa ông, dù rằng ông chưa bao giờ thừa nhận chuyện này với con, nhưng con biết ông vẫn tự trách mình về cái sự rủi ro xảy ra cho cha của con. Cả hai người đã trúng cùng một viên đạn nhưng chỉ có cha con là chết thôi, ông thì còn đó. Nhưng dù cho chuyện đã xảy ra như thế thì đã sao ? Ông đã cư xử quá tốt với con ngay từ khi con mới bước chân vào nhà này. Con xin ông đừng ân hận gì nữa. Ông chẳng mắc nợ gì với cha con hay là với con hết. Cha con chết vì cái số của ông mà thôi. Vả lại con cũng cảm tạ ông từ đáy lòng con. Thưa ông, thôi, con muốn nói lời từ biệt ông bây giờ vì ba giờ sáng mai con đã đi rồi. Cám ơn ông đã yêu quý con trong suốt bao nhiêu năm trời nay. Sau khi hoàn tất nhiệm vụ, con sẽ quay trở lại gặp ông.

Ông tôi nắm chặt lấy tay chị Loan và chớp mắt liên hồi:

- Ông hiểu, cháu gái ời. Hứa với ông là hãy giữ gìn sức khỏe và tránh xa mọi sự rắc rối nhé.

- Thừa ông vâng, con sẽ nhớ.

Hai người ôm lấy nhau trong khoảng khắc ngắn ngủi, cảm lặng. Rồi chị Loan quay về phía bà ngoại tôi mỉm cười. Những ngón tay của chị sờ rấm nhẹ nhàng lên làn da mặt nhăn nheo của bà. Chị nói:

- Bà giữ gìn sức khỏe nghe bà. Con thương bà lắm.

Bà tôi hỏi:

- Họ có cho con biết là đi đâu không ? Nhà có được viết thư cho con không ?

- Bà ời, con cũng chả biết tương lai sẽ ra sao. Con chỉ được thông báo là sẽ đi bộ để tiến về phía Huế. Trên dọc đường đi, chúng con sẽ giúp dân cất nhà, phá rừng để lấy thêm đất trồng trọt và dọn dẹp những tàn tích của chiến tranh. Điều này cũng khá cam go và con e rằng sẽ có lúc con chẳng có địa chỉ nhất định đâu, bà ạ. Nhưng con sẽ viết thư thăm hỏi đều hai ông bà.

Bà ngoại tôi cười mỉm:

- Nghe cứ như là con đã sắp xếp tất cả mọi thứ rồi. Nhưng với sức lực của con thì chẳng lo gì. Con lại là người tốt lành. Ráng mau mau trở về nhé.

Chị Loan quay về phía mẹ tôi lúc đó đang đứng ở giữa phòng. Chị cúi đầu xuống sàn nhà để tránh cái nhìn chăm chú của mẹ tôi, nhưng bà đã phá vỡ cái ngột ngạt giữa hai người:

- Nói thẳng thừng ra thì tôi chẳng bao giờ yêu cầu cô ra khỏi nhà. Tôi muốn cô biết rõ điều đó.

- Em biết chứ, thưa bà. Mà chính em cũng chả muốn bỏ đi đâu, đặc biệt là bây giờ, bà lại sắp sửa sanh. Nhưng em có lý do phải đi. Xin bà giữ gìn sức khỏe.

Một tia sáng thoáng hiện trong đôi mắt u tối của mẹ tôi khi bà nhìn trừng trừng về phía dưỡng Lâm:

- Cô đừng vì cái tên Lâm đó mà bỏ đi nhé.

Chị Loan quay về phía dưỡng và trầm giọng:

- Chào ông Lâm. Hãy săn sóc bà chủ của tôi và đối xử tử tế với bà vì bà cũng mang đứa con của ông trong bụng. Tôi nói cho ông biết, nếu mà ông xử tồi tệ với bà thì ông phải trả giá khi tôi trở về. Tôi thề độc đó ! Đừng có tưởng tôi giỡn chơi. Giữa tôi với ông lẽ ra chẳng nên dính líu đến nhau ngay từ đầu. Trước đây thì tôi không thể có gì lựa chọn, nhưng vì hiện tại và tương lai, tôi quyết định ra đi để cho ông được ở lại

Dưỡng không trả lời mà chỉ nhếch mép cười gằn

Chị Loan quay lại nhìn anh em tôi. Chị cúi gối xuống, giang rộng cánh tay và ra dấu cho anh em tôi tiến lại phía chị. Chị rờ những vết bầm trêm mặt tôi và thì thầm:

- Coi kìa. Em làm sao thế này. Đánh nhau hả ? Chị mới rời em có một ngày mà em đã ra nông nổi này. Nghe chị này. Chị không còn ở bên em để coi sóc em nữa. Vậy em phải tự lo cho mình và Jimmy, lại còn phải phụ giúp mẹ khi em bé ra đời, nhất là đừng có quên chị, nghe em.

- Không đâu, chị Loan. Em không bao giờ quên chị đâu.

Chị mỉm cười:

- Chị biết mà, cưng. Chị có quà mừng sinh nhật cho em đây nè. Món này sẽ giúp cho em thực tập trước khi em bé sinh ra. Có muốn coi không ?

Tôi gật đầu. Chị chạy ra ngoài. Khi quay lại, trên tay chị mang theo một thùng carton. Chị hạ tay xuống ngang tầm mắt của tôi. Cái thùng không đậy nắp. Jimmy và tôi nhìn thấy một con chó nhỏ nằm úp vào một góc, giương đôi mắt to, đen lay láy nhìn lên chúng tôi. Mình của nó được bao phủ bằng bộ lông ngắn, màu hơi nâu. Tai nó cụp, cái

mũi ướt nhem loang loáng trên cái mõm ngắn củn trông như một cái nút áo còn mới toanh. Con chó nhìn chúng tôi, rên lên ư ử. Tôi khoái quá hôn như mưa lên mặt chị Loan.

Chị thì thầm:

- Sờ thử nó coi, Kiên ! Con chó này là của em đó.

Tôi lùa tay vào trong hộp và sờ lên con chó nhỏ. Bộ lông của nó mượt như nhung. Rồi tôi bế nó lên, ôm sát vào lòng và cảm thấy trái tim nó đập thành thịch. Nó ngẩng đầu liếm lên mũi tôi. Một cử động nhỏ nhoi, nhưng mà tình cảm thân thuộc đã được tạo ra giữa tôi và nó. Tôi cúi sát xuống nó, để cho làn áo vải mỏng của bộ pyjama của tôi áp vào mặt nó, một cảm giác êm ả thấm vào trong tôi.

Chị Loan nói:

- Nó mới chỉ được hai tháng thôi, Kiên.

Giọng của chị nghe thoảng như rất xa vì tôi còn tập trung sự chú ý vào con vật bé bỏng mà tôi đang bông trên tay. Chị tiếp:

- Chị vừa có tin vui, vừa có tin buồn cho em đấy. Tin vui là nó đã thôi bú mẹ nó, nên là từ ngày mai em có thể cho nó ăn đồ ăn được rồi. Tin buồn là con chó này có bẩm tật từ lúc sinh ra. Như em thấy đấy, chân trước của nó bị veọ đi nên nó chỉ có đi được bằng có ba chân thôi. Chị lựa con này cho em vì con này cần nhiều tới sự săn sóc mà điều này lại giúp em tập cho quen đi để sau này còn săn sóc em bé. À mà này, em nghĩ cho nó một cái tên thật hay, nghe !

Quay về phía em tôi chị tiếp:

- Jimmy, chị không quên quà của em đâu. Con chó nhỏ cũng là một phần của em đó. Em hãy phụ với anh Kiên trông nom cho nó nhé. Em còn bé quá để có riêng một mình một con chó. Vậy bây giờ hãy tập chơi chung với nhau đã nhé.

Jimmy gật đầu, đôi mắt của nó cứ dán vào con chó. Rồi chị Loan hỏi mẹ tôi:

- Thừa bà, các em bé có thể giữ con chó được không ? Em rất ân hận là đã không hỏi bà trước nhưng thực tình là em mong muốn để lại một cái gì cho các bé để tụi nó nhớ đến em trước khi ra đi.

Mẹ tôi gật đầu với vẻ ngần ngại. Một ý nghĩ thoáng qua trong đầu, tôi nói với chị Loan:

- Em nghĩ ra tên cho nó rồi. Em muốn đặt cho nó là Lulu.

Chị đáp:

- Ủ, tên LuLu hay đấy. Em kiếm ở đâu ra vậy ?

- Tại nom nó giống cô LuLu...

- A... Cái cô ca sĩ người nước Anh ấy à ?

- Vâng em rất thích những bài hát của cô ấy.

- Được rồi. Vậy là LuLu. Biết đâu một ngày kia LuLu sẽ tập tru lên bài To sir with love để kiếm sống không chừng.

Mọi người cười rộ lên, ngoại trừ mẹ tôi.

Đêm hôm đó, LuLu ngủ trong hộp giấy, ngay bên cạnh tôi. Thân hình của nó cuộn lại thành hình bán nguyệt, mũi của nó rúc vào mấy cái chân. Sáng hôm sau, khi tôi thức dậy thì Chị Loan đã đi rồi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 14**

Mỗi ngày vào khoảng năm giờ sáng, những người lớn trong xóm tôi đều phải ra tập hợp để chào cờ trong lúc cái loa công cộng phát ra bài hát quốc ca. Sau đó thì tới phiên những viên chức Cộng sản chủ toạ các buổi mít tinh được tổ chức đây đó ở nhiều địa điểm khác

nhau trong vùng. Nội dung chính của những buổi này thường là những bài học về Các Mác, đọc thơ văn chủ nghĩa Cộng sản hay là đề xét nét về từng hành vi của mỗi cá nhân đối với chủ nghĩa Cộng sản. Một đôi khi, thay vì họp mặt để thực thi "Nền giáo dục mới" như thông lệ thì nhân dân trong thành phố lại được phân thành từng nhóm, đi qua cửa mọi nhà để quét dọn rác rưởi cho đến khi đường phố trở nên sạch bóng. Riêng như hôm nay, như đã được thông báo, là ngày kiểm thảo. Vì mẹ tôi là dân mới tới nên bà sẽ là mục tiêu của cuộc thảo luận. Đứng trước đám đông đầy nhóc những khuôn mặt ngái ngủ, mẹ tôi được hướng dẫn để tự đọc một bản kiểm thảo, nhưng không phải là loại tự giới thiệu thông thường, mà là phải thành khẩn thú nhận những tội chống phá cách mạng và Đảng Cộng sản trong quá khứ. Một mình trên sân khấu, tay cầm micro, mẹ tôi cố gắng kể lướt một số sự kiện chính xảy ra trong cuộc đời, chấp nhận tội lỗi và sự ngu xuẩn mà bà đã phạm phải trong thời Cộng Hoà và ca ngợi sự giác ngộ cách mạng mà bà đã học được, với một cung cách thành khẩn vừa đủ để thoát khỏi rắc rối. Nhờ những lần tiếp xúc với tên Trần nên bà biết được khá nhiều từ ngữ Cộng sản. Bây giờ bà đem vận dụng chúng vào bài nói của mình. Mắt bà nhìn thẳng vào từng người trong đám đông, chỉ trừ ra có dượng Lâm. Ông ta ngồi chung với đám đàn ông và cố thu mình lại chừng nào tốt chừng đó.

Khi mẹ tôi dứt lời, ông phường trưởng bước lên bục gỗ. Không giống như tên Trần là người leo lên được địa vị bằng sự dò thám mọi người, ông này là một sĩ quan cao cấp trong quân đội Việt cộng, trạc tuổi ngoài năm mươi, tóc thưa và bạc, có nụ cười lôi cuốn. Ông ta đã trải mười năm vừa qua trong rừng Trường Sơn và đã lặn lội trên đường mòn Hồ Chí Minh. Người ta đồn rằng ông ta hiện đang chờ đợi để đoàn tụ với vợ con từ ngoài bắc vào.

Cầm chiếc micro trong tay, ông ta nói:

- Cám ơn chị Khuôn đã nói về mình. Vậy có ai nêu ý kiến gì không ? Đây là lúc để chúng ta góp ý xây dựng. Nếu không có gì trở ngại thì chúng ta bắt đầu. Tôi xin nhắc với đồng bào rằng hễ cứ ai có một lần phát biểu ý kiến là sẽ được cộng một điểm trong cộng tác lao động đấy.

Một người đàn ông đứng dậy. Mẹ tôi nhận ra ông vốn là khách hàng quen thuộc của mình tại ngân hàng của bà hồi trước giải phóng. Bà

rùng mình nhớ lại khuôn mặt giận dữ của cái đám hàng trăm khách hàng trực diện với bà cách đây không lâu. Vì là nam giới, nếu kiếm được đủ ba mươi điểm thì ông sẽ được một ngày lao động trong rừng. Mặc dù thế, ông ta vẫn cẩn thận, hiểu rằng mẹ tôi cũng có thể gây hại ngược mình, vì bà biết rõ quá khứ làm ăn của ông.

Ông ta háng giọng rồi nói:

- Chị báo cáo rất thành khẩn, như được kể ra từ đáy lòng. Nhưng chị có bỏ sót chi tiết nào không ? Tôi muốn được nghe rõ hơn về đời sống riêng tư của chị. Chị có con cái gì không ? Bao nhiêu đứa ? Chị đã từng lập gia đình chưa ?

Viên trưởng phòng nhìn mẹ tôi, chờ đợi câu trả lời. Mẹ tôi lên tiếng, tay xoa lên bụng qua lần áo choàng:

- Thành thực mà nói, tôi chưa hề lập gia đình. Tôi đã có hai con trai và một đứa nữa sắp ra đời.

Bỗng có một giọng nữa cất lên:

- Hãy nói về những đứa con trai của chị đi.

Đó là giọng của một người đàn bà sống trên một thửa ruộng cách nhà tôi chừng vài con đường. Bà ta là vợ của anh làm nghề đồ tể trong xóm.

Mẹ tôi đáp:

- Chị cần biết về chúng nó để làm gì ? Chúng nó đều còn con nít cả mà.

Vợ anh đồ tể đứng hẩn dậy, ngấm nghĩa mẹ tôi từ đầu xuống chân rồi thốt lên:

- Tôi đã để ý chị từ khi chị mới dọn đến khu này kìa. Tôi không cần biết chúng nó bao nhiêu tuổi. Nhưng tôi cần biết chúng nó thuộc về giống người gì ? Có phải là con lai hay không ? Nếu phải thì rõ ra là có vấn đề rồi.

Mẹ tôi nuốt nước miếng, đáp:

- Đúng, chúng nó là con lai.

- Vậy thì chị có chúng nó bằng cách nào ? Bộ chị đặt hàng o- đơ từ bên Mỹ hả ?

- Chị có con cách nào thì tôi cũng có con cách ấy, là qua ăn nằm với nhau, dĩ nhiên !

Câu trả lời của bà làm mọi người phá lên cười. Ông trưởng phường liền cảnh cáo ngay mẹ tôi.

- Chị hãy coi chừng. Đây không phải là hộp đêm muốn nói gì là nói đâu !

Vợ anh đồ tể đồ bưng mặt lên, nhưng mụ ta không chịu buột tha, vẫn gằn giọng dữ dằn:

- Dưới chế độ đế quốc, khi một người có được những đứa con pha giống thì chỉ bằng có hai cách: Một là xin làm con nuôi, hai là đi làm điểm. Chị vừa mới thú nhận rằng bằng cái lối đ... ấy mà chị đã có hai đứa. Vậy thì chị đúng là một con điểm rồi còn gì.

Mụ ta chấm dứt một cách đắc thắng và vênh váo nhìn quanh đám đông. Mẹ tôi lại nuốt nước miếng một lần nữa, bà biết rằng đã tới cái tình thế này thì phải chuẩn bị tinh thần trước những kẻ xa lạ này mà thôi. Họ đã muốn dán cho bà một thứ nhãn hiệu để sau này họ có thể cột cho bà bất kể tôi gì mà họ muốn để chống lại bà. Vậy thì hai thứ tệ mạt: Một con điểm hạ tiện với một con tư bản kiêu căng, cái nào ít tai hại hơn ? Trong cái chế độ mới này, dính liú tới tư bản thì coi như là trọng tội hơn rồi. Mười lăm giây đồng hồ đã trôi qua mà vẫn chưa thể cất lời. Cả đám đông chú mục vào bà. Cuối cùng bà gật đầu và nói:

- Chị nói đúng. Chính tôi là một con điểm đấy. Và tôi rất lấy làm nhục nhã vì chuyện này.

Vợ anh đồ tể liền phê phán:

- Nếu thực tình thấy nhục nhã thì chị chẳng đã bỏ thú nhận trước mặt tất cả mọi người. Tôi nghĩ rằng nếu chị muốn tìm cách để giải phóng mình thoát khỏi cái của nợ đó thì chị cứ phá thai đi, dễ quá mà !

Tay trưởng phòng lên tiếng ngay:

- Chị này tên gì ? Nói cho tôi biết để tôi ghi cho chị một điểm.

Từ trên sân khấu, mẹ tôi chỉ tay về phía đám đông và nói vào micro:

- Nếu chị đi hỏi cái anh đàn ông đang ngồi ở chỗ kia kìa chị sẽ rõ anh ta chính là kẻ có trách nhiệm với cái thai này. Nó đâu có phải là giống má của một tên ngoại quốc, mà tôi ngủ với anh ta cũng không phải vì tiền. Vậy tôi có thể giữ lại cái thai khốn kiếp này không ?

Chẳng có ai lên tiếng trả lời và mọi người bây giờ dồn sự chú ý vào dưỡng Lâm. Tay trưởng phòng liền nói với Lâm:

- Anh kia, đến lượt anh rồi, lên đây và báo cáo cho chúng tôi nghe câu chuyện của đời anh.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 15

Ở chỗ họp trở về, mẹ tôi tỏ thái độ bứt rứt, cáu kỉnh. Dưỡng Lâm thì thiếu não như một quả bóng bị xì hơi. Mặt bà lộ vẻ giận dữ khi nhìn thấy Jimmy và tôi đang nằm lết trên sàn với con chó. Bà la chúng tôi:

- Đem ngay cái con quái này đi cho khuất mắt tao. Bỏ nó ra ngoài sân.

Ông ngoại tôi bênh:

- Nó còn bé quá làm sao ở bên ngoài được.

- Thây kệ ! Đem ra ngoài !

Tôi bế con Lulu lên tay và em tôi cũng vội vã theo tôi đi mau cho khỏi tầm mắt của bà. Tại sân trước, hai đứa tôi đi tới đi lui còn Lulu thì nhẩy cà nhắc lẫn quẩn quanh chân của chúng tôi. Một lát sau Tín dẫn theo lũ em chặn chúng tôi lại. Hấn chỉ vào con chó và hỏi:

- Mày có cái quỷ gì vậy ?

Tôi đáp:

- Quê của chị Loan cho đấy. Nó tên là Lulu.

- Đưa tao coi.

Nói rồi hấn đẩy tôi qua một bên và xốc con chó lên. Lulu kêu lên một tiếng " ăng " khi nó bị bàn tay của hấn xiết chặt vào khoảng bụng.

- Đừng có mạnh tay quá, nó đau. Chân nó bị trật.

Vừa năn nỉ tôi vừa cạy ngón tay của hấn ra để lấy lại con chó. Hấn giơ con chó lên cao hơn để tôi không với tới. Lũ em rộ lên cười khi thấy tôi kiễng lên để với theo. Tín quay về phía chúng nó, vừa đu đưa con chó vừa cười. Rồi hấn la lên:

- Ê ! Nhân và Hiếu. Chúng mày chạy lại đằng kia để tao quảng cho tụi mày con chó què này nhé.

Tôi la lên chói lói để gọi mẹ tôi. Thằng em tôi thì bắt đầu oà lên khóc. Tôi nhìn con chó trong tay hấn mà lòng thăm lo, không biết mẹ tôi có nghe tiếng kêu cứu của tôi không. Bỗng nhiên cánh cửa bật mở và có giọng nghiêm khắc của ông tôi hét lên:

- Tín ! Trả lại cho thằng Kiên con chó, mau !

Tín khựng ngay lại giữa đà đu đưa con chó. Tôi bèn chạy lại phía hấn giật nó ra khỏi bàn tay giữ chặt của hấn. Bác tôi và bác trai chạy xỏ ra cửa nhà. Từ khung cửa, mẹ tôi cũng vừa xuất hiện với vẻ bức

bội. Bác gái nhìn thẳng con của mình rồi chống tay lên hông, trên môi vẫn còn tòng teng miếng thuốc Cầm Lệ. Bà nói với tôi:

- Có cái quái gì mà mày phải tru tréo lên như đàn bà vậy ? chỉ vì một con chó mà phải rùm beng lên. Còn ba nữa, ba không việc gì phải la hét với chúng nó để bênh thằng này. Chúng nó đều là cháu của ba cả, chẳng việc gì mà ba phải về phe của đứa nào. Nếu ba không bằng lòng với lũ con nhà này chơi với đứa cháu quý tử của ba thì ba cứ nói. Không cần phải la lối chúng nó.

Mẹ tôi bước lại phía tôi, ném nốt cái nhìn nghiêm khắc làm tôi dúi cả người lại. Bất thành linh, bà giang tay tát lên mặt tôi một cái thật mạnh khiến tôi thấy nổ đom đóm mắt. Rồi bà rút lên:

- Lại chuyện về con chó ! Tại sao vậy Kiên ? Tại sao mày không hoà thuận được với tụi nó. Tại sao mày cứ bày chuyện ra để làm khổ cho tao thế này.

Bà tiếp tục gào:

- Mày có biết rằng tao đã phải chịu bao nhiêu là thứ phiền phức đến độ căng thẳng thần kinh không ? Có bao giờ mày nghĩ đến lúc tao chịu hết nổi, tao tung hê hết không ?

Ông tôi quát mẹ tôi:

- Nó có lỗi gì mà mày đánh nó ? Nó đang chơi với em nó. Đừng có giận cá chém thớt. Để cho nó yên.

Mẹ tôi tiến lại phía tên anh họ của tôi và xoa lên đầu hắn nhẹ nhàng, nói:

- Cháu đừng để ý đến ông. Ông già rồi, mà ông chẳng có ý la cháu đâu. Thôi, tha lỗi cho em nó đi. Chúng nó chỉ là những thằng đầu đường xó chợ. Có thể cháu không nghe di, nhưng cứ tin đi, cái lũ gà chết này không thể làm hại cháu và gia đình cháu đâu. Đừng ghét bỏ chúng mà làm gì.

Bác tôi kéo thẳng con ra khỏi bàn tay vuốt ve của mẹ tôi, đẩy hắn vô nhà, ném cho mẹ tôi thêm một cái trừng mắt trước khi khuất theo. Mẹ

tôi nhìn vào tận mặt tôi, nói thêm một câu trước khi bà đi vào nhà:

- Mày có giỏi thì gây thêm chuyện nữa đi !

Tôi ngồi phệt xuống đất, ôm lấy con chó và trong khoảng khắc quên đi cái đau đớn gây ra bởi cái tát của mẹ tôi. Jimmy cũng quì xuống đất, nhìn tôi lo lắng. Một giọt nước mắt còn đọng lại trên mi của nó, nhưng nó đã bắt đầu cười toe toét. Lulu héch cái mõm lên, lưỡi của nó liếm lên cái vạch đỏ còn hằn trên má tôi. Ở ngưỡng cửa, ông ngoại tôi lắc đầu. Ông ngồi ở đó, trên bậc cấp và canh chừng cho chúng tôi đến hết buổi sáng.

Chiều hôm đó, khi ngủ giấc trưa dậy, tôi không thấy Lulu đâu cả. Tôi phóng ra khỏi giường định nhìn sẽ tìm thấy nó đang chơi với Jimmy. Nhưng Jimmy vẫn còn đang ngủ trên giường của nó. Tôi tìm tòi khắp căn buồng mà vẫn không thấy tăm hơi của Lulu đâu. Mẹ tôi đứng ở cửa nhìn tôi lặng lẽ. Sự sục sạo của tôi có lẽ làm bà giật mình chỉ ít phút sau thì bà chậm rãi nói với tôi:

- Nếu mày có ý đi tìm con chó của mày thì thôi đi. Mẹ đem nó cho người ta rồi.

Tôi dò xét khuôn mặt của bà để tìm một câu giải thích:

- Mẹ nói như vậy nghĩa là gì ?

Mặc dù hỏi thế, nhưng tôi đã hiểu ra ngay và lắp bắp:

- Tại sao thế, mẹ ời. Con đâu có gây rắc rối gì nữa đâu. Tại sao mẹ lại làm như thế ? Mẹ cho người ta là ai vậy ?

Tuy bà không trả lời, nhưng đã có kẻ khác thay thế cho bà. Từ phía bên ngoài, vọng lại một tiếng rên rỉ quen thuộc - tiếng con chó của tôi. Tôi phóng ra phía cửa sổ và nhìn thấy lũ anh họ của tôi đang chơi trong vườn nhà họ. Tín đang ở giữa đám em, tay xách gáy con chó lủng lẳng. Bốn cẳng của nó chơi với trong không khí. Tôi la thất thanh:

- Đứng !

Nước mắt của tôi trào ra. Lồng ngực của tôi thắt lại. Tín cười hô hố. Hấn đưa con chó lại gần mặt hấn hơn, bắt kễ nó sữa, gọi to:

- Coi này ! Thằng lai ! Con chó của mày bây giờ thuộc về tao rồi.

Chân tôi khuyu xuống khi tôi quay lại cầu cứu mẹ tôi:

- Mẹ ơi, lấy lại con chó đi. Con xin mẹ. Con sẽ làm bất cứ điều gì mẹ muốn, chỉ cần lấy lại nó thôi.

Mẹ tôi trả lời:

- Tránh cái cửa sổ đó ra. Con chó thuộc về người khác rồi.

Ngoài vườn, cái giọng chua ngoa của bà bác tôi nói to với lũ con:

- Tao chẳng hiểu sao tụi bay lại đi dành cái con chó què quặt ấy làm gì. Nó có đi đứng ngay ngắn gì được đâu

Tín trả lời mẹ:

- Oì, xài nó làm banh đem đá được rồi !

Đứng ở cửa sổ, tôi nghe rõ từng câu nói của hấn như từng nhát dao cứa vào da thịt.. Mẹ hấn cười lớn:

- Thôi dẹp đi !

Tôi kinh hoảng nhìn về phía mẹ tôi như thể bà là niềm hy vọng cuối cùng, và khóc nức nở:

- Mẹ ơi, đừng để chúng nó giết con chó của con.

Mẹ tôi quát:

- Câm mồm. Mày đã mất biết bao nhiêu thứ hơn thế nữa mà có bao giờ thấy mày giờ một giọt nước mắt đâu. Vậy tại sao bây giờ lại khóc ? Vì cái gì chứ ? vì cái con chó khốn kiếp ấy hả ? Mày bước ra khỏi cái cửa sổ đó ngay lập tức. Hãy cứng rắn lên !

Nói xong bà quay lưng về phía tôi. Ở bên ngoài. Tín ném con chó lên cao. Thân hình bé nhỏ của nó lộn trên không. Nhưng trước khi nó rớt xuống đất, hấn nhắm kỹ và sút một cú đá truyền nó qua vườn về phía một trong lũ em của hấn. Con chó nhỏ hết còn kêu được một tiếng nào. Cú đá của Tín đã ép không khí ra khỏi buồng phổi của nó. Rớt rãi văng lên cao thành một vệt trắng trắng tung tóe như vệt sơn.

Tôi phóng ra khỏi cửa, đẩy mẹ tôi sang một bên. Tâm trí tôi chẳng còn quan tâm đến bất cứ chuyện gì ngoại trừ con Lulu. Mẹ tôi túm lấy cánh tay tôi, kéo lại. Bà kêu lên và đồng thời cũng bật khóc:

- Mày đứng lại !

Ông bà ngoại tôi xuất hiện ngay cửa buồng. Ông nói:

- Mày coi kìa. Tại sao mày lại hại con ruột mày đến thế ?

Mẹ tôi vừa chùi nước mắt bằng mu bàn tay của mình vừa sụt sịt:

- Ba đừng xiá vào chuyện của con. Ba làm rồi. Con đâu có hại nó. Con chỉ dạy cho nó cứng rắn hơn thôi. Ba với con có quan điểm khác biệt nhau, vậy con xin ba cứ để mặc tội con.

Phía bên ngoài, tiếng bịch bịch do cái xác của con Lulu bị dùng làm trái banh để đá đi đá lại đã giảm và xa dần cho đến khi nó bị tan loãng trong tiếng cười của lũ anh họ. Tôi quy xuống sàn, kiệt quệ.

Sau khi mọi người đã ra khỏi căn phòng, tôi vẫn còn nằm dài trên sàn. Đầu óc tôi trống rỗng. Hình ảnh của một cánh đồng xanh muốt, yên tĩnh, không có người, không có hương vị và không một tiếng động chiếm lấy tâm trí tôi. Trong cánh đồng này, tôi chạy chân trần trên thảm cỏ xanh và ánh nắng ấm áp bao phủ lên khắp thân mình. Rồi thì Jimmy lôi tôi trở về thực tế. Nó ân cần nói:

- Anh Kiên, dậy đi. Mẹ gọi. Tới giờ ăn tối rồi.

Dưới lưng tôi, thảm cỏ xanh rờn từ từ biến mất, chỉ còn cái thềm nhà cứng ngắc. Jimmy kéo mạnh tôi lên để giúp tôi đứng dậy. Tôi lại nhớ tới con Lulu, cái mũi nó ướt nhèm, hơi thở nó ấm áp và cái lưỡi mềm mại của nó mỗi lần nó liếm mặt tôi. Nỗi căm giận lại nổi lên trong lòng

làm tôi đứng phắt dậy, nước mắt tuôn rơi. Tôi vớ ngay lấy cái đèn dầu để gần bàn và bước ra ngoài để đi ra vườn.

Jimmy chạy theo bên cạnh, níu lấy cánh tay tôi:

- Anh Kiên, anh đi đâu đấy. Quay lại đi. Mẹ đang nổi cáu lên rồi đó.

Tôi trả lời:

- Để mặc tao, Jimmy. Tao cóc cần.

- Thế anh làm gì vậy ? Anh đi đâu vậy ?

- Tao đi tìm con chó của tao.

- Nó chết rồi, anh Kiên ơi. Em đã nhìn thấy anh Tín ném xác nó vào đồng rác

Tôi quay phắt lại và chớp lấy bả vai của nó:

- Ở đâu ? Đồng rác nào ?

Nó chỉ ngay về một chỗ ngoài vườn, một cái góc tối tăm chất đầy lá rụng mà bác dưỡng của tôi vẫn trữ lại để ủ làm phân bón. Phía trên là một tàng cây ổi lớn với những nhánh cây đen trùi trùi khúc khuỷu vươn lên bầu trời. Dàn dây leo ở phía hàng rào cũng đã mọc thành một mảng lưới màu xanh, kín mít. Trong bóng tối, cây cối đã biến thành con quái vật trá hình với những cánh tay quều quào và những cái chân có màng trần giữ mặt đất. Tuy sợ, nhưng tôi vẫn cả gan tiến lại gần. Phía sau, thằng em tôi nhảy dựng lên khi nghe tiếng réo gọi của mẹ tôi từ trong nhà. Tôi bảo nó:

- Jimmy, quay vào nhà đi. Đừng có vì anh mà lại gặp chuyện rắc rối.

Nó đáp:

- Em không muốn về một mình đâu. Em đi với anh.

- Mẹ sẽ đánh đòn cho nếu mày không nghe lời anh.

Jimmy cắn vào môi dưới, nhưng nghĩ thế nào nó quyết định ở lại với tôi. Tôi tiến sâu hơn vào trong khu vườn. Ở chỗ hai đứa đứng, tôi có thể nhìn thấy bóng dáng mẹ tôi hiện rõ trên khung cửa sổ. Bà chân chừ, nhưng không ép chúng tôi phải trở vào trong nhà.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 16**

Trời đêm mát mẻ. Khu vườn đã được bác trai tôi tưới ướt đầm, hơi ẩm toả lên chan hoà bầu không khí. Từ giữa những vòm cây, có tiếng cánh chim cựa quậy trong giấc ngủ, khua động màn đêm. Đối với Jimmy và tôi, tiếng động vang dội ấy như tiếng thở hổn hển của con quái vật đang ẩn núp đâu đó. Chúng tôi nắm tay nhau dò dẫm đi sâu vào trong bóng tối. Chiếc đèn dầu leo lét ở phía trước chỉ đủ soi tỏ vài bước trên mặt đất. Tôi có thể nghe thấy tiếng cãi cọ của lũ anh họ tôi từ bàn ăn vọng ra và tiếng bà bác tôi cố bắt họ giữ im lặng.

Khi chúng tôi bước tới đồng lá khô, tôi mò mẫm tìm cái xác của con chó trong lúc em tôi đứng cạnh bên tôi, hai tay bưng cây đèn dầu. Chẳng mấy chốc mà tôi tìm thấy Lulu, một nửa thân xác bị vùi trong đồng lá. Dưới ánh sáng chập chờn, nó nằm nghiêng, cái mõm há hốc. Dù đã chết, mặt nó vẫn còn giữ vẻ thẳng thót. Một bên mắt của nó bị dập nát, nhầy nhụa, sạm màu máu. Máu cũng ứa ra từ hốc mắt bên kia, rỉ xuống thân mình nó, như một vết sơn đen. Cái cằm tật nguyên vắt ngang mõm như thể nó đã cố gắng tự vệ trước sự tấn công của lũ anh họ tôi. Thân thể nó ướt nhẹp bởi một thứ nước khó phân biệt, có thể là nước tiểu của nó, hay là cái đồng mà nó đã oẹ ra, hoặc là cũng có thể do nước mà bác tôi tưới vườn.

Tôi dùng cả hai tay để mang nó lên bắt chắp mấy ngón tay dính nhầy nhụa. Nụ hôn của thần chết đã làm cho thân thể nó cứng lại. Tôi ghì nó trong vòng tay, hy vọng hơi ấm của tôi có thể làm cho nó sống lại. Quên bẵng cả sự hiện diện của đứa em, tôi bật lên khóc mùi mẫn. Ấm Lulu trong đôi tay, tôi đi về sân cỏ phía trước nhà tôi. Tôi lựa một

chỗ để chôn Lulu, một khoảnh đất dưới tàng cây mai trông ra đường phố.

Em tôi làm lúi đi theo mà không nói tiếng nào. Ngay khi tôi cầm cái xẻng con để xới lớp đất mềm lên, nó cũng lấy một cái thuổng để giúp tôi. Bất thành linh, có một tiếng động phát ra từ phía sau bụi cây, khiến hai anh em tôi giật bắn mình. Tôi rít lên hãi hùng:

- Ai đó ?

Từ phía sau bức tường ngăn đôi nhà tôi với bên hàng xóm hiện ra một thằng bé trạc tuổi tôi, hai tay đút trong túi quần. Trong bóng tối, tôi có thể nhìn thấy dáng mặt của nó đang liếc nhìn chúng tôi với vẻ tò mò.

- Không có ai hết !

Vừa nói nó vừa bước ra chỗ sáng để tôi có thể trông thấy. Tóc nó đen và dài thông thường phủ gần khắp khuôn mặt. Cái áo thun quá khổ trùm lên thân hình gầy gò của nó và chùng xuống tới đầu gối nom giống như một cái áo đầm. Nó đi chân đất. Nghếch cái đầu qua một bên, thằng nhỏ cất tiếng hỏi:

- Hai đứa mày đang làm cái gì thế ?

Em tôi đáp:

- Làm đám tang cho con chó của anh Kiên.

- Vậy hả, tao giúp một tay được không ?

Jimmy nhìn tôi. Tôi gật đầu đồng ý. Thằng bé trông có vẻ thân thiện, vả lại tôi đang cần một đứa bạn. Tôi nói với em tôi:

- Ra mở cổng cho nó qua đi.

Thằng nhỏ quơ hai tay lên ra dấu từ chối, nói:

- Khỏi cần. Tao trèo qua tường được.

Nó tiếp tục thật thà khai:

- Trước khi gia đình mày dọn tới, tao đã trèo qua nhà bác mày cả triệu lần, thường là để ăn trộm ổi.

Nó bắt đầu trèo qua tường cao, thành thạo như một con khỉ. Mình nó trườn qua lớp kẽm gai ở phía bên trên, dung đưa trong không khí một lát trước khi nhảy xuống phía bên tôi. Lúc nó đứng dậy, phúi những cọng cỏ bám trên quần áo, tôi mới hỏi:

- Sao mày biết cái ông đó là bác của tao ?

- Quanh đây không có nhà nào mà giữ được bí mật. Ngoài ra, tao còn cả dòm sang nữa. Tao đã chứng kiến mấy thằng khốn kia giết con chó của mày.

Nghe nhắc đến Lulu, tôi lại muốn khóc. Tôi không góp ý vào những lời bình luận của nó, tiếp tục đào đất. Thằng nhỏ cầm lấy cái xẻng trên tay em tôi và bắt đầu xới lớp cỏ lên. Cũng giống như khi leo trèo, nó đào nhanh nhẹn hơn tôi rất nhiều. Trong khi đó, cái nhìn chăm chăm của nó đang thăm lặng quan sát chúng tôi. Đôi mắt hình trái hạnh sáng rực lên trên khuôn mặt của nó. Tôi cất tiếng hỏi:

- Tên mày là gì ?

- Tao tên là Duy. Còn mày là Kiên phải không ? Tao đã nghe cô giáo San kêu tên mày ở trong lớp. Không biết mày có nhớ là đã nhìn thấy tao không, nhưng chúng mình học cùng lớp đấy. Tao ngồi ở ngay chỗ cửa sổ.

Lại một lần nữa tôi tảng lờ không đáp và nó vẫn tiếp tục nói:

- Dù sao tao cũng mừng được biết mày.

- Tao cũng thế. À, đây là Jimmy, em tao.

Jimmy ngược lên, nhe răng ra cười. Duy nhòai người lại gần tôi hơn và thì thào:

- Đối với con của một tay tư bản, mày kể ra cũng biết quá nhiều về

Cộng sản đấy. Mà mày học ở đâu ra những điều Hồ chủ tịch dạy nhi đồng thế ? Mà thôi ! Đừng nói ! Tao không muốn biết đâu.

Nó ngừng lại, rồi đổi sang một giọng tình cảm hơn:

- Đừng có buồn về lũ anh họ của mày. Chúng nó chỉ là một đám hay ăn hiếp người thôi. Quanh đây cũng chẳng có ai ựa cái gia đình bà bác của mày. Ba tao nói bọn họ chỉ là một lũ hạ cấp bợ đỡ mà thôi. Một ngày nào đó, tao và anh em tao sẽ kiếm dịp đá đít tụi nó cho mà coi. Còn mày thì khác hẳn tụi nó nên tao thích. Thỉnh thoảng, nếu thích thì mày và em của mày có thể qua nhà tao chơi. Tao có một con chó vui lắm. Mày qua chơi thì biết.

Em tôi hỏi:

- Chó của anh tên là gì ?

- Ngốc !

Em tôi cười và nhắc lại:

- Ngốc ! Cái tên nghe tức cười quá !

Duy đáp:

- Một cái tên tức cười cho một con chó tức cười !

Tới lúc đó thì cái lỗ đã được đào vừa đủ sâu để chôn Lulu. Tôi đặt cái xẻng qua một bên và ngồi xuống đất, ngay cạnh nó. Tôi vuốt lên nó lần chót trước khi đặt nó vào lòng đất xốp. Chúng tôi lặng lẽ ngắm nhìn những lớp đất dần dà bao phủ lên tấm thân nhỏ bé của nó, chút một, cho đến khi không còn nhìn thấy nó nữa. Duy đặt lại lớp cỏ phủ lên phần đất trên mộ của nó. Tôi thầm thì:

- Cảm ơn nha.

Duy đập đập hai bàn chân, nói:

- Tao phải về thôi. Sắp tới giờ giới nghiêm rồi.

Tôi hỏi:

- Mày không quơ vài trái ổi à

- Thôi đêm nay thì khỏi. Có kẻ rình chúng mình đấy. Chuồn thôi !
Chào ! Ngày mai gặp lại ở trường. À Kiên này, bây giờ mày biết là chúng mình học cùng lớp, vậy tốt hơn, hãy đi la cà với tao còn hơn là cứ lủi thủi một mình quanh sân trường. Được không? Nó nói một cách vội vã, chưa kịp nghe tôi trả lời thì đã trườn qua bức tường và biến mất trong bóng đêm.

Khi tôi và Jimmy về gần tới cửa sau, một tiếng thì thào rất nhỏ vang lên từ chân tường nhà ông bác của tôi làm chúng tôi dừng lại. Một cái bóng dựa vào cột nhà vẫy tay, ra hiệu cho chúng tôi lại gần. Tôi nhận ra ngay dáng dấp người con gái lớn nhất của bác tôi, chị Ánh Nguyệt. Đã có kinh nghiệm về sự man rợ của lũ anh họ, nên tôi muốn bỏ đi. Nhưng sự tò mò cuối cùng đã thắng, và tôi ra lệnh cho Jimmy:

- Mày vô nhà trước đi. Anh sẽ về liền.

Trước khi nó kịp phản đối, tôi đã đẩy nó qua cửa sau và chạy về phía chị Nguyệt. Chị ngồi bệt xuống đất, hai chân co lên sát ngực để cho cằm có thể dựa vào hai đầu gối. Ánh sáng chiếu từ khung cửa sổ vừa đủ khiến cho thân hình gầy gò của chị khỏi trộn lẫn vào bóng tối bao quanh... Chị ho húng hắng, hai tay chị che lấy miệng một cách lịch sự. Tôi tiến đến trước mặt chị và cất tiếng hỏi:

- Chị muốn gì ?

Chị đáp, môi run run vì trời lạnh:

- Không có gì, chỉ coi em thôi. Kiên, chị thấy em chôn con chó. Chắc em hận mấy đứa em chị lắm. Chị muốn thay cho lũ chúng nó mà xin lỗi em. Hồi chiều, tụi nó tệ quá đấy.

Tôi chẳng biết trả lời chị ra sao. Chị vỗ nhẹ vào nền đất và mời tôi:

- Em ngồi xuống đi.

Tôi ngồi xuống theo lời mời của chị. Chị lại hỏi:

- Kiên, em có biết tên chị là gì không ?

Tôi gật đầu

- Ánh Nguyệt.

- Đúng rồi, nhưng em có biết tiếng Mỹ thì gọi là gì không ?

Tôi lắc đầu còn chị thì mỉm cười. Bàn tay của chị vuốt lên đầu tôi:

- Dịch ra tiếng Mỹ là Moonlight. Nghe xuôi lỗ tai quá hả ?

Tôi đồng ý:

- Vâng, rất xuôi tai.

- Vậy kể từ nay em gọi chị là chị Moonlight đi nhé, như hồi chị còn ở trong trường các bạn chị cũng gọi như thế.

Chị co tay lại che miệng, giọng nói lúng búng như thể đang có đồ ăn đầy mồm:

- Vừa rồi chị thấy có một thằng bé. Nó đi đâu rồi ?

- Nó về nhà rồi.

- Tại sao hôm nay nó không ăn trộm ổi vậy ?

Tôi lắc đầu:

- Nó nói là có kẻ nào đó đang rình nó. Có thể là nó đang ám chỉ chị đó, chị Nguyệt.

Chị chỉnh lại tôi:

- Moonlight chứ !

Tôi nhắc lại:

- Chị Moonlight.

- Nó có nhắc gì về mấy đứa anh trai nhà nó không ?

Tôi quyết định nói thẳng ra với chị:

- Dạ có. Nó nói là một ngày nào đó, anh em nhà nó sẽ nện cho lũ em nhà chị một trận vì mọi người đều nghĩ là lũ em chị chỉ là một lũ chuyên môn đi bắt nạt người khác.

Chị phá lên cười và vuốt tóc tôi:

- Có giỡn không đấy ? Có thật nó nói như vậy không ? Tụi nó sức mấy mà đánh nhau. Hai bên đã từng là hàng xóm của nhau bao nhiêu năm rồi, chị chưa từng thấy lũ con trai nhà bên ấy gây gổ với bên này bao giờ.

Tôi hỏi:

- Tại sao không ?

Chị bỗng nhiên đổi giọng ra vẻ người lớn:

- Tại vì... Ồ, thôi, dẹp chuyện đó đi. Em còn quá bé để hiểu được vấn đề.

Tôi nói một cách tự hào:

- Chị cứ thử nói đi, em hiểu thiếu gì chuyện.

- Ồ, có thiệt không đó ? Cũng có thể em hiểu đấy, nhưng em có giữ kín được bí mật không ?

Tôi gật đầu, bồn chồn chờ đợi. Chị cảnh giác tôi:

- Coi chừng đó, em mà tiết lộ cho ai về điều mà chị sắp nói ra thì lũ em của chị sẽ không tha kiếm đó. Và chị đoán chắc với em là khi đó em sẽ đoàn tụ với con Lulu sớm.

Tôi trả lời chị:

- Chị Moonlight, em xin hứa là sẽ không nói với ai hết, kể cả Jimmy.

Chị bắt đầu kể:

- Thôi được, như thế này. Câu chuyện liên quan đến anh cả thằng bé ấy và chị. Anh này và chị quen nhau từ lâu. Tên anh là Tống Ty.

Chị nghiêng đầu, tì cằm lên hai đầu gối, hai tay bó lấy mắt cá chân. Ngược mắt lên nhìn trời cao, chị tiếp tục thì thầm:

- Chị và anh lớn lên cùng với nhau, và bảy năm trước đây, anh Ty bắt đầu tỏ tình với chị. Đó là một điều bí mật. Tuyệt đối gia đình chị không thể biết việc này, em hiểu chứ ?

Tôi hỏi:

- Tại sao vậy ? Mọi người không thích chị hẹn hò với anh ấy ư ?

Chị đáp:

- Không phải, vấn đề có đôi chút phức tạp hơn là như thế. Trước khi Sài Gòn sụp đổ, gia đình của anh không muốn cho anh ấy lấy chị vì họ giàu, còn bên chị thì nghèo. Anh Ty lại là con trai trưởng nên ba má anh muốn anh kết hôn với một người mạnh khỏe và mắn con. Còn chị thì vừa ốm yếu lại vừa bị lao phổi. Nhiều lý do để cha mẹ anh chống lại mối liên hệ giữa hai người. Bây giờ, những người Cộng sản tịch thu hết của cải của họ thì đến lượt gia đình của chị lại coi khinh bên ấy.

Chị ngừng lại, chìm đắm trong ý nghĩ của chị. Tôi hỏi:

- Vậy chị làm cách nào bây giờ ?

Chị cọ nhẹ gương mặt vào lớp quần lụa trong dáng lắc đầu, đáp:

- Chị cũng chẳng biết nữa. Sự thực là, cha của anh ấy là một sĩ quan cao cấp trong quân đội Cộng Hoà. Ai cũng cho là họ có lý lịch xấu, giống như nhà em vậy. Ba chị thì không muốn chị dính líu tới thành

phần có tội như anh. Sự việc cả thành phố biết là có liên hệ với gia đình em đã đủ tệ hại rồi. Cho nên, cũng thông cảm về chuyện chị bị cầm gắp anh ấy.

Tôi hỏi:

- Nhưng gia đình em thì có vấn đề gì kia chứ ?

Chị Moonlight trả lời ngay:

- Không có gì hết.

Rồi chị thêm:

- Trừ một điều là chính các em đã khiến cho họ nhớ lại quá khứ. Đó là cái bề ngoài lạc lõng của em và Jimmy, với lại cái cung cách mà mẹ em kiếm tiền thông qua sự liên hệ với người ngoại quốc. Mọi người trong gia đình của em đều là dân tư bản.

Tôi cãi lại:

- Thì ba chị cũng vậy. Ông ấy cũng ở trong quân đội Cộng Hoà mà.

- Đúng. Nhưng nhà nước biết rằng ba chị chỉ là thứ đi quân dịch cấp thấp và chỉ làm việc trong văn phòng thôi. Ông ấy không giết một ai ngoài mặt trận, nên có khác chứ. So sánh với hầu hết mọi người trong xóm, nhà chị được gọi là giai cấp lao động thấp kém nhất miền nam.

Chị nhìn tôi qua đôi hàng lông mi:

- Nghe này, chị đâu có đặt ra luật lệ, đừng có mắt công cãi cộ với chị. Ngoài ra, tại sao mình lại chống nhau chứ ? Nếu phải đảo ngược vị thế, thì gia đình em cũng đối xử với gia đình chị như vậy thôi. Đòi là thế mà, Kiên. Mình hãy làm bạn với nhau vì chị muốn Kiên giúp chị.

- Giúp chị à ? giúp gì ?

- Em quen Tống Duy. Nếu em la cà với nó thì sẽ có lúc em gặp anh nó dễ dàng. Lúc đó, em có thể chuyển cho anh Ty lời nhắn của chị

được không ? Nếu chị có thể nhờ được một đứa em trai hay em gái của chị thì chị chẳng làm phiền đến em. Nhưng chị biết là chúng nó sẽ từ chối.

Tôi hỏi chị với một sự bồn chồn:

- Chị nhấn tin gì vậy ?

- Ngay bây giờ thì chị cũng chưa có tin gì. Có thể là vài hàng chữ, hoặc vài món quà, đại loại là như thế. Chị cũng chưa rõ hẳn. Nhưng khi đã có rồi thì em có chịu giúp chị không ?

Chị nhìn tôi, mắt đầy hy vọng. Nhưng cùng một lúc, tôi phát hiện trên gương mặt của chị có cái gì khang khác, - một vẻ tuyệt vọng. Tôi đành phải hứa với chị cái điều mà chị cần nghe. Chị nhoài qua ôm lấy tôi, mái tóc của chị xoà xuống mặt tôi:

- Tốt ! cảm ơn em. Em đúng là con chim xanh bé nhỏ, thân yêu của chị. Chị sẽ cố hết sức để cho lũ em thô bỉ của chị sẽ không làm phiền tới em và Jimmy nữa.

Tôi đứng nhìn chị khuất vào sau cánh cửa nặng nề rồi mới trở về nhà. Ở trên sàn, cạnh cây đèn dầu là một phần cơm nhỏ mà bà ngoại đã để cho tôi. Mẹ tôi thì đã khoá cửa nằm một mình trong buồng nhưng chưa ngủ. Tôi nghe tiếng sụt sịt của bà sau cánh cửa hình như bà đang bị cảm lạnh. Jimmy thì đang nằm trên giường chăm chú nhìn tôi. Tôi chui vào tấm nệm trải giường, bỏ mặc phần ăn tối trên sàn. Chỉ một thoáng là tôi đã ngủ say.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 17

Mùa hè năm 1975 ấy mưa nhiều hơn nên đất không kịp thấm. Khắp nơi trong thành phố đều có những vũng nước đọng tạo điều kiện cho

ký sinh trùng nảy nở khiến cho bệnh tật tràn lan với một tốc độ nhanh chóng. Bệnh sốt rét, bệnh kiết lỵ và bệnh lao thì nhau hoành hành. Trong cố gắng kiềm chế, nhà nước cộng sản thiết lập một hệ thống y tế huấn luyện cho mọi người để họ có thể tự săn sóc chính họ. Cứ mỗi tuần ba lần, một nhóm y tá lại kê bàn ra bên ngoài cổng phường, phân phát cho mỗi người một liều thuốc ký ninh để ngăn ngừa bệnh sốt rét. May mắn thay, xóm tôi chưa thấy xảy ra bất cứ một thứ dịch bệnh nào.

Tháng tám chậm chạp trôi qua trong khi thành phố điều chỉnh theo sự sắp xếp mới. Một hôm bác trai tôi hồi hải chạy vào nhà tôi. Vì sự sai lầm trong quá khứ mà bác bị giam trong trại tập trung mất một tuần lễ. May mắn thay, ông tôi lại được bãi miễn cái loại gian khổ ấy vì sự tàn tật của mình. Vào cái hôm mà bác tôi được thả ra, ông tới nhà tôi để cảnh giác mẹ tôi về những tin tức thâu lượm được trong trại giam.

Trên khắp thành phố, người Cộng sản đã thi hành một chiến lược mới để triệt hạ chủ nghĩa tư bản, khởi sự từ dân giàu có cư ngụ ở khu phố tàu, sau lan tới các phú hộ ở miền quê. Đó là một kế hoạch khá giản dị. Mỗi ngày, cán bộ của nhà nước chỉ định đại một khu vực dùng làm mục tiêu. Tại mỗi nơi này, họ lục soát tất cả mọi nhà và đặc biệt họ chuyên chú tới tất cả những người có máu mặt trong vùng. Mục tiêu chính là để tìm ra của cải bị cất dấu hoặc những bằng cứ chứng tỏ rằng đương sự đã phạm trọng tội trong quá khứ. Trong khi nhân viên nhà nước lục soát đồ đạc, của cải thì mọi người trong nhà bị dồn hết vào một góc. Bất cứ vật gì có giá trị đều bị tịch thu hoặc bị phá hủy tức thì. Nếu gia chủ bị phát giác là có dính líu tới quá khứ một cách nặng nề, tùy theo mức độ tội phạm, đương sự sẽ bị giải tới trại giam tù cải tạo hay chờ bị đưa ra toà án xét xử. Ngay cả bọn con nít cũng không tránh khỏi cuộc lục vấn vì có nhiều trường hợp cha mẹ chúng đã khôn ngoan cất dấu của cải nơi con cái.

Với sự trợ giúp của các anh em họ tôi, Mẹ tôi đã làm một cuộc kiểm tra kỹ lưỡng đồ tế nhuyễn, của riêng tây, lựa ra những món kỷ niệm có liên quan đến quá khứ vàng son của bà, nhất là những cái có dính dáng đến cha tôi và cha của Jimmy. Bà đem dấu tất cả vào một cái hộp đựng giày, nhét thêm vào đó một nửa số nữ trang. Nửa số còn lại thì vẫn còn được cất dấu trong túi quần của tôi. Chờ lúc đêm xuống, bà đem hộp giày ra chôn ở sân cỏ phía trước.

Tại nhà bên cạnh, gia đình của Duy không có may mắn như thế. Bọn Công sản đã lục lọi từng xó xỉnh, đào bới lung tung. Lúc trở ra, họ còng tay ba của Duy mang đi, trên một chiếc xe vận tải nhà binh. Mẹ của Duy chạy theo chồng rên rỉ khóc than như một con thú bị thương trong khi chiếc xe vẫn lầm lũi chạy trên con đường đất bụi, nhả đám khói đen đặc vào mặt bà. Giữa lúc tôi đang đứng bên cạnh bà tôi trên sân cỏ phía trước để coi quang cảnh nhốn nháo ở nhà hàng xóm thì chị Moonlight đến đứng ngay sau lưng tôi. Chị trở tay về anh Tống Ty và thì thào vào tai tôi:

- Kiên à, em đưa cái này cho anh ấy giùm chị nhé,

Chị dúi vào tay tôi một tờ giấy nhỏ. Tôi hỏi lại

- Bây giờ à ? Đưa giữa vào lúc như thế này sao ?

- Phải rồi. Ngay bây giờ

Nói xong chị đứng dậy bỏ đi trước khi bố mẹ của chị kịp nhìn thấy. Tôi tiến về phía cửa nhà bên cạnh và đảo mắt tìm anh Ty trong đám lố nhố của gia đình anh. Anh đứng ngay bên cạnh bà mẹ, cánh tay ôm lấy ngang lưng của bà để cho bà đừng khỏi xỉu. Bà khóc ngất trên vai của anh bất kể sự tò mò nhòm ngó của mọi người qua lại. Trước cảnh tan hoang, anh Ty tỏ ra cứng rắn và vững vàng. Anh không nhận ra tôi lúc tôi luồn tới gần anh. Còn Duy thì ngưng khóc và nhìn tôi với vẻ ngạc nhiên.

- Xin lỗi nhé, Duy !

Duy không trả lời tôi. Đứng lẫn trong đám anh em hoảng hốt thất thần của Duy, tôi cảm thấy lạc lõng khi họ kéo nhau vào nhà. Lúc anh Ty đi qua trước mặt tôi, tôi nhét vào tay anh mảnh giấy của chị Moonlight. Trước khi anh kịp bước đi thì tôi đã thì thào vào tai anh:

- Của chị Ánh Nguyệt đấy.

Anh nói cảm ơn và tôi chạy về nhà. Tới sân trước, tôi thấy chị Ánh Nguyệt đang đứng ở đó, nháy mắt với tôi và mỉm cười.

Sau khi chờ đợi cả mấy tuần lễ coi người Cộng sản có biện pháp gì mẹ tôi nhận ra rằng, sau khi đã lấy được căn biệt thự thì họ chẳng còn coi chúng tôi như một sự đe dọa ghê gớm nữa. Thấy an tâm, mẹ tôi đi thu lượm lại những món đồ đã chôn. Nhưng bà thất đảm khi thấy cái hộp đã chôn nay biến mất. Sau năm tiếng đồng hồ xới tung cả đám cỏ lên, bà cho rằng cái hộp đã bị cuốn trôi ra biển vì có dòng nước ngầm ở dưới. Tình trạng này cũng thường xảy ra khi người ta đem chôn đồ vật mà lại đào quá sâu.

Mấy tháng cuối cùng trước khi mẹ tôi sanh nở, không khí trong gia đình càng lúc càng nặng nề, khó thở. Vì cả gia đình tôi chẳng ai có công ăn việc làm nên tất cả phải sống nhờ vào việc bán dần các món nữ trang của bà. Chuyên thai nghén cũng không được suông sẻ như bà trông đợi. Ở tháng cuối cùng bà gặp trục trặc hai lần. Lần băng huyết thứ nhì lại còn kèm theo những đợt quặn đau rút khiến cho bà nghĩ rằng đứa bé sẽ bị đẻ non. Trong lúc rối trí, bà hối hả chạy tới bệnh viện, nhưng ở đây cho biết là chưa có triệu chứng đẻ. Thế là bà lại hối tiếc vì đã tốn tiền chi phí cho bệnh viện trong lúc tiền bạc eo hẹp.

Cũng vào thời gian đó, dưỡng Lâm bị ông trưởng phường gọi đi làm lao động tập thể trong mười lăm ngày, mà thực chất là là sự khổ sai cưỡng bách trong một khu rừng cách thành phố năm mươi cây số. Lâm đã từ chối không đi. Vì sợ rắc rối, mẹ tôi đã thuê một người anh họ của tôi đi thay. Thật ra, sự đánh tráo như thế này thường thường là xuông lọt. Nhưng, trong cái ngày xui xẻo đó, tay trưởng phường tình cờ phát giác ra sự thay thế gian trá này khi ông dự định đưa Lâm lên làm tổ trưởng lao động. Và ông ta nhận ngay ra đó là anh Lễ chứ không phải là dưỡng Lâm.

Dù cho dưỡng Lâm đã thoát được chuyện này, không có rắc rối gì quan trọng xảy ra, nhưng sự mâu thuẫn giữa gia đình tôi và ông ba Quì, viên trưởng phường, đã tới một ngã rẽ mới. Theo ông ta, thì nếu gia đình tôi có khả năng thuê mướn được kẻ thay thế thì có nghĩa là chúng tôi còn giữ được của cải mà không khai với nhà nước. Tình trạng này khiến cho mẹ tôi và dưỡng Lâm càng xa cách nhau hơn, đến nỗi chẳng ai nói với ai một lời. Một vài người trong xóm còn cho rằng mẹ tôi và dưỡng Lâm chẳng còn có vẻ là một cặp bồ bịch nữa.

Cứ mỗi ngày qua đi, mẹ tôi lại tỏ ra khó chịu và bứt rứt. Những cơn

mưa dầm và cái bụng bầu càng ngày càng to đã khiến cho bà mất hết kiên nhẫn, ngay cả đối với những chuyện vụn vặt. Vào một buổi tối, giờ cơm, chúng tôi ngồi trên sàn ăn cơm với cá mặn do bà ngoại tôi nấu. Kể từ khi chị Loan đi khỏi, bà ngoại tôi thay thế làm công việc vặt trong nhà như bếp núc, dọn dẹp, giặt giũ. Nếu không bị hành bởi bệnh tê thấp, bà tôi đã có thể là một đầu bếp giỏi. Nhưng, cũng như tối hôm đó, hầu như tất cả mọi bữa, chúng tôi đều chỉ có cơm với cá khô mà thôi.

Mẹ tôi đang ngồi im lặng ăn, bất thành linh ở phía đối diện, dựng Lâm cau mày nói:

- Nhìn tôi đây này.

Mẹ tôi vẫn tiếp tục ăn coi như chẳng nghe thấy gì. Trong khi ấy, Jimmy lăm lét nhìn hai người. Tôi nắm lấy tay nó và biết rằng nó sắp khóc. Sự im lặng của mẹ tôi khiến dựng muốn điên lên, tay ông ta đập xuống sàn, to tiếng hơn:

- Tại sao cô không nhìn tôi ? Tôi chịu hết nổi cái thói bĩ mặt này nữa rồi.

Vẫn thế, cách trả lời độc nhất của mẹ tôi là tăng thêm sự ghẻ lạnh. Dựng quát:

- Đừng có giỡn mặt với tao, con đĩ thói.

Trong cơn giận dữ, lời xỉ nhục của dựng vọt ra nghe khàn cả giọng. Rồi dựng ném cả nửa bát cơm đang ăn vào mẹ tôi rồi bỏ ra ngoài chầm thuốc lá. Những hạt cơm bắn tung toé lên tóc, lên cả mặt mẹ tôi mà bà cũng không buồn phỉ đi. Bên cạnh tôi, Jimmy bắt đầu lên tiếng khóc.

Khuya đêm ấy, dựng Lâm luồn vào trong giường của tôi. Đang nằm sắp, tôi không biết rõ có dựng mãi cho đến khi tôi bị sức nặng của dựng đè lên mới choàng dậy. Hắn ta dùng tay bịt mồm tôi lại để tôi khỏi la lên. Tôi choáng váng tỉnh giấc mà không biết có chuyện gì đã xảy ra. Bên tai tôi, giọng của hắn thì ào:

- Mày mà kêu tao bẻ gãy cổ.

Thoạt tiên tôi chắc là mình đang ở trong một cơn ác mộng, và tôi cố vùng vẫy để thức dậy. Nhưng bàn tay của dượng đè chặt lên mặt tôi và đem tôi trở về thực tế. Tôi cố giãy giụa để thoát ra khỏi sự ghì cứng của hắn và cố hít chút không khí. Nhưng tôi không có đủ sức mạnh để thoát ra khỏi, tôi cảm thấy nghẹt thở. Chắc là tôi chết quá. Tôi thảm van xin và cảm thấy óc căng phồng lên như một quả bóng đầy hơi, sắp phát nổ. Tôi nghĩ đến Lulu và thảm hỏi rằng trước khi chết, con chó của tôi có cùng một cảm giác hãi hùng như thế này hay không. Yếu dần, tôi không còn vùng vẫy được nữa. Ngay khi tôi ngừng cựa quậy thì dượng lợi những ngón tay ra, không ghì lên mặt tôi nữa, khiến chút không khí có thể ùa vào trong phổi của tôi. Tôi hăm hở hít lấy sự sống, đến nỗi phát ghen vì đờm của chính mình. Dượng gần giọng, thì thào:

- Nghe đây và nghe cho kỹ, thằng nhóc. Sau này mày lớn lên, nếu muốn trách ai đã gây ra chuyện này thì hãy trách mẹ mày. Mẹ đã gây sự trước, ngay khi mẹ giết đứa con chưa chào đời của tao.

Giọng của dượng tuy gần mà nghe xa vắng vắng. Tuy nhiên tôi cũng hiểu được ông ta nói cái gì, những lời lẽ ấy nhiều vào tâm hồn tôi như những giọt mực. Ở bên ngoài, trời đã về khuya, có ánh trăng chiếu qua khung cửa sổ soi rõ mọi vật trong phòng, kể cả những ngón tay như những móng vuốt bầu sâu quanh cổ tôi. Dượng một tay kéo cái quần pyjama của tôi xuống, và cởi cả quần của dượng, còn tay kia thì vẫn giữ cứng lấy tôi. Tôi vừa sợ hãi vừa cảm thấy nhục nhã nhưng cũng vẫn chẳng hiểu dượng toan tính làm cái gì. Trong cơn bối rối và hoảng loạn, tôi cảm thấy người tê cứng lại. Rồi bất chợt một cơn đau điếng như một làn sóng ùa vào cơ thể của tôi trong khi dượng hăm hừ và nhún nhảy trên mình tôi. Tôi muốn gào lên mà không thể được. Tôi cũng không còn khóc được nữa, tất cả trong tôi chỉ còn là một sự trống rỗng cứ mỗi phút lại tăng trưởng hơn, lạnh lùng hơn.

Trước khi rời khỏi thân mình tôi, dượng dứ dứ nắm tay lên mặt tôi và nói:

- Giữ kín chuyện này giữa tao với mày thôi, nhóc, lần sau thì tao có thể nhẹ nhàng hơn. Nếu mày ngu đến nỗi đi mách mẹ mày thì tao sẽ tìm tới thằng em của mày.

Hắn ta chẳng cần cảnh cáo để bịt miệng tôi lại. Sự nhục nhã và cô đơn mà tôi cảm nhận không phải là những cảm giác mà tôi muốn chia sẻ với bất cứ ai. Tôi nằm vùi trong đồng gối, lắng nghe tiếng chân của hắn rời xa và cố gắng ngăn chặn. Sự tủ nhục đang ăn xói vào tâm hồn của mình.

Hắn đã đi khỏi rất lâu mà tôi vẫn nằm trần truồng, bất động trên giường. Đầu óc tôi trống rỗng. Tôi đâm mình vào cái vỏ kén, như đã chết, lạnh lẽo, không hồn, và vào cái giây phút ấy thì tôi chỉ còn có cách đó để yên thân.

Ngày hôm sau tôi ngủ vùi dưới tấm khăn trải giường trùm kín đầu. Tới giờ ăn sáng, mẹ tôi đi tìm tôi. Bà thấy tôi run rẩy dưới tấm khăn. Lo lắng, bà kéo tung ra để quan sát. Tôi nhìn chăm chăm lên trần nhà ở phía sau khuôn mặt của bà.

Một tay bà quơ lấy tôi, tay kia thì đập vào tôi rồi bà kêu lên:

- Dậy đi, Kiên.

Thấy tôi vẫn chẳng nhúc nhích, giọng bà trở nên hốt hoảng:

- Có chuyện gì thế, con nói đi. Con bị cái gì thế ? Ôi trời ơi, máu ở đâu ra thế này ?

Sự hoảng hốt của bà lôi tôi trở về hiện tại, với căn phòng, nơi mọi người đang tò mò nhìn tôi. Nằm ườn ngang giường, dưỡng Lâm ngó tôi dòm chùng. Cái nhìn tầm tói của dưỡng giật tôi ra khỏi trạng thái lơ đãng. Tôi lắp bắp:

- Con... con như thường mà mẹ. Con chỉ hơi mệt thôi.

Mẹ tôi rờ lên đốm máu khô trên nệm giường, hỏi:

- Vết máu này ở đâu ra vậy ? Con chảy máu ở đâu vậy kia.

Dưỡng Lâm xen vào:

- Nó bình thường mà. Hãy để cho nó yên.

Mắt hấn không rời tôi trong khi vẫn nói với mẹ tôi:

- Sáng sớm hôm nay nó hơi bị chảy máu cam. Tôi đã giúp nó cầm máu rồi. Có phải không, Kiên ?

Tôi gật đầu. Nhưng mẹ tôi không chịu. Bà cau mày vẻ hoài nghi:

- Chảy máu cam à ? Không thể như thế được. Xưa nay có bao giờ nó bị chảy máu cam đâu. Có chắc như vậy không ?

Hấn quả quyết:

- Chắc vậy mà. Để yên cho thằng bé nghỉ ngơi đi. Nếu tình trạng nó không thấy khá hơn thì tội mình sẽ mang nó đi bác sĩ được không ?

Những lời của hấn có vẻ như đã làm cho mẹ tôi dịu đi, bà đặt tôi nằm dựa lưng trên gối. Dượng níu lấy vai của mẹ tôi, dẫn bà ra ngoài.

Chỉ một chút sau, hấn quay lại, lật cái khăn trải giường lên và nói:

- Dậy, đi ra khỏi giường ngay. Mày phải làm cho má mày tin là mày không có ốm. Nếu không, mẹ mày mà moi ra mày đã là cái thứ gì trong đêm hôm qua thì tao sẽ không che dấu cho mày nữa.

Hấn đẩy tôi ra khỏi phòng, thẳng tới sân cỏ phía trước. Tôi ngồi ở bậc thềm, tay ôm lấy bụng một hồi lâu. Cái đau ngầm ở bên trong làm cho tôi thấy khổ sở. Tôi cũng đang còn cảm thấy máu rỉ ra trong quần lót và mùi của nó làm tôi phát buồn nôn. Ở phía bên kia bức tường, Duy giơ tay vẫy, ra hiệu cho tôi qua bên đó. Cố quên chuyện đã xảy ra, tôi qua chơi với nó và con Ngốc mãi tới tận bữa cơm chiều.

Đêm hôm ấy mẹ tôi qua giường tôi, kéo tôi vào lòng. Bàn tay mềm mại của bà đặt lên trán tôi để xem nhiệt độ. Nằm trên giường của hấn, dượng Lâm hé mắt nhìn qua. Sự hiện diện của hấn làm cho tôi bồn chồn, mẹ tôi hỏi:

- Con thấy thế nào, Kiên ?

- Con khỏe rồi

- Có chắc không ? Mẹ thì không thấy như vậy.

Sau một chút yên lặng, bà nói tiếp với giọng đầy lo lắng:

- Kể cho mẹ nghe chuyện gì đã xảy ra. Mấy tuần lễ qua rồi, chẳng lẽ con vẫn còn giận mẹ vì chuyện con Lulu.

Thay vì trả lời bà, tôi nhắm mắt lại giả vờ ngủ. Mẹ tôi tiếp:

- Con à, tuy là việc khó cho mẹ, nhưng mẹ hứa là ngày mai sẽ tìm cho con một con chó khác nếu con hứa với mẹ là sẽ khỏe lên.

Tôi mở mắt ra. Dưới ánh sáng mờ nhạt, khuôn mặt mẹ tôi hằn lên vì những nếp nhăn mới. Mắt bà nhắm lẹ. Tôi khẽ lắc đầu trước lời gợi ý ấy. Bà hỏi:

- Con không muốn một con chó khác à ?

- Không.

- Vậy nói với mẹ con muốn cái gì. Con chó bên nhà hàng thịt vừa mới đẻ xong. Mẹ đã nói với ông ta là để dành cho con một con chó nhỏ rồi. Nếu con không ưng thì mẹ làm gì với con chó ấy.

- Cho Jimmy. Con không thích chó nữa, mẹ à.

- Được rồi, nếu con chắc chắn như thế. Nhưng hãy khỏe lên, mẹ cần con.

Bà hôn tôi rồi tắt ngọn đèn nhỏ và đi ra ngoài. Lúc bà đi khỏi. Trong bóng tối, tôi dè dặt sự mờ tối của dương Lâm bằng từng sợi gân thớ thịt của tôi. Nhưng sau cùng thì tiếng ngáy như kéo gỗ vang lên trong sự im ắng của căn buồng và rồi tôi còn nghe tiếng ú ở những điều gì vờ vẩn trong cơn mơ.

Tôi bò ra khỏi giường cầm theo cái gối. Lặng lẽ, tôi nhón gót lén ra khỏi phòng để tới khu vườn.

Bên ngoài, từng cum. mây nặng trĩu treo lơ lửng trên những chùm cây báo hiệu cơn mưa đang tới. Cây cối biến dạng như những con quái vật đang rên rỉ theo gió. Trí tưởng tượng của tôi biến mọi thứ trong vườn thành những hình dị dạng chung quanh tôi. Nhưng dù vậy, đây cũng còn là nơi đỡ đe dọa hơn nhiều so với căn buồng của tôi.

Tôi ngã mình nằm xuống thềm nhà. Trên cao khoảng ba mét, cái mái hiên bằng tôn che gần hết tầm nhìn của tôi lên bầu trời. Cách xa tôi một khoảng ngắn, ngôi mộ của Lulu nằm dấu trong lòng đất. Sự hiện diện của nó có vẻ cũng làm vơi đi nỗi lo lắng của tôi và tôi bắt đầu cảm thấy thư thái hơn. Giấc ngủ đến với tôi rất mau nhưng chẳng kéo dài. Từ rất sâu trong tiềm thức, tôi nhớ lại lời đe dọa của dương Lâm, giọng của hắn như vang vọng lên: " Này, Kiên. Lần sau tao sẽ tìm tới em của mày. Lần sau tao sẽ tìm tới em của mày. Lần sau tao..."

Tôi chồm lên khỏi nền đất lạnh và chạy tuốt vào trong nhà. Nín thở, tôi đi chân đất và rón rén qua giường của Lâm. Em tôi đang ngủ say nên không biết có tôi tới bên cạnh. Tôi lay nó dậy, bịt mồm để nó khỏi kêu lên. Jimmy mở mắt ra và nhìn sững tôi. Tôi thì thảo vào tai nó:

- Dậy, đi theo anh.

Mắt nó hấp háy, nhưng nó không kêu lên và cũng thì thảo với tôi:

- Mình đi đâu vậy ?

- Đừng hỏi. Cầm theo cái gói và cứ đi theo anh.

Tôi đỡ nó ra khỏi giường và dẫn nó ra vòm cổng phía trước. Jimmy không hỏi thêm gì nữa mà chỉ nhìn tôi bằng đôi mắt tin cậy. Tôi bảo nó nằm xuống mặt hè, Tôi cũng nằm xuống, lấy tay choàng lên nó để che cho nó khỏi lạnh chùng nào tốt chùng đó. Chúng tôi ôm lấy nhau ngủ khi mưa bắt đầu rơi. Cái mái hiên đã che cho chúng tôi khỏi bị mưa hắt xuống gần suốt một đêm trường.

Sáng hôm sau, mẹ tôi điên tiết lên khi phát giác chúng tôi không có ở trong giường. Đang ngủ ngon thì nghe bà thét lên đong đong bên tai chúng tôi:

- Dậy ngay lập tức ! Tại sao tụi bây lại ngủ ngoài mưa thế này ?

Chúng tôi choàng dậy ú ớ, nhưng chẳng biết nói sao. Mẹ tôi rên rỉ:

- Trời ơi, cái lũ này. Tại sao tụi bay làm phiền tao đến như thế. Nói đi, tao đã làm gì mà phải lãnh quả báo này.

Rồi bà quay sang tôi:

- Còn mày, bộ không nhớ những gì tao dặn đêm qua sao ?

Phía sau bà là ông ngoại tôi, đứng tựa cửa và nhìn chúng tôi với vẻ lo ngại. Nằm trên sàn, Jimmy bỗng hắt hơi. Khuôn mặt của nó đỏ mềnh và đỏ như đang lên cơn sốt. Mẹ tôi la lên:

- Cui kia, thằng em mày phát ốm lên rồi.

Bà bế nó lên tay và hầm hè với tôi:

- Vô trong ! Tao sẽ giết cả hai đứa tụi bay !

Bà đặt Jimmy vào giường rồi quay sang tôi:

- Có phải chính mày đem em ra ngoài ngủ đêm qua, phải không ?

Tôi sợ hãi, gật đầu. Bà rít lên:

- Tao biết mà. Mày có điên không hay là mày muốn nổi loạn chống lại tao đây ?

Bà túm lấy vai tôi. Những móng tay của bà, với cung cách quen thuộc, bầu vào chỗ có da có thịt của tôi. Tôi đau đớn la lên:

- Con xin lỗi. Tại đêm qua con sợ quá.

- Sợ ? Mày sợ cái gì ?

- Con không biết, mẹ ơi.

Ông ngoại tôi bỗng chen vào:

- Thôi. Nó còn bé mà. Chúng nó đã bị đầy đoạ đến thế mà vẫn còn chưa đủ sao ? Từ từ rồi chúng nó quen dần với tình thế mới, con ơi. Khi đứa trẻ sợ thì ắt phải có lý do. Vậy sao không hỏi nó mà cứ đánh nó như kẻ thù vậy ?

Mẹ tôi quát lên:

- Nó hư đồn rồi. Nó làm cho thằng kia phát ốm lên. Rồi không biết nó còn giở cái trò trống gì nữa đây. Con biết làm sao bây giờ ?

Ông tôi nói:

- Đừng có la lối nữa. Ắt phải có chuyện gì ghê gớm xảy ra cho các cháu của ba, khiến chúng nó phải bỏ cái giường êm ấm ngay giữa khuya khoắt mà kéo nhau ra ngủ giữa trời lạnh như thế chứ. Cứ để ba hỏi nó cho.

Rồi ông quay sang tôi, hạ thấp giọng xuống, thì thào:

- Kiên, nói cho ông nghe tại sao con không ngủ trong giường đêm hôm qua. Tại sao con lại ngủ ngoài trời như bọn lang thang không nhà không cửa thế ? Con trốn chạy cái gì vậy ?

Tôi không trả lời ông. Cơ thể của tôi quá suy sụp khiến cho mặt tôi nóng lên và choáng váng. Tôi phải đứng dựa lưng vào tường cho khỏi ngã.

Ông tôi thở dài thất vọng. Quay sang phía mẹ tôi, ông nói bằng một giọng mạnh mẽ bất thường:

- Đây là sự sắp đặt mới. Kể từ hôm nay, thằng Kiên sẽ ngủ với ba, còn thằng Jimmy thì tạm thời thì ngủ với bà ngoại. Như vậy có thấy khá hơn không hả cháu ?

Tôi gật đầu. Với vẻ hài lòng, ông tôi quay về buồng ông. Từ trên giường, dưỡng Lâm rít lên qua kẽ răng và bước ra ngoài. Mẹ tôi bực bội càu nhàu:

- Con hy vọng ba không làm hư chúng nó

Rồi bà cũng bước ra ngoài, giận dỗi nện chân thành thịch.

Ở ngoài cửa trước, ông hàng thịt bỗng xuất hiện với con chó nhỏ năn nỉ yên ổn, ngoan ngoãn trong lòng bàn tay. Chẳng ai chú ý đến ông ta trừ em tôi. Nó nhảy ra khỏi giường, chạy tới ông ta để đón lấy con chó và khế kêu lên sung sướng.

Ông tôi giữ lời hứa. Hằng đêm, ông đu đẩy ru tôi ngủ trong vòng tay của ông, cố gắng tối đa để giúp tôi xua tan đi cơn ác mộng. Cùng lúc đó, ở phòng bên, Jimmy cũng ngủ cạnh bà ngoại trên giường của nó...

Mẹ tôi đã tới cỡ, vào tháng chín, để sớm mất hai tuần lễ. Trong căn phòng dơ dáy của bệnh viện, cạnh khu phòng hoa liễu, mẹ tôi sinh em bé gái. Ngay từ giây phút đầu tiên mà nó bị đẩy ra thế giới bên ngoài, nó khóc liên tục như thể bị đau đớn không ngừng. Mẹ tôi gọi nó là bé Ti, một cái tên phản ánh sự dửng dưng của bà đối với nó.

Vài ngày sau, dưỡng Lâm tới thăm. Mẹ tôi đang cho bé Ti bú. Hấn cúi xuống dòm vào đứa con gái của mình. Mẹ tôi tránh không nhìn hấn. Với giọng mệt mỏi, bà hỏi:

- Anh muốn gì, Lâm ?

Dưỡng thì thầm:

- Chẳng còn muốn gì ở đây nữa. Phải tìm cách ra khỏi cái đồng bùi nhùi này thôi.

Và không đợi mẹ tôi trả lời, hấn tiếp:

- Thành thật mà nói, tôi với cô đã chán nhau quá rồi. Để cho cô thoải mái hơn, tôi đã tính ra một cách.

Mẹ tôi nói:

- Anh có thể nghĩ ra được cái trò gì ?

- Tôi có mối rồi.

- Hấn cúi đầu xuống, dí sát mũi vào mặt mẹ tôi, tiếp:
- Tôi cần một mớ tiền để vượt biên !

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 18**

Nha Trang - 1978

Ba năm trôi qua, gia đình tôi vẫn sống bên cạnh nhà của bác tôi. Mẹ tôi rất bận rộn trong công việc trông em bé Ti và thu nhập của chúng tôi chỉ trông có mỗi vào việc bán đi những đồ nữ trang của bà. Chúng tôi vẫn chỉ mặc những bộ quần áo mang đi từ biệt thự họ Nguyễn hồi trước. Trong mấy năm qua, Jimmy và tôi chẳng bao giờ có thêm quần áo mới vì mẹ tôi chỉ có nối thêm gấu quần và nối thêm thắt lưng để cho chúng tôi mặc vừa. Ngày hai bữa, món ăn chính thanh đạm của chúng tôi vẫn là cơm mà mẹ tôi đông ở chợ với giá tám đồng mỗi đĩa. Dù mưa hay nắng, chúng tôi vẫn quay cuồng bên nhau để sống qua ngày.

Càng lớn, màu tóc của tôi càng sậm hơn. Tôi cũng chẳng hiểu có phải là ước vọng của mẹ tôi khi bà tưới thuốc nhuộm lên đầu tôi hồi trước hay là do lòng khao khát của tôi, mong mỗi được hoà nhập với đám trẻ con trong xóm. Đến khi tôi được mười một tuổi, mái tóc vàng hoe của tôi ngả sang màu nâu sậm. Ngay cả trong những ngày hè nóng nhất, ánh nắng mặt trời cũng không thể tẩy được nó cái màu óng ánh bạc nguyên thủy.

Jimmy và tôi theo học tại trường tiểu học, ở đó chúng tôi tập trung vào các môn học như toán, văn, sử và khoa học. Tất cả đều được dạy theo quan điểm của người Cộng sản. Cô giáo San vẫn tiếp tục dạy ở lớp tôi. Cô còn mở thêm lớp dạy miễn phí ở ngay nhà cô vào mỗi chủ nhật. Những bài giảng tại đó, theo tôi còn nhớ, là những bài

duy nhất không có màu chính trị.

Cô San sống trong một ngôi nhà hai tầng cách chỗ tôi ở khoảng vài con phố. Cô dùng tầng dưới để sản xuất nước mắm, có ba cái chum lớn bằng đất nung, luôn luôn đầy nhóc, đặt ở đó. Mỗi chum chứa chừng một trăm đến một trăm rưỡi ký cá và ướp bằng cũng chừng đó số lượng muối. Cô giải thích với chúng tôi rằng làm nước mắm là nguồn thu nhập chính của cô. Dạy học chẳng qua chỉ để cho vui thôi. Mùi cá ươn xông lên hôi nồng nặc, tựa tựa mùi thối của răng sâu nhưng còn tệ hơn nhiều. Cái mùi kinh niên ấy bám vào quần áo cô, xông lên mái tóc, và như một loại chướng khí cuốn lấy thân thể cô. Bọn người lớn, đặc biệt là cánh đàn ông thì tránh xa cô. Họ sợ cái khác thường cổ hủ ấy của cô. Nhưng lũ trẻ thì lại bị lôi cuốn bởi tính tình nồng ấm của cô và riêng tôi thì, quả thật, không ai thấy cô có sức thu hút hơn tôi.

Cứ đến mỗi buổi chiều chủ nhật là chúng tôi lại náo nức đón chờ cái buổi học thêm ở nhà cô. Ngồi trên sàn trong căn phòng ngủ lộn xộn của cô, giữa những bộ quần áo rải rác, chúng tôi chờ cô xuất hiện như khán giả chờ minh tinh. Trong một những môn ưa thích của cô là Anh ngữ. Cô thường nói với chúng tôi:

- Cách duy nhất để chúng ta xây dựng đất nước là học hỏi kỹ thuật của các nước khác. Mà làm thế nào để có thể tiếp thu được những kỹ thuật của họ ? Hãy khởi sự bước đầu là học thứ ngôn ngữ quốc tế: đó là Anh ngữ.

Cô nháy mắt với chúng tôi và nở một nụ cười tinh quái:

- Hôm nay, mình đừng học theo sách. Thay vào đó là một cuộc khảo sát từ ngữ, được không ? Trong giờ tới, ai cũng đều phải nói tiếng Anh. Trò chơi này rất khó, nhưng các em cứ thử xem. Sẽ vui đấy.

Chúng tôi hăm hở vì bị kích động. Từ bỏ không nói tiếng mẹ đẻ trong một cuộc bàn cãi giữa những đám đông như thế là điều cấm kỵ theo luật, nhưng lúc này chúng tôi lại cho là tự nhiên và vô hại. Khi cảm thấy chúng tôi còn ngập ngừng, cô San nói tiếp:

- Hãy giữ bí mật giữa chúng mình nghe, các trò.

Rồi cô đổi đề tài Anh ngữ và buổi học bắt đầu:

- Duy wet out last night.

Tôi thấy bạn tôi ngồi thẳng lại. Còn cô San thì chỉ ngay một cô bé có tóc đuôi ngựa nhún nhảy và nói tiếp:

- Chi, hãy tiếp tục với cái ý đó.

Chi suy nghĩ trong khoảng mười giây rồi cẩn thận nói:

- Duy went out with a girl last night...

Có vài tiếng cười khúc khích trong đám học trò. Hình ảnh của Duy với người bạn gái có vẻ tức cười dù nói bằng bất cứ ngôn ngữ. Cô San hướng về phía tôi và nói:

- Kiên, tiếp tục đi.

Tôi đặt câu thật nhanh trong đầu rồi nói:

- Who was that girl ?

Cô San nói:

- Câu hỏi hay đấy. Vậy, Duy hãy cho biết cô gái ấy là ai ?

Duy đứng lên, gãi tai, ấp úng, nhìn cả lớp cầu cứu. Một vài người thì trào câu trả lời và hấn chộp lấy như người chết đuối vớ được cọc:

- The girl was... was... was... my... mother.

Hấn la lên như thế, giọng lạc đi vì quỳnh quáng. Còn chúng tôi thì ngả ngốn vào nhau vì cười. Đứng dựa lưng vào tường, cô San cũng phì cười nữa. Trong bóng tối của căn phòng, tôi cho rằng cô là một phụ nữ rất đẹp, gần giống như ảo ảnh.

Hôm ấy, khi tan buổi học, cô San bảo tôi ở lại sau. Cô nói:

- Kiên à, em có nghĩ là cái mớ tóc này sẽ hoàn toàn hết quăn khi

mình... ờ... cắt nó thật ngắn đi không ?

Cô lướt những ngón tay trên đầu tôi với vẻ suy tư. Có cái gì đó trong cung cách cô đưa ra câu hỏi khiến tôi ngẩn người, e ngại. Tôi trả lời:

- Con cũng không biết nữa. Nhưng tại sao cô lại hỏi thế ?

- Nhà trường đang chuẩn bị tổ chức liên hoan chào mừng ngày thống nhất đất nước. Ban giám hiệu đã lựa chọn lớp mình đi đầu đoàn diễu hành vì thành tích học tập tốt của lớp. Kiên thì lại là học trò giỏi nhất của cô nên cô định chọn Kiên cầm quốc kỳ đi đầu toán.

Ngừng lại một giây, cô nói tiếp:

- Chỉ có một vấn đề nhỏ là cô e rằng cái bệ ngoài của Kiên có thể gây ra sự bối rối của khán giả thôi.

- Nếu cô muốn thì con sẽ đi cắt tóc ngay ngày mai.

Cô gật đầu:

- Đúng đó, cưng, cô nghĩ cách đó là tốt nhất. Cứ làm thế đi, cô sẽ dành cái vinh dự ấy cho em.

Một áng mây đen chợt thoáng qua mặt cô:

- Kiên, hãy làm tốt nhé. Chúng ta cũng chẳng còn được gần nhau bao lâu. Nhà trường sẽ nghỉ hè sau cuộc diễu hành. Em sẽ lên bậc trung học và cô sẽ chẳng còn nhiều dịp gặp lại Kiên nữa.

- Con sẽ tới thăm cô thường xuyên.

Cô nói giọng buồn bã:

- Rồi sẽ thấy. Thật khó mà hoạch định được cái gì cho tương lai. Ngay cả chính cô, có thể có mà cũng có thể không chắc là sẽ còn ở lại đây.

- Đương nhiên là cô sẽ ở lại để giúp những học sinh khác chứ. Mà cô có thể đi đâu ? Cô là cô giáo mà, cô San.

Cô cấn xuống cái môi dưới và quay đi. Bên ngoài, trong bầu không khí oi ả, lũ bạn cùng lớp của tôi đang rượt đuổi nhau chạy tới quán bán nước trái cây ép ở cuối đường, tiếng cười đùa vang vọng lại. Cô San lục trong buồng để lấy ra một cái túi làm bằng da giả. Cô mò mẫm trong đó vài giây rồi ngẩng lên, tay hất cái lọn tóc dày đang phủ xòa lên khuôn mặt. Cô trao cho tôi mấy tấm phiếu màu đỏ và nói:

- Cô có mấy cái tem phiếu dành cho giáo viên còn sót lại từ hồi đầu học kỳ vẫn chưa dùng đến. Vậy tại sao em không giữ lấy rồi đem mua mấy tập vở mà xài ? Năm học tới, em sẽ cần vở mới, phải không ?

Chế độ mới đã dành riêng cho các thầy cô giáo một loại tem phiếu để họ có thể mua những đồ dùng sách vở bằng giá rất rẻ. Để bù đắp thêm vào cái đồng lương đạm bạc của mình, nhiều thầy cô đã phải mang những tem phiếu này bán ở ngoài chợ đen. Hành động bất ngờ và hào phóng của cô San khiến tôi ngạc nhiên. Cái ý nghĩ đem khoe với mẹ tôi những tập vở mới và nhìn thấy vẻ mặt vui vẻ của bà đã khiến tôi muốn cầm ngay lấy xấp tem phiếu. Nhưng ngay lúc đó, cái mặc cảm về sự thiếu thốn nghèo túng lại trở về khiến cho hai má tôi nóng bừng lên vì xấu hổ. Tôi lùi lại và lắc đầu:

- Đó là những món quà quý, con không dám nhận đâu, thưa cô.

- Tại sao không nhận ?

Tôi thờ dãi, tìm câu trả lời:

- Tại mẹ con đã mua ở chợ đủ đồ dùng cho chúng con rồi.

- Cô biết. Cô đã nhìn thấy bà hôm nọ. Mẹ và cô đã nói chuyện với nhau hàng giờ. Bà ấy buồn phiền vì muốn mua quần áo mới cho em và em của em, nhưng lại không đủ tiền, sau khi đã mua sách. Cho nên cô nghĩ là cô có thể giúp bà bằng mấy cái phiếu này, vì qua năm mới em cần rất nhiều tập vở chứ chẳng phải vài cuốn như năm nay đâu.

Tôi hạ thấp giọng:

- Chúng con lo lấy được.

Cô San nhíu mày:

- Kiên, em xấu hổ vì mình nghèo à ?

Tôi cố tránh cái nhìn đăm đăm của cô bằng cách tập trung nhìn vào cái đóm nắng chiếu dưới đất. Cô ấn mấy cái tem phiếu vào tay tôi rồi tiếp:

- Không nên xấu hổ vì hoàn cảnh thấp kém hay tình trạng xuất thân của mình. Thực ra, em nên tự hào. Này nhé: em không còn là một dân tư bản nữa. Dưới mắt người Cộng sản, em đã đạt tới địa vị thấp kém nhất mà lại đạt yêu cầu nhất, đó là thuộc giai cấp nghèo khó. Vậy hãy phấn khởi lên, vì từ nay em chẳng còn gì để mà mất lại có khối điều để được. Yên hẵng, còn nữa.

Cô lại lục cái túi lần thứ nhì rồi nói:

- Cầm lấy món tiền này đi. Cô muốn em đi hớt tóc để các thầy cô trong trường khỏi bình phẩm người tiên phong mới tinh của cô trong cuộc diễu hành. Cô muốn mọi người hoàn toàn hãnh diện giống như cô khi họ nhìn thấy em dẫn đầu cuộc diễu hành. Thôi về đi. Em còn có nhiều việc vặt vãnh phải làm, mà cô thì cũng thế.

Cô vừa vuốt lên tóc tôi, vừa đẩy tôi ra cửa. Tôi lúng túng nói với cô lời cảm ơn không mạch lạc lúc ra về.

Ngày hôm sau, lần đầu tiên tôi đến một tiệm hớt tóc ở ngay trong xóm. Từ trước tới nay, mẹ tôi thường xuyên hớt cho tôi. Tiệm hớt tóc, là nơi chỉ có đàn ông tới hớt và tỉa lông mũi, chỉ là một cái lều nhỏ cất sơ sài bằng bốn cái cọc gỗ và một tấm vải nhựa màu đen. Nó được dựng dưới một cây sồi lớn chỉ cách trường tôi vài bước chân. Người thợ hớt tóc đã cắt tóc cho tôi theo kiểu nhà binh. Những đồ nghề của ông nom cũ kỹ như ít nhất đã hai chục năm rồi, thỉnh thoảng ông lại đem mài chúng loẹt xoẹt trên một miếng da bò đóng vào thân cây. Tóc trên chóp đầu tôi được ông xén cao hai phân, ngoài ra còn bao nhiêu thì ông cạo nhẵn bằng một lưỡi dao cạo sáng loáng.

Suốt ba tuần lễ tiếp theo, dưới sự giám sát của cô San, chúng tôi tập diễu hành dưới sân trường như những cậu lính nhỏ. Còn học sinh của các lớp khác thì xếp hàng đi sau, thứ tự tùy theo thành tích.

Một tuần trước ngày diễu hành, cô San không tới trường. Ngay cả các giáo viên cũng không ai hiểu chuyện gì đã xảy ra cho cô. Người được cử thay thế dạy lớp tôi là một thầy trạc ngoài ba mươi với mái tóc bóng nhẫy và hàm răng sini đến nỗi làm nụ cười thầy xám xịt. Thầy này cũng thế, tránh bàn luận về sự vắng mặt của cô San.

Một buổi sáng, cũng theo như thông lệ, trước khi giờ học bắt đầu, toàn trường phải đứng xếp hàng nghiêm chỉnh trong sân trường. Tôi đứng ở ngay phía sau tập thể, hết sức chú ý. Khi bản quốc thiều cất lên từ cái loa, thì vai trò của tôi là phải đi xuống dọc theo lối đi chính giữa, qua cái bục chính để tiến tới cột cờ.

Khi nghe đoạn nhạc mở đầu: " Đoàn quân Việt Nam đi..." tôi dần bước tới, đầu ngẩng lên cao, mắt nhìn phía trước, lưng ưỡn thẳng. Lá quốc kỳ trong tay tôi với nền đỏ và ngôi sao vàng ở chính giữa.

Sau khi tất cả mọi người đã chào lá cờ xong, Ông giám hiệu bước lên bục gỗ. Đặc điểm của ông, vốn lúc nào cũng nghiêm trọng, hôm nay lại càng thêm nóng nảy, thô lỗ. Những nét nhăn nhúm trên mặt của ông chảy xệ, cái miệng mím lại mỏng như một nét bút chì ẩn ở phía dưới hàm ria thưa thưa. Nhìn trừng trừng cử tọa một hồi, ông vớ tay tắt cái máy phát thanh vừa mới chơi xong đến cuối cùng của bản quốc ca. Ông gõ ngón tay lên cái micro để thử âm thanh làm nó rít vang cả lỗ tai mọi người. Rồi, một tay ông cầm micro, tay kia vẫy ra hiệu cho tất cả chúng tôi im lặng, ông bắt đầu nói, giọng của ông hời hợt, mắt bình tĩnh, vang vọng tới tận làn sương còn lảng vảng dưới những chùm cây:

- Tất cả hãy lắng nghe đây, tôi biết là mới đây có những lời xì xào trong trường, nhất là về cô San, giáo viên lớp 5 C. Hẳn anh chị rất tò mò muốn biết vì sao cô ấy lại vắng mặt. Tôi khuyên các anh chị nên dẹp chuyện ấy đi.

Ông lại rà soát mọi người bằng cặp mắt cú vọ và tiếp:

- Nếu các anh chị hỏi: " Tại sao lại dẹp chuyện đó đi " ? vậy đây là

câu trả lời của tôi: Đây không phải là vấn đề của các trò. Bất cứ ai, nếu còn tiếp tục tọc mạch vào chuyện đó thì sẽ bị xem như một hành động phản cách mạng vậy. Kể nào mà bị phát giác vi phạm thì đừng có hòng tôi khoan hồng. Sẽ bị đuổi ngay lập tức. Bây giờ, trước khi các anh chị trở về lớp học, tôi muốn bàn qua về một vấn đề khác nữa.

Nhìn thẳng về phía tôi, ông ta lấy lại vẻ bình tĩnh mọi ngày:

- Ban giám hiệu đã quyết định bầu chọn một người mới, đi tiên phong cho cuộc diễu hành. Để chiếm được vinh dự đi đầu, người đó phải làm hơn cái chuyện thành tích xuất sắc về học tập. Nghĩa là còn phải phát huy tinh thần tập thể giữa các bạn cùng lớp, với cả các thầy cô. Rồi còn phải tham gia sinh hoạt ngoại khoá và còn là một biểu tượng tích cực của toàn trường. Nguyễn Kiên là một học trò giỏi, nhưng cũng không có nghĩa là người xuất sắc nhất để đại diện cho trường. Trường ta còn có nhiều trò khác vượt quá cả Kiên trong mọi lĩnh vực. Vì thế nhà trường sẽ xếp đặt lại, thay thế Kiên bằng một người đi tiên phong khác để dẫn đầu đoàn diễu hành, như thế sẽ đạt nhiều thành công hơn.

Ông ta sai bước lại chỗ tôi đang đứng. Điềm nhiên, ông ta giật lấy lá cờ trong hai tay tôi và trao lại cho anh lớp phó của tôi.

Quay về phía đám học trò, ông nói:

- Phần nói chuyện của tôi đến đây là kết thúc. Các trò có thể quay về lớp học.

Ông ta vắt cái micro lên bực nghe cái thịch rồi bước khỏi sân khấu, hai tay khoanh trước ngực.

Khi mọi người giải tán khỏi sân trường, mặt tôi đỏ dừ vì nhục nhã. Không nói một lời, tôi lủi khỏi đám đông và lẩn đi ngay.

Mùa hè năm 1978 ấy đánh dấu ba năm sống dưới chế độ Cộng sản. Mặc dầu chính quyền mới đã tiếp thu thành công miền nam Việt Nam, nhưng nhiều công dân của chế độ cũ vẫn hy vọng người Mỹ quay trở lại, và mỗi tối thứ hai, họ vẫn lên nghe các bản tin tức của đài BBC. Khi đời sống ngày càng khó khăn thì niềm hy vọng lại càng

trở thành một thứ xa xỉ duy nhất mà Cộng sản vẫn chưa tóm được. Buồn thay, đối với nhiều người, hy vọng trở nên một sức mạnh tiêu cực cầm giữ đời sống của họ trong lao tù của sự chờ đợi phù phiếm. Thay vì tận hưởng đời sống, nhiều người đơn thuần coi như sống chỉ là tồn tại. Trường hợp này cũng xảy ra với gia đình tôi.

Mẹ tôi chẳng hoàn tất được chuyện gì trong ba năm liền ngoại trừ sự chờ đợi. Bà hy vọng là chế độ Cộng sản sẽ sụp đổ hoặc vì sự lạm phát, hoặc vì lý do yếu kém của guồng máy nhà nước. Bà cũng chờ đợi một cuộc nổi dậy có thể xảy ra, hay một cuộc chiến tranh lật đổ chế độ mới vì sự căng thẳng giữa quần chúng và các cán bộ lúc nào cũng mạnh mẽ. Nhưng sự chờ đợi lê lết kéo dài quá lâu, mọi khí thế trong lòng chúng tôi đã tắt ngụt dần. Sự tủi hổ không còn chiếm vị thế ưu tiên trong đầu óc mẹ tôi nữa. Mớ nữ trang cất giấu trong túi quần của tôi đã được bán dần mòn để cho gia đình tôi được sống sót. Cuối cùng thì mẹ tôi khánh tận và chúng tôi bước vào đường cùng.

Thối chí với sự chờ đợi trong vô vọng, mẹ tôi đã thuê một quầy hàng trong ngôi chợ lớn nhất tỉnh, cách nhà tôi khoảng năm cây số. Gian hàng của bà chỉ là một cái ngăn rộng chừng mười mét vuông chen vào giữa hai gian hàng, một của người bán xôi, và một là tiệm bán bánh mì. Ngôi chợ, bao gồm hàng trăm dân tiểu thương như mẹ tôi, được chia thành nhiều khu vực riêng, như khu bán cá, khu bán gia súc, rau cỏ, vải vóc, đồ dùng về điện, thuốc men và ở ngoài bìa xa nhất là nơi bán những sản phẩm của nông trại. Xa hơn đó nữa, là chỗ đổ rác của thành phố, một thứ siêu thị của lũ lang thang không nhà.

Mẹ tôi bán gạo là chủ yếu, thêm vài thứ sản phẩm trồng trọt khác như khoai tây, đậu. Tuy vậy, người Cộng sản cũng ghé mắt vào những loại buôn bán như kiểu của mẹ tôi, vì họ cho là loại tiểu thương này làm cho hàng hoá trở nên đắt đỏ và làm sáo trộn nền kinh tế. Trong một bản tuyên cáo, chính quyền cấm thành phần trung lưu được buôn bán tự do và gửi nhiều toán đi tịch thu hàng hoá. Họ hứa hẹn với mẹ tôi là nếu từ bỏ gian hàng thì sẽ kiếm cho một công việc khác. Nhưng dù đã thoả thuận như thế, đơn xin việc của mẹ tôi vẫn luôn luôn bị từ chối.

Gian hàng của mẹ tôi chỉ tồn tại được có vài tháng thì bị bắt phải

đóng cửa. Chỉ vài phút trước khi có cuộc đột nhập, mẹ tôi đã tẩu tán được một số hàng hoá qua mấy người bạn hàng. Sau đó là những cuộc lục soát tinh vi hơn, toàn diện hơn mà không hề thông báo trước.

Ở ngoài chợ, hầu hết các bạn hàng đều kém may mắn hơn mẹ tôi. Chính quyền, thông qua các đội tình nguyện trẻ tuổi, đã xông vào các cửa tiệm vào lúc nửa đêm, tịch thu tất cả các loại hàng hóa đã được kiểm kê. Rồi hôm sau, họ bắt chủ tiệm trưng ra giấy tờ biên nhận buôn bán, chứng tỏ họ có quyền sở hữu đối với món hàng đó. Làm sao mà có được, vì hầu hết các hàng hoá chỉ là mua đi bán lại ở chợ đen, làm gì có giấy biên nhận. Thế là phải nộp phạt cho những hàng hoá tồn kho và các thương gia bị quét sạch sẽ.

Vào cái hôm mà đội thanh thiếu niên tới đóng cửa gian hàng của mẹ tôi, trong cơn giận dữ và thất vọng vì chẳng có món nào có giá trị, họ đã đập phá tan hoang. Một thành viên của toán, một đứa con gái mới chừng mười bốn tuổi, trong bộ đồng phục màu xanh đã xả xối vào mặt mẹ tôi với giọng khinh bỉ:

- Thử coi bà còn dám mở lại gian hàng chống phá cách mạng này nữa không ? Chúng tôi sẽ quay lại kiểm tra thường xuyên cho bà biết tay.

Rất lâu sau khi họ đi khỏi, mẹ tôi vẫn ngồi trên sàn, đầu cúi xuống, không nhúc nhích. Ở bên ngoài, một bóng người bước vào gian hàng của mẹ tôi, ngừng lại ở ngưỡng cửa để quan sát bà. Từ chỗ mẹ tôi ngồi, bà chỉ có thể nhìn thấy một đôi chân dơ dáy của người khách thọc trong đôi dép râu rề tiền...

Bà ngẩng lên nhìn và thấy khuôn mặt quen thuộc của bà Đặng lúc ấy cũng đang chăm chăm nhìn bà. Ba năm sống dưới ách Cộng sản đã biến người bạn ồn ào của bà thành một phụ nữ già nua và nhút nhát. Tuy nhiên tiếng cười của bà Đặng vẫn còn dễ lây lan, vang lên như tiếng pha lê khi bà nhận ra mẹ tôi. Bà la lên:

- Trời phạt ời ! Chị đó à, Khuôn ? Chao ôi, chuyện gì đã xảy ra cho chị thế ?

Mẹ tôi nhìn đăm đăm một cách ngây dại vào khoảng không gian phía

sau khuôn mặt của bà Đặng. Quá xúc động vì cuộc hội ngộ bất ngờ, Bà Đặng quì xuống sàn giữa đống chai lọ vỡ, mẻ và gục khuôn mặt vào cổ của mẹ tôi. Tuy nhiên mẹ tôi không ôm lại bà. Đầu óc của mẹ hình như ở đâu đó bên kia sự hồi thối, lầy lội của ngôi chợ, tiếc nuối sự mất mát của mình.

Nhiều ngày sau, mẹ tôi vẫn còn nằm liệt giường và từ chối ăn cơm với gia đình. Bà nói với Jimmy và tôi về việc bỏ rơi chúng tôi để đi sống ở một nơi nào khác. Một đôi khi, bà còn tính đến chuyện cả nhà, trừ ông bà ngoại tôi, sẽ tự tử tập thể cho thoát nợ đời. Sợ hãi vì những cơn xuống tinh thần đó, Jimmy và tôi tránh vào căn buồng của bà y như thể đó là khu vực của người cùi.

Nhưng may mắn thay, với nhiệt tình của dì Đặng, đến thăm viếng thường xuyên, mẹ tôi quyết định đi tiếp con đường đời. Bà lại dấn mình vào việc buôn bán... Tuy rằng bà có sẵn kinh nghiệm làm ngân hàng, vẫn đề cạnh tranh với người khác để mua đi bán lại kiếm sống, đối với bà là một ý nghĩ chua chát. Dầu vậy, bà biết là mình vẫn phải tìm ra một cách nào đó để mà có được bữa ăn hàng ngày cho gia đình.

Cũng mùa hè năm ấy. Chị Loan trở về từ toán thanh niên xung phong. Sau ba năm trời lặn lội trong rừng cùng với trên hai trăm thiếu nữ khác cùng đơn vị, chị đã chứng tỏ là có tinh thần phục vụ cho chính quyền mới và thời hạn phục vụ của chị đã qua.

Vào cái hôm mà tôi bị ông giám hiệu cho ra rìa khỏi vụ điều hành, trên đường trở về nhà, tôi bắt gặp chị trên đường phố giữa đám đông chí của chị. Mặc dầu chị mặc bộ đồng phục quá khổ màu xanh may bằng vải ka ki dày che lấp tất cả các đường nét phụ nữ, tôi vẫn nhìn thấy ngay khuôn mặt khả ái của chị. Sau nhiều năm làm việc dưới ánh nắng gay gắt, nước da của chị đã biến thành màu nâu. Trên lưng chị là một cái ba lô đựng tất cả tài sản, nom nặng nề như đeo đá trên thân hình mảnh mai của mình. Chị nhoẻn miệng cười khi nhìn thấy tôi vừa chạy vừa réo to tên chị. Chúng tôi ôm lấy nhau thật lâu, chan hoà nước mắt khi thấy mỗi người đều có sự thay đổi. Chị hỏi tôi:

- Sao em không viết thư cho chị. Bộ em không nhận được thư nào của chị hay sao ?

Tôi trả lời:

- Không, chẳng có thư nào hết. Em không viết cho chị vì chả biết chị ở đâu. Chị đã gửi đi bao nhiêu thư tất cả ?

Chị có về bồi rồi:

- Chị không biết nữa. Nhiều đấy. Lúc ban đầu chị viết mỗi tuần một lá. Có khi chị còn nhờ một người bạn chuyển tay nữa. Thật là kỳ cục khi em chẳng nhận được lá thư nào.

Đăm chiêu một lát, chị tiếp:

- Khó có thể tin là mọi thứ đều thất lạc. Thật quá tệ, nhưng sống trong những điều kiện như thế này thì em cũng biết nó như thế nào rồi. Cũng chẳng sao, điều quan trọng nhất là cuối cùng chị em mình gặp lại nhau, phải không. Dẫn chị về nhà gặp má đi em.

Tới ngưỡng cửa, hai chúng tôi bị con chó của Jimmy chặn lại. Nó vẫy đuôi mừng rỡ và liếm lên mặt của chúng tôi bằng cái lưỡi nham nháp của nó. Nó không còn là một con chó nhỏ nữa mà đã to lớn gần bằng vóc dáng của một con chó beç-giê trưởng thành và sức nặng của nó làm chị Loan liểng xiểng. Nó sủa oang oảng lên làm chị Loan hết hồn, lùi lại phía sau tôi:

- Nó không thể là con Lulu, phải không ?

Chị hỏi rồi lại tự trả lời:

- Dĩ nhiên là không rồi. Con chó này đâu có cái chân què.

Tôi gãi vào sau cái tai con chó của em tôi và trả lời:

- Lulu chết rồi. Đây là con chó đực. Nó tên là Lu.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 19

Đêm hôm ấy, sau bữa cơm, cả gia đình quây quần tại phòng ông bà ngoại tôi để nghe chị Loan kể về những chuyện đã xảy ra với chị trong thời gian gần đây. Mặc dầu đoàn thanh niên xung phong không phải là một ngành trong quân đội, nhưng chị Loan cũng được huấn luyện như kiểu nhà binh, từ cách tháo ráp súng ống đến các ứng dụng những chiến thuật và ngay cả học cách giết kẻ địch khi cần thiết. Tuy nhiên nhiệm vụ của chị là thanh lọc đất nước, từ bài trừ những tên cực đoan đến việc chống chủ nghĩa tư bản và trừng trị những kẻ bất hợp tác với chế độ mới.

Ba năm trời phục vụ, chị cho rằng mình đã chứng kiến những vụ việc hỗn loạn. Đến kỳ triển hạn công tác, chị đã từ chối đăng ký. Thời gian phục vụ của chị cũng đã khá dài, đủ để đảm bảo cho chị có được một vị trí tương đối dễ chịu. Khi chị kể xong, tôi lên tiếng hỏi:

- Chị sẽ ở lại với chúng em chứ ?

Chị trả lời, nét mặt buồn bã:

- Không đâu, Kiên. Hôm nay chị tới là để từ giã mọi người.

Không ai có vẻ ngạc nhiên về điều này cả. Với sự " tiến bộ cách mạng " của chị, việc liên hệ với những thành phần phản động như gia đình chúng tôi chỉ kéo tri chị xuống. Ông tôi hỏi:

- Vậy con sẽ đi đâu ?

Chị thở hắt ra:

- Con sắp lấy chồng, bác Oai ạ.

Chị tránh ánh mắt của ông tôi và tiếp:

- Tuần sau là đám cưới rồi.

Ông tôi kêu lên:

- Con quyết định thế là hay lắm rồi. Bác rất vui mừng. Mà đũa nào có may mắn thế ? Có phải con gặp nó trong đoàn Thanh Niên Xung Phong không ?

Chị Loan trả lời, giọng yếu ớt:

- Thưa bác, không phải ạ.

Chị thở dài, ngực ưỡn lên sau lớp đồng phục đã bạc màu:

- Người ấy thì bác cũng đã biết rồi. Hồi trước anh làm vườn cho nhà ta.

Nụ cười tắt ngóm trên môi ông ngoại và ông chớp lia mắt như thể không tin ở tai mình:

- Là cái ông Trần ấy à ?

- Dạ vâng !

Ông tôi quay đi hai tay bưng lấy mặt. Chị Loan cố nói cho hết cái tin lấy chồng của mình:

- Anh ấy bốn mươi và chưa lập gia đình bao giờ. Theo tiêu chuẩn của xã hội mới thì anh ấy khá lắm đấy. Trong mấy năm vừa qua, anh đã tận tình săn sóc con. Khi con vào thanh niên xung phong, xa nhà, chính anh ấy đã tới thăm con thường xuyên, dù con di chuyển tới chỗ này chỗ kia. Anh đã chia sẻ với con những lúc con gặp khó khăn nhất. Và điều quan trọng nhất là anh đã hứa rằng không còn gây khó dễ gì đến bất cứ ai trong gia đình nhà ta nữa. Như thế, con đã cảm thấy con nợ anh bằng cả một cuộc đời của con rồi.

Ông tôi xuống giọng:

- Con đừng vì gia đình bác mà hủy hoại cuộc đời mình. Hấn ta không thể làm khó gia đình này được nữa đâu.

- Dĩ nhiên là không rồi, thưa bác. Nhưng con chọn anh ấy cũng là vì tương lai của con. Con muốn tìm một nơi an toàn và yên ổn để nương tựa. Nếu có vì sự an toàn của bác cũng chỉ là thêm thắt vào

mà thôi. Con mong bác, cũng như tất cả mọi người hiểu được điều đó.

Ông tôi gật đầu:

- Con nghĩ cũng phải, bác hiểu, và bác nghĩ là con quyết định đúng. Bác mừng cho con, Loan ạ. Nếu con đến đây chỉ báo tin đó thì bác xin cầu chúc cho con được hạnh phúc. Còn nếu con tới đây vì những chuyện khác nữa, thì bác xin kiếu, vì bác thấy mệt rồi, tuổi già nó thế đấy.

Chị Loan nói với về ngân ngại:

- Đúng ra thì cũng có chuyện khác nữa. Đây là vấn đề của chị Khuôn. Sau đám cưới, con sẽ dọn vô ở chung với anh Trần trong biệt thự họ Nguyễn. Anh ấy nghĩ rằng muốn được làm chủ căn nhà ấy phải lập gia đình và có con cái. Hy vọng một ngày nào đó hai bác và chị sẽ hiểu và tha thứ cho con. Nay thì mọi người đã biết chỗ ở của con, vậy bất cứ lúc nào có ai cần bất cứ điều gì, xin cứ tới tìm con. Đó là con nói ra tụt đáy lòng, xin đừng từ chối.

Rồi chị quay sang tôi:

- Nhất là em đó, Kiên. Thỉnh thoảng em tới thăm chị nhé.

Cuối cùng thì mẹ tôi cũng lên tiếng:

- Chuyện giữa em và ông Trần chẳng phải là cái tin sừng sốt gì. Tôi đã thấy cái cách ông ta lăm le em từ nhiều năm nay rồi. Tôi biết là trước sau gì em cũng thuộc về ông ta, vấn đề chỉ còn là thời gian mà thôi.

Chị Loan kiếu từ và đi ra khỏi nhà. Đứng tựa vào khung cửa sổ, tôi nhìn chị trong bộ quân phục màu xanh lao động. Chị vác chiếc ba lô lên vai rồi rẽ xuống đường phố.

Vài ngày sau đó, bà ngoại tôi phát hiện ra một vết sước ở bên gót chân bên phải. Bà tôi không biết tại sao lại có vết ấy. Mẹ tôi thì cho là bà bị cái cạnh sắc của đôi dép mà bà vẫn dùng đi trong nhà cửa phải. Vết sước không lành mà càng ngày càng lở loét to hơn.

Một buổi sáng sớm, tiếng ngoại rên rĩ đánh thức tôi dậy. Ngoại nằm trên giường, quây chung quanh là ông ngoại tôi, mẹ tôi và hai người anh chị họ. Tất cả đang quan sát chân của bà, bây giờ sưng vù lên nom như một con heo sữa quay và cũng bóng nhẫy như vậy. Lớp da chân bị phồng lên, căng quá mức, nom đỏ au và như muốn vỡ toang ra. Mẹ tôi dùng mũi dao chọc vào đó, hy vọng làm mủ chảy ra. Nhưng thay vì mủ lại có cả máu bầm lẫn lộn những sợi thịt rữa rỉ ra, giở từng giọt xuống cái khay bằng đồng để ở dưới giường. Mùi hôi thối xông lên tràn ngập không khí.

Chúng tôi đưa bà vào nhà thương lớn ở Nha Trang, tại đó, các bác sĩ cột chân bà bất động trên một cái băng ca đặc biệt có bánh xe trong lúc tiến hành thử nghiệm. Được vài ngày, vì gia đình tôi không có tiền trả phí tổn nhà thương, và cũng vì các bác sĩ không thể đồng ý với nhau về lý do đã khiến cho bà tôi đến nông nỗi này, bà tôi được cho về nhà với lời chẩn bệnh là bị ung thư.

Tại nhà, mẹ tôi đã nhờ tới một ông lang có tiếng trong thành phố. Sau một vài lần chữa trị, cơn sốt có dịu đi nhưng chỗ chân sưng vẫn chẳng thuyên giảm.

Trong khi đó, việc mua bán của mẹ tôi đã trở nên khó khăn hơn. Chiến thuật mới nhất của nhà nước để triệt tiêu việc tư nhân buôn bán ở miền nam là bằng cách ban giấy phép buôn bán, nhưng lại chỉ cấp cho một vài tổ hợp được lựa chọn. Còn những ai chưa được cấp giấy thì được khuyến khích "tình nguyện" bỏ nghề buôn bán. Để đảm bảo việc thực thi chính sách cho có hiệu lực, hằng ngày công an sục sạo khắp chợ để hỏi giấy phép của ban. hàng. Kẻ nào bị bắt gặp buôn bán mà không có giấy phép thì đều bị coi là bất hợp pháp và bị bắt lao động cải tạo trong vài tuần lễ.

Một hôm, ngay sau khi ông lang ra về và mẹ tôi đang thay băng cho chỗ đau của bà thì dì Đặng đến thăm. Giống như hoàn cảnh mẹ tôi, dì bị chính phủ ngược đãi cũng vì có lý lịch xấu. Gia tài dì chẳng còn gì ngoại trừ một vài bộ quần áo, một chỗ ở thuê chật hẹp đối diện với khu chợ và cái quá khứ vàng son của mình. Dì đi thẳng đến chỗ mẹ tôi mà không màng đến mùi hôi thối quá sức bay ra từ vết thương, nói:

- Khuôn à, nghe mình nói cái này nhé. Mình có cách cho chị và mình kiếm sống rồi.

Mẹ tôi trả lời:

- Nói đi, tôi đang nghe đây.

- Chị cũng biết là chúng mình không thể buôn bán chui. Sớm muộn rồi cũng bị công an nó tóm thôi. Tôi có giao thiệp với một vài người đã có giấy phép đảng hoàng. Họ cần có mối để Sài Gòn chuyển vài vóc và hàng hoá ra cho họ.

Mẹ tôi ngừng cuốn cái băng chung quanh mắt cá chân của bà tôi rồi hỏi:

- Nghĩa là sao ?

- Thì chúng mình vô Sài Gòn lấy hàng hóa chứ sao.

Mẹ tôi quay đi.

- Mình làm được mà, Khuôn. Bây giờ hết chiến tranh rồi, đâu còn luật nào cấm mình đi đây đi đó nữa. Mình lại có thể chứng minh nhân dân. Chúng nó không còn bắt mình bê sổ hộ khẩu đi từ thành phố này qua thành phố kia nữa.

Dì Đặng ngừng một lúc để cho lời lẽ mình thêm thấm thía rồi tiếp:

- Vậy chị tính sao ? có đi Sài Gòn với tôi không ?

Mẹ tôi lắc đầu. Dì tiếp:

- Thôi nào, Khuôn. Chị nghĩ tôi tính có đúng không ?

- Tôi cũng chả biết nữa. Nhưng sao nghe phức tạp quá. Ngoài ra, mẹ tôi đang ở trong tình trạng như thế này, chưa nói gì đến lũ nhỏ, chị thấy tôi đi làm sao được ? Rồi, còn ở phường, nếu họ không cho mình giấy thông hành thì mình đi làm sao đây ?

Dì Đặng nắm lấy cổ tay mẹ tôi:

- Chị còn con đường nào khác không ? Nếu chị không làm vụ này thì chẳng lẽ cứ tiếp tục sống cuộc sống bấp bênh theo kiểu buôn bán chui hoài này sao ? Hay là cứ ru rú trong nhà để cho chết đói cả đám hay sao ?

Mẹ tôi biết là mình đuối lý, nên hỏi:

- Vậy thì đi trong bao lâu ? Và mình cần vốn khởi đầu là bao nhiêu ?

- Tôi tính rằng vốn liếng cả hai chắc phải cần khoảng hai ngàn đồng, còn đi thì cũng mất năm ngày. Trừ tất cả chi phí, mỗi đứa cũng kiếm được ít nhất vài trăm đồng mỗi chuyến đi.

Mẹ tôi kêu lên nho nhỏ:

- Mỗi người phải cần tới một ngàn đồng kia à ? Tôi làm gì ra có nhiều như vậy. Tôi biết đào ở đâu ra ?

Dì Đặng trả lời thản nhiên:

- Hãy làm như tôi, bán đồ đạc đi. Ngày mốt mình nên khởi hành. Tôi muốn chị hứa một tiếng là sẽ đi cùng với tôi.

Ở phòng kế bên, em bé gái của tôi thức dậy từ giấc ngủ trưa và cất tiếng khóc. Đã hai tuổi rưỡi rồi mà cả thể xác cũng như tinh thần, nó chỉ như đứa bé lên một, mắc miếu trong một thân hình bạc nhược và nhẵn nhúm mà lúc nào cũng mọc đầy mụn đầu đốn, nhất là ở đầu và cổ. Nó tập đi và tập nói cực kỳ khó khăn. Đa phần, nó chỉ muốn bò trên sàn nhà thay vì đi và khóc thay vì xin đồ ăn. Mặt nó nom già khằn mà giọng thì lại nhỏ xíu y như một con mèo con mới đẻ.

Tiếng khóc của em tôi làm cho mẹ tôi giật mình, ngưng việc chăm sóc vết thương của bà tôi và quát lên giận dữ:

- Kiên, bắt nó nín đi. Tao còn đang bận với dì Đặng đây này.

Tôi bế em tôi lên và dung đưa nó trong khi nó cố bám chặt lấy cái gối rách ở trước ngực. Mặc dù đã gần mục và bốc mùi hôi thối vì rớt rãi của nó, nhưng cái gối vẫn là đồ chơi duy nhất của nó. Nằm trong

lòng tôi, Bé Ti nhìn tôi ngây ngô với đôi mắt màu nâu to, lồi, và cười với tôi bằng nụ cười chẳng có cái răng nào. Những răng sữa của nó đã rụng hết mà răng khôn thì chưa kịp mọc để thay thế.

Kể bên, mẹ tôi hỏi ý kiến bà Ngoại về đề nghị của dì Đặng. Tôi nghe thấy tiếng bà tôi yếu ớt góp ý:

- Mẹ nghĩ là con nên đi Sài Gòn. Đừng bận tâm gì đến cả nhà. Mẹ đã có ba trông nom, còn thằng Kiên sẽ săn sóc hai đứa nhỏ. Dù con có ở nhà thì cũng chẳng hơn được gì.

Hai ngày sau, với món tiền bán chiếc máy may, mẹ tôi đã chuẩn bị sẵn sàng cho chuyến đi. Bà dúi vào tay tôi tờ giấy năm mươi đồng. Bà đoán chắc với tôi số tiền này sẽ đủ cho cả nhà trong năm ngày sắp tới, rồi bà từ biệt mọi người để lên đường.

Cùng ngày hôm đó, ở trường tôi có buổi diễn hành đánh dấu ngày cuối cùng của học kỳ. Dẫn đầu toán diễn hành là Đoàn Thiếu niên Cộng sản Hồ Chí Minh, phân biệt với những học sinh khác bằng chiếc khăn quàng quanh cổ. Anh chàng phó trưởng lớp của tôi đã đi tiên phong, hãnh diện với cây cờ đỏ đưa trên tay. Họ đi diễu qua các đường phố, hát bài quốc ca và hô những khẩu hiệu tuyên truyền Công sản trước đám đông nồng nhiệt.

Tôi ở lại trong lớp để tránh buổi hội lễ. Sợ tôi buồn, Duy ở lại với tôi. Nó đứng cạnh cửa sổ xem đoàn diễn hành từ xa. Lúc ấy vào khoảng mười hai rưỡi trưa, mùa hạ mới chớm mà đã nóng nực phát khiếp. Có mùi phân bò thoảng lại hoà lẫn với mùi ngọt ngào của lúa chín từ những cánh đồng gần đó. Tất cả tạo nên một sự êm dịu và tôi buồn ngủ đến riú cả mắt.

Duy hỏi tôi:

- Mày có nghe tin về cô San chưa ?

Tôi choàng tỉnh, sự tò mò thay thế cơn buồn ngủ:

- Không, mày biết tin gì thì nói đi.

Duy nói với giọng đôi chút xúc động:

- Tao nghe nói cô đã vượt biên từ mấy hôm trước đây, nhưng tàu của cô có kẻ phản bội. Cô đã bị bắn. Chẳng có ai là được coi biết rõ cả. Công an đã báo cáo với ông giám hiệu. Họ nói là cô đã chết.

Như có tiếng bom nổ ngang tai, đầu óc tôi ù lên:

- Ôi trời ơi !...

- Vậy đó kinh khủng quá phải không ? mà cũng chả có đám ma nữa. Họ không cho tội học trò tưởng niệm cô.

Nó nhìn tôi chăm chú rồi tiếp:

- Nếu còn cô San ở đây, chắc chắn cô sẽ đấu tranh để giữ mày trong cuộc diễn hành.

Ông giám hiệu nói là tao không xứng đáng được cái vinh dự ấy. Tao cũng không nghĩ rằng ông ta sẽ cho là cô San xứng đáng có một buổi tưởng niệm. Không phải là vấn đề cá nhân ở đây. Mà chỉ vì sự đời là thế !

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 20

Tối ngày thứ năm kể từ hôm mẹ tôi ra đi, tôi dẫn hai đứa em ra bến xe đồ để đón mẹ về. Nhưng thất vọng biết bao, khi xe ngừng lại mà chẳng thấy bóng dáng mẹ tôi hay dì Đặng đâu cả. Chúng tôi đứng ngay trước cửa xe, hy vọng tìm thấy nét mặt quen thuộc của mẹ tôi giữa đám người xa lạ, cho tới lúc người hành khách cuối cùng xuống xe. Rút cục, tôi tới gặp bác tài để hỏi xem mẹ tôi có nhắn gì không. Thay vì trả lời, bác ta lắc đầu rồi bỏ đi.

Ấy là đêm đầu tiên trong suốt cuộc đời mười một tuổi, tôi đã không ngủ được. Nằm thao thức trên giường, tôi tự hỏi không biết chuyện

gì đã xảy ra cho mẹ tôi. Trong bóng tối, tôi khóc âm thầm, phần vì lo sợ cho sự biệt tăm của mẹ tôi, phần thì vì lo sợ cho cái tương lai bất định của tôi và cái gánh nặng mà tôi phải đảm đương, đối với những người còn lại trong gia đình. Sáng ra, tôi lại mò đến bến xe đò. Rồi hết ngày tôi lại lủi thủi trở về nhà một mình.

Tình trạng nhà tôi càng ngày càng thêm khủng hoảng, món tiền mà mẹ tôi để lại đã hết xoăn. Cái chân đau của bà tôi trở nên tệ hại đến nỗi phải tái nhập viện. Ông ngoại tôi ở lại bên cạnh bà nên chỉ có một mình tôi phải lo săn sóc hai em nhỏ. Bác gái của tôi nhân sự biệt tăm của mẹ tôi đã đưa ra hai lời giải thích: hoặc là chết hoặc là bỏ đi. Bà đã tính tới chuyện khai báo với chính quyền về tình trạng của chúng tôi. Bà cũng chẳng cảm thấy có trách nhiệm phải nuôi ăn chúng tôi và nói với xóm giềng rằng đó là lỗi của mẹ tôi đã bỏ rơi gia đình.

Tám ngày trôi qua, chúng tôi đã ăn tới bát gạo cuối cùng. Tôi đã dẫn các em tôi vào giường ngủ, trong lúc bụng đói meo, mà chẳng biết làm sao. Trong bóng tối, Jimmy và tôi nằm mà vẫn thức, lắng nghe em bé rên rỉ thảm thương y như tiếng hồn ma than van ai oán. Nghe tiếng bé Ti khóc vì đói là điều tệ nhất mà tôi phải chịu đựng từ hồi nhỏ đến giờ. Và chỉ cách chỗ chúng tôi nằm chẳng bao xa, chúng tôi có thể nghe thấy tiếng lũ anh chị họ tôi đang om xòm trong bữa ăn tối.

Sáng hôm sau, tôi cõng bé Ti và dắt Jimmy đi sang nhà bác tôi. Bên trong bếp, tôi thấy chị Hồng đang luộc một nồi khoai lang trên bếp lò. Sau giờ học, chị bán thêm khoai lang luộc để kiếm thêm ít tiền. Mùi khoai bốc lên thơm lừng trong không khí khiến em gái tôi, vốn đã quá đói, đòi ăn ngay tức thì. Tôi phải nhét cái gối vào tay nó và đánh liều đi thẳng lên bác. thêm căn nhà trên.

Bên trong phòng khách, bác gái tôi đang ngồi nhai trà. Nước cốt trà quyện với nước miếng đặc sệt. trong miệng bà. Bà vẫn ăn trà để làm cho hàm răng thêm đen nhánh hơn, vì đối với những phụ nữ thuộc thế hệ bà, răng càng đen càng được ưa chuộng.. Lũ anh chị họ của tôi thì đứng rải rác quanh phòng, hau háu nhìn anh em tôi. Tôi ấp úng nói, giọng run run:

- Thưa bác, cháu qua mượn bác một ít tiền. Mẹ cháu đi vắng mà chúng cháu thì hết đồ ăn rồi.

Bác trả lời:

- Đợi đến mai.

Tôi hỏi:

- Thưa bác, bác nói gì ạ ?

Bà nhắc lại, mồm lúng búng nước cốt trà:

- Đợi đến ngày mai ! Mai mà mẹ tụi bay chưa về thì tao sẽ tính.

Bên cạnh bà, chị Ánh Nguyệt đang nằm trên gối, húng hắng ho vào chiếc khăn tay. Tôi nói:

- Cháu nghĩ là không thể đợi lâu hơn được nữa. Đã hai ngày rồi, chúng cháu không có gì ăn. Cháu mong là bác cho chúng cháu mượn. chút đỉnh ngay bây giờ, xin bác thương cho.

Từ cái giường gần cửa sổ. Tín cao giọng:

- Má tao đã bảo là đợi đến mai, mà điếc hay ngu đây ?

Bác tôi cười khẩy:

- Mượn. à, mượn. rồi thì mày lấy gì mà trả ?

- Mẹ cháu về sẽ trả lại bác ngay. Bác tôi nhướn lông mày lên:

- Chắc không ? Nếu mẹ mày không trở về nữa thì sao ?

Bà nhỏ nước trà vào cái ống nhỏ để bên cạnh, quẹt. mấy đầu ngón tay vào hai mép và tiếp:

- Bả đi luôn rồi !

Jimmy kéo tay tôi:

- Thôi mình về đi, anh Kiên.

Chúng tôi đành quay về, lại đi qua căn nhà bếp một lần nữa. Mùi thơm của nồi khoai thốc vào trong cái dạ dày trống rỗng của chúng tôi. Cánh cửa bếp mở nhưng không có ai ở trong đó.

Jimmy nhìn tôi và cái bao tử trong bụng tóp teo của nó sôi lên sùng sục. Nó nói một cách khổ sở:

- Em đói quá anh Kiên ơi, mình phải kiếm cái gì ăn đi.

Bé Ti hòa theo nó, thúc cái gối vào gáy tôi:

- Ti cũng vậy, đói lắm !

Tôi đặt nó xuống và rón rén đi vào trong bếp. Ở gần cái lò chị Hồng để một cuốn sổ ghi nợ của khách hàng. Chọn một trang chưa có chữ, tôi nguêch. ngoac. viết cho chị mấy hàng:

" Chị Hồng à, Kiên lấy trong nồi của chị ba củ khoai " lan " vì tụi này đói quá. Em hứa sẽ hoàn lại khi má em trở về. Cám ơn chị, Kiên. "

Tôi đặt mảnh giấy ngay cạnh bếp lò, chỗ chị dễ nhìn thấy nhất, rồi dùng một chiếc đũa xiên ba củ khoai nóng hổi đem bỏ vào một cái bát rồi chạy ra ngoài với hai em tôi. Nhưng trước khi tụi tôi về tới cửa sau tôi đâm choàng ngay vào chị Hồng. Chị bật ra một tiếng kêu thoảng thốt, rồi từ giật mình, trong khoảng khắc đã chuyên? thành cơn lôi đình, chị la lớn:

- Mẹ ơi ! Cái thằng pha giống nó ăn cắp khoai lang của con.

Tôi vội giơ tay bit. lấy mồn chị với hy vọng có chút thì giờ để giải thích:

- Không, không, chị Hồng ơi, Kiên mua mà. Chị không thấy Kiên đã ghi lại mảnh giấy cho chị rồi. Kiên đâu có ăn cắp. Xin chị đừng có la lên như vậy.

Nhưng đã quá trễ rồi. Từ căn phòng nhà trên, cả nhà chị đã ủa xuống bếp. Tín xộc ngay đến trước mặt tôi như một con thú rừng, vồ lại mấy củ khoai trong tay tôi, làm rớt văng xuống nền xi măng dơ

dáy, vỡ vun.. Điều này càng làm cho hắn nổi điên lên hơn.

Hắn nắm tay lại và dùng hết sức lực đâm vào quai hàm tôi một quả đấm. Đầu tôi lạng đi, chúi vào tường cách đó khoảng một thước. Đầu lưỡi tôi bị cắn rách, máu chảy ra nòng cả mũi. Xen lẫn vào đó là tiếng khóc của em gái tôi cùng với tiếng con chó của Jimmy sủa lên trước khi tôi chẳng còn biết trời trăng gì nữa. Tín xông lại dựng đứng tôi lên. Tôi từ từ tỉnh lại nhưng mắt hoa chẳng nhìn thấy cái gì rõ ràng cả. Tín túm lấy ngực áo của tôi để giữ cho tôi thẳng người, đồng thời đâm vào mặt tôi thêm một lần nữa. Trong cơn tuyệt vọng, tôi quơ lấy tay hắn và cắn một cái xuống thấu thịt.. Hắn gầm lên một tiếng kêu thảng thốt và đẩy ngay tôi ra. Tôi lại ngã vật xuống đất trong khi cả nhà hắn đứng im lặng nhìn.

Tín chạy trở vào nhà rồi lại xuất hiện ngay lập tức. Bàn tay hắn nắm chặt cái đầu búa, cán búa thò ra giữa những ngón tay. Bác gái tôi cảnh cáo:

- Coi chừng, Tín. Đừng có đánh vào mặt nó.

Từ phòng khách nhà họ, chị Ánh Nguyệt lên tiếng, giọng yếu ớt:

- Ngừng tay lại. Mà làm gì thế, Tín ! Chúng nó cũng là máu mủ với mày mà.

Cơn ho của chị làm cho mấy tiếng sau bị chìm đi. Tín nạt:

- Chị im miệng đi ! Bộ chị theo bên nó hả ?

Rồi hắn quay sang bà mẹ nói tiếp:

- Đừng lo, mẹ. Hôm nay con sẽ trừng trị cho cái thằng lai giống này, cho nó một bài học để nó chừa cái tật ăn cắp luôn.

Tôi nhìn thấy hắn nhào tới, cái cán búa nhắm ngay vào mặt tôi. Tôi chỉ còn biết vùi đầu mình vào hai cánh tay trước khi hắn xáp tới gần. Thằng em tôi nhảy ngay lại ôm chân hắn, kéo hắn ra. Cùng một lúc, con chó của Jimmy bỗng phóng mình qua tôi, chồm lên, ngoạm ngay vào bên mạng sườn của Tín. Tín hét lên một tiếng tức tối, nhưng chỉ trong một giây thôi, hắn gạt con chó ra và đá vào háng Jimmy một

cái. Thằng em tôi ngã gục xuống vừa thở dốc vừa ôm lấy hạ bộ một cách đau đớn. Tuy nhiên con chó không chịu bỏ cuộc. Nó nhe bộ nanh ra, và phóng cả người về phía gã anh họ tôi. Lần này đã hết sức đề phòng, Tín vung tay lên và cái đầu búa phang ngay vào mặt con Lu. Sức vóc của hấn hất con chó tung lên cao rồi rớt xuống đất, tru lên những tiếng hú hoang dã. Sau đó, hấn nhào lên người tôi, thụi vào cái lưng phơi ra của tôi bằng nắm tay còn giữ nguyên cái đầu búa. Nằm bẹp. dưới đất, tôi không còn đếm được hấn đâm tôi bao nhiêu quả. Rồi tôi ngất đi.

Lát sau tôi mơ hồ cảm giác như có ai hích vào bên sườn của mình. Ánh nắng chói loà ủa vào khiến tôi tối tăm lại lúc vừa mới mở mắt ra. Khuôn mặt những người anh họ của tôi mờ mờ hiện ra cùng với cái đầu của bác tôi ở chính giữa... Trong lúc một người đá vào tôi, bà ta hỏi:

- Coi nó còn sống hay chết ? Có đứa nào xem thử coi. Tín ! Chết mà rồi ! mày đánh nó quá nặng tay.

Tôi quay mặt đi. Từ phía sau đám em hấn, giọng của Tín vang lên chế nhạo:

- Cái thằng lai giống ngu xuẩn này đánh vằn còn sai chữ " khoai lang " nữa nè. Nếu đã quá ngu không đánh vằn nổi thì còn bày đặt viết lách làm gì ?

Bác gái tôi hỏi:

- Tại sao hồi nãy mày không nói là mày đã viết mấy chữ cho con Hồng ?

Tôi gượng đứng dậy. Xương sống tôi đau nhói lên như có điện chạy. Đầu gối của tôi run lẩy bẩy làm tôi chúi xuống. Mặc cho cả đám chăm chú nhìn, tôi cố đứng dậy một lần nữa. Bám vào theo bức tường, tôi nhích từng bước loạng choạng trở về nhà. Từ thất lưng trở xuống, cái đau đã trở thành một cảm giác tê bại. Hồng đuổi theo kịp tôi. Với cái nhìn nghiêm nghị, chị ta ấn một bát khoai vào tay tôi và nói:

- Lấy đi. Tao không tính tiền mày đâu.

Tôi vẫn sẵn tới, đi ngang qua mặt Hồng. Tôi chỉ muốn tránh bọn họ, càng xa, càng tốt. Cái giọng chua ngoa của bà bác tôi vẫn còn đuổi theo:

- Tại mày tự gây họa vào thân đó thôi. Tao đã nói trước là hãy chờ mẹ mày trở về mà. Sao mà mày lúc nào cũng cứng cổ vậy. Mày chọc tức thằng Tín làm gì ? biết nó dễ nổi cộc quá rồi mà.

Tín xen vào:

- Sao mẹ cứ phải phân trần làm gì vậy ? Con không giết nó là may cho nó lắm rồi. Mẹ không thấy nó và con chó khốn kiếp của nó cắn con à ?

Rồi hắn gọi tôi:

- Đồ súc sinh. Tao cầu cho tụi bay chết hết xuống địa ngục, khỏi đầu thai.

Trong lúc thằng em tôi đưa lưng cho tôi vịn để khập khiễng bước vào nhà, tôi hỏi:

- Em có hề gì không ? Chỗ nó đá, em còn thấy đau không ?

- Chỉ còn ít thôi.

Jimmy trả lời. Bên cạnh nó, con Lu cố liếm những vết máu quanh cổ của nó. Với cái chân sau, nó cào một cách vô ích lên vết thương. Máu rỉ từ đám lông cổ bờm xồm xuống sàn và đông đặc cứng dưới trời nóng nực .

Tôi nằm nhoài xuống ghế một cách khó khăn và nói với em tôi:

- Chờ anh vài phút, để anh khá hơn rồi thì chúng mình đi khỏi nơi đây.

- Mình đi đâu hả anh Kiên ?

- Chúng mình đi gặp chị Loan.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến Chương 21

Jimmy ngược nhìn tôi ngạc nhiên :

- Chị Loan à ? Nhưng chị ấy ở xa đây mà. Mình làm gì có tiền đi xe đồ.

- Thì mình cuốc bộ.

Jimmy nhìn tôi hoài nghi :

- Anh có chắc là còn đi bộ nổi không ?

Tôi gật đầu :

- Được.. Mình hết cách rồi. Có chết tao cũng không chết ở đây. Để anh nghỉ một chút rồi nếu mày ẵm con bé Ti thì anh có thể lết được.

- Không sao, em bế nó cho.

Chúng tôi rời nhà vào khoảng mười giờ sáng, băng ngang cổng chính. Vài cái đầu lấp ló trong nhà bác theo qua những khung cửa sổ. Cơn tê bại ở phần dưới của tôi đã dần dần tan, nhường chỗ cho cái đau nhọn hoắt như có những móng tay dài thọc. sâu vào lưng tôi mỗi khi tôi bước. Jimmy cõng bé Ti trên lưng, cũng đang lê phía trước tôi vài bước, con Lu đi bên cạnh.. Lâu lâu nó và con Lu quay lại dòm chừng tôi, bốn con mắt tròn xoe, đen thui.

Khi chúng tôi ra tới ngã rẽ đầu tiên thì Jimmy ngừng lại. Khuôn mặt đầy vẻ lo âu :

- Anh có biết lối đến nhà chị ấy không ?

Tôi đoán chắc với nó :

- Dĩ nhiên rồi ! Không khó lắm đâu. Ra tới quốc lộ một mình cứ đi thẳng miết là tới chợ. Mà còn nhớ cái chợ ấy không ? Nhà chị Loan không cách xa đấy lắm đâu.

Nó hỏi :

- Nhà ấy là nhà mình hồi trước, phải không ?

Tôi sửa lại :

- Bây giờ là nhà của người ta rồi. Đừng nói như thế trước mặt chị ấy, kéo chị buồn.

Trời càng về trưa càng nóng. Khi chúng tôi đặt chân lên quốc lộ thì nhựa đường đã bốc hơi lên ngùn ngụt và chảy nhão ra, dính vào dép của chúng tôi như có keo dán. Bầu không khí nóng làm cho quang cảnh trước mắt chúng tôi như rung rinh mờ mờ. Phía trước mặt, bên kia đường là những cánh đồng nối dài nhau đến tận chân trời. Con đường quốc lộ cũng chạy dài cho đến khi mờ đi thành một cái nắm nhoè ở cuối tầm mắt. Sự tĩnh mịch của mùa hè bao trùm lên mặt đất như một tấm mền vô hình bốc lên một mùi khét lẹt của cao su bị cháy. Jimmy nói nhỏ với tôi :

- Anh có chắc là mình phải đi như vậy không ? Còn bao xa nữa, anh Kiên ?

- Tao không biết, có thể độ năm hay sáu cây số nữa. Nếu mình muốn có cái ăn thì phải đi tìm chị Loan. Trừ phi mà có ý kiến nào hay hơn.

Chân tôi vẫn bước tới và biết rằng nó sẽ đi theo tôi.

Rồi tới một lúc, tôi không còn biết mình đã đi được bao xa, và phải đi trong bao lâu nữa, chỉ có một điều mà tôi thấy rõ là mình đã đi quá xa để có thể quay trở lại. Đằng trước, chẳng có một dấu hiệu nào cho cuộc hành trình này sẽ có lúc chấm dứt. Tôi cứ tiếp tục bước vì sợ rằng nếu chúng tôi ngừng lại để nghỉ ngơi thì sẽ chẳng còn hơi sức đâu mà tiếp tục đi nữa.

Cổ họng tôi khô cháy. Đầu lười ngơ nguây như một con cá ở trong

mồm. Bên canh. tôi, thằng em tôi lếch thếch trên đường nhựa cống theo em bé Ti trên lưng, tay bé kéo chiếc gối bần thiủ lống thổng trên mặt đường đầy bụi bần. Môi của chúng nó cũng bắt đầu rộp. lên. Cuối cùng, nó dừng lại, đứng ỳ ở ngay giữa lộ. Tôi nhìn ra xung quanh, mơ hồ thấy chúng tôi hoàn toàn lạc lống cô đơn trên con đường hoang vắng. Không thấy có lấy một chiếc xe, một bóng người, chỉ có chúng tôi giữa cái mênh mông của đồng lúa. Phía trước vài bước, con chó của Jimmy quay lại dòm chừng chúng tôi, cái lưỡi đỏ ké của nó thổng xuống một bên mép đang sùi bọt.. Jimmy đặt em bé xuống đất. Bé Ti nhìn chúng tôi rồi oà lên khóc. Cơ thể nó bốc lên một mùi tanh tươi như cá ươn. Thằng em tôi lắc đầu :

- Em hết đi nổi rồi anh Kiên, em cần phải kiếm cái gì để uống cho đỡ khát.

Tôi quát lên :

- Cứ đi đi. Mình sẽ uống khi nào tới nơi. Không thể ngừng ngay bây giờ được.

Nó chẳng nghe lời tôi mà nhìn quanh coi có cái bóng mát nào để ngồi nghỉ. Còn em gái tôi thì gào lên to hơn, hai chân dầy đành đạp.

Tôi quơ lấy thân mình tong teo của nó rồi hét lên :

- Nín ! Có cām mồm đi không. Để cho tao được yên. Tao đâu có mắc nợ gì mà mày báo tao ? Tao chẳng có bần phân. phải lo cái ăn cho mày. Tao chẳng có bần phận phải trông nom mày. Tao chẳng phải làm cái quái gì hết. Nghe rõ chưa ? mày muốn chết hả ? Bộ mày muốn thế hả ?

Tôi cứ hét lên như thế mà không thể ngừng được. Mặt tôi dí sát vào mặt nó, tay tôi đặt lên cổ của nó :

- Để tao giúp mày một tay. Để tao giúp mày thoát khỏi cái nổi khốn khổ này.

Rồi tôi tát vào mặt nó liên hồi, giằng tóc nó, kéo lê nó vòng quanh, và cuối cùng tôi dẫn nó úp mặt xuống giữa đường lộ. Giọng. của tôi khản đi khi tay tôi xiết chặt lấy cái cổ gầy đét của nó :

- Mà nói gì, tao không nghe thấy ! Mà có muốn chết không ?

Bé Ti chớp hai con mắt, sặc. sụa, cổ gờ mấy ngón tay siết chặt cứng của tôi ra khỏi cổ nó, cái gối vẫn còn bám trên tay. Nó gào lên :

- Đừng. Đừng.

- Vậy mà có chịu đi hay không ? Hay là tao bỏ mặc mà ở đây cho xe nó cán.

Mắt nó trắng dã, nhìn dán vào tôi. Tôi buông nó ra, loạng choạng lui lại vài bước. Bé Ti vẫn nằm ở giữa đường. Trong lòng tôi, sự căm ghét con bé dâng lên mãnh liệt.. Thâm tâm tôi cầu mong cho cái xe nào cán lên nó cho rồi. Nó mà chết thì tôi sẽ được thanh thoi.

Từ trên con lộ trống trải, em gái tôi bò lại phía tôi bằng chân tay xương xẩu của nó. Mặt nó lem luốc đầy nước mắt và bụi bẩn. Nó van nài tôi bế nó. Kiệt sức, tôi ngồi bệt xuống cạnh em trai tôi và ngửa mặt lên trời thở dốc. Sau cùng thì Jimmy góp ý là nên tiếp tục cuộc hành trình. Chúng tôi cố gượng đứng dậy một cách khó khăn, lòng ngần ngại vì phải rời bỏ chỗ có bóng mát, chúng tôi cùng tiến về phía trước, bé Ti đã chập vạt đi theo sau, cách vài bước.

Bỗng một ý tưởng chợt lóe trong đầu tôi. Tôi nói với Jimmy :

- Mình xuống ruộng. đi. Nếu người ta có trồng lúa thì phải tưới nước. Vậy mình đi kiếm nước uống đi.

Jimmy không nghe tôi nói. Nó đang nghiêng cái đầu, có vẻ như đang tập trung chú ý. Rồi nó quay lại tôi, hỏi :

- Anh có nghe thấy gì không ?

Tôi hỏi :

- Nghe thấy gì ?

Nó đặt ngón tay lên môi như bảo tôi yên lặng, rồi nói :

- Nghe này !

Đột nhiên tôi cũng nghe thấy. Từ phía trên một ngọn đồi, có tiếng rì rầm vắng lại qua bầu không khí trống rỗng, nghe như tiếng ồn ào của một đám đông. Chúng tôi nhìn nhau mà không thốt lên một lời nào. Rồi với một hình ảnh của ngôi chợ hiện ra trong đầu, chúng tôi vừa chạy lên đồi vừa la hét ầm ĩ. Mở ra trước mặt chúng tôi, y như thể một trang chuyện thần tiên, là cái chợ trải dài xuống tận chân đồi. Phía sau chợ là tỉnh lỵ hiện ra sáng ngời dưới ánh mặt trời màu cam, đẹp tuyệt vời !

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 22

Từ ngôi chợ tới nhà chị Loan, đi cũng không lâu lắm. Tôi đã không quên đường mặc dù lần cuối cùng tôi ở trong căn nhà tính cho tới nay cũng đã hơn ba năm rồi. Thành phố thì cũng gần y như trước, chỉ có căn nhà là thay đổi quá nhiều. Chứng tích của đám cưới vừa qua vẫn còn sót lại với những thứ trang trí treo lên hàng rào hay các mảnh giấy đỏ của xác pháo còn vương vẩn trên mặt đất. Căn nhà, chẳng còn cái màu vôi vờ trứng mà mẹ tôi ưa thích, nay đã quét thành màu xanh lơ. Cửa sổ và cửa ra vào cũ hay bể nay được thay thế bằng những cái mới. Ở tầng trên cùng nhìn ra phố, nơi đã từng treo cái biển mang tên gia đình tôi nay có treo một lá quốc kỳ.

Khu vườn đã tươi tốt trở lại với nhiều giống cây cảnh quý trồng trong những cái chậu loại đồ cổ, đắt tiền. Hoa nở tốt tươi như đang trên chộc chúng tôi với cái ảo tưởng rằng đằng sau cánh cổng cao lớn là đời sống thanh thoi, vô tư lự. Tuy nhiên, cái hồ bơi thì đã cạn nước, nằm giữa khu vườn như một tỳ vết. Tôi cảm thấy mình đang đóng vai trò như một kẻ ngoài cuộc dòm vào căn nhà, y như những đứa trẻ dơ dáy mà trong những ngày xa xưa kia, mẹ tôi đã dạy tôi phải khinh bỉ. Lòng nặng trĩu tôi lại gần cánh cửa để nhấn chuông.

Chỉ trong giây lát, chị Loan đã xuất hiện với cái tạp dề cuốn quanh bụng và đôi đũa trên tay. Vừa thấy chúng tôi, chị đã giơ tay bưng lấy mặt như không thể tin ở mắt mình. Đôi đũa rớt xuống đất. Jimmy và tôi vui mừng réo ầm ĩ tên chị lên. Tuy nhiên sự nồng nhiệt của tôi đã tắt ngóm ngay khi chúng tôi thoáng thấy bóng của gã Trần từ phía sau cánh cửa lưới. Hắn ta bước ra ngoài, tiến lại cạnh chị Loan và cau mày nhìn chúng tôi. Rồi hắn hỏi chị Loan một cách cẩu kính :

- Sao chúng nó lại tới đây ?

Chị Loan chạy xuống bậc thềm, đáp :

- Tôi không biết, Con nít mà đi lang thang, chắc có gì không lành xảy ra.

- Vào nhà ngay. Tôi cần nói chuyện với cô. Vô !

Hắn ta biến mất sau cánh cửa chính. Chị Loan ép mặt vào sát những song cánh cổng và nhìn chúng tôi, thì thào :

- Làm thế nào các em tới được đây ? Mẹ đâu ?

Chị nhướn mày tiếp :

- Yên đã, trả lời chị sau. Các em còn nhớ cái cửa sau không ? Năm phút nữa chị sẽ ra gặp các em ở đấy nhé. Ông Trần không muốn cho hàng xóm dòm ngó mọi chuyện từ phía bên này nhà. Các em có hiểu không ?

Chúng tôi gật đầu và chị Loan vội vã quay vào.

Nửa giờ đã trôi qua, chúng tôi vẫn ngồi chờ chị dưới giàn tử đinh hương. Mặt đất ướt và bẩn. Chẳng thấy bóng dáng của chị Loan đâu. Bên kia đường là một quán hàng nước mía, bà bán hàng vừa bật cái máy ép mía lên để ép những cây mía dài. Tiếng động cơ ồn ào và mùi thơm của nước mía bốc ra khuấy động cơn cào nhữn cái dạ dày lép kẹp của chúng tôi. Em gái tôi chúi đầu vào cái gối móc meo của nó và lặng lẽ sụt sùi.

Có tiếng lá sột soạt ở phía sau làm Jimmy và tôi giật mình đứng dậy.

Chị Loan xuất hiện phía ngoài bếp, tay giữ cánh cửa cho mở ra và nói với Jimmy :

- Để con chó ở ngoài.

Khi chúng tôi vào bên trong, chị nhận ra những vết bầm trên má của tôi, liền hỏi :

- Chuyện gì đã xảy ra vậy ? Mẹ đâu ? Bả vẫn bình yên chứ ?

Tôi không biết bắt đầu kể cho chị nghe từ đâu, chỉ bật lên tiếng khóc. Thế là cả mấy đứa chúng tôi đều bật lên nức nở trong vòng tay của chị. Một lát sau, chị gỡ tay ra và đứng lên :

- Chị đang nấu bếp thì có chuông reo. Để chị don. cơm cho các em ăn, Coi kìa, tội nghiệp. quá, chắc là các em đói meo lên rồi.

Tôi ngồi trên sàn, gần cái lò nóng, tuy mệt lả mà thấy mãn nguyện.. Nhưng trước khi chị Loan kịp. mở cái chạn ra thì tên Trần đã ập vào trong bếp. Hai bàn tay của hắn co lại thành nắm đấm dưới tay áo sơ mi. Chẳng thèm nhìn chúng tôi, hắn tiến thẳng lại phía vợ. Chị Loan đứng chết trân ngay từ khi nhìn thấy chồng. Vừa túm lấy cánh tay của chị kéo ra phía ngoài, Hắn vừa ngoái cổ lại ra lệnh cho chúng tôi :

- Chúng mày ngồi yên đó, cấm nhúc nhích.

Một lát không lâu sau, chị Loan quay trở vào. Chị đứng ở cửa bếp và gặm nhấm móng tay tới cả mấy phút. Đang ngồi trên sàn, tôi đứng dậy hỏi :

- Chị Loan, chuyện gì vậy ?

Đôi mắt của chị đỏ lên và đầm lệ. Tôi lại hỏi :

- Chị nói đi, chị Loan. Chị có sao không ?

Chị vuốt nhẹ lên tóc tôi như chị đã từng làm như hồi tôi còn bé, rồi nói :

- Kiên, em có nhớ chị nói với em rằng chị muốn các em tới thăm chị

không ?

- Vâng, em nhớ.

Chị nói qua tiếng nước nở :

- Chị rất lấy làm tiếc, đáng lẽ chị không nên nói với em như thế mặc dù lòng chị rất muốn. Nhưng bây giờ thì cả em và mấy đứa nhỏ cũng không thể ở lại đây được. Chị không biết là các em đã gặp chuyện rắc rối gì hay vì sao các em lại tới đây. Nhưng chị không thể giúp gì được. Chị không được phép dính líu vào.

Tôi nhìn vào mặt chị để thăm dò :

- Tại sao vậy ? Chị nói không được phép có nghĩa là gì ? Có phải là ông Trần muốn đuổi chúng em không ?

Chị hỏi :

- Em có nhớ những lá thư mà chị gửi cho em mà em không bao giờ nhận được không ?

Tôi gật đầu :

- Chị định nói chuyện gì thế ?

- Đáng lẽ ông Trần phải trao những lá thư ấy cho em.

Tôi chợt hiểu ra :

- Nhưng ông ấy đã không trao.

Chị Loan run rẩy thấy rõ. Chị nói :

- Ngày nào mà chị còn sống trong căn nhà của ông ta, thì ngày đó chị không được phép giúp gia đình em.

Mỗi lời nói của chị lại chĩa vào lòng tôi một vết thương mới. Tôi lạnh lùng :

- Thôi được, chị yên tâm. Chúng em đi khỏi ngay bây giờ.
- Để chị dẫn các em ra cổng. Chị xin lỗi các em. Chị ước mong có thể giúp các em được nhiều hơn.
- Thôi không sao. Để em sửa soạn cho mấy đứa nhỏ đã.
- Em sẽ đi đâu vậy ?
- Về nhà.

Tôi dựng bé Ti lên. Jimmy ra chỗ hàng rào tháo dây cột con chó. Chị Loan quay về phía tôi hỏi :

- Chị có thể làm được cái gì cho các em ?

Mùi nước mía vẫn còn lảng vảng trong không khí. Tôi nói :

- Chúng em có thể được một ly đá lạnh ở cái quán đằng kia chẳng, nếu nó không quá gây rắc rối cho chị...

Một lần nữa, chúng tôi lại dò theo con phố cũ để quay lại ngôi chợ. Trên tay mỗi đứa cầm một túi plastic đựng đầy nước mía và đá cục. Những ngụm nước ngọt mát làm cho cơ thể của tôi bừng lên một nguồn sinh lực mới. Chẳng cần quay lại, tôi cũng cảm thấy được hình bóng chị Loan đứng một mình cô đơn ở giữa đường cái, dõi mắt nhìn theo chúng tôi.

Tại một cái thùng rác gần khu hàng cá, có hai thằng nhỏ tóc vàng lúi húi bới rác. Chúng ngược mắt nhìn chúng tôi một cách hàm hồ như sợ chúng tôi xâm phạm lãnh địa của chúng. Một đứa bị chột một bên mắt. Con mắt còn lại màu xanh biếc, nhấp nháy. Miệng nó ngoác ra, phô bày những chiếc răng tí hon như răng chuột đe dọa chúng tôi, đồng thời lục lọi trong đồng đá lỏn nhổn gần đó để tìm kiếm một món gì làm vũ khí. Còn thằng kia thì đưa vôi lên mồm nhai ngấu nghiến một vật gì đó mà nó vừa tìm được trong thùng rác. Một chất nhờn nhờn màu tím nhều ra nhếch nhách trên khuôn mặt nó.

Jimmy hỏi :

- Chúng mình bây giờ làm gì hả anh Kiên ?

Tôi gợi ý :

- Chúng mình có thể đi ăn mỳ xin cơm.

Jimmy rên lên một cách yếu ớt :

- Đừng làm vậy.

- Thế mỳ có cách nào khác không ?

Chúng tôi tiếp tục đi sâu vô chợ. Ở đây đông nghẹt những người đi mua sắm chen lấn nhau tới tấp. Chúng tôi phải đeo dính lấy nhau để chống đỡ những đợt sóng người qua lại, cho khỏi lạc. Tôi phải gào to lên để át tiếng chung quanh :

- Nào, hãy sẵn sàng để xin ăn đi.

- Đừng, anh Kiên ơi. Em không muốn đi ăn mỳ. Mình có thể quay về nhà đem bán cái gì đi.

- Có cái gì bán được ? Vả lại, liệu có ai muốn mua đồ của bọn nhóc con chúng mình không ?

Đôi mắt Jimmy trở nên đăm lẹ :

- Mình có thể bán con Lu cho ông đồ tể.

- Mày điên hả. Ông sẽ thịt con chó của mày.

- Không đâu, nếu mình năn nỉ ông hứa với mình là sẽ giữ con chó trong hai ngày. Đến khi mẹ về thì mình mua lại con Lu, thêm cho họ tiền lời.

- Nếu mẹ không bao giờ trở về nữa thì tính làm sao ?

Những giọt nước mắt chảy dài trên khuôn mặt của nó.

- Đừng nói ác như vậy chứ. Mẹ sẽ trở về mà.

Tôi nâng em gái lên và con chó theo tôi tiến về phía trước :

- Ừ, cứ giả thử mày tính đúng và mẹ sẽ trở về, nhưng chắc gì ông đồ tể đã giữ mạng con chó của mày trong hai ngày.

Nó đuổi theo tôi giông. hăm hờ :

- Ông ta sẽ mà, em biết. Ông còn nợ em một điều. Nếu anh nhắc lại thì ông ta sẽ phải đồng ý như thế.

Tôi dừng lại ở ngay giữa lối đi đầy bùn, tay vẫn ôm em bé Ti :

- Tao à ? Tại sao tao phải nhắc nhở ông ta ? Có phải mày muốn tao đi điều đình thay cho mày đấy không ?

- Anh biết là em không thể nào bán con chó của chính em được. Làm sao em có thể làm chuyện đó ?

- Vậy thật tình mày muốn tao làm chuyện đó ?

Nó nhìn đứa em gái tôi lúc ấy đang oằn ngả người trong tay tôi như một con búp bê dơ bẩn với nước da ngả màu trái chanh và hấp nóng khi đặt tay lên, rồi Jimmy buồn bã gật đầu.

Tôi thở dài:

- Thôi được. Vậy nói cho tao nghe mày đã làm điều gì tốt lành cho ông ta để tao nhắc lại cho ông ta biết.

Jimmy bắt đầu kể, hơi lúng túng :

- Thế này nhé, hãy trở lại một chút. Có một buổi tối, em đang chơi đi trốn đi tìm với lũ anh em nhà thằng Duy ở ngoài đường thì bà vợ ông đồ tể tiến lại gần. Bà nhờ chúng em tìm giúp. Chồng bà ta đi uống rượu với bác trai từ buổi xế trưa hôm đó mà chưa về. Lúc đang giờ trò chơi thì chúng em thấy bác trai trở về, say khướt, đi qua sân cỏ phía trước mà không thấy ông hàng thịt đâu. Dĩ nhiên là bà vợ ông ta hết hồn khi nghe tin này.

Cái chợ vừa khuất phía đằng sau thì khu đồi xoải xuống quốc lộ mở rộng. trước mắt chúng tôi. Xa hơn nữa là quang cảnh thiên nhiên mênh mông, hoang dã và cô quạnh..

Chúng tôi từ từ đi xuống quốc lộ trong khi Jimmy vẫn tiếp tục kể câu chuyện của nó :

- Thấy vậy, em bèn trấn an bà ta là em có thể tìm ra ông. Em biết cái chỗ nhậu đó, đường đi hơi rắc rối. Sau đó cả ba đưa chúng em, Duy và thằng Rồi, em nó, đi bằng qua ruộng. lúa để đi tới cái xóm kế bên. Tối hôm ấy ở đó lại bị cúp điện nên trời tối thui. Tụi này chẳng nhìn rõ đường nên cứ sụp hố hoài. Đã thế chúng nó lại cứ kể chuyện ma và dọa nhau nữa chứ.

- Jimmy, nói vào đề đi !

- Ờ, anh có còn nhớ con rạch. chảy qua khu đất nhà ông ba Qùi hay không ? Nó dùng để tưới ruộng nhà ông ta, ngay cả trong mùa nắng han. mà ai cũng phải cầu mưa nữa.

- Nói vào đề đi !

- Được rồi em sẽ kể tiếp. Khi tụi em tới gần con suối thì nghe tiếng ai rên rỉ như là tiếng ma than vãn vậy. Thằng Rồi tính bỏ chạy, em cũng thế. Nhưng Duy cản lại. Tụi em mới rón rén tới gần thì thấy ông đồ tể đang đứng dựa vào gốc cây, Còn mắt thì lại nhìn xuống rạch.. Ông ta khóc thảm thiết, vừa nhìn xuống đũng quần vừa nói : " Lạy trời, lạy phật, con có làm gì nên tội mà sinh ra thế này. Nếu mà nó không ngưng thì chắc con chết ". Tụi em mới tiến lại gần. Rồi em nói " Chào ông, ông đang bị cái gì thế ? " Ông ta ngẩng đầu lên. Dưới ánh trăng mờ mờ, mặt ông ta đầm đìa nước mắt. Ông đáp : " Tao đang sắp chết đây này ". Em mới nói : " Không chết đâu, ông chỉ đang say quá đấy thôi. " Ông ấy nói : " Suốt trong ba tiếng đồng hồ vừa qua, tao chỉ có tỏ ra mà không ngưng được. Chắc là tao tháo mãi cho đến lúc chết thôi. " Em mới nói : " Không sao đâu. Ông đâu có đáí. Chỉ là tiếng nước suối chảy đó thôi. Ông phải đi về cùng với chúng cháu. " Thế là tụi em kéo zip quần của ông ta lên và dẫn ông về nhà an toàn.

Bất kể tất cả mọi chuyện, tôi phá lên cười.

- Trên đường về, ông ta rất cảm kích là tụi em đã cứu mạng. ông?.
Nên một ngày kia ông hứa là sẽ trả ơn lại cho tụi em.

Jimmy ngừng nói để uống nốt bịch nước mía của nó, rồi lại tiếp tục :

- Vậy anh nhắc lại chuyện này với ông và vợ ông, phải bắt họ đồng ý với những điều kiện của mình trước khi bán con Lu cho họ. Nếu không, thì đừng có bán.

- Được rồi, anh hứa.

Nó thở dài và nói:

- Vậy được rồi.

Nó cõng em bé gái lên lưng. Con bé đặt cái gối nhóp nhúa lên gáy của Jimmy và tựa đầu vào đó. Như thường lệ, con Lu nhằng nháo chạy trước chúng tôi vài bước và hít quanh mặt đất trong khi chúng tôi đi. Jimmy bỗng quay lại phía tôi, nói một cách lo lắng :

- Anh Kiên à.

- Cái gì vậy ?

- Nếu mẹ không về thì sao ?

- Tao tưởng là mày không muốn nói về chuyện đó mà.

- Em không muốn. Nhưng cũng đề phòng, lỡ xảy ra. Vậy khi đó mình sẽ làm gì ?

- Tao cũng không biết nữa.

Nó hỏi :

- Anh đừng có bỏ rơi tụi em, nghe anh ?

Tôi nhìn đứa em tôi. Mới chín tuổi đầu mà nó trông như một người lớn tuổi, kiệt sức và thở hổn hển với những giọt mồ hôi đọng trên mái

tóc. Tôi lắc đầu đáp :

- Sẽ không bao giờ anh rời tụi em, sống chết gì thầy kệ, mấy đứa chúng mình sẽ ở bên cạnh nhau mãi mãi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 23**

Về tới lối rẽ vào xóm tôi, Jimmy ngừng lại, thở một hơi dài, rồi xốc lại bé Ti trên lưng. Nó nói :

- Em sẽ đưa em bé về nhà. Còn anh đi lo vụ con Lu. Nhớ đoán chắc là họ phải hiểu rõ những điều kiện mình đưa ra.

Tôi nhắc em bé ra khỏi lưng Jimmy rồi nói :

- Đẹp chuyện đó đi. Tao không làm nổi đâu. Mình sẽ tính sau.

Trời đã sụp tối. Đường xá vắng tanh, có những con đom đóm lập loè trong bụi rậm. Con hẻm dẫn tới khu nhà chúng tôi tưởng dài như vô tận, nhưng càng đi chúng tôi càng nhận ra mùi ổi chín thơm lừng từ khu vườn của bác tôi toả ra. Con chó của Jimmy rên ư ử khi chúng tôi tới gần cái cổng trước khiến cho Jimmy cứ phải vỗ nhẹ lên đầu nó để nó giữ yên lặng. Cả hai nhà đều thấp đèn sáng trưng. Trong phòng ông bà ngoại, tôi thấy ló nhố những bóng người. Từ cửa sổ, có ai đó phát hiện ra chúng tôi, la lên thất thanh.

Ông phường trưởng Ba Quì, chạy ra phía trước, theo sau là mẹ tôi. Sau lưng hai người là Dì Đặng và vài người công an. Vừa thấy chúng tôi là mẹ tôi oà lên khóc. Lòng tràn ngập xúc động, chúng tôi ôm chầm lấy nhau. Trong tay tôi, bé Ti dầy dụa vì ngộp thở và mẹ tôi thì run rẩy cả thân mình.

Bà bế em bé lên, nhìn thấy ngay những vết bầm trên mặt tôi nên bắt

tôi giải thích nguyên do. Dưới ánh sáng lờ mờ của ngọn đèn đường, tôi cởi áo và chỉ cho bà thấy những chỗ sưng và bầm dập mà Tín đã đánh tôi ở phía sau lưng, còn Jimmy thì kể lại câu chuyện về mấy củ khoai lang. Bà giận đến nổi mặt đỏ bừng bừng như than hồng.

Quay sang ông Ba Qùi, mẹ tôi lấy tay quạt những hàng nước mắt. Ông trưởng phường nhú mày, mặt đượm nét suy tư. Mẹ tôi hắng giọng nói :

- Ông đã chứng kiến tất cả rồi. Xin hãy xử vụ này cho công bằng.

Ông ta nói :

- Cô Khuôn, cô muốn tôi làm cái gì bây giờ ? Cô đi vắng tới chín ngày, bỏ con bỏ cái lại bơ vơ. Tất cả chúng tôi đều nghĩ là cô đã bỏ rơi chúng rồi. Ngày mai cô lên phường trình diện. Còn bây giờ thì chưa phải lúc; trời đã tối mà lũ trẻ thì cũng an toàn rồi. Về nhà sửa soạn mà ngủ đi đã.

Bỏ mặc lời khuyên của ông ta, mẹ tôi tiến thẳng lại ngôi nhà của bác tôi, đập tung cánh cửa trước. Tay chống nạnh, bà hướng mặt về phía căn phòng khách, đồng thời réo tên Tín lên. Giọng của bà xoáy vào đêm tối, không có dấu vết mảy may nào là sợ hãi.

Ở trong phòng của mình, chị Ánh Nguyệt thức dậy và húng hắng ho. Có tiếng bà bác tôi hét trả lời mẹ tôi :

- Làm cái gì mà la lối ồm tỏi lên vậy ? Mày muốn tính chuyện với nó, chờ đến sáng mai hắng hay !

Từ căn phòng ngủ, nơi bà ở chung với bốn con gái nhỏ từ nhiều năm qua, bác tôi hiện ra.

Mẹ tôi la lên :

- Tôi muốn giải quyết ngay bây giờ !

Bác tôi la lại :

- Được rồi. Thăng Tín đâu. Ra ngay đây.

Ông Ba Qùi chen vào :

- Nghe tôi đây, các bà. Đừng có gây thêm chuyện nữa. Tôi không muốn phải còng đầu ai hết.

Có tiếng bật công tắc đèn và ánh sáng tràn ngập phòng khách. Tín bước về phía mẹ tôi với vẻ bối rối. Mẹ tôi nhìn chăm chăm vào hắn, rồi nhìn cha mẹ của hắn, cất tiếng :

- Hôm nay, chỉ vì ba miếng khoai nhỏ, mà y gần giết chết con tao. Sinh mạng của các con tao đối với mày rẻ rúng như thế hả? Nhìn quanh thử coi, mày trông thấy cái gì ?

Tín chuyển động hai chân, điệu bộ bồn chồn. Mẹ tôi hỏi lại lần nữa rồi tự trả lời ngay :

- Mày trông thấy cái gì ? Tất cả mọi thứ, từ căn nhà tới đồ đạc, ngay cả những đồ ăn còn dính trên kệ răng của mày kia cũng đều là của tao tất. Đúng đó. Muốn biết thì cứ hỏi ông bố, bà mẹ vô dụng của mày coi. Mày có thể không thèm kính nể gì tao, hay tử tế gì với lũ con tao, nhưng mày không thể chối bỏ gì được cái thực tế rằng có được sự tồn tại của tụi bay chính là nhờ có con điểm hạ cấp này. Đừng hòng đụng đến con tao một lần nữa ! Lần sau mà tao thấy mày sờ một ngón tay vào người chúng nó, tao sẽ đốt rụi cả căn nhà này cho coi. So với tụi bay, tao chẳng có gì để mất, vậy đừng có dòn tao vào chân tường.

Rồi bà xiả tay về phía bác gái khi đó đang xanh xám với sự bối rối, ngượng ngập :

- Còn bà nữa, mỗi lần bà nói tôi là em gái độc nhất của bà, tôi muốn tin bà tận đáy lòng, nhưng không bao giờ nữa. Lần nào tin bà xong thì cũng chỉ kết thúc bằng đau khổ quá mức thôi. Hôm nay, con bà đánh con tôi thừa sống thiếu chết, thì liên hệ giữa tôi với bà kể như chấm dứt. Cũng kể từ nay, chúng ta chỉ còn là hai cái gia đình bất hạnh chung nhau cái giếng và cái hồ xí mà thôi.

Bà dậm chân xuống đất bình bịch như để nhấn mạnh thêm lời nói của mình :

- Có giỏi thì bà nhìn kỹ cuộc đời của bà coi. Bà có biết tại sao bà lại cho phép con bà những nhiều con tôi không ? Lý do là vì ghen tức. Bà ghen tức vì trên thực tế, trong con mắt của Ba, cả cái lũ con mười bốn đứa của bà chẳng bao giờ được đánh giá cao bằng một đứa con lai giống của tôi. Đau đớn lắm, phải không ?

Biết rằng cả đám con bà chả bao giờ nên người, nhưng làm sao chúng có thể nên người được ! Nhìn coi chúng nó và những đấng bậc cha mẹ đã đưa chúng nó ra đời ! Tôi thành thực ước mong rằng tôi không còn phải nhìn cái bản mặt của bà một lần nữa.

Mẹ tôi dẫn chúng tôi trở vào nhà, đóng sầm cánh cửa lại. Dì Đặng đi theo chúng tôi. Ông trưởng phường và đám công an vẫn đứng ở ngoài khu vườn nhà bác tôi. Ông ta lấy lại bình tĩnh và thét lên phía đằng sau mẹ tôi để ra oai :

- Cô Khuôn. Sáng mai hãy ra trình diện tại văn phòng của tôi.

Quay về phía chúng tôi, mẹ tôi bây giờ mới nhận ra khuôn mặt bệnh hoạn của em gái tôi. Bà hỏi :

- Con thấy thế nào, cưng ?

Bé Ti rên rỉ :

- Cho con ăn...!

Mẹ tôi kêu lên :

- Ồ, dĩ nhiên... lu bu quá... Mẹ đang nghĩ gì nhỉ ? Ờ... Tụi mình đi ra quán mì ăn nghe. Chị Đặng ơi, chị đi với tụi tôi nhé ?

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 24

Từ nhà tôi đi bộ ra quán mì - ngay cạnh một chuồng trâu cũ mất khoảng mười lăm phút. Phía đằng sau, thấp thoáng dưới ánh đèn mờ nhạt là đường rầy xe lửa. Mùi phân trâu hoà lẫn mùi thịt heo nướng phảng phất trong không khí. Quán này đúng ra là một phần phụ nổi từ một căn bếp của một tư gia nổi dài ra tới ngoài vườn bằng mấy cái bàn lớn và mấy cái ghế dài. Chủ quán là một bà trung niên, quần áo nồng nặc mùi cà ri và mỡ cháy. Bà ta ngồi trên một cái ghế đầu nhỏ bằng gỗ bên bờ giếng để rửa thịt con heo. Mái tóc muối tiêu của bà được bới về đằng sau một búi nhỏ trên đầu và được cài bằng một cái lông nhím. Ngay cạnh chân bà là một nồi chứa đầy dồi luộc, có những khúc tràn ra ngoài lơ lửng trên mặt đất bùn. Bụng con heo được xẻ dọc từ cổ xuống tới tận đuôi, bị banh ra dưới bàn tay thiện nghệ của bà, phô ra cho thấy cả những vết máu bầm bên trong. Dưới ánh sáng mờ mờ của căn bếp, hai nồi nước dùng đang sôi sùng sục bốc mùi gia vị, mùi cá, mùi thịt lan toả vào bóng đêm.

Chúng tôi ngồi trên một chiếc ghế dài. Bà chủ quán ngừng công việc, rửa tay trong một cái chậu rồi lơ đãng nghe mẹ tôi gọi các món ăn. Bà ta hỏi :

- Các cô có muốn nhấm nháp thứ gì trước không ?

- Không, xin cảm ơn. Bà cho tôi ba tô mì vịt tiềm cho mấy đứa nhỏ, tô lớn nhất ấy.

Bà ta nhìn mẹ tôi và Dì Đặng :

- Vậy còn hai cô, không ăn gì cả sao ?

Cả hai đều đồng loạt lắc đầu.

Tại bàn bên cạnh, một cô gái mãi dâm ăn mặc nửa kín nửa hở, đang ngồi chung với một ông khách. Họ dính vào nhau, tay chân quặp cứng vào nhau cứ như một cặp sinh đôi dính chặt kiểu " siamese twin " miệng thì sì sụp tô mì. Ngồi ở đầu ghế bên này, mẹ tôi đùa nghịch với mái tóc ngắn của tôi. Bà hỏi :

- Hồi chiều con dẫn mấy đứa đi đâu vậy ?

- Con dẫn Jimmy và bé Ti đi gặp chị Loan.

Mẹ tôi gật đầu, nhận xét :

- Mới mười một tuổi đầu, con tính được như vậy là giỏi đấy. Nhưng nghĩ như thế nào mà con lại đi gặp chị Loan ?

- Hết cách rồi, nhưng mà con biết là tụi con phải ra khỏi nhà.

- Tới chị Loan rồi thì sao ?

Bà chủ quán quay lại với một khay đồ ăn. Những cái bát đặt trước mặt chúng tôi đều có những bông hoa men đã bạc cả màu. Hơi khói bốc ra từ lớp nước dùng sóng sánh màu vàng hung toả lên mặt nóng rực. Bụng tôi quặn thắt lại, nước dãi trong mồm ứa cả ra. Tôi vắt một miếng chanh vào bát của tôi.

Ở bàn kế bên, cô gái điểm bống nhiên ngồi thẳng ngay dậy, la chối lỏi về phía cuối sân bằng một giọng thô bỉ :

- Cút ngay, đồ đĩ ngựa !

Trên bả vai trần và cánh tay của cô xuất hiện những vết lở lổm đốm màu đỏ loét như những bông mười giờ. Cô ta tiếp tục la lỏi :

- Bỏ cái trò theo tao bén gót đi !

Bà chủ quán mì nhún vai, giải thích với chúng tôi một cách tự nhiên :

- Nó là lũ con nó đấy. Tụi nhỏ đêm nào cũng mò tới đây dòm miệng. Mà đêm nào mẹ chúng cũng chửi om xòm, đuổi chúng đi.

Jimmy nói :

- Cháu có thấy đứa nào đâu ?

Bà chủ quán trả lời :

- Dĩ nhiên là làm sao thấy được. Mấy đứa nó đen thui đen thui, khó mà nhìn thấy, nhưng quả thật chúng ở ngoài ấy đấy.

Tôi nhìn vào bóng tối dày đặc. Trời không có một vì sao, trên con đường hẹp không có lấy một ngọn đèn đường. Nhưng quả vậy, tôi có thể nhìn thấy hai cặp mắt sáng quắc nhìn chúng tôi như mắt của những con sói đói. Dì Đặng hỏi :

- Lai Mỹ phải không ?

Bà chủ quán gật đầu :

- Loại cơm cháy !

Mẹ tôi nhận xét :

- Như vậy tàn nhẫn quá. Nếu cô ta không muốn giữ chúng nó thì tại sao không đem cho đi.

Bà chủ quán dăm chiêu :

- Ui dà ! đừng tưởng cô nàng không thử rồi. Cái con mẹ tôi tệ này đã lần lượt bán đi gần hết lũ con ngay từ lúc chúng vừa mới nhú lên cái răng sữa đầu tiên kìa. Nhưng hai đứa nhỏ này không bán được. Đã là con gái lại Mỹ đen, ai mà thèm.

Mẹ tôi im lặng, bà ta tiếp :

- Để tôi nói chuyện này nghe còn thê thảm hơn nữa. Mấy tháng trước đây, mẹ mất đứa con gái, con chị của hai đứa này, chừng mười hay mười một tuổi gì đó. Con bé ấy vẫn la cà ở đây xin ăn. Một hôm có mấy thằng chộp nó ngay tại đây, ngoài lề đường. Ba thằng đàn ông. Tụi nó móc ngoặc sao đó với con mẹ để mua trinh đứa nhỏ. Rồi tụi nó mang con bé vào tuốt trong cái trại bỏ hoang ở bên kia. Một thằng đút cái của nó vào miệng con bé trong khi hai thằng kia ghì nó xuống. Tội nghiệp con bé đâu có biết gì, nên thay vì chiều thằng chả, nó lại cắn của chả.

Mẹ tôi ngắt lời bà ta, nhìn chúng tôi nói :

- Ăn đi tụi bay. Đừng có nghe chuyện của người lớn.

Dì Đặng lên tiếng :

- Tôi có nghe chuyện ấy rồi. Tụi nó lấy đá đập bể đầu con nhỏ tới chết.

Bà chủ quán gật đầu :

- Đúng đó. Đập đầu con nhỏ như đập ruồi vậy. Chả ai nghe kêu la gì hết vì lúc đó có chuyến xe lửa chạy rầm rầm. Rồi chúng nó đút tiền cho con mẹ để nó cầm mồi. Công an không tìm thấy thủ phạm., thế là con nhỏ chết lẳng nhách. Chả ai buồn quan tâm.

Dì Đặng trầm ngâm :

- Tôi nhớ ra con bé ấy rồi. Tóc của nó rậm rì, nom xa giống như cái tổ ong vậy.

Bà chủ quán nói :

- Cái đầu ấy đã bị cạo hôm trước khi nó chết. Tóc nó xoắn tít, có cái đồ gì lọt vào là mất tiêu. Lúc cạo đầu, xấp nhỏ kiếm ra được đủ thứ lọt trong mái tóc, nào là bàn chải đánh răng, lược, kẹp giấy, dây thung, còn gì nữa có trời mà biết. Nói cho mà nghe, lũ con của cô là may mắn lắm đấy, vì chúng nó da trắng. Ít ra thì chúng nó còn có cơ mà sống. Chứ lũ còm cháy thì sui tận mạng.

Tôi đã ăn xong và để cái tô không lên lại trên bàn. Em gái tôi thì nhấm nháp tô mì của nó chậm chạp như một con miu. Mẹ tôi nhìn tôi một cách ngạc nhiên :

- Sao con ăn lẹ thế ? Có muốn gọi thêm một tô nữa không ?

Tôi ngần ngừ :

- Nhưng sao mẹ không ăn ?

- Mẹ không thấy đói.

- Có chuyện gì xảy ra hả mẹ ? Tại sao lâu thế mẹ mới về nhà ?

Mẹ tôi xoay mặt, tránh cái nhìn chăm chú của tôi :

- Con chẳng muốn biết đâu.

- Dĩ nhiên là con muốn biết chứ. Tụi con bao giờ cũng chỉ nghĩ đến mẹ. Mẹ đi Sài Gòn phải không ?

Mắt bà nhìn sững những móng tay :

- Mẹ bị bắt ở Sài gòn vì buôn bán không có giấy phép. Nhưng cái thật sự ngán ngẩm không phải là thời gian nằm tù mà là chuyện mất hết cả vốn liếng.

- Chuyện xảy ra như thế nào ?

- Ai mà biết ! Dì và mẹ đang ngồi ăn sáng ở ngoài chợ thì thấy một thằng chệt ngồi ăn sáng ở bên kia. Mẹ cũng nghĩ nó là một tay buôn. Mẹ với dì mới qua nói chuyện phiếm.

- Chuyện phiếm

- Chuyện buôn bán ấy mà. Thế là nó rút ngay khẩu súng ra và còng ngay mẹ với dì ở ngay đám đông rồi thấy vô tù.

Tôi đẩy cái bát không ra xa :

- Vậy con chẳng ăn thêm nữa đâu. Mẹ đâu có nhiều tiền.

Dì Đặng chen vào :

- Đừng có lo. Dì còn vài cái giấy cộ Hồ đồ chói trong túi đây. Chúng mày cứ việc ăn thoải mái đi.

Khuya hôm ấy, sau khi đặt bé Ti và Jimmy trong phòng ngủ của ông bà, mẹ tôi tới chỗ giường ngủ của tôi. Bà ngồi xuống mép giường, nhìn tôi với đôi mắt đầy đau khổ. Sắc đẹp vốn đã từng một thời được

giữ gìn cẩn thận trên gương mặt của bà nay đã biến mất từ lâu, chỉ còn lại một nét tuyệt vọng, khốn cùng. Trong khoảng khắc, tôi gần như không nhận ra bà là ai và sự xa lạ này làm tôi bồn chồn. Bà hỏi tôi :

- Nếu mẹ không trở về nữa thì con sẽ tính sao ?
- Con cũng chẳng biết nữa, mẹ ơi. Con chờ đến khi mẹ về thì thôi.
- Nhưng nếu mẹ không về nữa thì sao ?
- Sao lại không. Mẹ có bồn phận với tội con mà.
- Nếu mẹ chết đi rồi thì còn bồn phận gì nữa ! điều đó sẽ có lúc xảy ra. Mà nếu như vậy, thì con sẽ làm gì, Kiên ?

Tôi bắt đầu khóc :

- Con không biết. Xin mẹ đừng hỏi con những câu hỏi khó như thế nữa. Nói cho con biết con phải làm gì. Con tính dẫn tội nó đi ăn mày nếu mẹ không quay về. Jimmy thì nó tính bán con Lu nhưng chúng con không đành.

Mẹ tôi bật khóc :

- Con có tính bỏ rơi các em của con không ?
- Không đâu mẹ

Bà ôm chầm lấy tôi, nước mắt của bà hoà lẫn với nước mắt của tôi :

- Tội nghiệp con tôi. Cho dù con thoáng có ý nghĩ bỏ rơi các em mà ra đi, thì cũng chẳng cần phải xấu hổ vì điều đó mà làm gì. Mẹ cũng hiểu, con ơi !

Bà giơ tay áo lên quệt mắt rồi tiếp :

- Nhưng mọi sự yên ổn rồi. Mẹ còn đây và các con đã an toàn. Thôi, ngủ đi.

Lúc bà đi ra, tôi lên tiếng gọi bà. Mẹ tôi quay lại hỏi :

- Cái gì nữa thế, con ?

- Mẹ ơi, xin mẹ đừng bỏ chúng con, nha mẹ.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến

Chương 25

Sáng hôm sau, lúc tỉnh dậy tôi thấy buốt nhói gập bội ở thắt lưng của mình. Ngay cả lúc thở cũng thấy đau. Tôi bò ra khỏi giường và cố lết thật chậm ra cầu tiêu, đi ngang qua phòng của chị Ánh Nguyệt. Chị đang ngồi chờ đợi trước gương, ngắm nhìn hình ảnh chính mình. Lối đi tới nhà cầu tưởng như dài vô tận. Cứ mỗi bước đi, tôi lại thấy cả ngàn đốm đen nổ tung trong mắt của mình. Đau quá, tôi cũng chẳng buồn đóng cánh cửa lại.

Khi đi tiểu nửa chừng thì tôi phát hiện được rằng thay vì nước tiểu, tôi đã đái ra máu. Những giọt đặc quánh, màu đỏ tía cứ tuôn ra làm tôi hết hồn vía. Tôi vội kéo chiếc quần cộc lên dù chưa xong, để mặc cho nước tiểu cứ tiếp tục tuôn ra phía trước quần, rồi tôi loạng choạng đi tìm mẹ tôi. Bà đang ở trong phòng ông bà tôi cùng Dì Đặng. Mẹ tôi kéo chiếc quần của tôi xuống để kiểm soát nhưng chẳng thấy có gì bất thường ngoại trừ chỗ máu tôi đái ra. Hốt hoảng, bà la toáng lên :

- Ôi trời ơi, nó bị cái gì thế này. Chị Đặng ơi, giúp giùm tôi với.

Dì Đặng lắc đầu :

- Nó bị đánh chấn thương ở bên trong rồi. Phải mang nó đi bác sĩ.

- Tôi làm gì có tiền mà chở đi bác sĩ. Mà cái bọn sinh viên thực tập ấy thì làm được cái gì ? Tụi nó lúc nào cũng ngơ ngơ ngáo ngáo, chẳng bao giờ biết mình làm cái gì hết.

Dì Đặng góp ý :

- Vậy thì mang nó đi thầy lang của bà cụ, coi ông ta nói sao.

Sau khi khám xét, Ông lang tuyên bố rằng tôi đã lãnh một cú chí tử vào một bên thận. Nhưng vì tuổi tôi còn non và khỏe mạnh, vết thương sẽ lành lặn hẳn. Sau vài thang thuốc đắng nghét do chính ông ta bốc cho tôi, máu cũng cầm lại.

Một tuần sau, ông bà tôi cũng từ bệnh viện trở về. Cái chân của bà ngoại tôi vẫn sưng to và nhói nhói đầy mủ. nhìn từ xa, nó đen xì giống như một quả cà tím, to tướng và chín rục. Ngoại ngồi trên ghế dưới bóng cây mít ngoài vườn, lắng nghe chị Ánh Nguyệt đọc kinh Phật lâm râm. Gió chiều nóng nực thổi qua tàn cây có những nhánh uốn lượn. như một đàn rắn. Làn da rám nắng của hai người phản chiếu ánh sáng mặt trời. Ngoại tôi vui chân trong lớp cát nóng. Tâm trí ngoại dường như chìm sâu trong những chương kinh Phật

Còn chị Ánh Nguyệt, trong mấy tháng vừa qua, sức khỏe của chị suy sụp thấy rõ. Cứ sáng ngủ dậy là chị lại bắt đầu ho khọt khẹt... Bên bờ giường, chị ngồi gục đầu giữa hai đầu gối hàng giờ để khắc đờm cho bật ra khỏi hai lá phổi. Đôi khi chị khạc ra cả máu. Hai má của chị vốn ngày xưa giòn dẽ như màu nước trà tàu nay vàng bủng beo. Chị rất kỹ lưỡng, lúc nào cũng che dấu vẻ bệnh hoạn của mình dưới một lớp trang điểm. Nhiều khi chị đánh lớp phấn quá dày nom như nghệ sĩ cải lương sắp lên sân khấu. Nhìn thấy tôi bước vào khu vườn, chị gật đầu chào :

- Khỏe chưa Kiên ?

- Cám ơn chị, em bớt rồi.

- Cái lưng đau ra sao rồi ?

- Khá hơn nhiều. Thuốc bắc ông lang đó khá tốt.

- Chị muốn lên chùa xin vài món thuốc linh chữa bệnh ho của chị. Em

có muốn đi với chị không ? Thuận tiện, em xin mấy vị sư cho em thứ gì đó để chữa cái lưng đau. Nếu không thì mình lên chùa cầu Phật độ trì cho sức khỏe của bà ngoại.

- Vậy thì đi.

Lý do tôi nhận lời mời của chị khá đơn giản. Tôi rất thích chị Nguyệt. Do bệnh hoạn nên đã mấy tuần nay chị không gặp anh Ty rồi. Tôi cũng nhớ những đêm chị còn khỏe, tôi đã làm lính gác cho hai người hôn nhau vụng trộm sau bụi cây xứ ở cuối xóm.

Ngôi chùa nằm ở một triền núi, cách nhà chúng tôi khoảng hai chục cây số. Dân địa phương gọi là Long Sơn Tự. Cửa chùa rộng mở cho người đau ốm ở khắp mọi nơi. Mỗi chuyến đi, Chúng tôi phải bỏ ra mất hai mươi phút trên xe buýt và thêm hai mươi phút leo núi nữa. Từ dưới đất trèo lên chính điện có tổng cộng một trăm bốn mươi hai bậc đục vào núi đá. Chị Ánh Nguyệt đi chậm rãi, cứ mười bước lại phải dừng trên những bậc đá nhưng rồi chúng tôi cũng tới được cái sân rộng tràn đầy khách thập phương.

Đứng ở hành lang, người ta có thể nhìn thấy toàn cảnh thành phố và các khu lân cận. Nền hành lang lát bằng gạch men màu xanh đậm luôn luôn được các tín đồ lau chùi sạch bóng, lóng lánh ánh nắng mặt trời như một mặt biển. Ở chính giữa nền là một đóa sen khổng lồ với những cánh sen chạm bằng đá cẩm thạch. Đài sen là một bệ hình trụ tám mặt, diễn tả tám cánh cửa địa ngục. Ngồi chính tề giữa đóa sen là một tượng Phật cao bằng toà nhà bốn tầng, tạc bằng đá cẩm thạch màu trắng, hai tay chấp gôn ghề vào đùi, Phật ngồi mắt nhắm như trầm trong tĩnh lặng. Người ta đồn rằng, nguyên thủy, con mắt thứ ba của tượng Phật làm bằng một viên ngọc lục rất lớn, Nhưng qua thời gian đã thất lạc hoặc bị lấy trộm đi. Bây giờ, một bóng đèn màu xanh được thay thế để che lỗ hổng trên trán Phật ánh sáng của ngọn đèn soi xuống khuôn mặt an nhiên tự tại, tồn giữ vẻ tôn nghiêm của nơi này dù có vô số khách thập phương tới chiêm bái mỗi ngày.

Những mái chóp màu đỏ và các cây cột màu vàng kim được dựng lên ở phía sau tượng nom cũng đẹp đẽ và cổ kính như ngọn núi có ngôi chùa toạ lạc. Trong chính điện lúc nào cũng tràn ngập khói hương. mỗi khách hành hương đều được phép cầu xin một điều

ước. Bàn thờ Phật được đặt ở trong cùng của chính điện, được trang hoàng bằng nhiều tượng Phật đủ cỡ, đủ loại. Hầu hết tượng Phật đều được thếp vàng hay làm bằng đồng thau. Một cái lư được làm bằng đồng đỏ được đặt ở chính giữa là nơi để cắm những nén hương. Xếp thành hàng ở hai bên chính điện là những vị sư mặc áo vàng đang ngồi toạ thiền.

Dọc theo triền núi, một giải nước chảy qua vách đá rút xuống mái chùa ở phía sau điện thờ chính, chảy xuống sàn rồi theo ống cống tuôn xuống dòng sông ở phía dưới. Hơi nước từ đó toả lên quện lấy mùi nhang như một làn hương thơm tho và giữ cho trong chùa quanh năm được mát mẻ.

Ở mé bên phải của ngôi chùa, một con đường nhỏ được lát gạch đỏ dẫn đến một khu ở đó có các vị sư phân phát thuốc nam. Cuối con đường, sau khu rừng tre rậm rịt, là một ngôi nhà tranh nhỏ được dùng làm chỗ chữa trị cho bệnh nhân. Chờ cho chị Nguyệt lấy sổ thứ tự từ một ni cô đang đứng ở cửa xong, chúng tôi bước vào bên trong phòng đợi.

Sau khi chị được thầy cho ba thang thuốc, chúng tôi đi tản bộ ra hành lang trên chùa. Dưới chân chúng tôi, thành phố nhỏ xíu nom như đồ chơi con nít.

Chị Nguyệt hỏi tôi :

- Hồi nãy ở trong chùa em cầu điều gì vậy ?
- Em cầu xin cho bà ngoại sớm được khỏi bệnh. Rồi em khấn Phật xin Ngài cho em biết tin tức về ba của em.
- Trong đó có nhiều Phật, vậy em cầu ông Phật nào, Kiên ? Mà này sao em tham quá vậy, cầu tới hai điều lận !

Tôi thở dài :

- Em biết. Nhưng em cầu ông to nhất ở chính giữa có nhiều tay ở chung quanh mình. Em hy vọng là ông bực như vậy, có thể ông dư cho em một lời cầu xin nữa.

- Em hỏi ông rằng ba em là ai ? Có bao giờ nghĩ tới em không, có biết rằng em đang hiện hữu không ?

Chị Ánh Nguyệt nhướn mắt lên :

- Sao em hỏi toàn những câu hỏi khó thể ? Nếu ngài trả lời không được thì sao ?

- Thì em cứ tiếp tục trù ông hoài cho tới khi nào ông trả lời em mới thôi.

- Em muốn biết về ba để làm gì, hả Kiên ?

Tôi trả lời không cần suy nghĩ :

- Em ghét sống ở đây. Em cầu cho ba em mang em về Mỹ cho rồi.

Chị Ánh Nguyệt bắt đầu cất tiếng hát. Trong buổi chiều oi bức, giọng của chị nghe buồn thảm hơn cả tiếng khóc. Tôi hỏi chị để ngắt bài hát buồn bà ấy :

- Còn chị với anh Ty thì sao ? Khi nào chị lại gặp anh ấy ?

- Không biết nữa. Có thể vài năm nếu chị may mắn. Tuần vừa rồi, anh ấy bị gọi đi nghĩa vụ quân sự sang đánh nhau ở Căm -Pu Chia. Cuối tháng này thì anh ấy khởi hành rồi.

Tôi choáng người, nhìn chị :

- Thật à ?

Tôi không thể tưởng tượng nổi cái hình ảnh của anh Tống Ty mặc bộ quân phục. Đăm chiêu, tôi nói tiếp :

- Mà hôm nay là ngày cuối tháng rồi.

- Đúng vậy. Trưa nay, anh ấy đi rồi.

Tôi nhìn chị như không tin :

- Vậy sao chị không ở nhà để chào từ biệt anh ấy ?

Chị không trả lời.

Bỗng nhiên tôi, chợt hiểu ra :

- Chị không đi với em tới đây để hút thuốc mà là để cầu Phật phù hộ cho anh ấy, có phải không ?

Chị cười buồn :

- Đúng. Nhưng mà chị biết anh ấy không đi Căm-Pu-Chia đâu.

- Sao chị biết ?

- Ảnh nói với chị là ảnh vượt biên. Chị cầu nguyện cho anh đi thoát. Mỗi người có một điều ước, thì đó là lời cầu xin của chị.

- Chị ơi...

- Kệ nó đi, bây giờ trời đã trễ. Có thể anh ấy đã đi mất rồi. Thôi mình về đi.

Chị đứng dậy khỏi chiếc ghế dài. Tôi đưa tay cho chị vịn.. Chị nắm chặt lấy. Tôi cam đoan với chị :

- Đừng lo. Lần sau mình tới đây, em sẽ cầu xin cho sức khỏe của chị, chị Moonlight ơi.

Chị mỉm cười, nghiêng người hôn nhẹ lên má tôi. Môi chị lạnh ngắt :

- Cám ơn em, cưng. Nhưng nếu em cầu xin cho chị rồi thì ai cầu xin đức Phật về ba cho em đây ?

Tôi nhún vai :

- Chuyện đó chờ từ từ cũng được. Chị là bạn thân duy nhất của em trong căn nhà đó. Em thà là mong chị có sức khỏe còn hơn là chuyện kia.

Sau đó tôi nghe Duy nói anh Tống Ty đã đi Tân Gia Ba vào đúng cái lúc mà chúng tôi đang ngồi tại băng ghế đá dài ở trên chùa buổi trưa hôm đó. Mẹ của anh đã đốt lót cho nhiều công an trong thành phố để anh có thể trốn thoát. Một tháng sau chị Ánh Nguyệt đã nhận được thư anh, đóng dấu từ bưu điện Tân Gia Ba. Đó là lá thư duy nhất và cũng là lá thư cuối cùng mà chị nhận được từ anh Tống Ty.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 26**

1980

Thuốc bắc không chữa được cái chân nhiễm trùng của bà tôi. Trong suốt hai năm trời, chúng tôi đã chứng kiến tình trạng sức khỏe của bà tôi cứ tiêu mòn đi cho tới khi bà không còn bước ra khỏi giường được nữa. Một buổi sáng chúng tôi nặn mủ vào một cái chậu. Ban đêm, tiếng niệm Phật của bà và tiếng lách cách của móng tay va chạm vào những viên tràng hạt vang vọng trong tai chúng tôi. Ông thầy lang gợi ý là bà tôi phải đem chân đi chữa tại bệnh viện thành phố. Nhưng thuốc men thì khan hiếm, khi kiếm ra thì lại quá đắt mà bệnh viện cũng chỉ chữa chạy sơ sơ thôi, vì vậy bà tôi đành cứ nằm ở nhà chờ chết.

Một buổi trưa, mẹ tôi dẫn tôi đi vô rừng, nằm ở phía bên kia núi. Lăn theo con đường mòn có cây cỏ mọc tràn ra, chúng tôi đi đến mấy tiếng đồng hồ cho đến khi gặp một khoảng đất rộng, chính giữa mọc một cây xoay cổ thụ..... Những rễ nhánh của nó từ các cành mọc chia ra, thông xuống đất nom như những lọn tóc. Trên mặt đất tràn đầy trái xoay có vỏ màu đen và mịn như nhung, rải ra như một tấm thảm sa tanh, khi bước chân tôi dẫm xuống, chúng bẻ ra, tạo thành những tiếng lép nhép. Mẹ tôi trở tay lên cao, và theo tay chỉ của bà, tôi thấy một cái chòi bằng tre treo tuốt trên ngọn cây nom như một cái tổ chim. Đó là nơi cư ngụ của ông thầy lang, một thầy pháp đã tạo

dựng được tiếng tăm trong đám dân cư nghèo bằng những pháp thuật kỳ quái.

Trong rừng, trời mau tối. Vì chúng tôi không được mời lên chòi nên đành tam. ngủ qua đêm trên mặt đất bên cạnh cây cổ thụ với những nhánh rễ chằng chịt. Trong bóng đêm ma quái của rừng sâu, ánh sáng từ ngọn đèn dầu lắt lư khiến cho cái chòi của ông thầy pháp sáng lên như một hộp diêm quẹt, giữ cho những loài thú hoang không lảng vảng đến gần.

Sáng hôm sau, chúng tôi đón thầy pháp về nhà và đưa lão ta vào phòng của bà ngoại tôi. Thoạt trông thấy bà tôi, lão già hấp hím mắt nhìn với vẻ tò mò. Rồi lão bảo mẹ tôi cột hai tay của bà tôi vào cọc giường để chuẩn bị cho cuộc giải phẫu. Đoạn lão dùng một con dao bén làm bằng xương đùi người ta rạch lên chân bà tôi. Một vòi mủ lẫn với máu vọt ra, phun cả lên mặt lão. Lão nốc một ngụm rượu rồi phun lên khắp chân của bà tôi. Sau đó, giống như ma cà rồng, lão chộp lấy chân bà ngoại, mút máu mủ và nhổ ra cái chậu để ở dưới. Rồi lão ta lại hút và lại nhổ trong suốt hai tiếng đồng hồ. Cuối cùng, lão đã hút sạch sẽ vết thương của bà tôi. Nhẹ nhàng, lão đặt chân bà tôi xuống giường, vỗ mặt thoả mãn, rồi ngồi xuống đất. Đoạn lão nói với mẹ tôi :

- Xong rồi. Má cô sẽ khỏi. Nhưng mà không còn đi được nữa.

Lời nói của lão thầy pháp thế mà đúng. Vết thương khủng khiếp của bà tôi sau vài tuần lễ đã lành lại, nhưng cẳng chân thì khô nứt như một que củi, bầm đen và vô tri giác. Tuy thế, căn bệnh ung thư lại lan vào nội tạng. Vào những ngày cuối của cuộc đời, bà tôi chỉ nằm trên giường, qua cửa sổ, đăm đăm nhìn vào khoảng không. Giống như một phần tâm trí của bà đã ra đi trước khi cơ thể của bà lâm chung.

Tôi đã kiếm được việc làm sau giờ học, khiêng cá từ bến cảng vào chợ. Còn thằng Jimmy thì đi vô rừng đốn củi. Vì vừa phải làm việc, vừa trông nom bé Ti, nên trưa nào tôi cũng cột nó vào một cái cọc ở gần bờ biển, mặc cho nó khóc lóc van xin. Ở tuổi lên năm, bé Ti chậm hiểu và gầy còm. Để nó một mình trên bãi cát, tôi hoà vào đám đông toàn con nít ở bến tàu để chờ đợi những thuyền đánh cá trở về.

Sau khi được một chủ thuyền mượn, tôi chạy xuống mạn thuyền, Ở đó, cá đã được chắt đông đầy ngập sạp.. Một ngư phủ xúc những con cá vào một cái thúng sơn dầu hắc màu đen lóng rồi nhấc bổng đặt ngay ngắn lên đầu tôi. Máu cá và nước biển qua kẽ thúng chảy tong tong xuống lưng rồi qua gấu quần đùi, nhểu ra ngoài. Sức nặng của thúng cá làm tôi loạng choạng bước ra khỏi thuyền, tay gạt lũ trể sang một bên, mắt còn liếc dòm chừng em gái của tôi. Một ngày kiếm khá hay bắt bắt cũng còn phải tùy thuộc vào hai điều : một là ngư phủ có trúng mảnh, đánh được nhiều cá hay không và hai là hôm ấy có nhiều con nít đi khuôn vác, tranh giành công việc với tôi hay không. Mấy bà bán cá ngồi chờ trong chợ chỉ cách bến độ hai khu phố. Đôi khi may mắn, tôi mang được bốn chuyến. Đến cuối ngày tôi đi gặp ông chủ thuyền để nhận thù lao rồi hối hả trở về nhà nấu bữa cơm tối cho gia đình.

Một buổi chiều, trong lúc tôi đang nhích cho thẳng bằng một thúng cá lớn trên đầu thì nom thấy một cô bé xà tới chỗ em gái tôi ngồi, cởi sợi dây tôi buộc tay bé Ti khỏi cái cọc gỗ. Cô này phải trạc chừng mười bốn, mười lăm tuổi, bận một cái áo cánh cụt tay màu đỏ như màu máu. Tôi tiến lại gần, mắt dán vào làn da nơi gáy của cô ta, trông mềm mại và trắng ngần như ngó sen. Rồi tôi quát lớn, cổ tỏ ra càng hung giữ càng tốt :

- Cô kia, ai cho cô làm chuyện đó ?

Cô gái ngẩng đầu lên. Trên khuôn mặt khả ái của cô, đôi mắt thật to và sáng long lanh. Mái tóc dài, đen nhánh loả xoả xuống mặt. Rồi cô nhắm mắt lại như để suy nghĩ trước khi trả lời. Cả đại dương, cả bầu trời xanh, cả sự om sòm ở dưới bến cảng như nhặt nhòa đi trong tâm trí tôi. Khi tôi ngấm đôi môi hồng thắm của cô, nom như những cánh hoa thì cái thúng cá nặng trĩu và xông mùi hôi thối trên đầu của tôi cứ như là không còn nữa. Cô nói với tôi :

- Anh không thể cột tay nó như vậy được. Tàn bạo quá.

Tiếng cô nghe gay gắt và nặng với giọng mũi của người Hà Nội. Mọi người miền nam đều không ưa cái giọng nói biến âm của người miền bắc vì nó biểu trưng cho sự đàn áp của Cộng Sản. Nhưng với tai tôi thì lại khác, đến tiếng chim hót cũng không thể ngọt ngào bằng.

Tôi đáp ứng :

- Không trói nó lại, nó chạy mất tiêu thì sao ?
- Nếu vậy thì tôi sẽ ở quanh đây và trông nó giùm cho.

Tôi trả lời :

- Tôi đâu có biết cô là ai. Làm sao mà tôi tin được người lạ ?

Cô ta cười phô hàm răng trắng đều và thẳng tắp:

- Thật ra thì tôi có biết anh chứ. Ngày nào tôi cũng nom thấy anh và em của anh trên bãi biển. Nếu tôi mua một con cá ngừ của anh thì anh có tin tôi hơn không ?
- Cá bán không được. Không phải của mình

Từ phía thuyền giọng một người lái cá tru tréo :

- Ê ! Thằng tóc quăn trở lại làm việc !

Cô gái dục :

- Đi đi. Đừng lo gì cho chúng tôi. Tôi trông em gái của anh cho.

Bé Ti nhìn tôi chăm chăm vẻ sợ hãi, mặt của nó sừng vù vù khóc. Tôi quay đi, lòng ngượng ngùng, bối rối. Khi tôi bước xuống con đường để ra chợ, tôi còn nghe tiếng hai đứa cười đùa khúc khích với nhau.

Lúc tôi quay trở lại để đón em tôi thì cô gái áo đỏ đã đi mất tiêu rồi. Mặt trời đã lặn, những tia sáng màu tím lợt lung linh trên từng đợt sóng. Bé Ti ngồi trên cát đang ăn một cái chả giò. Nó cười rạng rỡ với tôi, nhe cả hàm răng không còn cái nào. Tôi hỏi :

- Cô bạn hỏi nấy đâu ?

Em tôi trả lời :

- Chị Kim đi mất rồi.

Nó giơ tay lên và xoè mấy ngón để lộ ra một gói giấy thấm dầu trong có một cái chũm khác và nói :

- Cái này phần anh.

Kim. Trong dầu tôi vang vọng tên của nàng. Tôi đến chỗ em gái, bế nó lên khỏi bãi cát và hỏi :

- Chị ấy có nói gì về anh không ?

Em tôi trả lời, giọng hào hứng :

- Có chứ. Nhiều lắm.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 27**

1981

Bà ngoại của tôi không còn nói năng được nữa, chỉ có rên rỉ mà thôi. Bà tôi cũng không còn nhận ra được ai trong gia đình. Ngoại bỏ ăn, ngoại trờ mấy giọt súp do ông tôi cố bón vào trong cổ họng. Vì bệnh hoạn ngày càng nặng hơn, bọng đái và đường tiêu hoá của ngoại đã ngưng hoạt động. Nằm liệt trên giường, ngoại đại tiểu tiện lung tung. Chẳng một ai trong gia đình bác tôi chịu giúp mẹ tôi một tay trong việc săn sóc bà. Mùi hôi thối bốc ra từ sự bệnh hoạn của bà đã trở thành một phần trong đời sống của chúng tôi.

Ngay đến sự nhần nại của mẹ tôi cũng bị thử thách trong nhiều trường hợp.. Như sau khi được tắm rửa sạch sẽ, ngoại tôi lại

làm dơ dáy chiếc chiếu rách của mình. Một đôi khi tôi nghe thấy tiếng của mẹ tôi la lối ồm ồm ở phía sân trước, nguyên rủa cái sự bên gia đình bác tôi chẳng giúp gì cho bà, nguyên rủa luôn cả sự độc ác của bà ngoại tôi vì đã sống trong hoàn cảnh thê thảm, làm khổ con cháu như thế.

Ngày này qua ngày khác, bà ngoại tôi cứ nằm bất động, nhìn ông tôi trừng trừng, qua đôi mí mắt cứng đờ. Rồi, lênh bênh giữa sự sống và cái chết, ngoại thều thào nói những gì không dứt. Tay ngoại quờ quạng như cố nắm bắt vật gì vô hình. Jimmy và tôi ngồi trên sàn nhà cách đó vài thước nhìn cơn mê sảng của bà ngoại và cầu mong thần chết mau chóng mang bà tôi đi.

Một buổi xế trưa, khi tôi từ bến tàu trở về, mình sưng máu cá, đang bước trên đám cỏ mọc hoang rậm rì của khu vườn nhà bác, tôi chợt nghe thấy tiếng bà tôi gọi. Giọng tỉnh táo của bà khiến tôi ngạc nhiên, tôi ngừng lại ở cửa sổ phòng bà nhìn vào bên trong.

Bà tôi nằm dán mình trên chiếc giường nhìn đăm đăm lên trần nhà. Tóc của bà gần như rụng hết để lộ ra vùng da đầu trắng nhợt và đầy những vết nhăn. Bà tôi không bận quần áo gì cả. Hai bàn tay giơ lên cứng đờ như đang bắt một con bướm vô hình. Bà đại tiện tại chỗ, phân và nước tiểu hoà lẫn với nhau nhiều từ trên chiếu xuống nền nhà. Bà tôi hơi nhích cái đầu lên để đón cái nhìn của tôi, đôi môi run rẩy khi kêu tên tôi.

Tôi muốn chạy ngay đến bên bà tôi, nhưng chân của tôi cứ như bị chôn một chỗ. Tôi muốn kêu to lên cho mọi người nghe thấy nhưng lời lẽ cứ bị vướng trong cổ họng nê của tôi. Tôi nhìn thấy hai hàng dọc kiến lửa bò dọc theo chân bà tôi và gặm nhấm da thịt của bà. Khiếp quá ! Tôi không biết bọn kiến đã kéo đến từ bao giờ. Đôi mắt bà nhìn tôi không rời. Ggiọng bà yếu dần khi bà nài nỉ tôi tới giúp. Rồi hai bàn tay của bà rơi thõng xuống bộ ngực gầy hõm. Bà tôi thở hắt ra một lần cuối cùng trước khi vĩnh viễn ra đi.

Lúc ấy, tôi bắt đầu la lên. Mới đầu, tiếng kêu của tôi thoát ra khỏi cổ họng nghe khàn như giọng vịt đực. Tôi hít một hơi dài rồi cố kêu lên nữa. Tiếng thứ nhì thoát từ phổi ra tôi nghe thấy xa lạ

tưởng như là tiếng của ai khác. mặc dù vậy tôi vẫn la không ngừng.

Chị Ánh Nguyệt chạy ra từ căn phòng của chị. Trông thấy tôi còn đứng ở cửa sổ phòng bà ngoại tay còn đang chỉ vào phòng, chị hiểu ra ngay tức thì. Thế là chị cũng la lên.

Cái tin bà tôi từ trần lan rộng khắp xóm. Ông tôi lúc đó đang cuốc bộ ở ngoài đường theo thông lệ, còn mẹ tôi thì đang ở ngoài chợ. Lúc hai người trở về thì đã có một đám đứng bu quanh căn nhà của tôi. Cái tin dữ hầu như không làm ông tôi ngạc nhiên. Chẳng nói một lời, ông tôi đóng kín cửa phòng và ở trong đó một mình với thi hài bà tôi. Đám còn lại chúng tôi thì chỉ đứng ở bên ngoài chờ đợi. Chẳng có lấy một mống nào trong hai gia đình chúng tôi đã rơi một giọt lệ.

Hoàng hôn xuống, mặt trời tan diu đi trên những mái ngói đỏ. Càng lúc càng đông người kéo tới nhà tôi. Ông phường trưởng cũng đến đứng sau lưng mẹ tôi. Khuôn mặt ông ta sấp lại gần, chỉ cách mái tóc của mẹ tôi có vài phân. Ông ta thì thầm với mẹ tôi:

- Xin chia buồn nghe cô Khuôn. Làng xóm đến đây để thu xếp với cô chuyện tang lễ.

Mẹ tôi không nhìn lên, thì thầm lại :

- Xin cảm ơn ông, nhưng chúng tôi lo liệu lấy được. Chúng tôi không muốn gây phiền toái cho ai hết.

- Chẳng có gì là phiền hết. đây là vấn đề phường, khóm phải có trách nhiệm. quan tâm với cư dân của mình. Bác gái cũng là một thành viên của tập thể mà.

Mẹ tôi ngẩng lên :

- Thôi được rồi, thưa ông. Tôi biết, mặc dù ông là phường trưởng, nhưng ông vất vả lo tái định cư cho bà nhà và con gái ông từ Hà nội vào. Bây giờ, gia đình đoàn tụ sau mười lăm năm xa cách. Vậy tốt hơn là ông nên ở nhà để liên hoan chào mừng

họ, còn chúng tôi có thể tự xoay sở cho chuyện của chúng tôi.

Bác gái của tôi chen vào :

- Đẹp đi, hãy để đồng chí cấp trên làm phận sự của ông ấy.

Viên phòng trưởng tỏ vẻ đau khổ

- Chị cô nói đúng đó. Nhưng nếu cô không cần tôi ở đây thì tôi xin rút lui. Truyền thống của dân tộc ta là bày tỏ lòng kính trọng đối với người đã khuất. Tôi đã ra lệnh. cho nhân viên trên phòng chuẩn bị tang lễ cho bà cụ. Trước khi tôi đi, xin gửi lại cô lời chia buồn sâu xa nhất và lòng mong mỗi công việc được hoàn tất tốt đẹp của tôi.

Nói rồi ông ta quay ra, lẩn qua cánh cổng trước.

Một giờ sau, toán chung sự của nhà quan kéo tới. Với sự tiếp tay của ông tôi, họ chùi rửa thi hài của bà tôi và tắm bằng rượu đế. Khi rượu đã ngấm vào và làm mềm tứ chi, họ thay cho bà tôi một bộ quần áo mới. Họ lại dùng một sợi chỉ đỏ buộc hai ngón chân cái lại với nhau để tránh cho linh hồn của bà tôi khỏi lang thang vất vưởng.

Một cái áo quan rẻ tiền được quét sơn màu đỏ được mang vào phòng của ông bà tôi. Dưới đáy áo quan được rải một lớp cát để độm cho thi hài. Những gia đình giàu có thì độm lá trà thay cho cát. Người chết thuộc gia đình càng giàu có, sang trọng bao nhiêu thì lá trà mang dùng lại càng thuộc loại đắt tiền bấy nhiêu. Chúng tôi che phủ lớp cát bằng một lớp vải thô. Khi thi hài của bà tôi đã được đặt trong quan tài, một đĩa nhỏ đựng dầu đốt đèn được đặt dưới gầm quan tài để giữ cho linh hồn bà tôi được ấm áp. Những nén nhang đặt trong một cái lư lớn tỏa hương thơm ngát trong không khí. Đã tới lúc bần bệ, bà con tới cúng lễ.

Đêm hôm đó cả gia đình tôi ngủ ngay bên cạnh quan tài để bà ngoại tôi có người cận kề. trên sàn xi măng lạnh lẽo, Di Đặng và mẹ tôi thảo luận về những chi tiết trong việc chôn cất. Nằm bên cạnh hai người, Jimmy và tôi chìm vào giấc ngủ. Di Đặng nhích người vào sát mẹ tôi, rồi ghé vào tai thì thảo. Dù trong cơn buồn

ngủ, tôi cũng nghe hết từng lời dì nói :

- Chị Khuôn, lũ nhỏ đã ngủ hết chưa ?

Mẹ tôi trả lời :

- Chắc là ngủ rồi. Gì vậy ?

- Tôi không muốn chúng nó nghe điều này, tôi sắp đi.

- Đi đâu, đi về nhà chị hay tính chuyện đi vượt biên ?

Dì Đặng thì thào :

- Tính chứ. Tôi đã tìm thấy một đường dây rồi. Chủ tàu cho tôi mang theo một người. Ba mẹ tôi thì đã quá già lại sống ở Sài Gòn. Vì tôi chẳng còn ai nên tôi định dẫn theo một đứa con của chị. Vậy chị phải quyết định nên để cho đứa nào đi.

Tôi nằm im lặng, nhưng trong thâm tâm, tôi muốn gào lên, cầu xin mẹ tôi chọn lựa tôi hơn là thằng em. Sự im lặng của bà khiến tôi điên cuồng lên vì chờ đợi, nhưng tôi chỉ có thể nằm im bất động. Rồi tôi nghe thấy tiếng mẹ tôi thì thào :

- Phải trả hết bao nhiêu ?

- Không tốn một xu. Chúng mình là bạn tốt của nhau mà, phải không ? Đó là một cách tôi ngỏ lời cảm ơn bạn, bạn ạ.

- Trong bao lâu nữa thì tôi phải trả lời ?

- Một tháng, bạn có thể quyết định sau đám tang.

Mẹ tôi nói :

- Vậy thì mình nói qua chuyện khác đi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 28

Chúng tôi chôn cất bà tôi vào một buổi chiều thứ hai, ba ngày sau khi bà tôi mất. Xe nhà đòn thả chúng tôi xuống lối vào nghĩa trang, cách xa thành phố khoảng năm mươi cây số và nằm dọc theo chân núi. Phía bên dưới, chỉ cách khoảng trăm thước là mặt biển đầy gợn sóng.

Chúng tôi lê bước im lặng trên con đường dốc lổn nhổn đá dẫn tới khu mộ phần. Tiếng gió than van thổi qua những khu ruộng muối trắng làm lay động lá cờ tang hai màu đen trắng trên đầu chúng tôi. Những giọt mưa gay gắt hắt vào mắt chúng tôi cay xè. Cả đoàn người lầm lũi bước qua vùng đất hoang tàn.

Những tia chớp lóe trên bầu trời biến những đám mây thành những ánh đèn nê-ông. Rồi tiếng sấm nổ liên theo gầm thét trên khoảng không ầm ầm như những tiếng bom. Jimmy và tôi đi bên cạnh mẹ tôi. Bộ quần áo tang trắng và khăn tang trên đầu chúng tôi ướt sũng vì nước mưa mằn mặn, và loang lổ vết bùn. Ông tôi khom người một cách nặng nề trên chiếc ba -toong, khập khiễng bên chiếc quan tài sơn đỏ bóng đang được khiêng lắc lè trên vai của mấy người con bà bác tôi. Mí mắt của ông sưng mọng lên như bị ong chích, chớp chớp một vài giọt lệ. Phía sau cách vài bước, chị Loan đi một mình. Tiếng than khóc rống lên át cả tiếng tiếng kèn và tiếng sáo.

Chị Loan tới nhà tôi ngay hôm sau bà tôi mất. Hôm đó chị bận một bộ trang phục, quần áo veste màu đen, may cắt kỹ, nhưng chị đã thay ngay bộ quần áo tang chế màu trắng. Ngồi trên sàn nhà, cạnh quan tài bà tôi, mặt chị đỏ bừng, bối rối. Mái tóc của chị cột thành một búi lớn dưới chiếc khăn tang cột bằng vải bông thoang thoang thơm mùi hoa nhài. Mẹ tôi quay sang, khẽ vỗ lên vai chị hỏi :

- Thế nào, có khoẻ không ? Lâu lắm mới gặp Loan.

- Em vẫn bình an, cảm ơn cô.

- Còn ông Trần, vẫn khoẻ chứ ?

Chị cười buồn :

- Có vấn đề. Chúng em bị điều tra. Đó là do một phần của đại hội sửa sai lần thứ sáu để chống lại thành phần thoái hoá trong nội bộ Công sản. Chính phủ có chứng cứ rằng ông Trần không còn là một thành phần cốt cán hay là một con người Xã Hội Chủ Nghĩa trong tư tưởng của ông ấy nữa. Từ cái ngày ông tịch thu căn nhà của cô và chiếm dụng làm của riêng, họ đã ngờ rồi. Sống trong nhà với ông ta bây giờ trở nên hết sức căng thẳng.

Những ngón tay mềm mại của chị đan siết vào nhau, đặt ngay ngắn lên đùi. Máu khô đóng thành từng vành màu tím trên những cái móng tay cụt ngắn, bị cắn nát bởi thói quen của chị. Mẹ tôi gợi ý :

- Nếu hai người có con với nhau thì may ra tình trạng sẽ khá hơn. Một đứa trẻ mới sinh bao giờ cũng mang theo sự may mắn.

Chị Loan quay mặt đi. Giọng của chị hạ xuống như thì thào, chúng tôi phải ráng lắng mới nghe được :

- Em không thể có con được. Vì vụ phá thai, dạ con của em mang quá nhiều vết sẹo. Bác sĩ nói rằng nó không còn giữ trứng lại được nữa.

Chị đứng dậy và đi ra ngoài.

Bây giờ đây, tiếng khóc của chị cất lên sau quan tài của bà tôi. Chị lẫn mình xuống đất kêu than :

- Bác ơi, sao bác lại bỏ chúng con mà đi ? Từ nay, ai sẽ dậy dỗ con lời hay tiếng thiện, bác ơi.

Chị lau mặt bằng hai tay đầy bùn. Sinh lầy dính đầy mái tóc dài của chị, làm ố cả bộ quần áo thành những vệt lớn. Bà bác tôi phải dìu chị cho tới khi đến mộ phần. Gió lồng lộng thổi lá cờ tang bay phấp phật trong khu nghĩa trang trải dài dưới bầu trời xám ngoét.

Một cái mộ hình chữ nhật đã được đào từ trước. Đám anh họ tôi, theo sự hướng dẫn của ông chủ nhà quán, từ từ hạ cái quan tài xuống bằng hai sợi thừng lớn giữ song song ở hai đầu. Bác tôi và chị Loan vừa khóc vừa nhào xuống nắp quan tài. Một người anh họ của tôi lôi hai người ra trong khi những phu nhà đòn lấp đất xuống mộ. Mưa lại trút xuống dữ dội. Vị nước mưa the the ở đầu lưỡi. Bàn tay mẹ nắm tay tôi xiết chặt hơn. Nước mắt hoà lẫn nước mưa chan hoà trên khuôn mặt bà.

Ở nhà, sau trận mưa đột ngột, bầu không khí khô và tĩnh lặng. Mẹ tôi và Di Đặng đã đi chợ. Đồ ăn duy nhất còn lại trong chạn là ba củ sắn lớn, một món ăn rẻ tiền ở Việt Nam. Tôi định đem hấp lên làm bữa ăn tối. Bỗng nhiên, ở phía đằng trước nhà, có tiếng yếu ớt của ông tôi đối chọi với một giọng đàn bà oang oang the thé đầy tính chất gây hấn.

Tôi vội vã chạy ra ngoài thì thấy một bà lạ mặt, tuổi trung niên đang cãi vã với ông tôi. Hai gò má bà ta đầy những vết bầm loang lổ. Mặt bà ta đỏ lên vì phẫn nộ. Bà chỉ ngón tay vào ông tôi và nói bằng giọng Bắc nặng nề. Cô bé bạn áo đỏ mà tôi hay chơi chung ở ngoài bến tàu đang đứng nép vào cạnh bà. Kim nhìn tôi, mắt buồn rười rượi. Tôi hỏi :

- Có chuyện gì thế ?

Ông tôi nói bằng một giọng cáu kỉnh :

- Một người này muốn gặp mẹ cháu. Ông đã nói là không có nhà mà họ vẫn không chịu đi.

Người đàn bà vừa cao vừa gầy và giọng của bà ta thì gay gắt vì giận dữ :

- Tôi đứng đây cho đến khi gặp mặt cái con đĩ nếu nó còn dám thò mặt ra.

Kim giật cánh tay của mẹ :

- Thôi mình đi, mẹ ời. Con xin mẹ đó.

Tôi phản đối lại :

- Mẹ tôi không phải là con đĩ.

Bà ta sấn lại dí mặt mình vào đầu mũi tôi. Mùi lông gà vịt thoát ra từ bộ quần áo của bà. Bà ta sấn tay áo lên để lộ thêm nhiều vết bầm trên cánh tay và cả ở quanh cổ nữa rồi nói :

- Ông chồng của tao làm đấy. Ông ấy đánh tao suýt chết chỉ vì mẹ của mày. Đừng có nói nó không phải là con đĩ.

Tôi lấp bắp :

- Mà bà là ai ? Ông chồng của bà là ai ?

Người đàn bà hãnh diện vỗ tay vào ngực mình :

- Tao là bà Ba Qùi, vợ của ông phường trưởng. Mẹ mày không biết cái tầng địa ngục nào mà dám cạ chớn với tao.

Trong đầu óc tôi hiện ra hình ảnh của viên trưởng phường với mái tóc bạc và nụ cười lôi cuốn :

- Ông ba Qùi ? Không thể như thế được. Hai người biết nhau sơ sơ thôi mà. Chắc bà ta làm ai rồi.

Kim nài nỉ :

- Thôi xin mẹ, đi về đi. Mẹ gây âm ỉ ở đây rồi.

Bà ba Qùi đáp :

- Tao đếch cần, cho cả thế gian này biết, tao không đi.

Từ phía bên kia đường, có tiếng gọi to với sự hả hê chờ đợi sẵn :

- Kiên ời mẹ mày về rồi kìa.

Bà Ba Qùi chạy ngay ra đường và la lên :

- Con dâm phụ đâu ? thò mặt ra đây.

Cô con gái của bà nhìn tôi, đôi mắt tràn đầy vẻ đau đớn. Tôi nhớ lại bãi biển đầy cát với vẻ ngoài xa bao trùm bởi những làn sóng bạc và đôi môi cô gợi lên hình ảnh những cánh hoa hồng. Cô quay đi, chạy vội theo mẹ. Tôi đuổi theo họ.

Mẹ tôi và Dì Đặng dừng lại từ xa, tận cuối phố. Có người nào đó trong đám đông bên ngoài đã báo trước cho hai người về vụ đàn bà điên khùng, thì vừa lúc bà ta hùng hổ nhào đến. Đám đông đi theo bèn gót bà ta với sự háo hức được coi một đám đánh nhau. Vụ đàn bà cất tiếng hỏi :

- Trong hai đứa chúng mày, đứa nào là con đĩ đây ?

Dì Đặng tiến lên, hỏi bằng giọng điềm tĩnh :

- Tôi giúp bà được gì đây ?

- Tao đang tìm một con đĩ, tên nó là Khuôn.

- Muốn nói với bà ấy thì hãy nói với tôi trước đã.

Mụ đàn bà đảo mắt nhìn ngay vào mẹ tôi, nói :

- Hừm mày đúng là con đĩ đây rồi. Thằng chồng khốn kiếp của tao rên rỉ tên mày ngay lúc nó đang nằm trên bụng tao. Rồi nó đánh tao để che dấu sự xấu hổ của nó. Mười lăm năm tao chờ chồng tao đi phục vụ tổ quốc. Tao không bao giờ ngờ lại bị đối xử thế này. Chính mày đã làm nó trụy lạc, con đĩm thói tư bản kia.

Rồi mụ huých Dì Đặng, xô dì qua một bên để xông tới mẹ tôi. Dì Đặng ngã ngay xuống đất trong khi mụ quào lên mặt mẹ tôi bằng những móng tay sắc. Cô con gái của mụ và tôi nhảy tới phía sau để kéo mụ lại, nhưng đã quá trễ. Mụ ta đã túm được mái tóc của mẹ và giật mạnh bằng hết sức của mình, giật đi giật lại cái đầu của mẹ tôi theo kiểu người ta rũ cái khăn trải giường để làm cho phẳng lại. Cùng một lúc. Mụ với chân đá một cách tàn bạo vào bụng mẹ tôi.

Dì Đặng đứng dậy, túm lấy mẹ ta và giằng mấy ngón tay của mẹ ra khỏi mái tóc mẹ tôi. Mẹ Ba Qùi vùng vẫy để thoát nhưng hết hơi và cuối cùng ngã quỵ xuống. Tôi giữ một bên eo của mẹ và nhìn mẹ thờ đốc. Bên cạnh tôi, Kim im lặng khóc.

Mẹ tôi ngả người lên Dì Đặng. Mái tóc của bà xoã tung xuống mặt và những vết cào đồ au hiện ra thành vết trên hai má của bà. Bà la lên với mẹ Ba Qùi :

- Tao chẳng dính dáng gì với chồng mày cả.

- Đừng có nói láo. Nó nói hết cho tao về mày rồi. Chuyện này chưa xong đâu. Tao sẽ làm đủ mọi cách cho mày rửa thây trong tù.

Mẹ tôi nói, giọng lạnh lùng :

- Cút khỏi nơi này ngay. Về đi. Muốn dạy ai bài học, trước tiên hãy dạy chồng mày đi đã. Nếu có thể thì dạy hắn đừng đi ăn vụng nữa. Tao chẳng có sợ cái lời đe dọa trống tuếch ấy đâu.

Mẹ đàn bà đứng dậy, vừa nắm lấy tay con gái, vừa nói :

- Để rồi coi !

Kim quay lại phía tôi. Đôi mắt của nàng mở lớn, đầy đau khổ :

- Tại sao lại là mẹ của anh ?

Mẹ ta vừa kéo con gái đi, vừa đẩy cho đám đông dẫn ra. Tôi nhắm cả hai mắt lại. Đứng ở đâu đó phía bên kia đám người tò mò, mẹ tôi lên tiếng gọi tôi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 29

Tôi đỡ mẹ tôi trở vào nhà. Một sự im lặng ngọt ngào đè lên chúng tôi khi hai người đi bên cạnh nhau qua khu vườn. Ở trước cửa nhà, bà bác tôi đang đứng cạnh ông chồng, tay bà cầm một xô nước. Đôi môi của bà cứ chum lại để rít mãi một tiếng thuốc đã ướt mềm, tạo thành tiếng chùn chụt khó ưa. Không báo trước, bà sấn ngay lại và chúi cả xô nước lên đầu mẹ tôi. Dòng nước bắn chan hoà khắp mẹ, mẹ tôi rú lên vì kinh hoàng.

Bác tôi la lên :

- Bộ hết chuyện rồi hay sao mà gây sự trước cửa nhà tao. Mà không biết nhục hả ? Bây giờ cả cái xóm này đều biết mày lang chạ với ông trưởng phường.

Mẹ tôi quay về phía bác tôi lúc này đã lùi lại vài bước để trốn đằng sau lũ con của bà và quát lên một cách khinh bỉ :

- Chết hết đi !

Rồi bà xốc lại quần áo và bước qua bà bác tôi để đi vào nhà, kệ thây những cái nhìn chòng chọc của đám họ hàng.

Bà bác tôi hầm hừ :

- Cái thứ ngựa quen đường cũ. Cầu cho có đứa nó đem cho voi dày.

Ngay khi mẹ tôi và Di Đặng rút vào phòng, căn nhà trở lại yên tĩnh. Tôi đi sửa soạn bữa cơm chiều, nhìn con nhện đang bò vội vã trên bức tường bếp. Một con ruồi vướng phải lưới nhện cố dấy dựa điên cuồng để tìm lối thoát thân. Con nhện khua cái chân nhỏ xíu của nó lên như thách thức. Nọc độc của nó làm con ruồi tê liệt hẳn đi. Đầu óc tôi trở nên trống rỗng như bụng ông Phật Di Lặc. Tôi lục trong chạn đồ ăn tìm xem có gì để ăn thêm cùng với món sắn. Nhưng chỉ có mỗi cái đĩa đựng muối tiêu vắt chanh. Tôi đem cả lên sàn rồi mời ông tôi, Jimmy và bé Ti vào ăn cơm.

Xong xuôi, tôi tới gõ cửa phòng mẹ tôi. Di Đặng ra mở cửa. Nhử mắt còn dính trên đôi mắt của bà như những mảng gàu nhỏ tí hon. Tôi bước vào, sự chật chội trong căn phòng của mẹ tôi làm cho tôi cảm

thấy như đang nằm trong cái quan tài đậy kín. Tôi quan sát khuôn mặt của mẹ tôi xem có còn dấu vết gì của sự buồn đau, nhưng chẳng thấy gì. Mẹ tôi ngồi ở mép giường, đang chải đầu dưới ánh đèn dầu. Tôi nói cộc lốc :

- Cơm xong rồi.

Bà hỏi :

- Kiên, có chuyện gì thế ?

- Không có chuyện gì hết.

- Vậy sao mặt mày chầu bậu vậy ? Đừng có gây rắc rối cho tao nữa, nghe chưa ?

Tôi bước ra và nói :

- Vậy thì lát nữa mẹ ra ngoài ăn cơm.

- Nghe này. Sáng mai mẹ sẽ dẫn con ra chợ. Mẹ muốn mua vài cuốn vở và quần áo cho con.

- Bây giờ đang giữa học kỳ. Con không cần tới vở nữa. Sao mẹ không dẫn Jimmy đi.

Bà lắc đầu :

- Không.

- Tại sao ?

Mẹ tôi gõ cái lược lên bàn một cách sốt tiết :

- Mẹ không muốn dẫn nó. Điều quan trọng là con phải học hành tử tế ở nhà trường. Jimmy chẳng bao giờ chịu học như con cả. Nhưng con không muốn đi thì thôi.

- Con không muốn đi.

- Được, tùy ý. Nhưng con phải học. Đừng bao giờ trách mẹ là không cố gắng tối đa để lo cho tương lai của con.

Nỗi đau buồn mà tôi ấp ủ trong mấy ngày qua đột nhiên nổ bùng lên thành cơn giận dữ. Tôi hét lên :

- Tương lai của con ? Thế còn Jimmy ? mẹ có dự tính gì cho tương lai của nó không ? có khấm khá hơn tương lai của con không ?

Mẹ tôi quay về phía Dì Đặng, nhướn mày lên, kinh ngạc :

- Nó làm sao thế ?

Rồi mắt bà hướng về phía tôi :

- Phép tắc để đâu rồi ? sao không mời Dì Đặng xơi cơm ?

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 30

Nha trang, tháng Ba năm 1981

Bãi biển lúc xế chiều nom tối đi hơn dưới bầu trời nặng trĩu màu xám. Trời không có gió nên những gợn sóng lăn tăn vỗ lười biếng lên cát. Cái cảng, vừa mới đây còn đầy thuyền bè náo nhiệt, bỗng trở nên vắng hoe sau khi cá đã được chuyển lên bờ và mang ra chợ. Một bầy hải âu lơ lửng vòng trên bãi cát ướt hầy còn loang lổ máu cá để kiếm bữa ăn chiều. Tiếng kêu oang oác của chúng vang inh ỏi trong bầu trời u ám nghe như đoạn cuối của một bản nhạc truy điệu áo nã. Hôm ấy tôi đi làm một mình, không mang theo em gái, vì tới lượt Jimmy phải trông nom nó.

Không có bé Ti, tôi chẳng cần vội vã về nhà. Tôi thủng thẳng cuộc bộ

dọc theo bãi biển để ngắm cảnh hoàng hôn. Đâu đó phía chân trời, một dãy những hòn đảo nhỏ nối nhau chạy xa tới cuối tầm mắt đã cắt đôi nền trời với mặt biển thành hai phần rõ rệt. Mặt trời đã lặn, nhưng những mảng sáng màu cam vẫn còn ánh qua bầu trời giống như có ai cắt dẫu những mảnh than hồng sau những đám mây. Khi tôi tiến lại gần mặt nước, đôi chân trần của tôi chạm vào vùng đất mát rượi., làm tiêu tan cái mệt rũ trên người. Tôi hít một hơi thở thật sâu, dang hai tay ra hai bên. Không khí đượm mùi mặn của biển cả ùa vào hai lá phổi. Không nhìn thấy ai, tôi bèn giả bộ như mình đang lái một chiếc máy bay, cái trò mà từ nhiều năm qua tôi không còn chơi nữa.

- Kiên, chờ Kim với.

Tôi nghe thấy tiếng của Kim ở đâu đó sau một lùm những cây dừa nhỏ. Giọng nàng lạnh lót, xoáy vào tai tôi nghe chói tai như tiếng của bầy hải âu. Hai má tôi nóng bừng lên. Sự xấu hổ vì bị bắt quả tang đang chơi trò con nít khiến tôi ngượng chín cả từ đầu đến chân. Kể từ cuộc cãi lộn giữa bà Ba Quì và mẹ tôi, đây là lần đầu chúng tôi gặp lại nhau. Tôi vui, một phần vì được gặp nàng, một phần vì chẳng có ai khác ở ngoài bãi biển dòm ngó chúng tôi. Tôi quay lại nhìn thẳng vào Kim, vừa gãi tai vừa nói :

- Chào.

Cô chạy qua bãi cát để tới gần tôi, hỏi :

- Em gái của Kiên đâu ?

- Hôm nay tôi đi làm một mình. Bé Ti ở nhà với em trai tôi.

- À ra thế... Kim đang chờ...

Cô chợt ngưng lại câu nói và nhìn tôi

Sự im lặng làm chúng tôi lúng túng. Tôi yếu ớt lẩn tránh mắt nàng. Chúng tôi đứng đối diện nhau và ngoài kia, biển cả, với những làn sóng tọc mạch, quan sát chúng tôi. Cuối cùng, tôi phá vỡ sự im lặng

- Kim vẫn khỏe chứ ?

- Vẫn thế. Cảm ơn anh.

Nàng dang tay rờ vào mái tóc của tôi. Mùi lá sả hoà với mùi bột phấn trên da dẻ mịn màng của nàng, tất cả tạo thành một thứ hương vị mát rười rượi. Đột nhiên tôi nhận thấy rõ cái mùi hôi hám vì cá ươn của tôi, và tôi thụt lùi lại, tránh ngón tay nàng. Dường như đọc được ý nghĩa của tôi, Kim nói :

- Anh có muốn đi tắm biển cùng với Kim không ?

Tôi đang còn ngờ ngác thì nàng đã trút bỏ lớp quần áo ngoài và đứng trước mặt tôi với hai mảnh áo tắm nhỏ xíu. Lớp vải đồ chật ép sát vào làn da ngà óng lên, làm nẩy nổi những đường cong như chính nàng đang khoả thân trước mặt tôi vậy. Hay đó chỉ là trí tưởng tượng của tôi mà thôi ? Tôi cũng chẳng phân biệt được nữa, tôi cố cưỡng lại sự khát khao nhìn ngắm thân hình nàng.

Kim chạy xuống biển. Tóc nàng bay tung lên trong gió. Bộ đùi mịn màng, thon, dài của nàng ngập vào trong nước. Rồi nàng quay về phía tôi. Dưới ánh sáng màu bạc, biển cả, bầu trời và nàng hầu như cũng tan loãng vào nhau. Nàng vẫy vẫy ra hiệu cho tôi bơi theo. Tôi cởi chiếc áo sơ mi và nhảy xuống nước đuổi theo nàng. Chẳng bao lâu, chính tôi, tôi cũng cảm thấy tan đi trong cái mờ ảo mông muội lạ thường.

Tôi bơi cách xa Kim, không muốn nàng nhìn thấy tôi kỳ cọ dưới nước. Nàng đứng một chỗ, nhưng mà mắt không rời nhìn tôi. Qua lớp sương mỏng bốc lên từ mặt nước, tôi ngắm từng đợt sóng vỗ vào cái eo thon thả của nàng. Hai cánh tay nàng khoanh lại trước ngực như thể nàng vừa bất chợt nhận ra rằng phần trên của cái áo tắm mới bé nhỏ làm sao ! Tôi rủa ráy thật mau rồi lặn xuống nước, bơi về phía Kim và trồi lên thở khi mũi của tôi chỉ còn cách đuôi của Kim chỉ có khoảng nửa gang tay. Kim nhận xét :

- Anh bơi khá lắm.

Tôi gật đầu, hãnh diện :

- Tôi sinh trưởng ở đây mà. Hể rảnh rỗi thì tôi lại đi tắm biển?.

- Ước gì Kim cũng bơi giỏi như anh.

Tôi dang hai tay ra :

- Muốn tôi dạy cô không ? Tôi làm huấn luyện viên giỏi lắm đó.

Nàng lắc đầu, lùi lại một bước. Tôi quả quyết :

- Tin tôi đi, dễ học lắm mà.

Vẻ mặt sợ hãi của nàng làm cho tôi thêm muốn thấy nàng khóc. Mỗi lúc tôi nghĩ đến ông ba Qùi, cha của nàng, với đôi bàn tay bẩn thỉu, vô học, cùng với bản chất Cộng Sản, đã từng vuốt ve mẹ tôi, là tôi lại điên tiết. Tôi với lấy bàn tay Kim và khi bắt được ngón tay lạnh giá, thì tôi túm lấy chặt hơn. Cô rút tay lại, nói:

- Hôm nay không được đâu.

Ggiọng tôi đùa giỡn cốt ý che dấu sự nghiêm trọng của mình :

- Hôm nay được chứ. Tốt hơn là cô chạy ngay đi. Vì tôi sẽ túm được cô và lôi cô xuống nước sâu đấy.

Coi sự hăm dọa của tôi chỉ là đùa bỡn, nàng chạy thốc lên bãi cát, la lối và cười ngất. Tôi lao lên sau. Cánh tay tôi đó, đói khát như những đợt sóng, quàng lấy hai bên eo mảnh mai của Kim và nhấc bổng nàng lên khỏi mặt đất. Má tôi tì lên một bên ngực nàng. Mùi da thịt nàng mát rượi, thơm phưng phức như mùi da con nít. Tuy thế, tôi vẫn còn luẩn quẩn nghĩ đến cha nàng và tính toán việc trả thù. Kim đẩy dựa hai chân trên không và van nài tôi ngừng lại, đặt nàng xuống

- Ha ha. Thăng Mỹ lai vớ được con bồ Cộng sừng !

Ở trên lối đi có lát ván, một đám con trai đứng quây thành nửa vòng tròn đang vẫy và la lên nhạo báng chúng tôi. Đó là những thằng đồng nghiệp của tôi vừa đổ xong thùng cá cuối cùng và đang trên đường trở về nhà. Câu nói thô bỉ của bọn chúng làm tôi đứng ngay lại. Tôi buông lỏng tay mình và Kim tuột khỏi ngực tôi.

- Thằng lai gống chơi con đĩ Cộng sừng. Cái lỗ dơ dáy của nó có

răng đầy. Hèn chi mà thằng lai giống bị cắn mất c...

Gió cuốn những lời diều cợt lan trong không gian trống trải, mỗi một lời của chúng như xát thêm muối vào vết thương của tôi. Kim quơ lấy đồng quần áo trên cát rồi kéo tay tôi :

- Thôi mình đi, Kiên. Đừng để ý đến chúng nó làm gì.

Tôi muốn đẩy nàng ra nhưng không còn hơi sức nào nữa.

Trong ánh chiều tà, tôi nhìn Kim mặc lại quần áo. Khi xong xuôi, nàng trao cho tôi cái áo sơ mi, tôi bèn nhét ngay vào túi quần đùi vải ka ki của tôi. Nàng hỏi :

- Chúng nó chọc thế có xúc phạm. anh không ?

Tôi trả lời ngay, nhanh như máy :

- Sức máy ! Tôi quen rồi !

Kim nhìn thẳng vào mắt tôi, hỏi :

- Em hỏi anh một câu. Anh có thấy khó chịu vì em là dân Bắc kỳ không ?

Thay vì trả lời Kim thẳng thắn, tôi hỏi nàng dồn dập :

- Tôi không biết. Thế Kim có thấy khó chịu vì tôi nghèo mạt cọng và lại còn lai giống nữa không ? và đừng quên là cha của cô đang tàn tỉnh mẹ của tôi.

Kim lắc đầu :

- Không. Máy chuyện ấy không quan trọng. Điều quan trọng là em thích anh. Em nghĩ anh là người đáng quý nhất trên bãi biển này. Ấy là chưa nói đến sự anh còn dễ thương nhất.

Tôi nói đùa, lòng cảm thấy nhẹ nhõm hơn :

- Ngoài mấy thằng mắc dịch đó ra, biển này chỉ có một mình tôi là

thằng con trai duy nhất, so sánh gì kỳ vậy ?

Kim cười, nắm lấy tay tôi :

- Mình về đi kéo tối
- Sợ mọi người trông thấy
- Thì sao ? Em tưởng anh bất chấp chuyện đó.
- Thì bất chấp chứ. Nhưng tôi không đủ thuốc liều để làm cho ba cô điên tiết lên.

Kim huých khuỷu tay vào tôi. Mái tóc của nàng cù lên cổ tôi :

- Được rồi. Khi tới đường cái lớn thì em sẽ rời anh. Nhưng mà em muốn gặp lại anh tối nay.
- Gặp làm sao được ? Ở đâu ?
- Anh biết chỗ em ở mà. Anh chờ em ở cổng sau, phía sau bếp, khoảng tám giờ nhé.

Tôi nói :

- Anh sẽ tới đó. Tối nay, tối mai, và bất cứ tối nào em muốn, anh cùng sẽ tới. Nhưng nhất thiết chỉ xin em một điều là giữ kín chuyện riêng của chúng mình. Anh không muốn mẹ của anh hay ba của em biết.

Kim gật đầu đồng ý, rồi chúng tôi chia tay.

Suốt một tháng sau đám tang của bà tôi, tôi theo dõi rất sát mẹ tôi và Di Đặng, để coi hai người quyết định ra sao về chuyện vượt biên. Một đêm, nằm thao thức trên giường nghe tiếng ngáy êm ả của Jimmy và bé Ti, tôi đắm mình suy tưởng. Bên ngoài cửa sổ, ngọn đèn toả ra ánh sáng mờ mờ vào phòng tôi. Trên tầng không, trăng tròn treo lơ lửng giống như một cái bụng bầu. Gió lùa theo mùi hoa

nhài thơm sực nức. Qua chiếc mùng che muỗi mỏng, bóng những thân cây dừa và những cành khế tạo thành những hình dáng màu đen sẫm..

Mẹ tôi rón rén vào phòng, đi thẳng qua chỗ em tôi ngủ. Tôi sẵn từng cử chỉ của bà với cặp mắt của con cáo đói mồi. Bà đập nhẹ vào vai Jimmy, lay nó và thì thào :

- Dậy đi, Jimmy.

Jimmy chống khuỷu tay lên, ngồi dậy mặt ngơ ngác. Mẹ tôi vẫn thì thào :

- Dậy. Sửa soạn đi, Jimmy. Đừng nói gì hết !

Giọng của nó líu ríu, đầy vẻ buồn ngủ :

- Mình đi đâu hả mẹ ?

- Đi ra ngoài kia mẹ sẽ nói.

Jimmy leo xuống giường để đi theo mẹ tôi. Khi cả hai đi qua chỗ tôi nằm, tôi ngồi dậy và nhìn mẹ tôi gườm gườm. Miệng của tôi chỉ có thốt lên được có một tiếng : " Tại sao ? " rồi tôi bật khóc.

Mẹ tôi nói :

- Nằm xuống ngủ đi Kiên. Một giờ sáng rồi.

Tôi nhảy ra khỏi giường, chặn lối của hai người và luống cuống, nức nở :

- Tại sao mẹ chọn nó ? Mẹ đừng tưởng là con không biết mẹ mưu tính cái gì rồi. Con đã nghe lén câu chuyện giữa mẹ và Dì Đặng hồi tháng trước, sau đám ma của bà. Nếu mẹ không giải thích, con không cho mẹ đi đâu. tại sao lại là nó ?

Mẹ tôi đặt tay lên vai tôi :

- Mẹ cần có mày ở đây với mẹ. Con là đứa lớn nhất trong nhà này.

Làm đàn ông, con phải có bổn phận trông nom gia đình. Ngoài ra, Jimmy nó còn quá nhỏ. Nếu có xảy ra chuyện gì thì công an cũng không bỏ tù nó. Ở vào trường hợp con thì rủi nhiều may ít, làm sao mẹ để cho con đi được. Vậy hãy để cho nó đi. Trong một tiếng nữa nó phải xuống ghe rồi.

Giọng tôi run bần bật như thể trời đang lạnh lắm vậy :

- Con chẳng phải là đàn ông, chỉ là một đứa con nít thôi, mẹ ạ. Thực ra, con chưa tới mười bốn tuổi. Họ bắt con cũng chẳng thể giam con suốt cuộc đời được. Mà nếu họ có làm như thế, con cũng không ngán. Con không thể sống như thế này được nữa. Con muốn đi, con xin mẹ.

Bà bầu những móng tay vào da tôi, lỗi từng phạt quen thuộc mỗi khi tôi hư đốn, rồi rành rọt :

- Nghe tao đây. Mày chán sống như thế à ? Vậy ai muốn đây ? Từ khi hai đứa còn bé, bao giờ tao cũng chiều mày hơn nó. Lúc nào mày cũng có đồ chơi tốt hơn, chia bánh thì mày có phần to hơn, được cưng hơn, săn sóc hơn là nó. Vậy chỉ một lần này thôi, mày hãy để cho nó được đối xử ưu tiên. Mẹ cần có mày ở đây. Thôi đi về giường ngủ đi.

Từ phía sau mẹ tôi, Jimmy lên tiếng :

- Thực sự có phải là con sắp sửa đi vượt biên không mẹ ?

Tôi trả lời nó, với nỗi cay đắng :

- Đúng đấy, Jimmy. Mẹ để cho mày vượt biên với Di Đặng. Đêm nay là đêm hên của mày đó.

Nó lắc đầu, tỏ vẻ sợ sệt :

- Không ! Con muốn đổi chỗ cho anh Kiên. Mẹ để cho anh ấy đi. Anh ấy muốn đi còn hơn con nữa.

Hy vọng trở lại, tôi quay về phía mẹ tôi :

- Con sẽ giúp được mẹ nhiều hơn một khi con tới Mỹ. Con xin mẹ. Nếu mà con phải ở lại, con sẽ tự tử đấy.

Mắt mẹ tôi nhìn qua nhìn lại giữa em tôi và tôi. Vớ lấy cơ hội, tôi thúc đẩy thêm :

- Con nói thật đấy, mẹ. Nếu mẹ giữ con ở đây, con sẽ chết lần, chết mòn. Mẹ sẽ có cơ mất cả hai đứa. Mẹ cứ hỏi Dì Đặng xem thử dĩ nghĩ sao khi mất cả mấy đứa con. Ngoài ra, Jimmy đâu có muốn đi. Tại sao lại ép nó ?

Mẹ tôi thốt lên một tiếng kêu nho nhỏ, bà quơ tay để xua tôi :

- Mà muốn đi thì đi đi ! Dì Đặng đang chờ ngoài cổng.

Tôi chạy ra cổng, chỉ sợ mẹ tôi đổi ý. Có tiếng mẹ tôi gọi. Giọng của bà làm tôi khựng lại :

- Khoan chút đã. Chờ mẹ, mẹ sẽ dẫn con ra.

Quay lại phía em tôi, mẹ nhìn vào mặt nó, nói một cách rành rẽ :

- Nó đi rồi là từ nay làm anh cả đó. Con phải trông nom bé Ti và đỡ dần mẹ đủ mọi thứ. Từ giờ trở đi, con là anh trai lớn nhất của mẹ. Con có hiểu mẹ nói gì không ?

Jimmy gật đầu.

- Vâng tốt. Vào giường đi. Mẹ đi ra ngoài một chút sẽ trở về.

Jimmy chạy lại phía tôi. Nó choàng tay ôm lấy eo ếch tôi và xiết chặt :

- Anh đi may mắn nhé, anh Kiên. Em thương anh lắm.

Tôi tránh qua một bên. Hai má tôi nóng bừng vì hổ thẹn..

Mẹ tôi dắt tôi ra khỏi nhà. Bên kia đường, Dì Đặng đang đứng chờ sau một thân dừa. Về mặt của dì chuyển từ sự khích động sang ngạc nhiên khi dì nhìn thấy tôi. Bà hỏi :

- Chị quyết định cho Kiên đi thay à ?

Mẹ tôi gật đầu, vuốt ve tóc tôi rồi nói tiếp :

- Thằng kia không chịu đi. Săn sóc nó giùm tôi, Đặng nhé. Cố sao cho nó không bị tai nạn gì. Tôi cậy bạn, trao cả tính mạng nó cho bạn đó.

Dì trả lời :

- Dĩ nhiên rồi. Tôi sẽ nhận nó làm con nuôi khi tới được Mỹ. Sẽ lo cho nó học hành tử tế và luôn luôn nhắc nhở nó nhớ tới bạn để nó không quên gốc gác của mình.

Mẹ tôi oà lên khóc, dưới ánh sáng xanh xao của ngọn đèn đường, tôi nhận thấy những vết rạn chân chim nơi đuôi mắt của bà, và những lọn tóc màu xám ở quanh thái dương. Tuy nhiên, mắt bà vẫn sáng ngời. Bà thì thầm với tôi :

- Coi, con cũng đã lớn gớm, cao hơn cả mẹ rồi. Từ nay trở đi, con đi theo Dì Đặng. Dì sẽ thay mặt mẹ trông nom, săn sóc con. Vậy hãy nghe lời dì, hãy kính trọng dì như thể con đã kính trọng mẹ. Mẹ thương con lắm, Kiên à. Hãy tự lo cho mình, con nhé !

Bà đẩy tôi vào ngực Dì Đặng lúc ấy cũng đang khóc. Tôi nói :

- Mẹ chào từ biệt ông ngoại giùm con. Nói với ông là con yêu ông.

Mẹ tôi thì thầm :

- Đi đi ! Cầu Trời Phật phù hộ độ trì cho con tôi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 31

Khoảng hai giờ sáng, chúng tôi tới bãi biển. Khu bến tàu, nơi tôi nhận cá để đem giao cho ngoài chợ lúc này vắng hoe. Ở cuối chiếc cầu tàu nhỏ hẹp và hẻo lánh, một chiếc thuyền chèo bằng gỗ nhỏ đã đợi sẵn. Chúng tôi chạy ngang qua bờ biển, cứ mỗi bước lại thấy nền cát trở nên ướt và mềm hơn, ngấm vào đôi dép của tôi. Bóng một người tối đen nhảy từ trên thuyền xuống và giơ tay vẫy dì Đặng. Dì vẫy lại.

- Chào bà. Bà canh giờ đúng lắm.

Trên tấm ngực trần, những chỗ có ánh sáng chiếu vào, những đường nét bắp thịt vòng lên lấm tấm mồ hôi dầu. Cặp môi mỏng của hân không che kín hết hàm răng vỡ sáng lên trong bóng tối như ánh đèn huỳnh quang.

Dì Đặng và tôi ngồi tụm lại với nhau trên một băng ghế gần đuôi thuyền. Người đàn ông chèo một cách thiện nghệ, thỉnh thoảng lại dùng một cái đĩa bần để dò phương hướng. Con thuyền hướng mũi về phía đông và đi qua dãy đảo đen tối, mờ mờ qua màn sương.

Trên cao, bầu trời lung linh cả triệu vì sao. Trăng chiếu trên lớp sóng biển thành hình những đồng tiền bằng bạc, toả ánh sáng chan hoà trên mặt nước. Bầu không khí mặn mùi biển mơn man trên làn da của tôi. Con thuyền lướt đi nhẹ nhàng trong im lặng, mỏng manh như một chiếc lá.

Tôi hỏi dì Đặng :

- Mình đi đâu, hả dì ? Còn những người khác đâu ?

Người đàn ông trả lời :

- Yên lặng. Nhãi con, càng biết ít bao nhiêu càng tốt cho mày bấy nhiêu.

Dì Đặng nói với tôi :

- Chúng ta đi tới hòn Rùa. Tới đó, mình sẽ chờ thuyền khác, lớn hơn.

Càng đi, biển càng trải rộng thêm ra quanh chúng tôi. Ở bên mạn thuyền, sóng vỗ thành tiếng thì thào đều đặn. Cuối cùng, người đàn

ông nói :

- Đến rồi.

Ngồi quay mặt về phía đuôi thuyền, tôi không nhận ra là đã cập tới đảo cho tới khi đáy thuyền chạm phải những hòn đá ngầm.

Trong lúc tìm chỗ để cập bờ, người đàn ông nói :

- Nghe này, đây là đảo con rùa. Hình dáng nó khòm khòm như mu rùa nên người ta gọi nó như thế. Đảo nằm ngoài khu vực giới hạn của dân cư. Thân rùa là núi. Bãi biển là chân rùa. Ngọn núi có tới ba lớp. Mình sẽ tới lớp giữa. Nếu leo cao hơn nữa, đám tàn quân của chế độ cũ còn sót lại sẽ giết mình đấy. Còn nếu gần dưới thì lại rơi vào tay bọn Cộng Sản. Tụi nó cứ bắn tới trước rồi mới hỏi sau. Cho nên phải cực kỳ cẩn thận. Cũng có khi mình đi lạc vô vùng của toán đồn gỗ rừng. Cũng tránh họ đi, nếu có thể. Tàu lớn sẽ tới vào đêm mai. Bây giờ, hãy chuồn khỏi đây ngay trước khi bọn chó vàng đánh hơi thấy mùi chúng ta.

Anh ta muốn ám chỉ toán công an Cộng Sản, vốn vẫn mặc đồng phục màu vàng sậm..

Đảo rùa là một khu rừng rậm rạp với những cây nhiệt đới và đầy đặc những bụi dâu dại. Bụi cây mọc tràn ra bãi biển, lấn tới tận mé nước, nên là một chỗ lý tưởng cho việc ẩn núp. Chúng tôi đi sâu vào trong rừng theo một con đường nhỏ hẹp xuyên qua một khu đầm lầy. Ruồi và muỗi cuốn lên đen nghịt theo bước chân chúng tôi, những tiếng vo vo ồn ào phá vỡ sự yên lặng.

Người đàn ông trao cho chúng tôi mỗi người một túi xách và nói :

- Giữ lấy. Trong đó có phần ăn và mấy cái mền cho tối nay. Coi chừng cát lún. Giữ chân chỉ bước trên đá thôi. Đừng có quên cả rấn nữa đấy.

Chúng tôi chạy theo một hàng qua con đường ẩm ướt và ngoằn nghèo dẫn đến khu vực chính giữa của mu rùa. Dưới chân chúng tôi, đất bùn bị bao phủ bởi những lớp lá rụng trơn tuột làm chúng tôi đi chệch choạng lúc leo lên đồi.

Những người còn lại của nhóm vượt biên đang chờ đợi chúng tôi tại một vùng đất trống cách con đường mòn không xa lắm. Có tất cả chừng ba chục người, toàn phụ nữ với trẻ em, không có ai nhỏ dưới mười tuổi. Những tấm chiếu nylon của họ trải rải rác trên mặt đất được chặn giữ bằng những cục đá. Vài người đàn bà rúc vào trong mền để tránh gió lạnh. Những người đàn ông duy nhất trong nhóm là hai người lãnh đạo. Người trẻ hơn dẫn chúng tôi tới chỗ hẹn tên là Cần. Người lớn tuổi hơn là bố anh ta, tên là Can. Cách đây vài tháng, ông ta mới đi cải tạo về. Nghe nói rằng ông ta đã từng là trung sĩ dưới chế độ cũ. Ông ta cũng cởi trần và đi chân đất. Cái quần ka ki cắt ngang ống đã bạc màu che nửa thân dưới, và ở chỗ thắt lưng của ông, tôi thấy thò ra một cái báng súng lục bằng thép. Bên má trái của ông có một cái sẹo to tướng, sấu xí mà mỗi lần ông nói nó bò lồm ngồm như một con thằn lằn. Đôi mắt đen của ông sáng ngời, khi ông giới thiệu chúng tôi với mọi người.

Chúng tôi được sắp xếp chung chỗ với hai người khác dưới một cây me dại, gồm một thiếu nữ với em trai.

Đì Đặng ngồi trên một phiến đá, mệt lả sau một cuộc đi bộ dài. Dì vừa vẩy tôi lại vừa lau mồ hôi trán và nói :

- Lại đây, Kiên. Ngồi nghỉ đây với dì.

Thằng nhỏ gật đầu chào tôi :

- Chào cậu đã tới đảo Rùa.

Nó trạc tuổi mười lăm, mặt đầy tàn nhang và cặp mắt xé nhỏ xiú như mắt con hình nộm trong tuồng Tàu. Nó và tôi là hai thằng con trai lớn tuổi nhất trong nhóc ở đây.

Chị của nó lớn hơn, lớn hơn nó độ vài tuổi, tay chân thon thả. Tôi giúp chị dọn đồng lá khô để lấy chỗ nghỉ ngơi. Chị ngược lên, mỉm cười với tôi. Khuôn mặt của chị với hai gò má cao có vẻ xanh xao tương phản với đôi môi hồng. Cả chị ấy nữa, bộ dạng thanh cao như nàng công chúa làm bằng con rối.

Tít trên cao, qua khỏi những vòm cây, vàng thái dương hé dạng toả

xuống mặt nước màu xanh thẫm, xua tan đi cái bóng tối bàng bạc. Vài đứa trẻ moi đồ ra ăn sáng từ trong những cái túi xách. Các bà thì trông chừng những đứa nhỏ và tơ tưởng đến đời sống mới tại Mỹ. Dì Đặng nói với tôi :

- Lại đây cưng, để dì chải đầu cho.

Tôi ngồi xuống trước mặt dì. Tay dì mềm mại vuốt ve da đầu của tôi. Dì nói với tôi dịu dàng :

- Hết xảy. Đêm nay mình sẽ lên tàu. Biết đâu đấy, chỉ trong một tuần ngắn ngủi mình đã tới Hồng Kông hay Phi Luật Tân, hay Mã Lai, rồi thì tới Mỹ. Dì thì nhất quyết sẽ định cư ở Cali và đi tìm lũ nhỏ. Cháu cùng ở với dì, mình sẽ kiếm một căn nhà ở bờ biển, cũng đại khái như hồi ở Nha Trang. Khi đã kiếm được lũ nhỏ rồi thì cháu sẽ là anh của tụi nó. Cháu sẽ đến trường và học bất cứ cái gì cháu thích. Rồi cháu lại có thể bảo lãnh cho gia đình đi Mỹ. Cháu có thích giấc mơ đẹp này không ?

Thay vì trả lời, tôi chỉ nhích sát lại gần dì hơn.

Tối hôm ấy chúng tôi ăn gà nướng gói sẵn trong ba lô, trong khi anh Cần rời khỏi trại để chờ tín hiệu của tàu ở ngoài bờ biển. Túm tụm vào nhau trong bóng tối, mình choàng tấm mền mỏng, chúng tôi tuy khá lạnh nhưng lòng tràn trề hy vọng. Vài đứa nhỏ đã ngủ lả ra trong khi những đứa khác thì lục tục không ngừng. Một bà cụ già ngồi chồm hóm dưới đất để đi tiểu. Có người thì cố nén tiếng ho. Quanh chúng tôi, rừng cây ẩn dấu sau lớp sương dày đặc. Co tròn mình dựa vào thân cây, tôi chìm vào giấc ngủ say trong vòng tay dì Đặng.

Khi tôi tỉnh dậy, bầu trời buổi sáng đã trở nên trắng như sữa. Trên các chòm cây cao, sương mù đã tan chỉ còn vài cụm lảng vảng ẩn hiện trong khu rừng cây xanh. Phía đằng trước tôi, dì Đặng và một vài phụ nữ nữa đang nói chuyện với anh Cần. Tôi cuộn tấm mền vòng quanh vai rồi tiến lại nhập bọn với họ. Một bầu không khí ấm đạm bao phủ chung quanh mọi người. Anh Cần nói :

- Cháu không biết gì hết. Chỉ có nước là ngồi đợi thôi.

Có tiếng ai đó hỏi :

- Đợi bao lâu ?

Anh ta bước đi :

- Làm sao biết được, nhưng cũng có thể mình phải ở lại đây vài ba ngày nữa.

Tôi hỏi dì Đặng :

- Chuyện gì xảy ra thế gì ?

Bây giờ dì mới chú ý đến tôi. Cặp mắt của dì có vẻ hoảng hốt như con hươu mắc bẫy :

- Đêm hôm qua, có đũa nào lấy mất thuyền mang đi rồi.

Tôi thốt lên kinh hoàng :

- Ôi trời. Cái thuyền lớn chở chúng ta đi Mỹ ấy ư ?

Dì lắc đầu :

- Không cái thuyền nhỏ thôi. Còn cái tàu lớn thì chưa thấy tín hiệu gì cả, nên mình mới kẹt ở đây, không có lối ra.

- Mình làm gì bây giờ ?

- Chờ thôi.

Dì trả lời như một cái máy, như thể nhái lại lời của anh Cần.

Ngày hôm sau trôi qua một cách lặng lẽ. Chúng tôi xúm lại với nhau để giữ hơi ấm. Dì Đặng nhìn tôi ăn thức ăn nguội mà không động đũa. Trên đầu chúng tôi, mây đen bắt đầu vần vũ.

Qua ngày thứ ba, trời mưa. Tôi chạy ra ngoài trên nền đất ướt sũng, nhập bọn với lũ trẻ để tắm mưa, đồng thời hứng nước mưa vào những bình trống để dự phòng về sau. Đám người lớn thì ẩn dưới

các tàng cây xung quanh để tránh bị ướt. Niềm hy vọng cứ teo dần với số thực phẩm mang theo. Phía dưới chúng tôi, biển như một đĩa thạch màu xanh lam khổng lồ, rung rinh theo những cơn giông.

Tới ngày thứ năm, các bà đi rải rác vào rừng để kiếm nấm dại, dâu và rau cỏ trong khi hai người đàn ông thì câu cá ở ngọn suối gần đó. Đảo chỉ cung ứng được chút đỉnh tạm gọi là đồ ăn. Rau dền biển, dâu dại là những loại rau cỏ đậm bạc mà chúng tôi hái được gần đầm lầy. Mặc cho những người lớn cảnh cáo, chúng tôi đem luộc lên ăn và đến đêm hôm ấy thì ngã bệnh kịch liệt. Sáng hôm sau, khi mưa lạnh lại đổ xuống đảo, chúng tôi vẫn phải mang đi giặt mớ quần áo đã bị ối mửa lên. Sau vụ này, mặc dù có đói đến thế nào, chúng tôi cũng chẳng dám đi kiếm thực phẩm bậy bạ nữa. Đám con nít thì đã mút tới viên đường phen cuối cùng trong khi đám người lớn thì ngủ cho quên đói.

Vào buổi chiều của ngày thứ sáu, dì Đặng lén lút kéo tôi vào tận sâu trong rừng, tránh xa đám người kia. Khi cách trại ít nhất vài chục thước, dì mở chiếc khăn choàng ra và cho tôi thấy vật bên trong. Trên tay dì ba quả trứng luộc nổi bật lên như một phép ảo thuật. Dì thì thảo với tôi :

- Đây, cưng. Ăn ẹ ẹ đi kẻo có người trông thấy.

Mắt tôi thèm thuồng dán vào món ăn trong tay dì, tôi hỏi :

- Dì lấy ở đâu ra vậy ?

Dì trả lời :

- Của dì. Để dành cho con.

Tôi nhai nhồm nhoàm :

- Thế còn dì ? Dì không đói à ?

Dì mỉm cười lắc đầu :

- Không, cưng, của con hết đó. Cứ tự nhiên, ăn hết đi.

Khi chúng tôi quay lại trại thì ông Can đang chủ trì một phiên họp khẩn cấp trên nền đất bần. Dì Đặng và tôi cũng nhập bọn. Ông ta đứng trên một phiến đá, nhìn xuống lũ chúng tôi, lườm liếm mỗi một cách bòn chòn. Cũng như những người khác, ông ta cũng bị gầy sút đi trong sáu ngày vừa qua. Bộ ngực của ông lép lại, xương sườn lồi lên thấy rõ. Ông nêu câu hỏi với đám đông :

- Chúng ta bắt đầu bầu đi. Có ai ở đây muốn ra đầu hàng bọn chó vàng không ?

Bà con nhao nhao lên phản đối. Mọi người nhảy lên đông đảo, nguyên rủa cái tàu đã không tới, than trách chính họ đã xui xẻo, la lối giữa người này với người kia. Ông Can phải xua tay để làm họ dịu xuống. Ông la lớn :

- Im lặng. Mình còn hy vọng mà.

Cả toán bỗng khựng lại. Ông tiếp :

- Còn một lối thoát. Chúng ta có súng. Chúng ta có thể lấy cắp một chiếc xuống máy của đám đồn gỗ lậu và chuồn đi. Ai chịu làm chuyện liều mạng đó thì giơ tay lên.

Một bà lên tiếng hỏi :

- Đám làm rừng ấy có vũ khí không ? Nếu mình thất bại thì sao ?

Ông Can nhún vai :

- Mình đâu có nhiều cách để lựa chọn, thưa bà. Nếu thua, mình sẽ chết, nhưng bó tay đầu hàng thì mình cũng chết vậy.

Tôi ngó mặt dì Đặng để ngẫm hỏi ý kiến, nhưng dì vội quay mặt đi. Tôi liền đứng dậy. Mọi con mắt đều đổ dồn về phía tôi, chăm chú nghe những lời tôi nói :

- Cháu không muốn đầu hàng. Cũng như tất cả mọi người, cháu bị kẹt ở đây chỉ vì cháu đi tìm tự do. Vậy hãy để tự do vạch cho ta một

lối thoát.

Một ai đó to tiếng biểu đồng tình :

- Nói khá đấy, nhóc con. Đánh để mở đường về nhà.

Vài người phụ nữ rên rĩ không đồng ý, nhưng cuối cùng, hầu hết cả đám đều đồng tình là phải chiếm lấy cái xuống máy. Ông Can nhìn tôi và hỏi :

- Tên con là gì ?

- Kiên.

Ông quay về phía thằng bé có cặp mắt xéch, đang đứng cạnh chị nó dưới một cái cây :

- Còn cháu tên gì ?

Thằng bé đáp :

- Văn

Ông già nói :

- Thằng con tôi và tôi sẽ đánh úp bọn đồn gỗ. Vậy hai cháu có hỗ trợ chúng tôi được không ?

Cả dì Đặng và chị thằng nhỏ cùng kêu lên một lúc :

- Không được đâu !

Ông già nói :

- Xin thứ lỗi, thưa các bà, tôi cần chúng nó để quân bình trận đánh.

Tôi hỏi ông :

- Chúng cháu sẽ phải làm gì ?

Đì Đặng ghi chặt lấy cánh tay của tôi lấp bắp :

- VẬY thì cho tôi thay nó. Nếu cần thì tôi có thể uýnh lộn được. Nó còn nhỏ lắm, tha cho nó.

Ông già nói :

- Không thể được. Ngày xưa, bất cứ khi nào tôi giỡn mặt với tử thần, tôi cần lính của tôi. Bây giờ cái chết đang cận kề ngay tại đây, con bà cũng sẽ qua cầu ngon lành.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 32**

Đi theo một hàng dọc, cha con ông Can, Văn và tôi di chuyển vào sâu trong rừng, để toán các bà và lũ nhỏ ở lại phía sau. Từ xa, cơn bão gầm gừ như một cái dạ dày đang đói meo. Chớp lóe sáng trên những đám lau sậy, làm sống động những cành cây màu tím ở chung quanh chúng tôi, trông như những hình dáng quái vật trong chuyện kinh dị. Ông Can cầm chắc khẩu súng trong tay. Chúng tôi bám sát lấy nhau, trườn trên mặt đất trơn trượt như một con sâu đất khổng lồ dưới ánh xanh kỳ bí của cửa buổi xế trưa.

Đột nhiên, ông Can bỗng dừng lại. Ông ra hiệu cho chúng tôi cúi thấp hơn nữa trên mặt đất lũng bóng nước, thì thảo :

- Yên hết. Đừng ai nhúc nhích.

Từ chỗ đứng, tôi có thể nhìn thấy một người đang đốn cây cách tôi chừng ba chục thước. Người đốn gỗ ấy không chỉ có một mình. Tôi còn nghe thấy có tiếng người khác xen lẫn với tiếng sấm rền và tiếng gió rít. Ông Can ra hiệu cho chúng tôi bò lại gần ông ta hơn, rồi nói :

- Kế hoạch là như thế này. Bọn họ có bốn người. Hai tên đang ăn

trưa. Tụi bay không thấy đâu, họ ngồi khuất đằng sau cái cây đó. Còn hai tên kia thì các cháu nhìn thấy phải không, Kiên, Văn ?

Vừa nói ông vừa chỉ tay về phía hai người thợ rừng đang đứng cách nhau khoảng vài thước. Ông tiếp :

- Hai cháu lãnh hai tên đó được không ? Bác và con bác sẽ canh chừng và hỗ trợ ở đây. Đi kiếm cục đá như cục này rồi lườn ra phía sau họ. Phải cầm chắc và đập cho họ xỉu đi. Đừng có mất tinh thần ngay cả khi họ trông thấy các cháu. Nếu có xảy ra thì ráng quấy rối họ lâu chừng nào thì tốt chừng ấy... Cha con bác sẽ chạy ra cứu các cháu ngay. Dễ òm, phải không ?

Ông trao cho tôi một cục đá lớn hơn nắm tay tôi một chút. Văn thì lựa cho mình một cục cũng hình dáng và lớn như của tôi. Cái ý nghĩ làm bị thương người khác khiến tôi muốn phát ớn vì sợ hãi. Tôi hỏi :

- Họ đứng đối diện. với mình, làm sao tụi cháu có thể lên tới ?

Văn nói :

- Tôi có cách

Ông Can hạ lệnh :

- Thử nói coi.

Văn chỉ những cành cây chĩa ra như những ngọn giáo ở trên đầu hai người :

- Mình sẽ tấn công từ phía trên. Kiên và cháu sẽ chườn qua mấy cái cành kia để tới gần họ. Rồi chờ đúng lúc thì bụp - Nó tạo thành âm thanh làm như có cái gì giáng xuống - Vào ngay giữa sọ !

Ông Can nói :

- Ý kiến tuyệt đó con. Nào, lên đường, hai đứa !

Văn nhổm dậy nhét vạt áo vào trong quần, làm thành một cái bông. Rồi, như con Kangaroo ôm con, nó nhét cục đá vào bụng rồi cài chặt

thắt lưng lại. Với hai bàn tay không, nó leo lên một cái cây. Tôi cứ làm từng cử động theo y như nó. Từ cảnh này qua cảnh khác, nó chuyển như một con sóc, không gây nhiều tiếng động. Tôi bám sát theo nó một cách rụt rè, vỏ cây trơn trượt rất khó giữ. Đã vậy, gió mạnh cứ rít lên giữa đám lá cây xanh rậm rịt. Hòn đá nặng chiũ cứ trệ xuống trong bụng áo của tôi. Ở xa phía trước, Văn đã tới đích rồi. Nó ngồi như con chim đậu trên cái cây ngang phía trước hai kẻ địch của nó, bồn chồn chờ đợi tôi.

Về phần tôi, càng gần tới mục tiêu, cảnh cây mỗi lúc một nhỏ hơn và cách xa nhau hơn. Tôi lăm bắm khăn cầu trời phật cho thêm sức lực mới. Cuối cùng thì, qua đám lá dày đặc, tôi nhìn thấy cái đầu đen của người thợ rừng và một mảng áo sơ mi may bằng vải thô màu đỏ của hắn ta. Chỉ còn một cảnh nữa là tôi sẽ ở ngay trên đầu hắn.

Từ chỗ tôi nhìn qua, thấy Văn đang nhắm nhắm cục đá. Bắt chước theo nó, tôi với một tay để nắm cho chắc, như thế tôi mới có thể moi vũ khí ra bằng tay kia. Nhưng thay vì là bề mặt cứng của cảnh cây, tay tôi lại chạm phải một cái gì là lạ, vừa mềm mềm, lạnh lạnh lại vừa ướt át, trơn trượt. Tôi nhìn xuống thì ra một con trăn lớn hơn bắp đùi tôi. Thân mình của nó quấn quanh cảnh cây ở ngay phía dưới tôi. Nó héch cái đầu hình thoi của nó lên nhìn chòng chọc vào mặt tôi. Tôi rú lên và nhảy đại về phía sau. Cảnh cây ở dưới tôi gãy làm đôi. Tôi rớt xuống một đồng lá khô chỉ cách chỗ người thợ rừng có vài bước. Cùng lúc đó, Văn liêng. cục đá vào ngay đầu nạn nhân của nó, quất hắn ta ngã sụm ngay xuống chân như một thân cây bị đốn. Mặt hắn ta úp xấp xuống đất bùn.

Nền đất nhờ có lá phủ dày nên giống như cái nệm đỡ tôi lúc ngã xuống, tuy nhiên tiếng hét thất thần cộng với sự xuất hiện bất ngờ của tôi đã báo động cho mấy người thợ rừng khác. Họ quăng ngay bát cơm trưa và túa hết ra từ sau bụi cây, tay lấp lóe những cái rìu. Người đứng gần chỗ tôi nhất cũng giơ cái rìu lên. Mặt của hắn đen sạm đầy sát khí. Tôi cố lùi lại để tránh xa hắn, nhưng sự sợ hãi làm cho tay chân tôi rũ liệt. Người tôi đông cứng lại, hé mắt nhìn hắn và chờ đợi cái số phận bất hạnh của mình.

Tại chỗ núp, ông Can và người con nhào ra chĩa súng vào đám thợ rừng, la lớn :

- Ngừng lại không tôi bắn !

Người bạn áo nỉ sọc đỏ thét về phía chúng tôi :

- Lũ khốn nạn, tui bay giết em tao rồi.

- Chưa chết đâu. Chỉ ngất đi thôi.

Văn trả lời một cách chắc nịch. Thì ra nó đã tuột xuống khỏi lùm cây từ lúc nào và đang quan sát cái thân xác nằm trên mặt đất. Một người làm gổ hỏi :

- Máy người là ai ? Muốn cái gì ?

Mặt của ông ta đầy những vết sẹo rỗ của bệnh đậu mùa, trông lạnh băng, không lộ vẻ cảm xúc. Nhìn ông ta, khó có thể đoán được là ông ta đang ngạc nhiên hay giận dữ. Ông Can trả lời :

- Chúng tôi chỉ muốn mượn cái thuyền của các ông để quay về Nha Trang.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 33**

Người mặt rỗ giận dữ nhìn cây súng trên tay ông Can :

- Còn lâu anh mới dám bắn. Bọn công an sẽ lừa tới ngay khi anh vừa nổ súng.

Ông Can nhả một bãi nước bọt xuống đất :

- Ở địa vị anh, tôi không đánh cuộc như thế. Trời mưa thế này, ai mà nghe thấy gì ? Có muốn tôi chứng minh không ?

Người thợ rừng đáp :

- Dạ không, muốn về nhà thì để chúng tôi giúp. Tin tôi đi. Chỉ có chúng tôi là biết xài cái xuống máy bắt kham này mà thôi.

Ông Can hỏi :

- Làm sao mà tin được anh ?

- Thì ông có súng. Bảo chúng tôi làm gì thì chúng tôi làm theo. Chỉ cầu ông đừng hại chúng tôi là được rồi.

Ông Can gật đầu :

- Vậy thì tôi sẽ mang theo hai người trong nhóm các anh. Hai người kia ở lại đảo. Khi chúng tôi về tới Nha Trang an toàn, thì họ sẽ quay lại đón các anh.

Người mặt rỗ chỉ vào chính mình và người mặc áo đỏ :

- Vậy mang chúng tôi theo.

Ông Can quay lại phía Văn và tôi, ra lệnh :

- Lục trong đồng đồ của họ, lấy dây trói hai người lại với nhau. Nhớ khóa miệng họ lại.

Với sự trợ giúp của Cần, chúng tôi đặt hai tù binh áp lưng vào nhau. Một người vẫn còn bất tỉnh khi chúng tôi lôi họ lại gần nhau. Máu trên đầu hắn ta còn để lại một vết đốm đỏ dài trên nền đất rừng. Chúng tôi thắt nút thật chặt ở cổ tay và mắt cá chân họ. Vài giọt máu nhều trên mấy ngón tay của tôi. Tôi kinh hãi vội quẹt đi. Với hai tay giơ cao trên đầu, người mặt rỗ nói :

- Nói cho tôi biết, bọn ông có cả thấy bao nhiêu người ?

Ông can im lặng, không trả lời.

Khi chúng tôi đi xuống bãi cát ở bờ biển thì trời gần tối. Mây đen phủ dày đặc khắp trên bầu trời và mưa rơi nặng hạt hơn. Sấm chớp liên hồi loang loáng trên những vòm cây. Cái xuống máy nằm trên bờ

biển được che dấu bằng những tàu lá dừa. Nó dài gần mười thước, làm bằng ván ép bọc thiếc và nước sơn màu gỉ sắt đã tróc ra gần hết. Bộ máy gồm một động cơ và một giây nối điện. Đặt ở khoảng giữa đáy xuồng về phía đuôi. một cái cần bằng sắt nối động cơ xuống chân vịt qua một lỗ đục ở phía dưới buồng lái đặt ở cuối xuồng. Dọc theo mỗi bên xuồng là một dãy ghế, có thể đủ chỗ cho từ sáu đến mười người. Trên xuồng đã chất sẵn một đồng những khúc gỗ vừa mới xẻ, chiều dài đều đặn bằng nhau. Ông Can ra lệnh cho chúng tôi khuôn đồng gỗ ăn trộm vớt lên bãi để thêm rộng chỗ cho mọi người.

Chúng tôi đẩy cái xuồng xuống biển. Mấy cái rìu của đám thợ đặt trên sàn, có một tấm plastic phủ lên. Chúng tôi ngồi sát cạnh bên nhau trên ghế trong khi đó đám con nít thì nằm lăn ra sàn. Hai cha con ông Can thì ngồi ở phía đằng mũi xuồng. Súng của họ chĩa về phía những người thợ rừng khi đó ngồi mấp mé ở đuôi xuồng.

Với sự đồng ý của ông Can, người thợ rừng bận áo đỏ giật sợi giây kéo để làm cho máy nổ. Người đồng nghiệp của hắn ta thì giữ cây cần điều khiển nối động cơ để lái theo đúng hướng. Cái xuồng kêu ầm ĩ rồi chạy băng băng trên mặt nước như một con hải mã. Chẳng mấy chốc, hòn đảo bị bỏ lại đằng sau. Trước mặt chúng tôi, biển mở rộng vòng tay bao la, dập dềnh con xuồng đủ mọi hướng. Mưa rơi nặng hạt làm không thể nhìn thấy gì. Chẳng mấy chốc chúng tôi ướt như chuột lột. Nhìn thấy tôi run bần bật, dì Đặng kéo tôi sát lại gần dì hơn.

Ở phía đuôi xuồng, người mặt rỗ lồi ở dưới chỗ ngồi ra một tấm bạt trao cho chị của Văn và dục cô ta lấy để che mưa. Cô ta cầm lấy với vẻ rụt rè.

Trong bầu không khí căng thẳng như thế, chúng tôi đã đi được gần một giờ. Cuối cùng, mây tan dần, ánh trăng mờ lại le lói trải ra trên mặt biển xáo động.

Gã mặt rỗ cất tiếng năn nỉ ông Can :

- Xin đừng bắn, hãy nghe tôi nói. Tôi cần châm thêm xăng cho máy, nó gần cạn rồi. Bình xăng ở ngay kia kìa.

Hắn ta chỉ tay về phía một cái thùng sắt tây nằm ngay bên cạnh đồng buá rìu. Ông Can trả lời :

- Không được !

- Thiệt mà, cứ nghe tiếng động cơ nổ coi. Chỉ thêm vài phút nữa là nó ngưng chạy thôi nếu không châm thêm xăng.

Ông Can cảnh cáo :

- Được, nhưng làm chậm chậm để tôi có thể canh chừng anh. Nhớ tránh xa mớ rìu. Anh mà có hành động khả nghi là tôi bắn ngay đó.

Gã mặt đỏ gập đầu và bước dè dặt lại chỗ bình xăng. Cái bình có vẻ nặng nên hắn ta phải dùng hai tay để kéo lê nó trên sàn tàu. Lưng quay về phía ông Can, hắn di chuyển chậm chạp về chỗ ngồi của mình. Bất chợt hắn trượt chân trên một khúc gỗ nằm dưới sàn và chúi về phía trước. Vẫn giữ bình xăng, hắn dang tay xoay một vòng một trăm tám mươi độ và xoay mặt đối diện. với ông Can. Bình xăng sáng loè lóe trên không khí như một tia chớp xẹt. Ông Can hét lên :

- Coi chừng !

Trong cơn kinh hoàng của chúng tôi, người đỏ mặt phá lên cười và nhìn chúng tôi một cách đắc thắng. Những ngón tay của hắn móc chặt lấy cái bình xăng, đứng đưa trên mặt biển tối mò. Rồi hắn nháy mắt với ông Can, tay ve vẩy bình xăng qua lại và nói:

- Có giỏi thì bắn đi. Tao thả cái bình này xuống đáy biển. Đến lúc hết xăng, tụi bay cũng chết luôn.

Anh Cần thốt lên, hai tay nắm chặt lại :

- Tên này khôn nạn thật. Tao tưởng mình đã thoả thuận rồi.

- Thoả thuận cái gì. Tụi bay đánh bị thương một người trong bọn tao, bỏ rơi hai người trong rừng, rồi bắt cóc tụi tao lên đây. Vậy thì còn thoả thuận cái nỗi gì.

Rồi hắn ra lệnh cho người bạn áo đỏ :

- Tắt máy đi.

Ông Can la lên :

- Đừng.

Nhưng tên kia đã nhấn cái nút điện.. Con tàu rít lên một lần cuối rồi khựng lại. Trôi dập dềnh trên biển, nó lắc lư từ bên này qua bên kia. Ông Can chĩa khẩu súng lên :

- Có lẽ tao không còn cách nào khác là phải bắn mày và điều khiển lấy cái ghe.

- Cứ bắn đi. Nhưng cái vụ hết xăng là tao không nói dóc đâu

- Cũng phải liều vậy thôi.

Tên mặt rỗ chỉ lên trời. Đâu đó trên nền mây, vài ngôi sao lung linh yếu ớt trên bầu trời hắt nói :

- Theo hướng ngôi sao đó đó. Có biết tên là gì không ? Ngươi phải gọi là sao bắc đầu. Lẽ ra phải đi về hướng tây thì mới tới Nha Trang.

Hắn ta ngừng lại chờ cho lời nói của mình ngấm đủ tác dụng rồi lại tiếp :

- Nhưng từ lúc ban đầu, cái xuồng đã đi về hướng bắc. Thừa thủ trưởng, ông đòi chúng tôi cho đi nhờ, thì chúng tôi cho ông đi. Bây giờ hết xăng rồi. Muốn vớt súng xuống hay lấy cò thì cứ việc. Nhưng mà mau mau lên, trước khi tao phải quyết định.

Vài người đàn bà rên rỉ vì sợ. Lũ con nít bắt đầu cất tiếng khóc. Ông Can đứng lên. Mũi súng rung nhẹ trong tay. Ông quát bọn trẻ :

- Câm mồm !

Một bà thúc giục :

- Bỏ xuống đi, ông ơi.

Không để ý đến bà ta, ông quay sang nói với người mặt rỗ :

- Tôi với anh nên dàn xếp việc này một cách ổn thoả. Tôi có một đề nghị

- Tôi đồng tai lên đây.

- Mình vớt hết vũ khí xuống biển, cả súng lẫn búa rìu. Anh chờ tụi tôi về Nha Trang, rồi tụi tôi sẽ trả công.

- Trả công bằng cái gì chứ ?

- Đồ nữ trang !

Tên mặt rỗ hát hàm :

- Đề nghị hay đó. Vậy chìa ra cho coi anh có những gì ?

Ông Can nhìn thẳng về phía trước, một tay giữ chặt khẩu súng, còn tay kia gỡ chiếc đồng hồ ra khỏi cổ tay :

- Đây là cái đồng hồ Omega. Trị giá khổng lồ đấy. Tôi đổi nó cho mạng sống của thằng con trai tôi.

Người con thì thào :

- Cha ! Không thể bỏ cái đó được. Nó là quà kỷ niệm của mẹ mà.

Ông bố cúi kính :

- Im mồm.

Rồi quay về phía chúng tôi, ông ra lệnh

- Lấy hết đồ quý ra đi. Hãy chứng tỏ cho hắn biết là mình chỉ muốn yên thân thôi.

Đám vượt biên lần mò trong quần áo và lôi ra những tài sản mà họ cất giấu. Cả đồng hồ, nhẫn hột xoàn, dây chuyền vàng đeo cổ và

những lượng vàng hay bạc được đặt dưới chân của người thợ đốn gỗ. Tên đồng bọn của hắn ta hốt tất cả lên và thồn hết vào trong mọi túi.

Tên mặt rỗ nói với ông Can :

- Ê ! Chưa có thoả thuận với cái đề nghị này ! Không có vũ khí, tội bay vắn đông hơn. Tội tao không thích trò may rủi.

- Vậy mày muốn tội tao làm gì ?

Hắn ta chỉ về phía Cần :

- Đưa cái thằng răng vỡ kia lại đây. Tội tao sẽ giữ hắn làm con tin. Nếu mày không ngoan ngoãn, tao sẽ giết nó.

Ông Can cố chịu nhục :

- Hãy giữ tao làm con tin. Để thằng con tao ra ngoài.

- Ai cũng được, không thành vấn đề. Hãy bỏ súng xuống và bước qua đây.

Ông Can đặt khẩu súng xuống sàn và quay sang nói với người con đang run rẩy :

- Nhớ kỹ là vứt đám rìu búa xuống trước, rồi hãy vứt súng xuống sau.

Giơ hai tay lên đầu, ông bước qua sàn tàu. Người mặc áo nỉ đỏ quơ lấy cổ tay của ông và chói giật ra đằng sau rồi ấn ông quì xuống. Đám các bà lạng lẽ ném vũ khí xuống biển và sau cùng Cần cũng làm như vậy với khẩu súng của cha mình. Trước những cặp mắt sợ hãi của chúng tôi, tên mặt rỗ nhắc bình xăng lên và từ từ mở nắp ra. Một nụ cười quái đản hiện trên mặt, hắn vứt cái nắp xuống sàn và dốc ngược cái bình xuống. Chỉ có vài giọt chất lỏng? đen ngòm nhều ra mà thôi.

Dưới ánh trăng mờ nhạt, vẻ mặt ông Can nhăn nhúm đi vì giận dữ. Dù chẳng tới được nhưng ông cũng cố nhổ nước miếng về phía kẻ địch

Với cái hộp đựng đồ nghề ở dưới chỗ ngồi, tên mặt rỗ moi ra được một cái rìu nhỏ mà từ trước, chúng tôi không nhìn thấy. Hắn nhe răng ra trước mặt ông Can :

- Thằng già điên kia, mày có biết tội tao mỗi năm đã từng chạm trán với bao nhiêu thuyền nhân như chúng mày không ? Mày tưởng là đã tinh ma hơn chúng tao hả. Tao sẽ giết mày, cái thứ ngu như bò kia !

Cái rìu vung lên khỏi đầu hắn sáng loé trong bóng đêm trước khi cắm phập vào ngực ông Can. Lưỡi rìu xuyên vào thấu xương của ông, gãy đánh rắc. Cả thân hình ông già giật lên y như thể ông già vừa bị điện giật. Đám tị nạn la hét lên và cuống cuống xô đẩy nhau chạy giạt hết về phía cuối xuống để tránh xa cái cảnh hãi hùng. Trong cơn bối rối, một người đàn bà rớt ra ngoài. Người con gái của bà ta la lên, điên cuồng xoải hết cánh tay ra để níu lấy mẹ. Dì Đặng xiết lấy cổ tay tôi, rên rỉ vì hãi hùng.

Người áo đỏ cởi trói cho ông Can và cái xác của ông đổ vật xuống sàn. Rồi hắn kéo giật sợi giây cho máy nổ. Cái thuyền bị lắc mạnh về phía sau lại khiến cho thêm mấy người nữa rớt xuống biển. Gã mặt rỗ tiến lại xác con mồi giật lấy cái rìu còn đang cắm trên ngực. Máu phọt ra chan hoà trên sàn tàu. Sau vài lần đá chân lên, hắn hất cái xác xuống biển.

Chỉ tay vào chị của Văn, đang rúc vào trong đám đàn bà và trẻ con chết khiếp vì kinh hãi, hắn ra lệnh :

- Dẫn con đó ra đây.

Tên đồng bọn túm lấy mái tóc dài của chị và kéo cô về phía trước. Chị ngã xuống sàn tàu, kêu gào đưa em trai của mình. Văn lúc này bị kẹt trong vòng tay của đám thuyền nhân, nên chỉ biết nhìn theo chị mà chẳng làm được gì.

Gã mặt rỗ tiến về phía chúng tôi, vung cái rìu lên khỏi đầu và hét hết sức mình :

- Cút hết khỏi thuyền của tao.

Tôi la lên với dì Đặng :

- Dì ơi, mình nhảy xuống đi.

Dì nhìn tôi, đôi mắt đại đi :

- Không được đâu, dì không biết bơi.

Chung quanh tôi mọi người thi nhau nhảy, từng toán một, vừa la hét vừa rơi xuống cái khoảng đen ngòm ở phía dưới. Tôi nắm lấy tay dì. Tên mặt rỗ đang tiến lại phía chúng tôi. Tôi nói :

- Mình đi, dì ơi.

- Không.

- Con xin dì, theo con đi.

Dì vẫn chùn lại. Tôi la lên :

- Đi dì. Con sẽ chỉ cho dì cách bơi ngựa. Dì chỉ cần bám vào con thôi.

Dì gật đầu. Thế là chúng tôi níu lấy nhau, nhảy xuống biển.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 34

Vòng nước sâu cuốn tôi và dì Đặng vào một dòng xoáy dữ dội. Nhờ nhiều năm lớn lên ở gần bờ biển, nên tôi biết cách thả nổi mình theo những đợt sóng dữ. Tôi đạp chân để trôi lên và bàn tay của dì Đặng tuột khỏi tôi.

Khi nổi lên mặt nước, tôi chỉ thấy xung quanh tôi tất cả là đại dương mênh mông nhấp nhô trong đêm tối nhưng đều không phải là dì

Đặng. Con xuống vẫn còn ở gần đó nên tôi có thể nghe thấy tiếng cười man rợ của mấy người thợ đốn gỗ. Tiếng kêu gào của người chị gái Văn nghe vắng lại như cách xa thăm thẳm. Tôi gào lên :

- Dì ơi. Dì đâu rồi. Dì Đặng ơi, trả lời con đi.

Tiếng nước vỗ làm tôi giật mình. Nhìn ra chung quanh, tôi thấy dì Đặng đang vùng vẫy một cách tuyệt vọng để giữ cho đầu nổi lên mặt nước. Dì trông thấy tôi nên quấy mạnh hơn lên. Tôi bơi lại phía dì, túm được eo của dì rồi đẩy dì lên cao. Dì ho sặc sụa và gấp gáp thở một vài hơi thật sâu. Tôi đỡ lưng của dì lên và thả dì nằm ngửa trên mặt nước. Những ngọn sóng bập bênh có vẻ khiến cho dì dịu lại. Tôi nói nhỏ với dì :

- Cứ xả hơi đi dì, bây giờ yên ổn rồi.

Răng của tôi đánh vào nhau lập cập vì cơ thể đã bắt đầu nhiễm lạnh. Dì nói với tôi dịu dàng, đôi mắt nhắm nghiền lại :

- Cám ơn, cưng.

Chúng nổi bập bênh như thế trong vòng nửa giờ cho đến khi trời lại đổ mưa. Nước tuôn từ trên trời cao xuống còn ấm áp hơn là nước mà chúng tôi đang ngụp lội trong đó. Khổ một nỗi là gió lại thổi lên, xô đẩy những đợt sóng trở nên cao hơn. Dì Đặng cứ nức lên mỗi khi bị sóng tạt vào mặt. Tôi nói với dì

- Mình sẽ cưỡi lên sóng đi dì à. Dì có hiểu không. Dì cố đẩy cho thân mình cho nổi lên để cho nước trôi ở bên dưới. Dì có làm được không ?

- Được, cưng ơi.

Nhưng đã quá trễ. Phản chiếu trong đôi mắt thất thần của dì là một ngọn sóng mạnh mẽ, cao ghêù ghêù trôi lên trên mặt biển. Nó ụp xuống chúng tôi như một đồng gạch. Tôi giữ chặt lấy dì trong khi chúng tôi bị đẩy dúi xuống. Dì quơ lấy mặt tôi, cố gắng trèo lên trên đầu tôi. Sau cùng, chúng tôi nổi trở lên mặt biển. Dì Đặng nôn tháo ra những khối nước đã bị nuốt vào. Mặt dì tái mét và lòng trắng con mắt của dì đại lên lập loè trong bóng tối. Đẩy tôi ra xa, dì nói một cách

tuyệt vọng:

- Đi đi!

- Không. Dì nghe con, bình tĩnh lại.

Dì vùng vẫy để thoát ra nhưng tôi vẫn kéo dì lại.

- Đừng. Buông dì ra đi.

Tôi la lớn:

- Con xin dì, dì ơi. Dì cào con đau quá.

Dì đập tay xuống nước rồi rờ lên mặt tôi bằng bàn tay buốt giá.
Giọng dì cương quyết :

- Không, cưng ơi. Buông ra đi. Dì mệt lắm không còn tiếp tục được nữa rồi. Dì không muốn con chết theo dì. Khi gặp lại mẹ thì cho dì gọi lời chào mẹ.

Rồi khuôn mặt của dì đắm đuối nước mắt :

- Để cho dì đi gặp lũ con của dì.

Đôi mắt của dì lạc thần nhìn qua vai tôi. Dì nói :

- Kìa kìa. Chú Đặng đang chờ dì đó.

Bằng một cái đẩy mạnh, dì tuột ra khỏi tay tôi và chìm xuống nước. Tôi nhào lại phía dì nhưng dì lại đẩy tôi ra xa. Ở dưới mặt nước, khuôn mặt trắng bệch của dì nở một nụ cười dịu dàng với tôi trước khi bóng tối phủ chụp lên dì. Tôi ngước mắt lên bầu trời ẩm ướt và chợt nhận ra rằng còn lại có một mình. Tôi nức nở :

- Đừng, dì Đặng ơi. Dì trở lại với con đi.

Tôi đập mãi tay xuống nước, tuyệt vọng :

- Xin đừng bỏ con một mình. Con sợ quá dì ơi.

Tiếng của tôi lan một cách vô vọng trên mặt biển. Quanh tôi, mưa tạt xuống thành những tiếng rít nhỏ nhỏ. Cái ý nghĩ về hàng ngàn thước sâu dưới biển chứa đầy những quái vật ẩn núp làm tôi choáng váng vì sợ hãi. Tôi bắt đầu bơi về hướng tây, nương theo ánh sáng mờ nhạt của sao Bắc Đẩu làm chuẩn và khóc không ngừng trong mỗi hải bơi.

Tôi không rõ là mình đã bơi trong bao lâu. Chỉ biết là tôi đã trượt trên mặt nước như thể đang chạy việt dã trên bộ. Ý nghĩ quyết sống đã làm tăng sức mạnh của tôi với một ý tưởng duy nhất : Bơi về phía trước. Rồi tôi lại liên tưởng đến căn nhà ấm áp của tôi, có đồ ăn nóng sốt vừa mới nấu và một ly trà nóng bốc khói. Tim tôi đập thình thịch trong lồng ngực. Và tôi hăm hở căng mắt ra để tìm dấu vết của đất liền.

Bỗng nhiên, bắp thịt ở dưới eo lưng của tôi thành linh thất buốt, cơn đau chạy vào thấu xương sống và làm cách tay bên mặt của tôi bị tê liệt đi. Cái ngã từ trên cành cây chiều hôm ấy còn để lại vết bầm và bây giờ các mô thịt bị rút chặt cơn đau thất. Để dịu cơn đau, tôi đổi qua kiểu bơi nghiêng một bên giống như con cá đã bị gãy một vây. Lát sau, tôi nằm ngửa ra và để cho mình nổi bập bênh. Những đợt sóng xáo động xoa bóp bắp thịt, tạm thời làm giảm cơn đau của tôi. Rồi ý chí muốn sống lại bùng lên và tôi lại tiếp tục bơi về hướng tây.

Thời gian cứ thế lê đi. Da của tôi gộp lên vì nước mặn. Tôi cố uống những giọt mưa, nhưng không nhận ra rằng mỗi khi tôi há miệng ra, tôi không khỏi hít phải nước biển, làm cho cơn khát trở nên dữ tợn hơn.

Sau cùng, mưa cũng tạnh. Bầu trời trải ra như một tấm " drap " rộng rãi, chỉ chít những vì sao, toả rộng khắp mọi nơi. Ánh trăng tỏ lên những gợn sóng lăn tăn quanh tôi một màu bạc như mái tóc của ông tôi. Tôi giơ cả hai tay lên và cười điên dại. Những ngón tay của tôi nhều xuống từng giọt nước bóng ngời, lấp lánh ánh kim loại nom như những giọt thủy ngân. Trên mặt biển, những vệt sáng lốm đốm nháy múa như vẩy gọi tôi nhập cuộc. Thời gian tan hoà vào không gian đẩy tôi trôi vào trong lãng quên.

" Đi xuống đây chơi đi " tiếng biển thì thầm vào tai tôi, hát mãi những

lời ca hạnh phúc của một sự tự do mới. Sự sợ hãi không còn mang ý nghĩa gì nữa, kể cả nỗi đau đớn. Một sự an tĩnh tuyệt đối đang lan toả vào tận đường gân, thớ thịt của tôi, thì thảo với tôi là hãy rũ bỏ mọi sự kháng cự. Như một đứa trẻ biết vâng lời, tôi không bơi tiếp nữa. Tôi để cho mình tự chìm xuống trong làn nước ngập trên đầu và cuốn tôi đi vào trung tâm của trái đất. Nhưng ngạc nhiên biết bao, đang chìm, tôi chợt ngừng lại. Bàn chân của tôi đụng phải một lớp cát nhám xì. Đầu óc tê cứng của tôi chợt lóe lên một tia sáng : Đất liền ! bờ biển hẳn là không còn cách đây bao xa.

Tôi vọt lên như một viên đạn, vận dụng hết sức mình để bơi về phía trước. Biển cả thờ ơ đã nhả tôi lên một bãi cát. Tôi ôm choàng lấy nền cát ấm và mừng rỡ hơn lên.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 35

Tôi bò lên cát, đầu óc quay cuồng, không có ý niệm gì về thời gian hay nơi chốn. Tôi cũng chẳng biết mình đã bơi được bao xa rồi. Trước mặt tôi là một bãi biển xa lạ đắm chìm trong bóng tối. Bên kia bãi cát là những bụi thông mọc dài theo một con đường hoang vắng, tàng cây dày đặc, xoè rộng như những cái dù che ở ngoài bãi biển. Trời đất im lặng, chỉ có tiếng biển rì rào nhịp nhàng.

Tôi gập đầu người lại và oẹ hết nước biển ra bãi cát. Bắp thịt tôi run lẩy bẩy. Mặc dầu đầu vầng mắt hoa, nhưng tôi cố giữ cho mình tỉnh táo. Quần áo tôi ướt mềm, sặc sụa mùi rong biển. Gượng đứng dậy, tôi loạng choạng tiến về phía lối đi để tìm một chỗ nghỉ ngơi. Một bụi thông với với những cành toả rộng xoà xuống mặt đất tạo thành một chỗ trú chân giống như một cái lều nhỏ. Tôi cúi mình chui vào trong bụi tối, đầu tôi va phải hai đôi chân trần trụi lỏn nhón bên cạnh một đồng áo quần. Có tiếng đàn ông kêu lên:

- Nè bộ đùi hay sao mà không thấy người ta đang làm gì đây? Tìm

bụi khác đi.

Tôi thụt lùi ngay lập tức, quá sức ngạc nhiên đến nỗi không thể thốt lên được một lời nào. May mắn thay, tôi kiếm ngay được một bụi khác, trống rỗng, cũng ở gần đó. Dưới những tàng cây rộng, rủ xuống đất như một cái vòm, tôi cuốn mình, tay chà xát lên hai vai cho ấm rồi thiếp đi trong một giấc ngủ thật sâu và không mộng mị.

Tôi tỉnh dậy trong tiếng chó sủa và tiếng chân người vội vã. Ánh nắng chiếu qua vòm cây xanh rậm rạp, đọng lên mặt đất những đốm vàng lấp lánh. Tôi nằm im thít, cầu mong sao cho cái chỗ chú ẩn có thể che dấu được tôi. Phía dưới tàng lá, cách nền cát khoảng vài tấc, là một kẽ hở, tôi dòm thấy những chiếc giày đinh mũi sắt của đám công an bước qua, bước lại. Sự xuất hiện bất thần của họ làm tôi sợ cứng cả người. Mũi giày đinh ngừng lại ngay trước chỗ của tôi. Một giọng thô lỗ ra lệnh :

- Bước ra ngay !

Tôi biết chẳng còn cách nào khác là tuân lệnh, nhưng trước khi tôi kịp làm chuyện đó thì lại có tiếng loạt soạt ở bụi bên cạnh. Rồi lại vẫn cái giọng la tôi lúc trước, bây giờ run rẩy cất lên :

- Tụi em sẽ bỏ ra, xin các anh đừng bắn !

Tôi hé mắt nhìn qua những kẽ hở trên lá thông. Một cặp trần truồng như nhộng, lưng quay về phía tôi, đang đứng cúi đầu trước ba người công an. Một con chó béc- giê sọc mũi vào đồng quần áo của họ lúc này đang treo trên mũi cây súng trên tay gã công an. Hắn ta ghim sợi dây buộc trên cổ con chó để cho nó đứng yên và nói với cặp tình nhân :

- Cho coi chứng minh nhân dân.

Người đàn ông mò mẫm trong bộ quần áo của mình và moi ra được cái bóp. Bỗng nhiên con chó henh cái đầu lên về phía tôi và nhe răng ra, gầm gừ. Hết hồn, tôi nhảy ngược trở lại. Thế là con chó tru lên. Một tên công an nói :

- Hà hà... bên kia có thêm mớ rác rưởi nữa kìa !

Tôi cứ lùi mãi, đến khi thân mình đụng phải thân cây. Một mũi súng đen ngòm thọc qua và chĩa thẳng vào ngực tôi, tay công an cầm súng nói :

- Còn không chịu ra hay sao ?

Tôi lách ra ngoài, hai tay giơ cao. Một tay công an túm lấy cổ áo phía sau của tôi, xách lên. Hắn lộ vẻ ngạc nhiên khi nhìn thấy tôi :

- Mà làm cái chó gì ở đây thế, hả nhãi con ?

Họng súng của gã thúc vào bụng tôi, đặng đặng sát khí. Tôi áp ứng :

- Em... em đang ngủ

Lông mày của hắn nhướng lên :

- Ngủ ngoài bãi với bọn đĩ điếm và đám chòm chĩa này à? Mày là thứ lang thang không nhà hả?

- Dạ, thưa không.

- Có giấy tờ gì không

- Dạ. thưa không.

- Mày sống ở đâu?

- Nha Trang. Khóm sáu.

Gã quay lại phía đồng bọn hỏi:

- Các đồng chí, mình xử lý cái này sao đây?

Một người trong đám họ đẩy cặp trần truồng qua một bên và xông lại phía tôi. Khuôn mặt hốc hác của hắn với đôi gò má cao và xương quai hàm dài ngoẵng, banh ra khi hắn nhìn thấy tôi. Đằng sau bộ ria thưa thớt, hắn nhếch cặp môi mỏng dính ra và cười gằn :

- Mà y có biết chỗ này là chỗ nào không hả, thằng nhãi ?

Tôi lắc đầu. Tránh không nhìn thẳng vào mắt hắn và con chó, tôi cúi xuống, chú mục vào đôi chân đất của mình. Váng rêu xanh cáu trên những lớp nhẵn ở da tôi.

Gã công an soi mói nhìn bộ quần áo nhàu nát của tôi. Cuối cùng hắn ta chộp lên tóc tôi, lôi ra một sợi rong biển, và hỏi :

- Ê, nhỏ. Mà y ra đây bơi lúc nào vậy ?

Tôi trả lời :

- Đêm hôm qua.

- Mà y làm gì ở cái bãi biển cách xa nhà tới bảy chục cây số, lại bơi trong đêm, lại ngủ trong bụi.

Mắt hắn ta hau háu nhìn vào mặt tôi như con sói đói mồi :

- Bộ mà y tưởng tao là thằng ngu hả ? Những đứa vượt biên như mà y hiện giờ đang ở đâu ?

Tôi chợt nghĩ ra một câu nói dối, tuy rằng không hay lắm, nhưng tôi vẫn túm lấy như một lá bùa hộ mạng :

- Em đâu có đi vượt biên. Mà em cũng chẳng biết vượt biên là cái gì. Em chỉ bỏ nhà đi thôi vì ở nhà em bị hành hạ quá. Em cũng không hiểu tại sao lại thành ra ở đây.

Quay về phía đồng đội, gã công an nói:

- Tôi không tin thằng nhóc này. Người nó tanh tưởi quá. Gắn cho nó cái vây và cái đuôi, nó hẫ ra thành một con cá. Tôi dẫn nó về đồn và bắt nó khai. Hai đồng chí dẫn cái con điếm và cái thằng quỷ kia đi dòng dòng quanh bãi biển để dạy cho chúng bài học. Rồi lục soát bờ biển coi có tìm thấy thêm đứa nào vượt biên không.

Hắn ta túm lấy vai tôi và lôi xuống đường phố. Trời đã bắt đầu sáng. Phía chân trời ửng màu tím, mặt trời chói lọi đã xua tan đi bóng tối

cuối cùng. Bên kia hàng dừa, phố xá từ từ thức dậy. Tiếng bát đĩa, đồ dùng trong nhà đang khua loảng xoảng và tiếng gà gáy rộn rã vang xa. Hấn kéo tôi lên một cái dốc, tới chỗ hấn đậu chiếc xe jeep. Còng hai tay tôi ra sau lưng, hấn xô tôi vào băng ghế sau rồi lái đi, tay nhấn còi để ra hiệu cho các đồng đội. Trên vỉa hè, cặp nam nữ đang bị điều đi chậm chạp, hai tay của họ chấp ra sau gáy. Khệnh khệnh ở phía sau họ vài bước là mấy tên công an, tiếp tục chọc mũi súng vào hết bụi này tới bụi khác để lòng kiểng những kẻ trốn chạy.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 36**

Chiếc xe jeep chạy qua những dãy phố đông đúc rồi ngừng lại trước một đồn công an. Căn phòng phía trước là một phòng đợi trang trí công phu với bộ ghế sofa có lót da giả, một khung hình có bút hoạ bằng chữ tàu trên tường, và một chùm đèn treo thấp. Lan quý được đặt trong chậu bằng đất nung đặt trên khung cửa sổ.

Từ sau cái quầy đối diện với lối vào, một người nữ thư ký đã đem tôi ra chụp hình, lấy dấu tay và làm một bản báo cáo ngắn về lý lịch của tôi. Khi cô ta buông tay tôi ra thì tám kính trên bàn lại bị nhoe nhoét vì vết mực. Ngay sau đó, bọn công an áp tải tôi đi theo một hành lang dài và xô tôi vào một phòng giam nhỏ. Rồi họ đập cách cửa sắt đánh rầm để đóng lại. Tôi nghe tiếng chìa khoá tra vào ổ, tiếng khoá xoay vòng, rồi tiếng bước chân của họ xa dần.

Phòng giam sặc sụa một mùi lẫn lộn vừa của thịt ôi, của nước tiểu, và của khói thuốc. Mấy bức tường trát vữa đầy những vết nhơ nhớp nom như là vết máu hay là những vết phân người. Căn phòng lạnh ngắt. Giữa trần nhà thông xuống một cái móc sắt đã cũ mòn, mũi nhọn hoắt hướng lên trên. Ngay ở dưới là một cái bàn bằng gỗ với một cái búa tạ to kình bằng thép và vài cái đinh cong queo han gỉ để trên đó. Ở xa phía cuối phòng, kê sát vào tường là một cái bồn bằng sắt, to bằng cỡ cái bàn ở thư viện, chứa đầy nước bẩn, trên mặt

nước nổi lều bều mấy cục phân. Hết còn hy vọng trốn tránh, tôi thu mình lại một khoảnh biệt lập duy nhất trong phòng, đó là một cái góc ở bên cạnh bồn nước. Tôi ngồi bó gối, đầu gối chống lên cằm, càng cố thu nhỏ lại thì càng tốt.

Rồi tôi lại nghe có tiếng bước chân tiến đến gần và có tiếng mở ổ khoá. Tôi thu mình lúi vào góc xa hơn nữa, và cố nín thở. Tôi không muốn cho những kẻ bắt giam tôi nhìn thấy tôi khóc, sợ họ suy diễn nước mắt là bằng chứng có tội. Hai gã công an bước vào phòng. Cái bản lề rít lên rồi sập xuống lại ầm ỉ.

Một trong hai tên bước tới, tháo dây lưng và mọi thứ đeo theo như khẩu súng trong bao da cùng băng đạn lên mặt bàn. Mặt hắn trông bình thường như bất cứ người bình thường nào ở tuổi trung niên, với mái tóc lờm chờm và cái mũi tẹt. Gã kia thì nom trẻ hơn, đứng dựa vào tường và im lặng nhìn bạn đồng sự trong tay hắn có một nắm hạt bí rang, hắn vừa cắn rôm rốp từng hạt vừa gõ nhịp mũi giày bần thủ của hắn xuống sàn. Tiếng lách cách của hắn gây nên càng lúc càng làm cho tôi hồi hộp. Hắn búng một cái vỏ hạt bí về phía gã kia và hỏi :

- Hôm qua chú ngủ được không ?

Người kia nhấc khẩu súng ra khỏi bao, tháo tất cả những viên đạn ra để lên bàn, nói :

- Không. Tôi thức cả đêm trên giường với một em rất thơm ở dưới phố. Ai mà cần ngủ chứ.

Người trẻ tuổi đồng ý :

- Sướng thế ! Cháu cũng chẳng ngủ được bao nhiêu, nhưng vì lý do khác. Cháu phải trực suốt đêm.

- Tôi nghe nói các cậu tóm được một cặp gái điếm dưới Vịnh Cam Ranh rồi đem nó đi diễu ngoài phố. Bắt chúng nó làm trò hề thì cũng đáng xem đấy chứ.

- Ờ, vui đáo để...

Hắn bỗng ngừng lại và nhìn quanh căn phòng :

- Này ! Cái thằng oắt con ấy đâu rồi nhỉ ?

Tôi co mình lại thêm nữa trong góc tối. Người lớn tuổi trả lời :

- Nó ở đằng sau cái bồn ấy. Ê ! Nhãi bước ra đây mau.

Ông ta gõ khẩu súng lên cái thùng làm tôi giật bắn người, chui ra khỏi chỗ nấp.

Gã công an trẻ vứt mớ hạt bí còn lại xuống đất và tiến về phía tôi. Hai bàn tay của hắn ta nom có vẻ khổng lồ, ngón trỏ và ngón cái nắm nâu màu nhựa thuốc lá, y như màu răng của hắn vậy. Hắn tóm lấy cổ tôi, đẩy tôi tì vào cái thùng nước, và chen hòng tôi làm tôi nghẹt thở. Tôi vùng vẫy để thoát ra. Mũi hắn nở to, phì phò như một con trâu điên, rồi hắn rít lên vào mặt tôi :

- Nói cho tao biết, thằng nhãi, đứa nào là chủ ghe ?

Tôi khò khè, cổ thì trào trả lời :

- Thưa ông, cháu đâu có biết gì. Cháu chỉ bỏ nhà đi hoang thôi mà.

- Mày theo thọt quá, nhưng rồi không biết mày nói dối như thế được bao lâu.

- Thưa đồng chí, cháu không có nói dối.

Hắn gằn giọng :

- Nghe kỹ đây : Tao không là đồng chí của mày.

Mặt hắn nhăn nhúm đầy vẻ thù hận..

Bất thành linh, từ phía sau tên công an trẻ, lão già kia vung tay ra một đòn trời giáng vào giữa mặt tôi. Mặt tôi loé lên cả ngàn con đom đóm. Rồi chúng nhấc bổng tôi liệng vào cái bồn sắt làm nước bắn tung toé trên sàn xi măng. Tôi cố ngoi lên mặt nước, nhưng một bàn tay mạnh cùi cùi đã nhấn tôi chìm vào trong khối nước bắn thiu. Bị

dìm trong thùng sắt, phổi tôi như căng phồng. Một trong hai tên nện cái vỗ rầm rầm lên vỏ ngoài của cái bồn. Tiếng nước dội vào lại xuyên qua lỗ tai của tôi đau đớn như cả ngàn mũi kim. Tôi không còn biết trời trăng gì nữa nhưng bọn họ vẫn chẳng để cho tôi ngoi lên. Cuối cùng, chúng kéo tôi ra khỏi mặt nước như kéo một cái giẻ rửa bát dơ dáy.

Gã công an lớn tuổi lắc mạnh tôi, cười sằng sặc :

- Bây giờ thì mày chịu khai chưa ?

Tiếng nói của họ nghe xa thăm thẳm vì hai tai của tôi đã ù. Tôi nôn oẹ và ho sặc sụa để cố tống hết những chất lỏng còn đầy trong lá phổi. Họ đẩy tôi trở lại bồn nước. Nhưng lần này, tất cả đã chìm trong một màu đen và tôi rũ xuống trong tay họ.

Tôi tỉnh dậy trong khoảng không tối như mực, hai tay bị trói ghì trước ngực. Má bên trái của tôi tì lên nền sàn bọc vải nhựa lạnh lẽo và mốc meo. Chung quanh tôi, tất cả dường như lắc lư theo một nhịp điệu đều đưa buồn nản. Rồi, ý thức của tôi bắt đầu nhận ra được tiếng động cơ nổ và cái mùi bụi đường. Tôi biết là mình đang nằm trong một cái xe lớn. Mỗi lần nó giồng lên một hòn đá, ruột gan tôi lại giật lên đau đớn. Tuy nhiên, tôi đã nôn được thốc tháo tất cả mọi thứ trong bụng, chỉ còn lại dư vị đắng nghét ở cổ họng mà thôi. Tôi tò mò chống tay ngồi dậy, lén nhìn qua một cái lỗ thùng nhỏ xíu trên thành xe bằng sắt.

Trời đang ban ngày. Chiếc xe leo lên một vùng núi căn cổ, hoang vu. Hun hút tới tận chân trời là một rừng cây trụi lá, chết đứng, rễ bám xuống lòng đất khô nứt nẻ. Tới cuối một con đường dài, quanh co khúc khuỷu, xe dừng trước một cách cổng han gỉ dựng bên cạnh một dãy các bồn xăng. Trên cổng, có một hàng chữ viết nguệch ngoạc bằng sơn đen : TRẠI CẢI TẠO số PK 34. Và ở hàng dưới có thêm mấy chữ : Dành riêng cho tội phạm vượt biên bằng thuyền.

Trại tù được bao quanh bằng hàng rào kẽm gai, và sau này có người cho tôi biết là có cả mìn bẫy nữa. Ở cả hai phía bên cổng, những đường hào hẹp được đào chạy chung quanh khu vực, rắc rối như

một mê cung. Ở bên trong có một chòi canh mái lợp tôn, ba người lính đứng gác, nghiêm chỉnh trong bộ đồng phục màu xanh lá cây của công an, súng trường đeo trên vai. Khi chiếc xe tải dừng lại, một trong ba người leo xuống để mở cánh cổng. Bất thành lĩnh, tám bạt che nguyên chiếc xe được kéo tung ra. Ánh sáng chói chang ủa vào mang theo cái nóng nung nấu ở bên ngoài.

Thêm mấy người gác xuất hiện. Hai trong nhóm họ túm cái dây trói ở cổ tay tôi để lôi tôi xuống xe. Cái sân bên trong thì ngổn ngang bừa bãi những đồ phế thải. Đây đó lẫn lóc các loại vũ khí nặng, những quả bom Mỹ đã gỡ ngòi, những vỏ đạn súng cối và thêm cả cái xác thép của khẩu bích kích pháo. Khu vực của tù nhân bao gồm những căn trại dài, một tầng, cất theo kiểu trại lính nối liền với nhau theo kiểu tay nắm tay. Tùy theo tuổi tác và giới tính, tù nhân được cách ly trong những khu riêng biệt, phân cách bởi những hàng rào cao nghều nghệu, có nơi còn có cả bãi mìn.

Những người gác bỏ tôi một mình dưới nắng chang chang. Đây đó, tôi nhìn thấy những toán tù nhân đi theo một hàng dọc giữa những căn trại. Họ toàn là phụ nữ và trẻ em. Những cái đầu trọc phơ dưới ánh nắng mặt trời nóng như thiêu, những cái vai vẹo đi, những đôi mắt thất thần lạng lẽ nhìn xuống đất. Hình dáng họ đờ đẫn như những thân ma khiến tôi khiếp hãi quay mặt đi, không dám nhìn tiếp.

Từ bên trong một căn trại, một viên chức nhà tù sai bước đi về phía tôi. Hắn ta tuổi chừng ngoài bốn mươi, lùn tịt và ốm nhom. Đôi mắt của hắn, nấp sau cặp kính mát to quá khổ, chẳng lộ ra xúc cảm nào khi hắn túm lấy sợi dây trói và dẫn tôi đi ngang qua cái sân rộng hình vuông.

Hắn điệu tôi tới một cái miệng hầm nhỏ đào sâu xuống đất. Phía trước mặt, cách mấy chục thước là một hàng rào kẽm gai ngăn cách nhà tù với khu trại của đàn ông. Từ xa, một vài nam tù nhân lén nhìn hai chúng tôi trong khi họ cũng lê bước đi theo một hàng dọc.

Người cai ngục tháo cánh cửa sập để lộ ra một căn hầm lớn phía dưới. Ông ta nói :

- Xuống lệ !

Tôi nhìn xuống căn hầm tối om, rộng khoảng hai thước rưỡi, dài chừng ba thước và sâu khoảng chín thước. Cái nền hầm lấp lánh phản chiếu ánh sáng và xông lên mùi nước cống nồng nặc. Có ai ở dưới đó rên rỉ than khóc nghe như từ dưới đáy địa ngục vẳng lên. Kinh hoàng, tôi vội giật lùi lại mấy bước. Người cai ngục cười trối cho tôi rồi hỏi gần :

- Ê, thằng lai Mỹ, mày muốn dùng cái thang hay là để cho tao đá mày xuống ?

Tôi từ từ tụt xuống cái thang bằng gỗ nằm ở dưới, hụt hẫng cách mặt đất chừng non thước rưỡi. Cái hầm giam được xây bằng gạch đỏ, chẳng có ống thông gió ngoại trừ cách cửa lật. Khi luồng khí lạnh xuyên vào da tôi như những móng vuốt của thần chết, tôi chợt nhận ra rằng mái đầu của tôi đã hoàn toàn trơn lóc giống như tất cả các tù nhân trong trại PK 34. Hẳn là trong thời gian tôi bị ngất đi, những viên công an tại Vịnh Cam Ranh đã đem cái đầu của tôi ra cạo nhẵn.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 37**

Bên trong căn hầm giam ẩm mốc, khoảng hơn nửa thước nước rỉ từ dưới đất lên tạo thành một cái giếng cạn. Lòng đất cực kỳ lạnh giá mặc dù nhiệt độ nóng bức ở bên ngoài. Trong khoảng tối tăm bùn lầy, có bóng dáng tù nhân lép nhép xê dịch chậm chạp. Để chưa chỗ cho tôi. Khi tôi đã chui vào hầm, người cai ngục rút cái thang lên và hạ cánh cửa sập xuống. Đâu đó trong bóng tối, có tiếng đứa trẻ khóc. Rồi tiếng phụ nữ lay lục van xin. Giọng của bà ta dội vào bức tường gạch rồi tan biến đi. Dần dần, mắt tôi quen với bóng tối, tôi nhận ra hình dáng của hàng vài chục người tù đang ngồi chen chúc, sát cánh nhau. Chưa bao giờ tôi lại trông thấy một nỗi tuyệt vọng cùng cực đến như thế.

Bỗng nhiên tấm ván cửa ở tầng trên lại bật mở và có tiếng động cơ nổ ầm ỉ. Mọi người đứng thót dạ và lao xao rên rỉ với nỗi lo sợ. Mặc

dầu tôi không biết tiếng ồn ào đó có ý nghĩa gì nhưng tôi cũng trở nên hốt hoảng.

Hai cái vòi nước to và chắc chắn xuất hiện, tuồn qua cách cửa rồi chảy xuống chúng tôi. Trước khi tôi kịp chuẩn bị để thích ứng thì một tia nước lạnh buốt đã xịt vô tất cả mọi người trong hầm. Trẻ em khóc ré lên, bám cứng lấy mẹ của chúng. Đám người lớn thì ép sát vào thành tường, ưỡn ngực ra để chống lại sự tấn công dữ dội. Mặc dù trong cơn hoảng hốt, tôi vẫn cảm thấy luồng nước lạnh quét đi cái khô khốc đắng nghét trong miệng, khiến cho cơn khát trong cổ tôi dịu đi. Mấy cái vòi tiếp tục xịt nước trong mấy tiếng đồng hồ sau đó. Bên trong gian hầm này, mực nước đã dâng cao tới bụng của tôi. Dưới chân chúng tôi, nền đất trở nên mềm nhũn và trơn trượt. Sau cùng động cơ máy bơm được tắt đi, mấy cái vòi cũng được rút lên. Bóng tối một lần nữa bao trùm lên khoảng không gian đầy bất hạnh này.

Tôi mất hẳn ý niệm về thời gian. Trong bóng tối bùng bít, ngày và đêm chẳng có ý nghĩa gì. Tôi ép mặt lên tường, thích hít thở cái mùi ẩm ướt của nó để tránh cái hôi hám bốc ra của hơn ba chục con người tuyệt vọng ở đây. Vài con bọ nhỏ xíu trườn trên khắp người tôi. Có con đậu ngay cách mũi của tôi nhưng tôi cũng không thèm đuổi chúng nó đi. Lạ thay, tôi càng chú ý đến sự hiện diện của chúng thì đầu óc tôi càng ít chú ý tới cái đau đớn của xác thịt. Điều ấy giữ cho tâm trí của tôi khỏi phát điên lên.

Trước mặt tôi, cách vài bước, là một phụ nữ. Ngực áo bà ta mở phanh ra. Bà ta đang ghì chặt đứa con chừng sáu, bảy tuổi vào tấm ngực trần của mình. Đầu đứa trẻ ngả trên vai gầy trơ xương của mẹ nó. Đôi môi bà run rẩy vì lạnh đang lắp bắp nói điều gì tôi nghe không rõ. Tôi xích lại gần bà hơn và nói :

- Thím nói gì, cháu nghe không rõ?

Bà ta quệt mớ tóc ướt khỏi mặt. Rồi cũng bàn tay ấy, bà rờ lên đầu đứa trẻ, chớp chớp mắt. Mấy lời từ miệng bà thốt ra tôi nghe không mạch lạc. Tôi lắc đầu:

- Cháu vẫn không hiểu.

Bà đẩy đứa con của mình về phía tôi. Trong bóng tối, tôi thấy thân

hình bất động của nó được bọc bằng một cái chăn len. Bà mẹ nói, lần này nghe rõ hơn:

- Ấm nó giùm thím chút đi cháu.

Tôi nhận đứa bé nặng nề trên tay của mẹ nó. Trong cánh tay tôi, đầu nó rũ lả về phía sau như con búp bê bị gãy cổ. Cái chăn ướt rớt ra khỏi mặt con bé và mấy ngón tay của tôi chạm phải làn da nhăn nhúm và xù xì như một miếng da thuộc. Đôi môi của nó sưng phồng lên như hai con đĩa no căng trên khuôn mặt nhỏ bé và không còn sự sống.

Tôi thấy cái xác của con bé trở lại vòng tay của mẹ nó và rú lên. Đầu óc tôi choáng váng. Người đàn bà nhận lại đứa con, lại ôm vào bộ ngực để trần của mình. Mặt bà vẫn giữ vẻ lạnh lẽo, không cảm giác. Tôi lùi lại cho xa hai mẹ con bà, tiếp tục kêu rú lên cho đến khi tôi mất thăng bằng và ngã xuống cái hầm phân bẩn thỉu.

Sau khi tiếng rên rỉ của đám tù nhân nguôi bớt đi, nỗi tuyệt vọng vô tận, cơn đói cồn cào và cái giá lạnh không ngừng mang tới chặng thứ hai của sự đầy đoạ. Đầu óc tôi trống rỗng, không còn suy nghĩ nữa, thay vào đó, tôi thu mình lại, tự coi như rũ liệt cho đến khi cách cửa sập lại được mở lên. Tôi đã bị chôn vùi trong cái hầm dưới mặt đất này bao lâu rồi ? Tôi chẳng thể biết được.

Ánh sáng lùa vào làm chúng tôi lóa mắt. Giọng của người cai tù gầm gừ vang lên ở phía trên, báo tin thời hạn khổ hình đã chấm dứt. Vẫn cái thang lúc trước được thả xuống.

Chúng tôi trèo lên như những bộ xương người từ dưới mồ chui ra. Cẳng chân tôi tê cóng, bầm tím và sưng mủ, lú quíu không tuân từ trí óc tôi nữa. Dưới ánh sáng mặt trời, chúng tôi xếp một hàng ngang, níu chặt lấy cánh tay nhau để nương tựa. Cái động cơ lại rú lên xình xịch và mấy người gác lại chĩa vòi vào cơ thể chúng tôi để rửa đi những chất bẩn. Sau cuộc tắm gội, chúng tôi được trao mỗi người một bộ đồng phục mới dành cho tù nhân gồm cái quần ka ki đen, cũ đã bạc màu, loại " một khổ xài chung " và một cái áo thun có tay màu đen.

Đứng trước chúng tôi, viên cai ngục khởi sự lên lớp. Mớ tóc rối beng

của hắn trở thành màu mực xanh dưới ánh nắng, To quá khổ với cái mặt nhỏ xíu. Hắn cố đọc một mảnh giấy nhàu nát qua đôi mắt kính râm. Sau vài lần cố gắng nhưng không thành công, hắn quăng mảnh giấy qua một bên, rồi nói :

- Cái hầm mấy người mới chui ra, dân ở đây gọi là động Nước Đái Con Yêu. Trong đám các người, có kẻ bị ốm nặng, thậm chí có kẻ đã mất mạng rồi. Nhưng tôi đoán chắc là chẳng có ai trong đám mấy người bị điếc cả. Vậy hãy nghe cho kỹ. Ở đây là trại PK ba mươi bốn, nơi cư trú của tội phạm bằng thuyền từ ba tỉnh Nha Trang, Cam Ranh và Tuy Hoà. Một khi mấy người vô tới đây thì bắt buộc phải tuân theo một số luật lệ. Trại này đặc biệt dành cho phụ nữ và trẻ em. Tất cả mọi người sẽ sống, ngủ và hoạt động theo một guồng máy. Một ngày ba bữa, cấm không được mang đồ ăn vào trong nhà trại. Không ai được phép đi lại tự do trong trại, có nghĩa là muốn đi đâu thì phải đi từng hàng một, ngoại trừ con nít và người ốm bệnh, mấy người đó lao động trong trại. Phụ nữ bắt đầu lao động từ sáu rưỡi sáng đến bốn giờ chiều ngoài ruộng khoai lang ở bên kia núi. Mỗi tháng, các người được viết một lá thư cho gia đình. Tôi không đảm bảo là thư tới nơi nhưng ai muốn viết gì cứ việc viết. Vào lúc này thì gia đình mấy người đã được thông báo cho biết là mấy người đang ở đâu, vậy chừng tháng sau thì có thể trông đợi có người tới thăm. Bất cứ kẻ nào bất tuân luật lệ hay có ý định bỏ trốn sẽ bị nhốt lại trong động Nước Đái Con Yêu. Có ai thắc mắc gì không ?

Chẳng có ai lên tiếng. Người cai tù nhún vai :

- Tốt. Hãy đi theo cảnh vệ về trại.

Chúng tôi cùng nhau bước qua khu đất rộng, theo con đường về phía trại. Tôi đi ở cuối hàng. Người đàn bà có đứa con chết đi chuyển trước tôi vài bước. Bà ta thì thào một bài hát ru con và đu đưa cái xác trên tay.

Bỗng nhiên ở phía sau tôi, cách hai lớp hàng rào kẽm gai, một giọng quen thuộc, như vọng từ ký ức, gọi tên tôi lên. Tôi cảm thấy có một luồng điện chạy qua xương sống lưng của mình. Tôi quay lại. Một người đàn ông ti trên hàng rào ở trại giam phía bên kia. Tay của hắn níu lấy hàng rào kẽm gai. Tôi không nhận ra được mặt hắn ta, nhưng cái giọng thì vẫn y nguyên. Hắn nhe răng ra cười và vẫy tôi:

- Ê! Kiên! Kiên đó à? Dượng Lâm đây, còn nhớ không ?

Một người lính túm lấy hần lôi ra khỏi hàng rào. Nhưng nụ cười trên tráo vẫn còn in trên khuôn mặt của hần.

Tôi muốn bỏ chạy, nhưng đầu gối của tôi loạng choạng. Tôi muốn lên tiếng nhưng lời lẽ cứ mắc nghẽn trong cổ họng. Chung quanh tôi, mọi vật như tôi sầm lại. Trong khi phấn đấu để giữ sự tỉnh táo, tôi tự hỏi tại sao hần ta vẫn còn nhận ra tôi mặc dầu cách biệt đã gần sáu năm.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 38**

Tối hôm ấy, tôi thức dậy trong phòng giam mới, người run lẩy bẩy như thần lẩn đứt đuôi. Cái chiếu tôi dưới mình tôi ướt sũng mồ hôi, vậy mà tôi vẫn không ngớt run rẩy vì cái lạnh buốt phát ra từ tận trong xương tủy. Cơn đau cứ chạy ngược chạy xuôi suốt dọc xương sống, lan toả ra khắp các khớp tay chân.

Bên trong trại không có điện. Còn nhà giam thì lại không có cửa sổ để thông gió. Hậu quả là không gian trong nhà tù luôn bị chìm vào bóng tối nhờ nhờ. Một môi trường tuyệt hảo cho lũ chuột đói ăn. Chúng ngoi ra từ rãnh nước ở phía sau, xông lên sặc sụa mùi hôi thối. Cặp mắt của chúng đỏ lừ, sáng rực lên khi chúng chạy đuổi nhau hay nhảy lên những tù nhân để kiếm thức ăn. Có vài con gặm nhấm bàn chân tôi, răng phát ra những tiếng tíc tíc. Kiệt sức, tôi không thể xua chúng đi. Tôi chỉ còn nước ngo nguậy ngón chân, hy vọng là chúng sớm bỏ cuộc. Nhưng đó chỉ là ảo vọng.

Đêm tĩnh lặng. Những đứa trẻ khác cùng chung với chỗ của tôi thì chỉ ứ hự khi bị chuột rút tóc hoặc cào vào da rồi lại tiếp tục ngủ ngon lành. Tôi nằm co quắp, cố gượng mình để giữ mấy củ sắn trong bao tử, bữa sắn mà tôi được chia phần chiều nay trong phòng ăn tập

thể, khỏi phải ỏi ra. Khi cơn sốt lên cao, cái dạ dày trở nên khuấy động càng lúc càng trở nên tàn bạo hơn. Tôi không còn chịu nổi, gập người nôn thốc nôn tháo ra sàn tuốt tuồn tuột mọi thứ ở bên trong. Trong khoảng khắc bọn chuột đã bu lấy cái đồng bầy nhầy này. Tôi rê mình ra chỗ khác, nằm xuống. Cuối cùng, cái lạnh tàn khốc từ trong xương cũng nguôi đi.

Năm giờ sáng, bản quốc ca được phát ra qua một cái máy thu thanh bán dẫn. Những nốt nhạc rít lên trong loa phóng thanh, tiếp theo là chuông rung liên hồi, giục giã mọi người là phải thức hết cả dậy. Bên ngoài, mặt trời còn ẩn sau dãy núi. Cả khu vực bị bao phủ bởi một lớp sương mờ mờ, ẩm đậm, dày đặc đến nỗi chúng tôi có cảm giác như mình đang bơi giữa những tầng mây. Ở khu đất trống, chúng tôi run lập cập vì cái lạnh lẽo của buổi hừng đông miền núi, nên tập thể dục theo lời nhạc cho người ấm lên. Sau đó là bữa ăn sáng, mỗi người một khẩu phần gồm một chút cơm nhão trộn với ít cọng dền. Những con giáan chết nổi lều bều trong chén, và đất cát bám vào các rễ rau không được rửa khiến có mùi vị đắng nghét.

Rồi thì người lớn phải ra xếp thành hàng ở trước trại. Bọn trẻ và tôi thì bị khoá lại bên trong phòng ăn tập thể cho tới tám giờ sáng. Chúng tôi nhìn mọi người sinh hoạt qua những cửa sổ được che chắn bằng chấn song và lưới sắt. Mỗi tù nhân phụ nữ được phân công một xe hai bánh chất đầy những dây khoai vừa mới được cắt và đã bó thành bó và sẵn sàng mang đi trồng. Họ đẩy những xe cút kít đó xuống con đường đi qua khu chứa vũ khí phế thải, qua cánh cổng chính của nhà tù để tiến về phía bên kia núi. Bọn lính canh theo sau bọn tù trên những xe ngựa kéo, lăm lăm những khẩu súng máy trên tay.

Khi tới thời điểm giao công việc cho lũ trẻ con, một anh lính canh đi vào khu nhà bếp. Anh ta ngồi trên một chiếc ghế và mở nắp hồ sơ dày cộm ra, kêu lên vài tên. Một người lính khác ló đầu qua cánh cửa ra hiệu cho tôi và hai đứa nhỏ khác đi theo.

Chúng tôi đi theo anh ta đến một khoảng đất cách chỗ có cái hầm giam ngầm không xa lắm. Anh ta dừng lại trước một đồng đá cao ngھều ngھện, cách cái hàng rào hai lớp khoảng hai chục thước. Chẳng thềm ngẩng cái đầu hỏi lên nhìn chúng tôi, anh ta ra lệnh :

- Ê, tụi bây. Khuôn những hòn đá này chắt ra ở hàng rào kẽm gai coi. Bắt đầu từ chỗ có vạch đen kia kìa và đắp đá dài theo đó. Giống như tụi bay đắp nền cho cái hàng rào vậy. Hiểu chưa ? Đây là công việc giao cho tụi bay trong ba tuần, làm cho xong, nếu không thì tao sẽ tìm cách trị tụi bây đó.

Chúng tôi gật đầu vâng dạ.

Người lính đi khỏi. Tôi nhấc lên khối đá đầu tiên và vằn nó dọc theo con đường. Thoạt tiên, việc này chả có vẻ gì là vất vả lắm, và có việc làm cũng tốt. Nhưng khi mặt trời đã lên cao và nhiệt độ tăng lên dần thì cái lưng của tôi đã bắt đầu đau âm ỉ vì phải khòm khá lâu. Cơn sốt đã trở lại ăn lan ra khắp người tôi như những giọt axít. Bên cạnh tôi, hai đứa kia cũng chia sẻ chung sự đầy đoạ. Chúng cười trần. Áo sơ mi cột vòng quanh thắt lưng để lộ ra những bộ ngực lép kẹp như ức chim sẻ. Hai vai của chúng xệ xuống và lưng thì oằn song song với mặt đất. Dưới sức nặng của những khối đá, chúng tôi loạng choạng cất bước.

Ở phía bên kia hàng rào hai lớp, dưỡng Lâm đang quì gối nhỏ cổ đại trên nền đất khô cằn bằng hai tay trần. Cặp mắt hần đăm đăm nhìn tôi làm cho tôi phải quay đi chỗ khác. Bộ mã của hần đã thay đổi rất nhiều so với hình ảnh trước đây tôi còn nhớ. Hai má sưng vều lên, đầy những vết tím bầm cả cũ lẫn mới. Cái mũi có vẻ như bị gãy vài lần, bây giờ nom bẹp dí và vẹo hần đi. Trông hần có vẻ quá mập, nhưng là cái mập bệnh hoạn, như thể dưới lớp da vàng bủng, hần bị trương nước hơn là có nhiều mỡ. Hần thì thảo gọi tôi mỗi khi tôi tiến gần tới hàng rào :

- Lại đây, chú hỏi cái này.

Sau vài lần hần gọi, tôi dừng lại và hỏi :

- Ông muốn gì ? Làm thế nào mà ông nhận ra tôi ?

Lâm ném một buí cổ đại vào cái sọt đeo bên người nở một nụ cười nom cũng xảo quyệt như ngày xưa :

- Hỏi buồn cười chưa ? Thật tình mà nói, lúc đầu tao chưa chắc là mày, nhưng tao thử gọi tên mày mà mày quay lại thì còn ngôn ngữ gì

nữa. Vả lại, cũng chẳng có khó gì mà không đoán ra. Lãng nhãng với đám tù kia, mày lạc lõng giống như con chó với bầy cừu.

Hắn liếc môi, nói tiếp :

- Ngoài ra, trong suốt sáu năm vừa qua, tao còn biết làm gì ở cái chốn này nếu không nghĩ đến gia đình mày. Còn mày sao vậy nhóc ? bộ lên huyệt con tàu đi tới thiên đàng nên phải dừng chân ở đây thăm thú Địa Ngục, phải không ? Còn má mày bây giờ ra sao ?

- Mẹ tôi bình an. Cảm ơn.

Tôi trả lời rồi bỏ đi lượm cục đá khác. Khi quay trở lại, tôi lựa một chỗ cách xa hắn. Vậy mà hắn lại lén tới gần chỗ của tôi, giọng hắn thì thầm :

- Không, má mày không bình an. Mày ở đây, chắc mẹ ta cũng đang ngồi tù đấy thôi. Nó đâu, con đười ươi sứ ?

Tôi ngắt lời :

- Đừng có mất công tìm kiếm. Bà không có trong này đâu.

Cặp lông mày của hắn nhướng lên một cách đắc thắng. Đôi lòng trắng trong mắt hắn cũng đã vàng ệch như nước da của hắn:

- Sự thật còn khá hơn là tưởng tượng của tao nữa. Mày đi tù thì cũng đủ giết má mày rồi. Cảm ơn trời đất đã cho tao sống đến hôm nay để tao được nhìn thấy ngày hôm nay. Bây giờ có chết tao cũng hả dạ rồi...

Hắn ngừng lại, cặp mắt hấp háy dưới ánh nắng. Thốt nhiên, nụ cười tắt trên môi của hắn :

- Ngoại trừ cho mày vô tù là quỷ kế của con mẹ để bỏ rơi mày, cũng như sáu năm trước mẹ đã làm một lần như thế với tao ?

Tôi đứng thẳng người lên, quên cả cái đau lưng :

- Ông khùng hả. Mẹ tôi không bao giờ làm cái chuyện thất đức như

thế. Ông xui xẻo thì rán chịu, đừng có đổ thừa cho người ta.

Cơn giận bùng bùng lên mặt, hắn đứng bật dậy, tay nắm lấy cái hàng rào như muốn xông lại đánh tôi. Từ phía sau hắn, một người cai tù đang đi tới. Không cần gọi Lâm, gã này dùng chân đá một cục đất đổ về phía hắn. Cát văng lên trúng gáy lâm làm hắn sững người lại. Hắn cắn môi, rồi quay lại trực diện với người lính. Liếc nhìn cái sổ tù in trên ngực áo của hắn, người cai hỏi:

- Có chuyện gì đó, anh X-không-sáu-bảy-năm-tám?

Hắn lắp bắp:

- Thừa không có chuyện gì. Có con sâu chui vào trong đũng quần của tôi, thưa ông. Nhưng tôi đã đập chết nó rồi.

- Tránh xa cái hàng rào ra. Đừng có để cho tôi phải quay lại một lần nữa. Dù anh có đau ốm hay không thì tôi cũng tặng anh một phát đạn vô đầu cho rồi đời.

- Vâng thưa ông !

Lâm trả lời và làm bộ như tiếp tục nhổ cỏ dại trên khoảng đất cằn cỗi.

Ngay khi người lính coi tù vừa đi khuất, hắn lại thì thào với tôi:

- Lắm lúc sự đời xảy ra chẳng giống như mình tưởng. Má mày là đồ phù thủy, Kiên ạ. Con mẹ tổng mày vô cái trại tử này là có lý do, giống như mẹ đã làm thế với tao. Mẹ ta thù đàn ông có hạng, mà coi mày kìa, bắt đầu trở mã thành gà trống rồi. Chuyện mẹ ta hại mày thì cũng dễ hiểu thôi!

Lòng đầy giận dữ, tôi phun một bãi nước bọt vào hướng hắn đứng, rồi bỏ đi.

Lâm phá lên cười:

- Nhìn tao đây này. Nhìn cho kỹ mặt tao đi, Kiên. Bởi tao bây giờ chính là hình ảnh tương lai của mày, nhóc. Đây là địa ngục và cũng

là nhà mồ của mây, nơi mà dân vượt biên vào để vĩnh viễn chôn
thây.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 39

Ngày 15 tháng 5 năm 1981

Hai tháng ròng, tôi sống héo hon sau hàng rào giây kẽm gai. Thế giới không còn hiện hữu nữa. Mỗi đêm, trước khi đắm chìm vào giấc ngủ trên manh chiếu, tôi lấy một cục than nguệch một nét lên tường. Cuốn lịch này càng tăng lên thì hy vọng của tôi càng lụi tàn đi. Từ từ, tôi đổi lột để trở thành một tù nhân. Lúc đi trong hàng một với các người tù khác, đầu tôi cúi xuống, hai vai so lại, dường như có một cái gì đó đang khởi sự kiệt quệ trong tôi.

Vào buổi sáng ngày mười lăm tháng năm, ba ngày sau cái sinh nhật lần thứ mười bốn của tôi, sau bữa sáng, bọn con nít đã bị nhốt trong nhà ăn như thường lệ. Bên ngoài khu đất trống, viên cai tù đứng trên một chiếc ghế và đang dò trên một sấp hồ sơ mỏng. Tù nhân đứng xếp thành hàng, mệch mội, lơ dờ và đứng dưng. Tuy nhiên đằng sau cái nhìn trống vắng của họ, có nhen nhúm một tia hy vọng.

Người cai tù dành thì giờ để đọc tên những người tới thăm nuôi trong danh sách ông ta cầm trên tay. Đứng ở cái chỗ cửa sổ nhỏ chen chúc cùng lũ trẻ, tôi nghe thấy có cả tên mẹ tôi. Tôi có thể cảm nhận được sự hiện diện của bà. Bà đang ở đâu đó sau tấm cánh cổng han gỉ kia, giữa đám đông huyền não cũng tới để thăm thân nhân của họ. Mùi thịt chà bông, mùi xôi nếp và mùi cà ri thơm lừng trong không khí. Tôi cũng nghe tiếng nôi kêu loảng xoảng bên cạnh bếp lửa rộn rã mà họ nhóm lên để chống lại cái lạnh lẽo của buổi sáng sớm.

Bằng một giọng ôn tồn không giống thông lệ, viên cai tù nói :

- Ai có người thân mà tên vừa được đọc thì người ấy có thăm nuôi. Vậy hãy ở lại nhà trại cho tới khi được gọi. còn những người khác thì vẫn lao động ngoài ruộng khoai như thường lệ.

Sau cuộc thông báo, bọn trẻ con vẫn phải ở trong nhà ăn tập thể, còn người lớn thì lục đục quay về chỗ ở của họ. Vào lúc mười giờ rưỡi, tiếng chuông trên văn phòng của cai tù reo thật lâu làm ai nấy nhảy bắn cả người lên. Chúng tôi chạy ủa ra khỏi dãy nhà trại và đứng xếp thành hàng một, lòng bồn chồn chờ đợi tới lúc được di chuyển.

Phía sau tháp canh vào khoảng mười lăm thước và đối diện với khu chứa đồ phế thải, là khu dành cho khách thăm nuôi được xây bằng gạch nung, có cột xi măng và lợp ngói đỏ. Mọi người dồn ép và thúc đẩy nhau trong một khoảng chật hẹp để cố tìm gương mặt quen thuộc của người thân. Nhưng khi tôi nhìn thấy mẹ tôi thì mọi tiếng ồn ào và rối loạn đó chìm đi. Bà ngồi trên chiếc ghế băng ngay trước hàng ghế cuối cùng, kề cận với đám đông. Đã nhiều năm qua, đây là lần đầu tiên tôi thấy bà son phấn trang điểm chỉnh tề. Mái tóc đã muối tiêu của bà bới về phía sau thành búi tóc lớn, đơn giản. Đôi môi của bà vẫn mọng và rõ nét được thoa phớt lên bằng một màu son tự nhiên. Nước da xanh xao và có tuổi của bà được che phủ bằng một lớp phấn. Sự trang điểm, tuy vậy không làm mẹ tôi xa lạ và dữ tợn như ngày xưa. Trái lại, bây giờ chính son phấn đã làm cho nét mặt của bà trở nên mềm mại, dịu dàng hơn, và khiến cho tôi cảm thấy gần gũi với bà hơn. Nom thấy tôi, bà vẫn ngồi yên trên ghế và nhìn sửng. Đôi mắt của bà với những nét chì tô đậm, đã đắm lẹ.

Tôi ngã quỵ xuống trước mặt mẹ tôi. Bà giữ lấy đầu tôi trong hai tay, hai đầu gối tôi dựa lên đôi chân của bà. Tôi thấy nước mắt của mình ràn rụa qua những ngón tay của bà và rớt xuống đùi bà, nhưng tôi mặc kệ. Đã từ lâu tôi không được khóc một cách công khai, mà nỗi thống khổ của tôi thì vô cùng. Mẹ tôi ôm lấy tôi vỗ về như ngày xưa tôi còn bé. Và giọng dịu dàng của bà thì thấm vào tai tôi, bà hát "Happy Birthday ! chúc mừng sinh nhật con. "

Rồi bà hôn lên má tôi. Nước mắt của mẹ tôi nhỏ xuống cổ tôi, nhưng tôi cảm thấy khoẻ hơn trước, như được hồi sinh. Tôi nói:

- Mẹ ơi, con không cứu được dì Đặng. Dì mất rồi.

Mẹ tôi gật đầu :

- Mẹ biết, con à. chuyện dì mất mẹ biết từ mấy tháng nay rồi. Ba ngày sau khi con bị bắt, các ngư dân đã tìm thấy xác của dì dạt vào vịnh Cam Ranh. Cha mẹ của dì tới để làm đám tang.

Bà ngừng lại, lấy cái bóp ra và nói :

- Thôi mình nói chuyện khác đi. Mẹ không muốn xuống tinh thần nữa. Hãy nói về quà sinh nhật của con đây này.

- Mẹ ơi, con không muốn bất cứ món quà nào đâu. Ở trong này con không được giữ bất cứ cái gì, chỉ trừ đồ ăn thôi.

Đôi mắt của bà sáng lên :

- Mẹ biết chắc chắn là con thích cái này.

Bà moi ra một tấm giấy có ép plastic hẳn hoi và trao cho tôi :

- Đây là quà của con, giấy thả con đó. Mẹ tới để đón con. Cứ khi nào con sẵn sàng xong là mình về.

Tôi la lên một tiếng reo mừng, nhưng sự kích động của tôi đã vụt tắt ngay khi tôi trông thấy người lính gác bận bộ đồng phục màu xanh đứng ở lối ra vào. Tôi hỏi mẹ :

- Họ không cho con về thì sao ?

Bà quả quyết :

- Đừng lo. Mẹ đã báo cáo với ông đội trưởng rồi. Ông tổng thư ký trưởng ở Nha Trang đã tự tay ký vào tờ giấy tha này rồi. Chẳng có ai dám cản con ra khỏi đây đâu.

Bà mở cái bao ra và sắp xếp vài món đồ ăn trên lòng bà rồi ra hiệu cho tôi ăn. Mặc dù cái hộp đựng đồ ăn trong còn đầy nắp, tôi phát giác ra cái mùi vị của bánh tét gói trong lá chuối, mùi quen thuộc, béo ngậy, của món gà xào gừng, và trên hết thấy, cái món mà tôi ưa

thích nhất là món bò nghiền ướp tỏi, ớt, bọc trong lá nho nướng. Tôi ngón mấy món ấy thật nhanh và nhìn lên mặt mẹ tôi. Đôi môi của tôi óng lên vì mỡ gà. Tôi nói :

- Mẹ ơi, có điều này mẹ nên biết.

Bà nhìn tôi, đôi mắt lộ vẻ thắc mắc. Tôi đứng dậy và nhìn chăm chú ra phía cửa sổ. Qua khu đất trống, tôi nhìn thấy một khuôn mặt đen đúa, tay đang nắm lấy sợi dây kẽm gai và nhìn chòng chọc vào tôi. Nắng gay gắt xói lên mặt của hắn ta, nhưng hắn vẫn đứng yên, bất động. Chỉ vào hắn, tôi nói với mẹ tôi :

- Dượng Lâm đang ở kia kìa. Ông ấy cũng ở trong này đã sáu năm rồi.

Mẹ tôi gật gù như một chuyện đương nhiên, như cái tin vừa rồi chẳng có gì làm bà phải xúc động :

- Con đã có nói chuyện với hắn ta không ?

- Chút ít thôi. Ông ta có cái ý tưởng như thế này, ông đồ thừa mẹ là người đã đưa ông ấy vô tù.

Bà cắn môi dưới của mình :

- À ra thế. Đã tới lúc mẹ và hắn phải nói chuyện với nhau rồi.

Bà đưa mắt nhìn tôi, thoáng nét ưu tư :

- Con nghe đây. Dù biết hay không, thì nay con đã lớn rồi. Mẹ nghĩ rằng con nên tham dự vào câu chuyện mà mẹ sắp nói với hắn ta. Mẹ muốn con đi với mẹ và chỉ nghe thôi, không nói gì hết nghe con. Mình gặp hắn chỉ khoảng mười phút thôi, đừng có sợ. Thôi mình đi.

Bà quơ lấy một cái giỏ khác và lôi ra một chai rượu cognac. Để lại mọi thứ trên sàn nhà, mẹ tôi tiến lại tên cai tù. Bà chào ông ta bằng nụ cười đơn đả :

- Thừa ông, xin ông giúp tôi một việc. Chai rượu này chẳng đáng là bao, nhưng xin ông nhận cho. Tôi muốn được gặp người đàn ông

đứng ở đằng kia. Tôi quen thân nhân anh ta và họ gửi lời nhờ nhắn với anh ta.

Người cai tù mỉm cười phô ra hàm răng cáu bẩn khói thuốc. Đôi lông mày của hắn nhướng lên sau cặp kính mát tối thui. Hắn hỏi :

- Nhấn cái gì thế ?

Mấy đầu ngón tay của mẹ tôi cà cà vào đầu ấn ở cổ chai, bà áp úng :

- Thật ra thì cũng chẳng có gì nhiều, ông ạ. Chỉ coi anh ta có mạnh khoẻ không, thế thôi. Gai đình của anh ta chỉ muốn biết có thể.

Ông ta cầm lấy chai rượu :

- Năm phút thôi đấy nhé. Bắt đầu ngay đi.

Mẹ tôi nắm lấy tay tôi và kéo tôi ra khỏi phòng. Người cai tù kêu lên :

- Ê !

- Dạ, thưa ông...

- Dáng dấp nhà chị giống mệnh. phụ lắm đấy...

- Xin cảm ơn ông.

Ông ta gật đầu :

- Tôi nói thật. Nếu tôi không nom thấy chị ngồi cùng với cái thằng con lai này thì không bao giờ có thể tưởng tượng được rằng chị đã từng là gái chơi cho tụi ngoại quốc bẩn thỉu. Tương sang quá mà ! Thật đó.

Mẹ tôi nuốt nước miếng đánh ực rồi ụa chạy ra ngoài, băng qua khu đất hoang. Lâm đứng chết sững, mắt không rời chúng tôi, những khớp tay hắn nắm lên trên dây kẽm trắng bạc. Chúng tôi ngừng lại trước mắt hắn khoảng vài bước. Không ai nói với ai. Cuối cùng, mẹ tôi lên tiếng phá vỡ sự im lặng :

- Chào Lâm. Mạnh khỏe chứ ?

- Đ. M. Con điếm thôi.

Mẹ tôi chột phá lên cười. Tay bà xiết chặt lấy tay tôi :

- Sau năm, sáu năm trời không gặp, anh chỉ biết chửi bậy thôi à ? Bộ anh không có gì thắc mắc để hỏi tôi hay sao ? Nói đi, không nói thì tui đi à.

Hắn ta hít một hơi thật dài rồi chăm chú nhìn mẹ tôi :

- Tại sao mày đẩy tao vào cái chôn này ?

- Ờ... Có khối lý do : anh là một ông bố tồi tệ, anh làm hoen ố thanh danh gia đình tôi, anh phung phí tiền bạc của tôi.

Lâm túm lấy ống quần của mình rồi hỏi :

- Có thật không đó, Khuôn ? Tao nghĩ mày ganh với tao vì tao có con c. bự, còn mày thì không, có phải không nào ?

Mẹ tôi xích lại gần, hơi thở bà phà vào mặt hắn :

- Thằng lưu manh. Tao tổng mày đi là vì mày hại con tao. Tao là một người mẹ, tao không có cách nào hơn là trả thù, thế thôi.

Hắn ta lùi lại và nhìn tôi :

- Cái gì... ? Tại sao mày biết. Phải nó nói với mày không ?

Mẹ tôi gật đầu, vuốt tay lên tóc tôi, sự buồn bã lộ trên khuôn mặt :

- Đúng. Bằng một cách gián tiếp, con trai tao đã cho tao biết. Phần lớn là qua hành vi của nó. Tự nhiên con tao đang vui vẻ như thế đó, vừa thấy mày là nó chết khiếp liền. Cũng giống như cái cách mà tao nhìn thấy ở con Loan. Mày có biệt tài Lâm. Mày mò tới ai là kẻ đó xác bác xang bang ngay.

Lâm lâu bầu :

- Vô lý...

Mẹ tôi tiếp :

- Dĩ nhiên còn nhiều bằng cứ khác nữa. Bao giờ tao cũng là kẻ biết điều. Nếu không có bằng chứng cụ thể, tao đã chẳng có thể trả thù. Có những đêm thằng bé khiếp đảm vì ác mộng.

Lệ hoà lẫn với chì tô lông mi chảy xuống đôi má của bà :

- Trong lúc tao bụng mang dạ chửa đưa con gái của mày, tao ngồi bên giường của nó coi nó trần trọc thâu đêm. Mối nó cứ mấp máy kêu tên của mày. Rồi tao hỏi thẳng nó. Trong cơn mê sảng, nó đã kể hết cái chuyện đòi truy mà mày đã gây ra cho nó. Vậy tao phải làm gì đây ? Ông trời xa quá, đợi ông trừng phạt mày thì đến bao giờ. Vả lại, tao phải tìm cách nào đó để bảo vệ con tao, chấm dứt cơn ác mộng của nó.

Bà quay đi, lấy mu bàn tay gạt những giọt lệ còn vương trên má

- Vĩnh biệt, Lâm ! Tao cầu cho mày rục xương trong tù.

Lâm gọi với theo :

- Chờ đã

Mẹ tôi ngừng lại. Hấn hỏi :

- Mày đã làm thế nào ? Làm thế nào mà mày đã sai khiến được cả bọn chúng nó bắt tao ?

Mẹ tôi thở dài và quay lại đối diện hẳn :

- Trước hết, tao báo cáo với ông Trần về chuyện mày với con Loan, mày hiếp nó như thế nào, nó phải phá thai ra sao. Tao hay lắm, vừa lúc tao kể xong chuyện là hẳn muốn bầm mày ra. Nhưng đối với tao, tội của mày mà cho mày chết liền thì quá dễ dãi cho mày. Ở tù rục xương, theo tao, thì hay hơn nhiều, nên tao lại phải kiếm một lá bài khác để hỗ trợ cho mưu toan của tao. Ông ba Qúi đã là cứu tinh.

Với cái đầu óc của con này và hai lão phường trưởng chống lại mày thì mày có trốn đi đằng trời !

Hắn ta gào lên, nước bọt bắn tung toé :

- Đồ đĩ ! Mày giết con tao. Cho nên tao làm thế cũng chỉ là huề thôi. Mày không có quyền đem tao vô đây.

- Mày cứ nói mãi về đứa con của con Loan mà không ngó ngang gì đến đứa con gái của mày là con bé Ti. Bộ mày thật sự tưởng là tao tin cái chuyện mày biết quan tâm tới kẻ khác ngoại trừ bản thân mày hả?

Hắn ta không trả lời, mẹ tôi tiếp :

- Tao mang con tao về nhà, Lâm. Trong vòng vài tiếng nữa, chúng tao lại được hít thở bầu không khí tự do. Dù vết thương lòng do mày gây ra có sâu bao nhiêu đi chăng nữa, thì rồi nó sẽ lành lại theo thời gian. Nhưng còn mày, mày sẽ ở lại đây cho tới khi chết, như một con chó hoang. Và tao cho mày biết, sẽ chẳng có ai trên cõi đời này đoái hoài tới mày.

Mẹ tôi quay lại phía tôi. Đôi mắt của bà phản chiếu ánh mặt trời màu nâu xạm và lần đầu tiên chúng không lộ vẻ gì bí hiểm. Bà nói :

- Bây giờ con đã biết câu chuyện rồi. Con cũng hiểu tại sao mẹ lại kết bạn bè với ông Ba Qùi, phải không. Cái đó gọi là trả thù. Và trả thù thì phải trả giá. Mẹ đã tới với ông ta mỗi lần mẹ xin một sự giúp đỡ. Ông ta nghĩ là ông ta ông ta đang lợi dụng mẹ, nhưng thực ra thì chính mẹ là người lợi dụng ông ta. Mẹ làm thế để có thể tống gã Lâm vào tù và gần đây nhất, là để đánh đổi lấy sự tự do của con. Sau này con lớn, tùy con phê phán mẹ về những điều mẹ đã làm, nhưng mẹ xin con hãy hiểu tại sao mẹ phải làm như vậy. Chính mẹ là người đầu tiên thừa nhận rằng những hành động mẹ đã làm là không đúng. Nhưng vì sự an toàn của con, vì sự an toàn của tất cả các con của mẹ, mẹ cũng sẽ chẳng ngần ngại gì mà làm y như thế, nếu cần. Một ngày kia, con sẽ phải giúp mẹ giải thích cho em gái của con để cho nó hiểu.

Tôi hỏi :

- Có phải ông ba Qùi bắt giữ ông Lâm không hả mẹ ?

- Đúng đấy, con.

- Mẹ làm thế nào để ông ấy nghe lời mẹ ?

Bà vuốt lên đầu tôi và đáp :

- Bí quyết là ở nụ cười, con ạ

Nắm lấy tay tôi, bà dẫn tôi đi về khu nhà thăm nuôi để thu thập vật dụng của bà. Rồi chúng tôi đi ra cổng, ở đó đã có chuyển xe đồ chờ sẵn dưới ánh nắng chói lọi. Hai tiếng đồng hồ sau, chúng tôi rời khỏi trại giam PK 34.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 40

Chúng tôi ngủ qua đêm tại Cam Ranh. Sáng hôm sau, xe đồ tới Nha Trang. Trời đổ mưa từng đợt. Bây giờ là vào những ngày của tháng năm, mây xám che kín cả bầu trời và những cơn gió điên cuồng thổi tốc cơn mưa nặng hạt qua thành phố. Nước mưa tạt vào mặt khi mẹ tôi và tôi bước qua cách cổng trước khu nhà của chúng tôi. Những hạt nước mưa bắn tung toé trên mặt các chỗ trống nước trong vườn đe dọa một sự ngập lụt trên mặt đất vốn đã sũng nước rồi. Dưới cây ổi, lũ vịt của nhà bác tôi đang đứng bất động, dẫu mỏ vào trong cánh, và nhìn thời tiết bên ngoài bằng những con mắt hé mở. Bên dưới cánh cửa chớp nơi cửa sổ phòng ngủ của tôi, một đàn kiến mỗi đang lằng xằng tìm chỗ khô ráo làm nơi trú ẩn.

Chúng tôi đi vào nhà bằng lối cửa sau. Đem những bao bị vào trong bếp xong, mẹ tôi lôi từ phòng của bà ra một cái chiếu bằng cói và trải ra trước đôi chân lấm láp của tôi. Nhìn từ ngưỡng cửa, căn phòng của tôi nom rộng rãi hơn mọi khi. Cái tủ đứng, cái tủ có ngăn kéo

đựng quần áo và cả những cái giường của chúng tôi đều biến mất.

Như để trả lời cho những thắc mắc trong lòng tôi, mẹ tôi nói :

- Để có tiền dứt lốt cho con được thả, mẹ bán tất cả rồi.

Mọi người trong nhà đều ngồi cả trong phòng của ông ngoại tôi, không nghe thấy tiếng chúng tôi trở về vì trời đang mưa to. Căn nhà nom tối tăm, ảm đạm vì chỉ có chút ánh sáng luà qua những cửa sổ. Ông ngoại tôi nằm ruỗi trên đệm như đang đắm chìm trong kinh Phật. Cái ống điều còn nằm hững hờ ở một bên miệng của ông. Khung giường của ông tôi và bàn thờ cậu cũng không còn, chỉ để lại dấu tích mờ nhạt trên nền sàn xi măng màu xám. Căn phòng trở nên trơ trụi ngoại trừ mấy món đồ của bà ngoại tôi. Bên cạnh tấm gối của bà, vẫn còn cái chày và cái cối bằng đồng mà ngoại tôi vẫn thường dùng để giã trà, kế đó là cái giỏ đựng quần áo của ngoại.

Thằng em tôi lúc đó đang ngồi quay lưng ra, bóp chân cho ông tôi. Ngay gần đó, em gái tôi chơi đùa với con Lu đang nằm cuộn mình bên cạnh cái gối của Bé Ti. Một bàn tay nhỏ xíu của nó nắm lấy cổ để để cho con Lu nằm yên, còn tay kia thì vuốt bộ lông và nựng nựng vào cái nếp nhăn của con chó.

Lu là kẻ đầu tiên nhận ra sự hiện diện của chúng tôi. Nó nhảy lên từ bàn tay của em gái tôi, vẩy cái đuôi và suả lên vài tiếng. Jimmy chạy lại với chúng tôi, mặt nhợt nhạt đi vì xúc động. Dưới ánh sáng lờ mờ, khuôn mặt của nó xanh xao như tạc bằng đá hoa cương. Tôi ôm chầm lấy nó và cảm thấy thân mình của nó run rẩy trong vòng tay của tôi.

Ông ngoại tôi lúc đầu còn sững sờ, sau thì quá đổi vui mừng. Ông nhồm dậy và ra hiệu cho tôi lại gần. Ông nói với tôi giọng đầy xúc động :

- Cám ơn Trời Phậtt đã phù hộ cho con được bình an.

Rồi ông lắc lắc cái đầu ra vẻ ngao ngán, nói tiếp :

- Lại đây với ông đi, tôi nghiệp cháu tôi.

Khi chúng tôi đang ngồi quây quần sau bữa ăn trưa, Bà bác của tôi tiến vào bếp bằng lối cửa sau. Mới chỉ cách vài tháng mà trông bà già đi đến cả chục tuổi. Khuôn mặt của bà xẹp đi, đầy mệt mỏi và có vẻ khắc khổ hơn là bình thường. Ngay cả mái tóc vốn dày và dài, bây giờ nom cũng mất sinh khí và đuỗi ra như một cái đuôi ngựa. Bà hấp háy đôi mắt sưng húp vì khóc và nói với tôi một cách ngượng nghịu :

- Mừng cháu đã về.

Rồi bà cúi nhìn xuống chân và tiếp :

- Vui lòng giúp bác một chuyện. Con gái bác nó muốn gặp cháu.

Tôi ngẩng lên nhìn mẹ tôi khi đó vẫn giữ im lặng và nhìn chăm chú vào bát cơm. Ông ngoại tôi khẽ vỗ lên vai tôi và nói :

- Đi đi, Kiên. Ánh Nguyệt nó vẫn đang chờ cháu. Đi gặp và chào từ giã chị ấy đi. Chừng mười lăm phút nữa ông và mẹ cháu sẽ gặp cháu.

Bác tôi lấy khăn hỉ mũi ẩm ỉ. Vâng theo lời ông, tôi đứng dậy và đi theo bác.

Cái divan bằng gỗ gụ trước đặt ở trong phòng khách mà chị Nguyệt hay nằm trên đó trong suốt thời gian bệnh tật, nay được dời vào phòng chị theo lời chị yêu cầu. Vài bông sen mới nở và một ly sữa được đặt trên một cái quây ở gần đó. Ánh sáng từ bên ngoài vào chiếu lên khuôn mặt trang điểm quá lố của chị thành những bệt trắng đen, khiến cho chị nom giống như một con búp bê Nhật bản.

Vừa trông thấy tôi, chị Ánh Nguyệt ho lên dữ dội. Thân mình của chị gập lại trong vòng tay của ông bác tôi, cổ hóp lấy chút không khí, hai tay chị ôm lấy ngực. Cả gia đình chị đều đứng rải rác ở bên ngoài phòng và nhìn chị, im lặng. Cơn ho cứ mỗi lúc một tăng mạnh hơn cho đến khi chị thổ ra một búng máu trên divan. Áo của chị cũng sũng máu, một phần bắn xuống sàn nhà bên dưới. Sau cùng, cơn ho dịu đi và chị vắng tôi.

Tôi tiến lại gần giường của chị, bà bác thì đứng ngay bên cạnh tôi. Tôi nhắc một tay của chị lên và giữ lấy trong tay tôi, cảm thấy những

ngón tay của chị lạnh như nước đá. Cha của chị bất giác kéo chị ra xa tôi.

Chị Ánh Nguyệt nhắc đầu lên. Mí mắt của chị năng triu che lấp hai tròng đen. Chị thì thào :

- Em về rồi. Cuối cùng thì chị cũng còn được thấy em. Chị thì sắp hết rồi, Kiên ạ

Tôi chớp mắt, nghẹn ngào. Chị nói tiếp :

- Ba ơi, ba để cho con một lát riêng với Kiên, được không ?

Đôi lông mày rậm rạp của ông bác tôi nhíu ngay lại. Chị nhắc :

- Con xin ba làm ơn. Chỉ ít phút thôi.

Ông bác đứng dậy và nói với tôi :

- Ngồi xuống đây và đỡ lấy chị. Có chuyện gì xảy ra thì kêu liền. Tụi tao ở ngay bên ngoài.

Tôi ngồi bên giường của chị, chị lùi mình lại, ngả vai vào ngực tôi. Thân mình của chị trơ xương, mỏng manh như thủy tinh. Đôi môi của chị xanh tái chị cố gắng mỉm cười, nhưng cũng chỉ có một bên mép của chị là nhếch lên được thôi. Một vết máu đang đông dần trong không khí và biến thành màu nâu sậm trên làn da xanh xao của chị.

Khi chỉ còn hai chúng tôi, chị Ánh Nguyệt thì thào :

- Sáng nay chị đợi lâu ghê ông đưa thư mới đến, nhưng vẫn không có tin của anh Tống Ty.

Tôi nói tiếp :

- Tội nghiệp. chị quá.

Chị nói :

- Này. chị có cái này cho em.

Tôi xua tay :

- Đừng, chị Moonlight. Chị không phải cho em cái gì hết. Hãy cứ khoẻ lên thôi.

- Tin chị đi. Em sẽ thích cái này. Nhưng hãy đỡ chị nằm xuống trước đã.

Tôi nhẹ nhàng đặt chị nằm xuống giường và nhích ra xa để lấy chỗ cho chị. Chị chậm rãi luà tay vào trong áo gối và mò mẫn tìm. Khi tìm thấy, chị lôi ra và giữ chắc nó trong lòng bàn tay. Miệng chị nhoẻn cười, vẻ mặt ảm đạm :

- Giá chị khoẻ thêm một ngày để ra bãi biển, bơi lội dưới nước, nô đùa dưới nắng, thì đổi gì chị cũng đổi. Em có biết cảm giác như thế ra sao không ? Dĩ nhiên là em đang mạnh khoẻ, em làm sao biết được. Em muốn đi chơi lúc nào không được. Nhưng đừng bao giờ lạm dụng nó nhé, Kiên à. Đời sống quý giá vô cùng.

Tôi gật đầu.

Chị ngược lên trần nhà để tĩnh trí lại, rồi tiếp tục :

- Cái ngày em lên chùa Long Sơn với chị, chị còn nhớ em cầu khẩn đức Phật Ngàn-Mắt-Ngàn-Tay về ba của em.

Tôi nói một cách cay đắng :

- Ờ, em cũng cầu xin cho sức khoẻ bà ngoại, nhưng bà vẫn mất. Và bây giờ, nhìn chị coi. Phép lạ không luôn luôn xảy ra với người nghèo đâu, chị Moonlight ơi.

Chị nài nỉ :

- Đừng có mất niềm tin. Ít nhất thì cũng đừng mất lòng nhân, Kiên ạ. Chị biết là em hận đời ghê lắm, và hơn ai hết, chị hiểu được cảm giác của sự bị ruồng bỏ. Hãy nhìn vào chị với cái bệnh tật này. Thiên hạ ai cũng sợ bị lây, đâu ai dám lại gần chị !

Chị ngừng nói và hớp lấy không khí.

- Chị ơi, chị sẽ khá hơn mà. Cứ từ từ thôi.

Chị lắc đầu :

- Điều đó không còn quan trọng nữa. Chị muốn xin lỗi em về gia đình của chị. Chị muốn em tha thứ cho họ.

Tôi tránh cái nhìn tha thiết của chị :

- Em không hiểu chị nói cái gì vậy.

- Xin em ! Hãy tha thứ cho họ. Chị muốn nói với em một điều bí mật quan trọng. Em hãy hứa với chị là em sẽ dùng cái điều này mà làm tốt. Đừng xài nó để chống lại gia đình của chị. Em có thể thù ghét họ vì những chuyện họ gây ra cho gia đình em, nhưng chị thực không muốn có một cuộc khiêu chiến khác xảy ra trong nhà này.

Tôi nắm lấy tay chị :

- Chị Moonlight ơi, bất cứ chị muốn cái gì. Em xin hứa theo ý chị.

- Không, chị sắp chết rồi. Em phải thề chị mới chịu.

Tôi oà lên khóc và gật đầu. Người thư thái hẳn. Chị giơ bàn tay lên và xoè mấy ngón để lộ ra một mảnh giấy nhỏ. Mọi nếp nhăn trên giấy đã ngả sang màu nâu đậm, còn mực viết ở trên thì đã phai mờ. Tôi đón lấy trên tay chị. Nó có vẻ như là một mảnh của cái bao thư, có nét chữ mẹ tôi nguệch ngoạc vài chữ ngoại ngữ. Tôi hỏi :

- Cái gì thế này, chị Moonlight.

- Đây là địa chỉ của ba em. Bây giờ nếu em muốn thì em có thể ghi thư cho ông ấy được rồi.

Quá kích động, tôi lắp bắp :

- Làm thế nào chị có được cái này. Mọi thư từ đều đã đem chôn và bị mất từ mấy năm nay rồi. Mẹ em đã xới tung cả bồn cỏ lên để tìm rồi

mà.

Chị Ánh Nguyệt nấc lên vì nghẹn đờm. Rồi bỗng nhiên, hai má của chị xanh xao bỗng hồng lên rồi trở thành ửng đỏ, nhưng rồi chị trấn tĩnh lại và thở một vài hơi thật sâu. Bà bác tôi ló đầu vào dòm chừng nhưng chị ra hiệu cho bà lui ra. Chị nói :

- Kiên ạ, chị không có lời giải thích cho em. Chẳng có lời lẽ nào chị nói ra lại có thể bào chữa cho được thái độ của gia đình chị. Bây giờ thì em hiểu tại sao chị không trao cái này cho em sớm hơn. Làm ơn vì chị, em đừng tiết lộ cho ai nhé.

Tôi ngăm ngúa mảnh giấy trong tay :

- Có đúng là địa chỉ của ba em không. Cái tên bị mất đi một nửa.

- Chị cũng thấy. Nhưng chị chỉ có thể. Chị cầu cho em có nhiều may mắn để tìm ra cha em. Và đến khi đó thì...

Chị ngừng lại. Tôi nói :

- Thì sao hả, chị Moonlight ?

Chị nức nở :

- Em hãy tìm anh Tống Ty cho chị. Nói với anh ấy rằng trái tim chị tan nát. Nói với anh ấy rằng chị đã chờ anh ấy theo anh ấy yêu cầu, nhưng người đưa thư không bao giờ tới.

Tôi lau những giọt lệ trên mặt chị, và hôn lên trán chị trước khi ra khỏi phòng. Mẹ của chị đẩy cách cửa ra, chạy ulla vào. Ông ngoại tôi đi theo tôi trở về nhà, thấp một ngọn nến trước ông tảo rồi chuẩn bị pha trà. Tiếng than khóc của bà bác tôi vang vọng yếu ớt, cuốn đi theo mưa.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 41

Tối hôm đó, cơm nước xong, tôi phụ mẹ tôi rửa bát ở bờ giếng . Mọi người trong gia đình bác tôi thì đang quần trong phòng của chị Ánh Nguyệt cùng với một ông bác sĩ . Ngọn đèn cầy dưới đất, ngay cạnh chúng tôi, lặng lẽ ứa ra những giọt nến đỏ, bóng ngời, chảy dài xuống chiếc đĩa đồng . Ánh sáng le lói chỉ đủ cho mẹ tôi có thể có thể nhìn thấy công việc bà đang làm . Mưa đã tạnh . Dưới giếng sâu tối đen như mực . Mỗi lần tôi thả gầu xuống để múc nước chỉ thấy có một tiếng va chạm ướt át văng lên . Tiếng cót két của sợi dây thừng cũ kỹ xiết vào cái trục quay khi gầu nước được kéo lên nghe rền rĩ . Sau khi đã đổ đầy chậu, tôi ngồi xuống bên cạnh mẹ, lên tiếng :

- Mẹ ơi, con muốn hỏi mẹ cái này, được không mẹ ?

Mẹ tôi đáp :

- Được chứ

- Mẹ có còn nhớ chút gì về cha con không ?

Mẹ tôi ngập ngừng . Mái tóc dài của bà phủ gần kín gương mặt nên tôi không nhìn thấy một nét biểu lộ nào . Quơ lấy bát đĩa, mẹ tôi nói :

- Mẹ có nhớ đôi chút .

Tôi hỏi tới :

- Cha con giống ai hả mẹ ?

Chùi tay vào cái khăn dặt bên cạnh mình, mẹ tôi ngược mắt nhìn lên trời cao . Dưới ánh sáng mờ mờ, đôi mắt mẹ tôi trông tối lại và bí mật như cái bóng tối trong cái giếng sâu kia . Mẹ tôi mơ màng :

- Đã bao nhiêu năm qua rồi . Sao bỗng nhiên con lại muốn biết ?

Tôi nhún vai :

- Con cũng không biết nữa . Tò mò thôi mà, mẹ . Ai cũng có cha .

Con muốn biết cha con còn sống không, vậy thôi .

- Cha con vẫn còn sống, đâu đó ở bên Mỹ ấy .

- Ông ấy có biết gì về con không hả mẹ ?

- Có, con à . Khi cha con ra đi, mẹ mới sinh con được ba tháng .

- Mẹ ơi, mẹ gặp cha con trong trường hợp nào ?

Mẹ tôi vươn vai, rên lên nho nhỏ, phàn nàn là mỗi lưng . Trong bóng đêm mờ ảo, mọi sự vật chung quanh tôi dường như thật là yên tĩnh . Trời trở lạnh . Bằng một giọng nhẹ nhàng, thì thầm như tự nói với mình, mẹ tôi kể cho tôi nghe về cuộc tình của bà với cha tôi :

Đáng lẽ ra mẹ được gả cho con trai của bạn ông ngoại . Ngày đó, không có cái chuyện lấy nhau vì tình, mà là vì môn đăng hộ đối. Tối hôm trước ngày cử hành hôn lễ, mẹ lén nhìn trộm mặt chú rể tương lai, dĩ nhiên là nhờ có sự trợ giúp của cậu út con . Cậu và mẹ trốn sau một bụi tre phía ngoài nhà hắt ta suốt hai tiếng đồng hồ dài dằng dặc trước khi nhìn được mặt hấn lần đầu tiên . Thiên địa ơi, sao mà hấn xấu khổ xấu sở ! Mẹ khóc như cha chết, tủi cho thân phận mình . Làm sao mà có thể sống với người đàn ông này suốt đời ! Thế là ngay đêm hôm đó, cậu của con, cũng trạc tuổi con bây giờ, đưa mẹ ra xe buýt để vô Sài Gòn .

Tôi ngắt lời :

- Mẹ ơi, bỏ nhà đi mà mẹ không sợ à ?

- Sợ thôi hả ? Mẹ thật là kinh hãi nữa ấy chứ . Nhưng cái gì mà mẹ đã định thì nhất quyết phải làm cho được . Ông ngoại điên tiết lên, thẳng tay trừng trị cậu của con rồi phóng vào Sài Gòn tìm mẹ . Trước khi ông ngoại vào tới Sài Gòn, mẹ đã kiếm được việc làm rồi . Mẹ làm bàn tay mẫu cho một tiệm kim hoàn . Mẹ không chịu trở về . Ông ngoại phải xin lỗi nhà trai và hoàn trả lễ vật cho họ để từ hôn . Thật là một vụ tai tiếng lớn, may thay, ông ngoại không vì chuyện này mà từ mẹ . Mấy tháng sau đó, nhiều người Mỹ tới Việt Nam . Người mình đua nhau học tiếng Anh để hy vọng kiếm một việc làm tốt với người ngoại quốc, lương cao, và được trả bằng đô la thay vì tiền Việt . Mẹ

rất hứng khởi với nền văn hoá đa dạng của họ nên mẹ ghi tên học lớp Anh văn ban đêm . Mẹ gặp cha con ở Sài Gòn, khi đó cha con đang báo tìm một thông dịch viên, mẹ tới để được phỏng vấn, rồi kết quả là ở lại qua đêm . Cha con cao lớn, tóc nâu đen và rất đẹp trai, như tài tử điện ảnh . Ông hấp hồn mẹ ! Đoạn tiếp theo thì con biết rồi đó. Cha mẹ dọn về Nha Trang rồi thì mẹ mang thai con . Năm sau, con ra đời .

Trước mặt chúng tôi, bát đĩa đã được rửa sạch, lau khô, xếp gọn gàng trên khay . Mẹ tôi tiếp tục, giọng nhỏ nhẹ, ngậm ngùi :

- Khi con vừa được ba tháng thì cha con ra đi . Cha con rất buồn vì phải bỏ con lại . Thật ra thì ông đề nghị được mang con theo ông ấy, nhưng mẹ từ chối . Con có một người cha tốt như tất cả mọi người, con à . Dù chỉ sống với nhau có một thời gian ngắn, nhưng cha con đã yêu con vô cùng .

- Cha con tên là gì vậy mẹ ?

Mẹ tôi thở thật sâu :

- Mẹ không nhớ .

- Sao mẹ lại không nhớ tên cha ? Mẹ sống chung với ông ấy mà .

Mẹ tôi giải thích :

- Ông ấy là xếp của mẹ . Giống như tất cả mọi người trong công ty, mẹ gọi ông ấy bằng họ, ông Russo, mà thôi . Con có biết đã bao nhiêu năm trôi qua rồi không ? Mẹ phải cố gắng xoá mờ hình ảnh này trong tâm khảm, con à .

Tôi hơi có ý trách :

Mẹ tôi phá lên cười :

- Mẹ thật sự không tin điều đó . Cha con chưa bao giờ biết tên thật của mẹ . Ông thường gọi mẹ là Nancy Kwan . Nhưng tên mà làm gì ? Chẳng quan trọng đối với tụi này . Đó là vào thập niên sáu mươi ấy mà, ui dà !

Tôi hỏi :

- Mẹ có tin rằng đôi khi ông ấy còn nhớ tới mình không ?
- Chắc chắn là có chứ .
- Liệu ông ấy còn muốn có con không ?

Mẹ tôi nhú mày :

- Mẹ không biết, con à . Nhưng nếu mà mẹ là cha con, chắc chắn là mẹ muốn có con rồi . Cha mẹ nào cũng hãnh diện vì có một đứa con như con, Kiên, con là đứa con ngoan .

Tôi đứng dậy vuốt nhẹ nhẹ lên mái tóc bà :

- Cám, ơn mẹ, mẹ ơi .

Đêm hôm đó, sau khi mọi người đã vào giường, tôi bò dậy rót thêm dầu vào cây đèn cũ . Cái giường mới của tụi tôi làm bằng bao bố tời đựng gạo đã phế thải do Tín lượm về từ sở của hắn . Nằm trên đó, tôi viết nháp lá thư gửi cho cha tôi, dù đã có sự giúp đỡ của cuốn từ điển Anh -Việt, và với vốn liếng ít ỏi văn phạm Anh mà tôi đã thu thập được ở trường, quả thật ngoại ngữ là thứ khó khăn hơn tôi tưởng tượng . Dưới bóng đèn mờ, tôi cố gắng gởi gắm vào lá thư những điều tôi mong cha tôi biết, e ngại rằng liệu ông có thể hiểu được qua lá thư này chăng .

Lá thư như sau :

Thưa ông Russo,

Con là con trai cha tại Việt Nam . Cha chưa biết con . Tên con là Kiên Nguyễn, mười bốn tuổi . Con sinh ngày 12 tháng năm năm 1967 . Đó là năm cha rời Nha Trang .

Sáng nay, khi con tìm được địa chỉ của cha, con thật là vô cùng mừng rỡ . Con đã chờ đợi cha từ bao nhiêu năm . Con nghĩ đến cha hàng ngày và mong mỗi được gặp cha .

Xin hãy đem con đi Mỹ . Con không có lý do gì để mà sống ở Việt Nam . Con luôn luôn bị đói và buồn bực . Con không có quần áo mới hoặc chăn . Con phải ngủ trên hai cái bao bố đựng gạo vì không có giường . Sau những cơn mưa, muỗi bay quanh nhiều vô kể và ban đêm ở đây lạnh vô cùng . May ra cha còn nhớ những chuyện này vì trước kia cha đã từng ở đây .

Xin viết thư cho con . Con mong nhận được tin tức của cha . Con không thể gửi ảnh cho cha vì hiện nay con chưa có . Nancy Kwan gửi lời thăm cha . Mẹ nói rằng cha yêu con và sẽ săn sóc con . Con rất mong những lời mẹ nói là đúng sự thực .

Con của cha

Kiên Nguyễn

Tôi đọc đi đọc lại lá thư, cố gắng sửa lỗi càng nhiều càng tốt trước khi bỏ vào phong bì . Rồi thì, mệt đừ với niềm hân hoan và hy vọng . Tôi lăn ra ngủ, tay còn ôm lá thư trên ngực .

Sáng hôm sau tôi dậy sớm, dự định đem khoe bức thư với chị Ánh Nguyệt . Vừa tới bếp thì tôi bị mẹ tôi chặn lại . Tay bà cầm đôi đũa bếp . Sau lưng bà là chảo cơm chiên mỡ đang xém xèo xèo . Từ trong nhà bác tôi, văng ra ba tiếng chuông ngân rền trong sương sớm . Có mấy vị sư mặc áo vàng thấp thoáng trên lối vào nhà bác tôi, giữa mấy khóm hồng .

Mẹ tôi hỏi :

- Con định đi đâu ?

-Con đi gặp Ánh Nguyệt .

Mẹ tôi buồn rầu :

- Thôi con ơi ! Ở lại đây đi con, Ánh Nguyệt đã qua đời đêm qua rồi . Đừng làm phiền gia đình nó .

Tôi loạng choạng ngồi xuống, cái tin làm cho tôi chóng mặt và sửng sờ . Bên ngoài, mưa đã tạnh, mây trắng lững lờ trôi trên nền trời

nắng đẹp, ánh sáng phản chiếu từ những mảng sân đầm nước lóng lánh như báo hiệu đã sang hè .

Một lúc sau, từ dưới sàn, tôi gượng đứng dậy bước ra khỏi bếp . Nơi bàn ăn nhà bác tôi, ông tôi ngồi như người mất hồn . Trước mặt ông là ly cà phê chưa hề đụng đến . Ngoài sân, bác trai với sự phụ giúp của các vị sư, đang tháo cái cửa lồng để thả hàng trăm con chim sẻ . Chúng ríu rít vỗ cánh dưới nền trời nắng từng bừng trước khi biến mất vào không trung . Bên ngoài phòng Ánh Nguyệt, bác gái nằm gục trên nền nhà, đầu tựa vào cái gạch cửa xi măng . Bác than vãn thảm thiết trong khi đám con gái xúm xít xung quanh bác . Ngay khi vừa nhìn thấy mặt tôi, bác ngừng khóc, nhồm dậy, nhào tới tôi, hỏi :

- Tao muốn biết nó nói gì với mày đêm qua .

Tôi giả bộ :

- Ai ? Cháu không hiểu bác đang nói gì .

- Ánh Nguyệt, con tao . Nó đã nói chuyện gì với mày ?

Tôi lấp bắp :

- Cháu không thể nói, thưa bác . Đó là chuyện riêng .

Bà rên rỉ :

- Tại sao không nói được ? tao là mẹ nó . Nói cho tao biết .

- Thưa bác không thể được . Cháu đã hứa với chị ấy . Vả lại, chuyện đó không còn quan trọng nữa .

Ánh giận dữ trở lại mắt bà trong khi Hồng kéo bà đi ra xa tôi . Bà gào lên :

- Không quan trọng ? Mày dám nói thế hả ? Nó đợi mày bao nhiêu tuần, chờ mày trở về để có thể nói điều gì đó với mày . Mày dám không chia sẻ những điều con gái tao nói với mày à ?

Tôi lắc đầu chạy mất .

Ngoài vườn, tôi gặp ông Ba Qùi đang bước về phía bếp nhà bác tôi, ông niềm nở :

- Ơ ! Mày về rồi à ?

- Thưa ông vâng .

- Hay quá ! Tao có tin vui báo cho mày . Tao đã nói với ông hiệu trưởng . Ông ta bảo rằng mày cứ vui chơi thoải mái mùa hè này. Khoá học tới, mày có thể trở lại trường . Nhà trường đã thẩm định hạnh kiểm của mày nên sẽ không có sự trừng phạt nào đâu .

Tôi nhìn thẳng vào mặt ông :

- Xin cảm ơn ông . Hay là tôi nên nhờ mẹ tôi cảm ơn ông giùm tôi .

Nụ cười biến mất, ông cúi kính :

- Đồ con lai vô ơn ! Mẹ mày chẳng là cái thá gì . Bộ mày tưởng mẹ mày là bà hoàng chắc ? Còn mày nữa, từ nay tránh xa con gái tao . Mày với không tới nó đâu . Khôn hồn thì đừng làm tao trở thành một trong những kẻ thù của mày !

- Nếu không vì mẹ tôi, tại sao ông giúp tôi ?

Ông ta xua tay :

- Cút mau, tao phát lợm giọng với mày rồi .

Tôi bước qua mặt ông, đi thẳng ra nhà bưu điện để gửi lá thư cho cha tôi .

Ba tháng sau, một buổi sáng thứ bảy, người bưu tá tìm tôi để trao cho tôi lá thư mà chỉ nhìn phong bì, tôi nhận ra ngay lập tức. Cái thư bị trả về, chưa hề được mở ra, sau khi đã du lịch vòng quanh thế giới . Một dấu ấn đỏ chạy qua chỗ viết địa chỉ cha tôi có kèm theo hàng chữ "*Hoàn trả lại người gửi - Địa chỉ không rõ* "

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến

Chương 42

Nha Trang, tháng tư năm 1984

Khi lá thư tôi gửi cho cha tôi bị hoàn lại còn dán kín, tia hy vọng cuối cùng về một đời sống khá hơn rút cuộc đã bỏ rơi tôi . Ngày tháng qua, tôi thấm dần với nỗi thất vọng, chán chường, đành chấp nhận nó, tự nhủ lòng rằng bất hạnh là một phần của cuộc đời tôi . Với những cái chết của Ánh Nguyệt và dì Đặng lùi xa dần vào quá khứ, và sự bạo hành mà tôi phải chịu đựng từ bàn tay của bọn công an còn mới mẻ trong tâm tưởng, tôi chú tâm xây dựng một đời sống bình thường, ít sóng gió . Tôi cố quên đi những nỗi kinh hoàng mà tôi đã trải qua . Vào năm 1984, tôi được mười bảy tuổi, Jimmy mười lăm và bé Ti lên chín . Quần áo chúng tôi đã rách bươm sau bao nhiêu năm dài không được thay bằng quần áo mới . Những miếng vá chằng vá đụp, lớp trên đè lớp dưới, trông thật tả tơi, khó coi . Mẹ tôi đành phải tìm mua quần áo cũ ở những cửa hàng bán đồ tầm tầm, đem về cặm cùi sửa chữa cho vừa với tầm vóc của chúng tôi . Mặc những bộ đồ xộc xệch ấy ra trường, chúng tôi trở thành cái đinh lỏi cuốn sự chú ý của thầy cô và bạn học . Sự diễu cợt của họ thật là tàn nhẫn, nhưng không thể tránh được . Jimmy và tôi đánh nhau với tội nhóc gần như cơm bữa, nhưng không đũa nào mách mẹ vì chúng tôi hiểu rằng mẹ chúng tôi đã có nhiều nỗi lo âu, phiền muộn chất chồng lên cuộc đời bà .

Cho tới lúc này, mẹ tôi đã moi móc đồ đạc trong nhà để đem bán tất cả những gì có thể bán được . Lần lượt, từ chăn màn cho tới khung cửa sổ, đá vân cắm ngoài ngưỡng cửa, v v ... đến cả một phần tôn của cái mái bếp cũng được gỡ ra đem bán . Tới hồi không còn gì để bán nữa, mẹ tôi lại trở ra chợ . Lần này, vốn liếng quá ít, bà chỉ còn cách thu dọn một chỗ nhỏ xíu ngay lối đi vào chợ để bán cháo cá . Thực khách là những bà nội trợ trong xóm ngày ngày ra chợ ăn hàng rong .

Mỗi ngày từ rạng đông, mẹ tôi đã trở dậy, trước tất cả mọi người trong nhà . Bà vào bếp hâm lại nồi nước dùng mà bà đã sửa soạn sẵn từ tối hôm trước, chiên những miếng chả cá, hấp mì và xếp rau xà lách vào hộp đựng rau sống . Khi nồi nước dùng đã sôi sùng sục và mùi cá chiên thơm phức toả khắp nhà, mẹ tôi xếp tất cả vào trong một cái thúng sơn dầu bóng loáng . Thúng bên kia, mẹ tôi xếp những cái bát đản, đĩa, muống và các thứ gia vị . Tới lúc cái đồng hồ treo tường nhà bác tôi reo ngân nga sáu tiếng, thì mẹ tôi nâng gánh hàng nặng trĩu trên vai, rảo bước ra chợ .

Những ngày cuối tuần không đến trường, Jimmy và tôi giúp mẹ bớt chút công việc khó nhọc . Mẹ tôi thường đem em bé Ti đi theo . Nó tha thẩn sau mẹ tôi, một tay ôm tô rau xà lách, một tay cầm cái chổi . Hai mẹ con đi xuyên qua những xóm làng và những cánh đồng lúa . Tới khu chợ, mẹ tôi bày hàng ngay dưới đất, nơi một gốc cây sồi . Bé Ti ngồi chơi với cái gối của em ngay bên vỉa hè bẩn thỉu trong khi mẹ tôi sửa soạn để đón khách ăn hàng, bỏ thêm vào lò vài mẩu than bà đem theo trong cái hộp thiếc, để giữ hơi nóng .

Buổi trưa, sau khi đã bán đến tột cùng, mẹ tôi dẹp cái cửa hàng tí hon lại và sửa soạn công việc thứ hai . Trong khi bé Ti đợi bà ở gốc cây sồi, trông chừng mấy cái thúng, mẹ tôi cầm chổi quét đường, quét tới quét lui, cho tới khi toàn thể khu vực dẫn vào chợ sạch láng . Chủ những quán quay mặt ra đường trả mẹ tôi một chút ít thù lao nhỏ để giữ cho lối đi được sạch sẽ . Mẹ tôi thường đùa với chúng tôi rằng mẹ đã quét đi những tháng năm gian truân, khổ sở của mình .

Vào những ngày mưa bão, khi mà những trận cuồng phong hú qua những tàn cây, mẹ tôi cúi gập người, đầu đội cái nón toại, cố gắng vun quét cho rác khỏi bung ra khắp phố, trông thật đau lòng . Mẹ tôi càng ngày càng gầy, da cháy nắng nâu sạm . Mái tóc hầu như bạc trắng rồi bù xù, xơ xác, phủ quanh đầu bà như bông gòn . Đôi mắt long lanh, đầy quyến rũ một thời của bà, từ lâu rồi, đã lu mờ, nay mang thêm nét ảm đạm, lạnh lùng .

Rất may là tôi lại có nguồn lợi tức đều đặn . Qua một loạt bài dự thi viết văn do ủy Ban Giáo Dục tỉnh Nha Trang tổ chức, tôi đạt được một học bổng hàng tháng được lãnh mười lăm ký gạo và một trăm năm mươi đồng . Đồng thời nhờ vậy, tôi được gia nhập một chân trong hội những cây bút trẻ, một tổ chức có uy tín . Từ đó, thay vì

hàng ngày đến trường, nền học vấn mà tôi đạt được là nhờ tham gia các hoạt động của hội .

Đời sống trở nên nhẹ nhõm trong khoảng dăm bảy tháng trời . Ấy thế rồi, vào thời gian học lớp mười một, trong khi các học sinh khác chuẩn bị cho kỳ thi tuyển vào đại học sắp tới, ông giám đốc hội của tôi từ chối không chịu nộp đơn xin thi tuyển vào đại học cho tôi . Ông ta khuyên tôi rằng, là một thành viên của " giai cấp phản động ", đến đây là tôi đã đi đến tận cùng con đường học vấn của tôi rồi . Tương lai tôi sẽ không có gì nhiều mà chọn lựa . Tôi chỉ có thể trở thành, hoặc là giáo viên phụ khuyết, hoặc là thầy dạy kèm trẻ tư gia mà thôi . Trong xã hội này, dù tôi có được đào tạo, huấn luyện thêm cũng không có triển vọng nào cả .

Giấc mộng vào đại học tan tành, tôi phải xét lại sự lựa chọn . Dù cố gắng đến mấy, tôi cũng không thể trốn thoát cái quá khứ không thuận lợi của tôi . Lòng ham muốn lìa bỏ Việt Nam lại nổi lên thôi thúc tôi . Thế nhưng lần này mẹ tôi không còn tiền để hỗ trợ tôi, hoặc là bắt liên lạc được với những người vượt biên để giúp tôi trốn thoát . Mà ngay như nếu mẹ tôi có khả năng, thì tôi cũng đã quá hãi hùng với chuyến đi trước để mà thử thời vận thêm một lần nữa .

Trong nỗi niềm tuyệt vọng, tôi nguệch ngoạc đại những cái thư gửi tới Liên Hiệp Quốc và Toà Đại Sứ Mỹ ở Thái Lan, xin họ giúp . Không nơi nào trả lời . Dường như những lời cầu khẩn của tôi tan biến vào không khí ngay khi rời khỏi đầu ngón tay tôi ở nhà bưu điện .

Rồi một ngày nắng đẹp vào tháng tư kia, tôi nhận được lá thư đầu tiên từ Bangkok . Hai tay run rẩy, tôi xé mở phong bì . Mùi nước ngoài từ trong phong bì toả ra tràn ngập hai buồng phổi tôi . Lá thư được in trên một trang giấy tái chế biến màu nâu, như sau:

Văn phòng liên lạc thiện nguyện (J . V . A .)

*Phân bộ người tị nạn
Toà Đại Sứ Hoa Kỳ
Bangkok, Thailand*

Kiên nguyện thân mến

Trong thời gian qua, anh đã nhiều lần gửi thư yêu cầu chúng tôi cung cấp đơn xin tái định cư tại Hoa Kỳ. Căn cứ vào những dữ kiện mà anh đã cung cấp trong những lá thư, chúng tôi muốn giải thích về những quyền lợi mà anh có thể được hưởng. Chiếu theo đạo luật về tị nạn ban hành năm 1980, Hoa Kỳ đã ký với chính phủ Việt Nam một hiệp định liên quan đến trường hợp các trẻ em lai Mỹ Việt bị bỏ lại sau khi Sài Gòn sụp đổ năm 1975. Chương trình ra đi có trật tự (O.D.P.) qui định rằng tất cả những trẻ em nào có cha là người Mỹ sẽ được coi là đủ điều kiện để định cư ở Hoa Kỳ. Anh được phép rời Việt Nam. Điều này sẽ được thực hiện trong vòng trật tự, chúng tôi sẽ giúp anh tìm một người bảo trợ tại một số những hội thiện nguyện tái định cư. Thông báo về đạo luật này sẽ được phổ biến tại địa phương cùng với đơn xin tái định cư. Để tiện cho anh, chúng tôi gửi kèm theo với thư này một bản sao của tờ đơn đó.

Dẫu vậy, anh không thể gửi đơn trực tiếp cho chúng tôi. Thủ tục phải đi qua chính quyền địa phương. Khi nào anh nhận được giấy thông hành (giấy xuất cảnh) của nhà chức trách, hội bảo trợ của chúng tôi sẽ sắp xếp một người bảo trợ và sẽ cung cấp những dịch vụ khởi đầu công cuộc tái định cư cho anh và gia đình.

*Rất trân trọng sự hợp tác của anh.
Chân thành,
Richard C. Cooke
Đại diện văn phòng thiện nguyện.*

- Đính kèm : A/S

Trong cái oi nồng của buổi trưa hè, tôi đứng chờ ra ngay ở ngưỡng cửa, hàm trễ xuống. Cổ họng tôi nghẹn cứng, không thốt lên được lấy một tiếng. Lá thư ngấn ngủi, nhưng tin tức mà nó đem tới thì như trời long đất lở đối với tâm hồn tôi. Tôi hồi tưởng những năm dài gia đình tôi sống trong thống khổ, cuộc đào tẩu thảm hại của tôi và biết bao con đường gian nan, đau đớn mà tôi đã bước kể từ khi thiên đàng sụp đổ. Chưa hề có lấy một giây phút hạnh phúc kể từ cái ngày tôi được nghe cái từ ngữ "con lai giống".

Ngón tay tôi cứ mân mê, sờ soạng lên những dòng mực đen của lá thư, tự hỏi trong nỗi niềm hân hoan, xúc động : " Ai là người đã đánh

máy bức thư này ? Họ sống ra sao ? Họ như thế nào ? " Họ dường như ở quá xa, thế nhưng, một phần của họ ngay đây, nằm gọn trong cái tin tức mà họ gửi cho tôi này . Hàng ngàn hình ảnh chạy qua óc tôi, kết lại thành một câu hỏi lớn : "Trong cái tin này, bao nhiêu phần sẽ trở thành sự thật ? " mặc dù đã gặp biết bao nỗi thất vọng trong quá khứ, tôi muốn tin bức thư này, muốn nuốt chửng nó, để mỗi lời nói, mỗi nét mực, tan hoà, trở thành một với tôi . Lá thư đến đúng lúc, đem lại cho tôi sức mạnh và sự hỗ trợ tinh thần mà tôi đang rất cần để tiếp tục sống nổi . Không có nguồn tin này, tôi không thể hình dung được chuyện gì sẽ xảy ra cho tôi . Tôi ngồi đó, mắt nhắm lệ, cho đến khi nền trời ngả sang màu tím nhạt .

Tối hôm đó, khi mẹ tôi bước thấp bước cao, mệt mỏi trở về, tôi đón mẹ tôi ở ngoài cổng với nụ cười hớn hở . Sau khi giúp bà mang hai cái thúng vào bếp, tôi treo áo, nón và bưng cho bà một chậu nước mát để bà rửa mặt . Jimmy kéo cái ghế độc nhất trong nhà ra cho ông ngoại . Ông tôi ngồi dưới ánh đèn vàng vọt, trông ra ngoài cửa sổ, chờ đón hoa quỳnh nở vào lúc nửa đêm .

Đến bữa cơm tối, tôi giơ bức thư ra, cố gắng hết sức dịch bức thư ra tiếng Việt . Mẹ tôi nhìn sững tôi bằng cặp mắt mở lớn, hoảng hốt, dường như cái tin quá lớn lao, trong nhất thời, bà không cáng đáng nổi . Jimmy chấp hai tay lại, đầy xúc động . Tôi tiến đến cửa sổ với ông tôi . Bên ngoài, vườn cây đã chìm vào bóng đêm đầy bí mật . Cách chúng tôi mấy bước, bụi cây quỳnh tắm trong không khí mát mẻ, khô ráo, mùi thơm phảng phất quyến thêm với hương thơm của những bụi hồng . Những chiếc nũ trắng nõn nà, thanh tú như những ngón tay của người đàn bà quý phái, vươn từ phía ánh sáng toả ra từ phòng tôi, chờ đợi ánh trăng lên giúp nó hé nở .

Một lát sau, mẹ tôi hỏi :

- Họ muốn chúng ta làm gì tiếp theo, hả con ?

- Chúng ta phải điền đơn, mẹ ạ . Rồi chúng ta phải chụp hình, xin chữ ký của ông chủ tịch phường, rồi nộp đơn . Sau đó chúng ta sẽ ngồi chờ chuyện kế tiếp .

Mẹ tôi lẩm bẩm :

- Con làm gì thì làm . Chuyện này sao mẹ thấy có vẻ khả nghi và rắc rối quá . Miễn là đừng kỳ vọng quá nhiều .

Kéo tôi lại sát cạnh, ông tôi thì thầm :

- Thử thời vận đi cháu . Có mất gì đâu .

Ngày hôm sau, tôi dậy sớm . Trời còn tối thui, tôi đã có mặt ở trụ sở ủy Ban Hành Chính phường . Sau ba tiếng đồng hồ chờ đợi ở cửa văn phòng ông Ba Qùi tôi nhận được tờ đơn có đóng dấu và ký tên bởi người thư ký của ông ấy . Sau đó, tôi tiến hành thủ tục qua ngã Sở Di Trú và Ngoại Kiều, một toà nhà cao tầng tọa lạc cách biệt thự họ Nguyễn chỉ có ba quãng đường ngắn ngủi . Mùi gió biển thổi qua những đường phố đông đúc nhắc nhở tôi rằng cái bãi biển quen thuộc chỉ ngay gần đây thôi .

Sở Di Trú đã đầy ắp những khuôn mặt lo âu, khắc khoải, tay ôm cứng những xấp giấy . Lúc đầu, tôi tưởng mình lộn địa chỉ, đi lạc vào một văn phòng bác sĩ đông khách, vì cách kiến trúc rất giống kiểu . Phía cuối, nơi có một tấm kính lớn ngăn chia căn phòng, có rất nhiều kệ chất đầy hồ sơ từ sàn lên đến trần nhà . Một số hồ sơ hẳn đã bị bỏ quên từ lâu, gáy bìa đã ngả màu nâu, đầy bụi bặm . Đằng sau cửa kính, cô tiếp viên ngồi thướt tha trên ghế nghiêng ngả cuốn Những Kẻ Khốn Cùng của Victor Hugo . Không rời mắt khỏi cuốn sách, cô ta trao cho tôi một con số . Mũi cô chun lại một cách khó chịu khi cô bảo tôi hãy kiểm một chỗ mà ngồi đợi .

Tôi nhìn quanh phòng đợi để kiểm một cái ghế trống, nhưng không còn . Phần đông đang ngồi ngay dưới đất ăn bữa trưa hoặc bôn chồn nhìn nhau . Đây là một ngày quan trọng đối với tất cả mọi người . Và cái viễn tượng được ra đi chiếu tia hy vọng lên mặt họ . Tôi bước ra hành lang, hoà nhập với nhóm đông đang chờ ngoài đó .

Một người đàn ông trạc ba chục tuổi chen vào sát tường, chăm chú điều thuốc lá . Hắn ngẩng đầu nhìn tôi với vẻ tò mò lộ liễu . Ngoài nét mặt thon thon, thanh nhã của người Châu Âu, toàn bộ đặc điểm của hắn đều mang vẻ tang thương, tội lỗi và mệt mỏi của bất cứ một người Việt Nam nào . Tôi đứng ngay lối vào, chăm chú nghe tiếng gọi số phát ra từ phía trong .

Gã đàn ông vẫy tay về phía tôi :

- Này, em thuộc diện gì ?

- Xin lỗi, anh nói gì ?

Hắn lại hỏi theo kiểu khác, có ý muốn tôi hiểu :

- Tại sao em đến đây ?

Tôi cũng trả lời một cách lưỡng lự :

- Thì cũng đại khái . Có cái chương trình gọi là O . D . P .

Người đàn ông phà một làn khói thuốc cho nó lan tỏa rộng ra, nói :

- Có, anh biết cái chương trình đó . Nó dành cho con lai . Anh đệ đơn sáu tháng nay rồi . Hôm nay anh đến để hỏi xem tình trạng của anh ra sao . Xem thử đơn của mình đã được gửi ra Hà nội chưa .

Tò mò tôi túm lấy hắn :

- Làm đơn có khó không ?

Hắn lắc đầu :

- Không đâu . Chỉ điền vào cái mẫu rồi nộp cho họ . Phần khó khăn là ở giai đoạn chờ đợi .

Tôi nói :

- Cảm ơn anh nhiều .

Người đàn ông hít vào một hơi thuốc, khi hắn thở ra, lời nói kèm theo làn khói thuốc :

- Này, nhìn anh, em có tin rằng anh là con lai Mỹ không ?

- Em không biết, còn anh, anh tin không ?

Hắn gãi cằm, lưỡng lự :

- Ờ, cũng không chắc mấy . Cha anh là người Pháp . Anh mong là có thể qua mặt họ khi vào phòng vấn . Em nghĩ anh có lộn không ?

- Em không biết nữa, anh ơi . Nhưng mà, chúc may mắn .

Hắn nói :

- Cảm ơn, anh cũng chúc em như vậy . À, thế em có mang cái gì cho ông trưởng phòng không đấy ?

- Không, em không biết rằng phải làm chuyện đó .

Người đàn ông gật gật đầu, vẻ hiểu biết :

- Em không " phải " làm, nhưng em " nên " làm . Có thủ tục " đầu tiên ", hắn sẽ gửi thư của em đi mau hơn .

Anh ta đi đi cái mẫu thuốc lá thừa vào bức tường dơ bẩn và bước trở vào phòng đợi .

Cuộc gặp gỡ với viên trưởng phòng di dân của tôi thật là ngắn ngủi . Trong căn phòng rộng, tràn ngập những bó hoa và quà tặng . Hắn ta ngồi ườn người trên chiếc ghế to kềnh . Sau lưng hắn, xuyên qua một cửa sổ rộng, phong cảnh đẹp đẽ của bãi biển xanh ngắt trải ra mênh mông . Hắn ta trạc ngoài bốn chục, mập quá khổ . Cổ áo sơ mi trắng và cái cà vạt có vẻ như xiết vào cái cổ núng nính của hắn quá chặt, làm cho bộ mặt bự của hắn đỏ rần lên . Cặp má tròn trịa đồ đôi mắt lên thành hai đường mỏng dính , như hai nét bút lông . Hai chân hắn ghéch lên bàn lúc tôi bước vào phòng .

Hắn la lớn để át tiếng sóng gầm :

- Mà muốn gì ?

Giọng hắn vọng vào tường, vang lên, càng tăng thêm sức mạnh của uy quyền .

Tôi ôm lá đơn một cách cẩn thận ở trên ngực, trả lời :

- Tôi đến đây để hỏi về cái chương trình có tên là O.D.P.

Hắn vớ tay về một cục giấy trên mặt bàn, hỏi :

- Mày muốn xin đơn ?
- Thưa ông, không . Tôi đã có đơn rồi .
- Thì đi điền đi
- Dạ, đã điền rồi .
- Nếu vậy đưa đây .

Tôi đưa cho hắn cái bì trong đó có mấy lá đơn . Mắt hắn gặp cái nhìn chăm chăm của tôi bèn quay qua nhìn vào cái núi quạ ở dưới đất, rồi lại nhìn qua tôi . Vài giây nặng nề qua, hắn thở dài, chấm dứt buổi gặp mặt . Cái nhìn của hắn trở thành băng giá :

- Đây là biên nhận . Hộ của mày đứng số ba trăm năm mươi lăm .

Hắn đưa cho tôi mảnh giấy nhỏ rồi ném tập hồ sơ của tôi xuống dưới đất, trên nóc những cái khác .

Tôi hỏi:

- Thưa ông, tôi phải chờ bao lâu?
- Tao không biết, mà cũng không cần biết. Đơn đã ra khỏi tầm tay tao rồi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 43

Nha Trang - Tháng 9, năm 1984

Tháng chín dương lịch mang lại mùa mưa tới . Từ hơn hai tuần

nay, một màn mây xám luôn bao phủ bầu trời . Gió gào thét, quất rầm rập vào những hàng dừa . Qua khung cửa sổ lớp học, hằng ngày tôi chỉ còn nhìn thấy những lớp nước trắng xoá đổ không ngừng xuống thành phố vốn đã ngập lụt khắp nơi .

Vào những ngày mưa, mẹ tôi nhận thấy khó khăn mà bán hết nồi nôi cháo . Dù bà có đập điệm kỹ lưỡng, khách hàng cũng không thể thưởng thức món ăn một cách thoải mái trong khi gió giật từng hồi ngoài đường phố bùn lầy, quất những giọt mưa nặng hạt xuống đầu họ . Quần áo mẹ tôi sưng nước và cái thuốc nhuộm rẻ tiền nhuộm áo mẹ tôi, nay gặp nước bị ra màu, chảy loang lổ xuống thân hình bà một loại chất lỏng màu đen . Rất nhiều ngày mẹ tôi gánh về nồi cháo còn ế nguyên . Sau lưng mẹ, em gái tôi đuổi bắt bong bóng nước dưới đất, tay nắm chặt cái gối ướt sũng . Cùng với số vốn còn còi của mẹ tôi rơi rụng dần, chúng tôi có thể nhìn thấy dấu hiệu của một hồi kết thúc tàn khốc .

Một buổi chiều sau tiết học cuối cùng, tôi vội vã rời trường vắng, tay giơ cái dù rách che đầu . Bên ngoài, phía sau cổng sắt lớn của nhà trường, Kim đứng co ro trong một cái áo mưa lớn quá khổ màu vàng, kéo lên che kín nửa khuôn mặt . Tôi phóng qua cổng, làm tung toé những đám lá rụng trên lối đi lát gạch, để gặp nàng .

Ngó thẳng vào mặt tôi, Kim nói :

- Anh Kiên ơi, em tìm thấy anh rồi .

Tôi ngạc nhiên khi nhìn thấy Kim ngoài cổng trường . Đã nhiều tháng qua, từ ngày tôi ra tù, chúng tôi chỉ bí mật gặp nhau ban đêm, hoặc là dưới gốc cây mộc lan gần nhà, hoặc ngoài cánh đồng lúa ở sau bếp nhà nàng mà thôi . Tôi hỏi :

- Có chuyện rắc rối hả ?

Nàng lại gần tôi . Hàng lông mi của nàng vừa dài vừa rậm, rung rinh như đôi cánh bướm . Tôi có thể nhìn thấy cặp mắt nàng mở lớn như những khung cửa, mời gọi tôi đắm đuối thả hồn . Tất cả mọi thứ ở Kim toả ra đều dường như mong manh, trực giác tôi

bừng lên ý muốn bảo vệ nàng . Dĩ nhiên là tôi không thể quên được tất cả mọi thứ mà gia đình Kim là tiêu biểu . Với những ý nghĩ mâu thuẫn đó, tôi đứng chết trân như tượng dưới trời mưa như trút nước .

Kim lên tiếng :

- Về ông ngoại anh . Em vừa nhìn thấy ông trên đường phố, đang đứng nghe Tòa Án Nhân Dân . Hôm nay chi bộ đảng Cộng sản triệu tập một phiên xử để loại trừ những " hiện tượng tiêu cực " trong nội bộ chính quyền tỉnh . Khi em tới, em trông thấy ông ngoại anh đang đứng trong đám đông . Có quá nhiều người tham dự em hơi lo cho sự an toàn của ông .

Nàng hạ thấp giọng, tiếp tục :

- Sao anh lại hỏi " có chuyện rắc rối phải không " ?

- Tại sao anh giật mình khi anh thấy tự nhiên em đến đây, vậy thôi .

- Tại sao em cứ phải cần có một lý do mới gặp anh được ?

Câu vừa nói của nàng như một luồng hơi ấm mơn trớn tôi, khiến cho tôi quên bằng cả bản thân và trận mưa không dứt hạt . Đối với tôi bây giờ chỉ còn là người con gái mảnh khảnh với đôi mắt nhung và cái cách nàng nhìn tôi mà thôi . Kim nói :

- Chúng ta đi thôi .

- Đi ? Đi đâu ?

Kim cười :

- Đi tìm ông ngoại anh chứ ai, rõ ngố .

Tôi yên lặng gật đầu, tay quờ ra nắm lấy tay nàng, dẫn nàng qua những đường phố có những cành cây sồi rậm rạp lơ lửng trên cao . Ngón tay nàng mềm mại cọ nhẹ trong lòng bàn tay tôi . Niềm rạo rức được kề cận với Kim cùng với nỗi băn khoăn, lo

ngại bị thiên hạ bắt gặp đang cùng đi với Kim tay trong tay ngay tại khu phố lớn nhất của thành phố Nha Trang giữa ban ngày khiến cho tôi cảm thấy choáng váng .

Chúng tôi đã đi qua khu chợ chính . Kim dẫn tôi đến khu đất trống, nơi nàng đã trông thấy ông tôi . Đó là nơi có sáu đại lộ của thành phố gặp nhau, nay bị ngăn lại bởi những tấm cản và đã có đông nghẹt những người tò mò đến coi . Công an mặc đồng phục khắp nơi . Bất chấp mưa gió, dân chúng đã đứng nghẹt đường, chờ đón chương trình mà chính phủ đã loan báo cách đây mấy ngày . chuyện chưa xảy ra, nhưng đám đông đã ồn ào hưởng ứng . Bên kia đường, tôi trông thấy ông tôi đứng dưới một cái cột đèn, tay dựa vào cái ba toong . Người ông ướt đầm nước mưa nhưng hình như ông không quan tâm tới thời tiết . Mắt ông nhìn đăm đăm, dường như đang suy nghĩ lung lắm .

Kéo tay Kim, tôi nói :

- Anh trông thấy ông rồi . Tội mình làm thế nào băng qua đường được nhỉ ?

Kim hét lên để át tiếng ồn ào :

- Đi theo em .

Phải mất cỡ hai mươi phút chen chúc trong đám đông, chúng tôi mới đến cạnh một viên công an . Xa xa, có tiếng giầy đinh giậm thình thịch . Kim vỗ nhẹ vào vai viên công an, hắn quay lại nhìn, mắt hắn đỏ ngầu vì bị nước mưa quất, nàng nói với hắn :

- Anh có thể cho phép chúng tôi băng qua đường được không ?

- Chờ chút đã . Tù nhân đang đi tới .

Như thể phù hợp với lời phát biểu của anh ta, ngay tại lối rẽ ở đầu phố, một đoàn người xuất hiện, có đội công an dẫn đầu . Những biểu ngữ bay phấp phất trong gió, phơi bày những khẩu hiệu như sau : " Chiến dịch sửa sai chống lại bọn phản động len lỏi vào hàng ngũ Đảng Cộng Sản " và " Tư tưởng sai lầm và

hành vi chống chủ nghĩa xã hội của bọn phản bội đích đáng lãnh trừng phạt nặng nề của Tòa Án Nhân Dân ", những dòng chữ viết bằng mực đậm màu trên nền vải trắng . Viên chỉ huy công an ngồi trên chiếc xe jeep di động đọc những lời ca ngợi Cộng sản qua chiếc loa phóng thanh . Sau mỗi câu, hắn ngừng lại để tới lượt đám đông hoan hô . Tù nhân, ít ra cũng cỡ ba chục người, bước lảo đảo thành hai hàng, đầu cúi gục, tay bị trói giật ra sau lưng . Những chiếc mũ giấy - Loại mũ các diễn viên hề Trung Hoa đôi khi trình diễn - gán họ với những chiêu bài " phản bội ", " phản động " Và " chống chủ nghĩa xã hội " .

Khi bọn tù nhân đi qua đám đông, từ hai bên đường, dân chúng ném loạn xạ vào họ nào là trái cây thối, gạch đá, đồng thời hô lên những khẩu hiệu " Đảng Cộng Sản muôn năm " và " cảnh giác trước âm mưu nham hiểm của bọn bành trướng Trung Quốc và đế quốc Mỹ " . Có những bàn tay giật dữ đâm lên không trung và có những giọng hét khàn khưa kêu gọi pháp luật .

Bên kia đường, ông tôi nặng nhọc tiến từng bước, dò dẫm cái gậy xuống mặt đường . Bàn tay ông run rẩy chìa ra . Theo hướng mắt ông đang nhìn, trong đám tù nhân, tôi nhận ra gương mặt thân yêu của chị Loan .

Ngay khi nhận ra ông tôi, chị dừng lại, đầu gối khụy xuống rồi chị ngã gục trên mặt đường ướt át . Cái mũ kỳ cục tuột khỏi sợi tóc dày của chị và biến mất dưới bước chân của đám đông . Tôi nhìn thấy sợi dây thừng quấn quanh cổ chị quàng theo hình chữ X trước ngực, vòng xuống cột giật hai tay chị về phía sau lưng . Với đôi chân trần, trông chị bé bỏng, thậm chí như một bé gái nhỏ .

Ông tôi khập khiễng bước về phía chị Loan . Ông vuốt vai chị, áp mặt chị vào lòng ông và vuốt tóc chị . Miệng ông tôi mấp máy nhưng tôi không nghe thấy vì đường phố quá ồn ào . Viên công an đứng ở góc phố nhận ra cảnh tượng triu mến này, bèn sấn tới, dùng súng hất ngược ông tôi ra . Sức mạnh và sự hung hãn của hắn đẩy cả ông tôi và chị Loan ngã vật xuống đất . Ông tôi bật ngửa, bàn toạ nên. mạnh xuống lòng đường .

Tôi hét lên :

- Ngoại ơi !

Ông tôi không trông thấy tôi . Tôi liệng cái dù rách xuống đất, gạt phắt viên công an đang giữ chặt Kim và tôi tại chỗ, lao vào đám đông . Ông tôi chống khuỷu tay nhìn quanh, ánh mắt ngờ ngác . Tôi nâng ông dậy, phúi rác rưởi bám trên quần áo ông . Kim đuổi theo được tôi, đứng luẩn quẩn bên cạnh . Viên công an đã hất ngã ông tôi đứng cách đấy mấy bước, cái lưng hắn che khuất chị Loan khỏi tầm nhìn của chúng tôi . Tôi nhận ra hắn là tay chân thân tín của ông Ba Qùi .

Tôi hỏi ông ngoại :

- Ngoại ơi, ngoại có sao không ?

Ông tôi đáp :

- Ngoại không sao . Dẫn ngoại lại với Loan, ngoại muốn từ biệt nó .

Viên công an đã cản chúng tôi hồi nãy xiả tay về phía chúng tôi, cảnh cáo :

- Cấm không được biểu lộ tình cảm với tù nhân . Tôi khuyên hai người hãy dẫn ông già đi khỏi nơi đây ngay đi .

Bỗng có tiếng người la hét, chửi bới những tù nhân nên viên công an quay về phía họ để nghe ngóng .

Tôi đứng thẳng lên, nói với Kim :

- Em trông chừng ông ngoại giúp anh . Anh đi chào từ biệt chị Loan giùm ông .

Thừa lúc viên công an lơ đãng, tôi vọt chạy tới với chị Loan . Qùi xuống bên cạnh chị, tôi nhận ra tên Trần cũng ở gần đó . Ngực hắn còn tòn ten treo một tấm bìa cạc tông, có ghi như sau " Tôi vốn là một đảng viên, nhưng tôi đã làm điều ô nhục đối với

Đảng và phản bội tổ quốc . Tôi ác của tôi đã vượt trước sự khoan hồng " . Vừa nhìn thấy tôi, một nét xấu hổ thoáng qua mặt hắn ta . Môi trên của hắn ta sưng vù, phồng ngược. lên, lộ ra một lỗ hồng đen ngòm, Hai chiếc răng cửa dơ bần đã rụng mất . Hắn ta vội vã nhìn ra phía khác .

Chị Loan vẫn tiếp tục quì gối dưới đất . Mái tóc dẫm nước mưa xoã xuống mặt, có vài sợi dính trên miệng chị . Cắn lòng trứng và hột cà chua bê bết trên quần áo chị . Đầu óc tôi choáng váng như đang ở trong một cơn ác mộng . Tiếng ồn ào của cái đám đông phần nộ nhỏ dần . Tôi vội tay ra, vuốt má chị .

Chị Loan úp mặt vào hai bàn tay tôi, khóc mùi mẫn, vai rung lên bần bật . Bỗng nhiên tôi cảm thấy lưỡi chị lè ra khỏi miệng, mềm và ướt, lướt qua làn da của tôi . Lẹ làng, chị nhả cái gì đó vào lòng bàn tay tôi . Rồi chị ngẩng đầu lên nhìn tôi, một sợi dây chuyền vàng kèm theo một miếng ngọc thạch màu xanh lá cây cỡ bằng đồng tiền trung hoa cổ, lấp lánh dưới ánh chiều xám xịt . Tôi nắm lại không kịp suy nghĩ

Chị Loan nói :

- Cát đi, Kiên . Khi chị mới tới gia đình em, bà ngoại em cho chị . Nói với mẹ là chị trả lại cho mẹ em .

Bỗng một cú điếng người giáng vào lưng tôi, khiến cho tôi ngã sấp về phía trước . Ngó lên, tôi thấy viên công an đứng lù lù ngay phía trên tôi, đôi mắt trợn giặc, vừa dùng báng súng đánh tôi, vừa giận dữ hét :

- Đã bảo không được gần cái tội phản động !

Kim rú lên :

- Đừng !

Nàng để ông tôi ngồi trên vỉa hè, chạy vội lại chụp lấy cánh tay gã công an .

Nhìn thấy Kim, vẻ hung tợn của tên công an đổi sang thành sợ

hải . Hấn lấp bắp :

- Xin lỗi cô hai, tôi không nhận ra cô .

Kim nắm tay tôi :

- Chúng tôi đi ngay bây giờ, không làm phiền chú nữa .

**Kim và tôi đến với ông tôi rồi cả ba vội lẫn vào đám đông .
Màn đêm bao phủ quảng trường, mưa đã tạnh . Phía ngoài rạp hát Tân Tân có một cái sân khấu lộ thiên lớn treo đèn màu quay ra phía quảng trường . Trên bục gỗ, phía bên trái, có một cái chần bằng gỗ dùng làm vành móng ngựa cho tội nhân . Ngay chính giữa, có ba ông quan toà ngồi trên một cái ghế dài nhìn xuống hàng đầu là chỗ bọn tù nhân ngồi . Vì là Toà Án Nhân Dân, nên không cần đến bồi thẩm đoàn và luật sư . Hơn nữa, trong suốt thời gian toà xử, bị cáo không được phép lên tiếng . Đại biểu Nhân Dân đã quyết định xong tội của họ . Bây giờ là lúc tuyên án mà thôi .**

Chúng tôi đứng trong bóng tối, theo dõi nghi thức từ đằng sau hàng trăm cái đầu nhấp nhô . Mọi người chen ra, chen vô khối hàng ghế của họ, to tiếng dành nhau chỗ^ ngồi tốt hơn . Quà vật chuyển tay nhau như thể người ta đi xem văn nghệ vậy . Tôi đứng thần thờ, nhìn chăm chăm vào chị Loan trong đám tù nhân . Chị ngồi, đầu cúi gằm, vai rút lại, đầu mặt giữa hai đầu gối . Hai cánh tay chị bị trói giật về đường sau . Tôi đau lòng khi nhìn tình cảnh chị bị như vậy .

Để khai mạc phiên tòa, viên công an bắn ba phát súng . Tiếng súng vang lên khắp quảng trường khiến cho đám đông im bật . Một số người trong số những ông toà đứng trước cái loa phóng thanh, tay cầm một tờ giấy . Tất cả như mờ ảo trước mắt tôi, cho tới khi tôi nghe gọi tên chị Loan . Hai viên công an vừa đá vào chị vừa quát tháo, lôi chị lên chỗ đứng của bị cáo . Một viên công an nhét giẻ vào mồm chị . Một ông toà lên tiếng cáo buộc chị và chồng chị cái tội đạo đức suy đồi, mà họ gọi là " một biểu hiện tư hữu cực kỳ nguy hiểm của thành phần nông dân Cộng sản : Bọn cơ hội chủ nghĩa, bọn xét lại chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa Mao", họ đã phản bội tổ quốc, bắt tay với bọn phản động .

Họ xúc phạm thanh danh của Đảng Cộng Sản . Và, vì những tội kể trên, viên quan toà phán :

- Bọn chúng phải bị trừng phạt !

Chị Loan bị kết án mười lăm năm tù khổ sai không có cơ hội được giảm khinh . Chồng chị bị kết án tù chung thân . Sau phiên toà, cả hai bị đẩy xuống khỏi sân khấu, lên xe đi luôn .

Mẹ tôi ngồi chờ ông ngoại và tôi dưới gốc cây ổi gần lối vào . Sau trận mưa, không khí trở nên mát mẻ . Những quả ổi chín rữa rơi rải rác gần chân bà ẩn hiện giữa làn hơi nước trong vườn đang bốc lên thành một lớp sương mờ ảo, lãng đãng trên mặt đất những hình ma bóng quỷ . Khi mẹ tôi mừng rỡ ôm lấy ông cháu tôi, tôi ngửi thấy mùi đồ ăn chiên tỏi còn vương vất trên quần áo của bà . Tôi chú ý đến cái phong bì dày trên tay bà .

Mẹ tôi kêu lên :

- Đố cái gì đây ? Chúng ta có giấy phép xuất cảnh . Trong vòng ba tháng, chúng ta sẽ vào sg để dự cuộc phỏng vấn tại toà Lãnh sự Mỹ . Kiên, cuối cùng thì công lao khó nhọc của con chạy giấy tờ đã được đền bù . Tối nay chúng ta sẽ ăn mừng vận may bằng một bữa cơm thịnh soạn .

Trong cơn thăng thót vì cái tin đến bất ngờ, tôi đưa cho mẹ tôi sợi dây chuyền . Giọt lệ mừng vui của tôi có lẫn chút vị đắng ở ngay đầu lưỡi .

Mẹ tôi nhìn sẫm soi sợi giây hỏi :

- Cái gì đây ?

- Của chị Loan . Chị ấy nói chị hoàn lại cho mẹ . Ông ngoại và con từ phiên toà xử chị ấy trở về .

Mẹ tôi nhìn ông tôi, buồn rầu nói :

- Ba ơi, con ...

Ông tôi giờ tay chặn lại :

- Thôi con ạ, đừng ...

Rồi vừa khập khiễng bước về buồng, ông vừa nói :

- Không phải lỗi của ai cả, con ơì .

Tôi hỏi mẹ tôi :

- Mẹ ơì mình sẽ làm gì với cái này ?

Mẹ tôi trả lời không chút ngần ngại :

- Chúng mình làm lộ phí vào Sài gòn chứ còn làm gì nữa ?

Tôi đề nghị :

- Mẹ có thể bán sợi dây. Nhưng còn miếng ngọc, cho con giữ được không hả mẹ? Đó là vật độc nhất chị Loan để lại.

Mẹ tôi cau mày:

- Con có chắc là con muốn như thế không?

Tôi gật đầu.

Mẹ tôi thờ dài, tách miếng ngọc thạch ra khỏi sợi dây chuyền vàng rồi đưa cho tôi:

- Được, vậy hãy cầm lấy ngay trước khi tao đổi ý. Nếu mà mày vô phước làm mất thì đừng có trách tao.

Thân Phận Dư Thừa
Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 44

Tối đó, sau bữa cơm, tôi lĩnh vào giường để nghiên cứu mấy tấm

giấy thông hành mà chúng tôi mới nhận được từ Hà Nội. Tờ giấy có chiều ngang mười phân, chiều dài ba mươi phân, gấp làm tư, mỏng manh dễ rách như bất cứ một tờ giấy nào đó. Trang ngoài màu trắng, đóng dấu có biểu tượng của nước Việt nam - một vòng đỏ tròn trên cái cờ với cái sao vàng ở giữa, viền bằng những nhành lúa chín. Ở dưới đáy cái hình đó, nhánh lúa vàng được bện vào nhau và cột bằng cái nơ đỏ, có hàng chữ Cộng Hoà Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam được in ngang bề mặt. Phía dưới cùng là hàng chữ "Thông hành số 40783 ATH1 ". Bên trong là hình tôi nhìn thẳng vào máy ảnh, dọc theo là khoảng trống dành cho chữ ký của tôi. Phần còn lại của tờ thông hành có nền xanh nhạt, đóng đầy những vết con dấu đỏ, phần lớn ghi ngày 30 tháng Năm, năm 1984. Hấp dẫn nhất là câu " Người cầm tờ giấy này được phép rời khỏi Cộng Hoà Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam trước ngày 30, tháng Năm, năm 1985 để tới nước Hoa Kỳ ". Tôi đọc đi đọc lại mấy hàng chữ đó cố gắng tận hưởng cái nghĩa của nó.

Bên ngoài, có tiếng mẹ tôi gọi ra phụ rửa bát. Tôi gấp mấy tờ giấy thông hành lại, đứng dậy vươn vai rồi bước ra. Mặc dù mới trải qua một trận mưa, vậy mà căn bếp không có mái cũng đã gần như khô rồi. Đó đây, chỉ còn lại một vài vũng nước đọng dưới sàn phản chiếu lóng lánh dưới bầu trời trong vắt, không một gợn mây. Mẹ tôi đứng trong bóng tối ngó ngó sang nhà bác tôi, chờ đợi. Gió lạnh thổi hun hút qua phòng ăn trống trải, lướt vào quần áo mỏng của mẹ tôi phàn phật. Bước chân của tôi đi tới làm mẹ tôi giật mình.

Đặt một ngón tay lên miệng ra hiệu cho tôi im lặng, mẹ tôi thì thào :
- Suyt. ! Đừng làm ồn. Mẹ đang chờ bác.

Tôi dừng lại. Có tiếng nước dội ào ào từ trong phòng tắm vọng ra qua hành lang. Một thoáng sau, tôi nghe tiếng mở cửa ra rồi đóng lại, rồi tới tiếng guốc quen thuộc của bác tôi lộp cộp tiến lại gần. Rồi thì chính bác tôi hiện ra dưới ánh sáng bạc nhược của ngọn đèn bếp, tay còn đang thất giải rút quần.

Mẹ tôi háng giọng :

- Chào chị.

Bác tôi nhìn lên, kinh ngạc :

- Ờ... hờ... chào !

Trong bóng tối của cái hành lang, đôi mắt bác tôi sâu hoắm làm mặt bà giống như một con cú mèo. Bác tiếp :

- Tôi không trông thấy cô đứng đấy. Cô làm tôi sợ gần chết.

- Xin lỗi chị. Chắc chị đã nghe tin hôm nay chúng tôi nhận được giấy thông hành.

Bác tôi sốc lại quần áo cho chỉnh tề, vừa trả lời :

- Có, tôi biết. Mừng cho cô.

- Cảm ơn chị. Tôi có vài chuyện muốn bàn với chị. Tôi đang nghĩ đến chuyện phải bán căn nhà và dọn vào Sài Gòn. Ngày đi Mỹ cũng không còn xa và tôi cần kiếm chút đỉnh tiền để lo công việc.

Bác tôi ngắt lời :

- Đừng nói với tôi chuyện đó bây giờ. Cô cần phải bàn bạc với ba sắp nhỏ.

- Tại sao vậy ? Đó là nhà của tôi và tôi sẽ bán nó. Tôi chỉ muốn cho chị biết dự tính của tôi vì chị là chị ruột. Tôi không cần phải trình với chồng chị.

Bác tôi mở miệng ngập dài :

- Tôi nghĩ cô nên nghe theo lời tôi. Sáng mai mình sẽ gặp nhau.

Mẹ tôi gật đầu :

- Được, nếu chị quyết định như vậy. Thế mai mấy giờ ?

- Chín giờ sáng mai, tại phòng khách nhà tôi.

Sáng hôm sau mẹ tôi dậy sớm mặc dầu không phải sửa soạn bán hàng ngoài chợ. Ngồi lặng lẽ trên một cái ghế đẩu nhỏ trong bếp, mẹ tôi châm nước sôi để pha trà gừng cho ông ngoại tôi. Gió hun hút thổi qua cái lỗ hổng lớn mà xưa kia vốn là cửa sổ, đưa luồng hơi lạnh giá uà vào trong phòng khiến cho tôi tỉnh ngủ, tuy còn nằm nướng lại. Mấy cái bao tời cũ rách lổn nhổn thay cho giường cứ châm chích vào da lưng tôi. Tôi lật lớp bao bố lên, rút ra mấy cái thông hành mà tôi đã dấu, đọc lại một lần nữa những cái chữ nhỏ xíu, băng khuâng tự hỏi làm sao mà chúng tôi có thể rời khỏi Việt Nam trước ngày hạn chót là ngày 30 tháng Năm năm 1985. Jimmy cũng đã nhồm dậy. Nó vừa gãi đầu vừa bước vào bếp. Mẹ tôi đưa cho nó một ly nước lạnh cùng với cái bàn trái đánh răng đã trét đầy muối trộn chung với baking - soda. Nó chải răng, xúc miệng xong bèn hắt chỗ nước dư ra vườn qua một cái lỗ hổng trên tường.

Bên ngoài, xóm giềng bắt đầu nhộn nhịp. Đó đây, nào là tiếng ồn ào trong mọi nhà, tiếng gà gáy, tiếng mở cửa đóng ken két, và tiếng trẻ con ôn lại bài lần chót trước khi tới trường. Muôn vật đều như bừng lên một vẻ sạch sẽ, sáng sủa sau cơn mưa, cùng với mùi đất ẩm tràn ngập trong không gian.

Chiếc đồng hồ treo tường bên nhà bác tôi điểm chín tiếng âm vang qua khu vườn. Mẹ tôi mặc cái áo lụa màu xanh lơ sậm gần như màu đen, có điểm những bông hoa dành dành nhỏ xíu đã bạc màu và cái quần nylon đen. Đó là bộ quần áo tươm tất độc nhất còn lại của mẹ tôi, và nó cũng chỉ được dùng vào những trường hợp thật là đặc biệt.

Tóc mẹ tôi được cột túm ra đằng sau. Dáng bà đi đứng cứng ngắc với đôi mắt nhìn thẳng về phía trước. Bà thở một hơi thật dài rồi bước ra khỏi bếp, đi qua khu vườn. Jimmy và tôi nhìn theo bà qua khung cửa sổ cho đến khi bóng mẹ khuất sau cái cột cao phủ đầy rêu ở nhà bác tôi.

Nhưng, chỉ một khoảng khắc sau, bà đã đẩy tung cửa nhà bác tôi, giật dứ phóng ra. Tay bà dứ dứ trên đầu, miệng thì la lớn :

- Ba ơi, ba đâu rồi ?

Ông ngoại tôi thò đầu ra khỏi phòng, nét mặt ngờ ngác. Mái tóc của ông tôi xù tung, dựng đứng trên đầu, trông như đám lông nhím. Ông tôi hỏi :

- Có chuyện gì thế con ?

Mẹ tôi bước ào qua cửa bếp, vừa đá phốc cái ghế ra khỏi lối đi, vừa thét :

- Ba ! Có việc con cần nhờ ba giải quyết. Xin ba đi với con.

Quay qua Jimmy và tôi, cũng một giọng, bà ra lệnh :

- Tụi bay nữa, mặc đồ vào rồi theo mẹ.

Trước khi hai đứa tôi mặc đồ xong, mẹ tôi đã lôi chúng tôi sai bước trở lại phòng khách nhà bác tôi. Đi sau chúng tôi vài bước, là ông ngoại. Bác trai tôi đang ngồi bên bàn cà phê, quay lưng lại bàn thờ Phật, hai tay bác khoanh trước ngực. Qua cặp kính dày, đôi mắt bác trừng trừng nhìn chúng tôi. Phía sau bác, như một trung đội lính đã sẵn sàng để ra trận, tám người con trai của bác đã đứng sững, như để yểm trợ cho cha họ. Ở một khoảng nhỏ trên bức tường sau lưng bàn thờ Phật, có treo tấm hình chị Ánh Nguyệt ghép gọn ghẽ trong một khung hình màu đen, cạnh đó là hình bà ngoại tôi. Khói hương nghi ngút từ bàn thờ toả ra bầu không khí vốn đã căng thẳng. Trong sự im lặng lạnh lùng, chúng tôi có thể nghe thấy tiếng tích tắc không ngừng của cái đồng hồ.

Mẹ tôi lên tiếng hỏi trống không :

- Bà chị đáng kính của tôi đâu rồi ?

Bác trai tôi dùng cùng một giọng điệu để trả đũa:

- Vợ tôi không tham dự cuộc họp được vì mắc bận việc bất thành lình.

- Còn chuyện gì có thể quan trọng hơn chuyện này ? Bộ bà ta sợ đụng mặt tôi hả ?

Bác trai tôi nói :

- Về việc này, vợ tôi không quan trọng. Cô muốn gặp chúng tôi ở đây hẳn có lý do. Tại sao cô không nói ra điều cô cần nói rồi ra về ?

Ông ngoại tôi lên tiếng :

- Anh có tính mời chúng tôi ngồi không đây ?

Bác tôi nói :

- Xin ba tha lỗi.

Quay sang Lễ, người con trai lớn nhất, bác ra lệnh :

- Kéo ghế cho ông ngoại.

Như người máy, Lễ bước ra khỏi hàng, nhưng mẹ tôi đã vẫy tay ra hiệu cho anh ta ngưng lại và nói :

- Đẹp cái hình thức giả dối ấy đi. Việc này chỉ tốn có một phút thôi. Tôi muốn mấy người biết rằng tôi đang dự tính bán căn nhà của tôi.

Bác tôi nói :

- Rất tiếc ! Cô không thể bán được !

Mẹ tôi nhướng một bên lông mày :

- Tại sao không ? Đó là nhà tôi, phải không ? Tôi là người đứng tên trong văn tự.

Bác tôi quay sang người con lớn nháy mắt ra hiệu. Lễ bèn mở cái hộp nhỏ để đằng sau bàn thờ Phật, lôi ra một sấp giấy tờ, đưa cho cha.

Mẹ tôi nguýt :

- Hứ

Bác trai tôi bắt đầu giở những trang giấy đặt trước mặt, lên tiếng :

- Cô Khuôn, cô nói rằng cô là chủ căn nhà, đúng vậy. Tuy nhiên, cô không thể bán căn nhà của cô được vì tôi là chủ miếng đất mà căn nhà của cô tọa lạc. Điều đó được ghi rõ trong hồ sơ địa bộ đây. Khi nào bình tĩnh, cô có thể nghiên cứu giấy tờ, nếu như cô không tin tôi. Mặt tối sầm lại vì giận, mẹ tôi nói :

- Mấy năm trước tôi đã mua lại khoảng đất đó của anh rồi. Thằng con lớn của anh vừa đúng mười lăm tuổi cái hôm anh dẫn nó lại biệt thự của tôi. Tôi còn nhớ tặng nó cái xe đạp đầu tiên mà nó có, đồng thời đưa cho anh nốt số tiền thanh toán miếng đất cộng với chi phí sửa sang. Cha mẹ tôi và con anh chứng kiến việc đó. Sao bây giờ anh dám trở mặt ? Ngoài ra, trên thực tế, so với số tiền mà tôi đã đưa cho gia đình anh trong bao nhiêu năm nay, ít ra tôi cũng đã mua đứt toàn thể khu vực này từ lâu rồi.

Ông ngoại tôi gạt đầu một cách trầm ngâm :

- Tôi tuy già nhưng chưa lú lẫn đâu. Tôi còn nhớ ngày hôm đó như in. Lễ, cháu có nhớ không ?

Lễ tránh cái nhìn đăm đăm của ông ngoại. Mẹ tôi dãn tay lên ngực như để trấn tĩnh. Đoạn, bà nói với bác tôi :

- Tôi biết làm gì bây giờ ? Tôi cần tiền để lo cho chuyến đi. Anh có ý kiến gì để chúng ta có thể giải quyết không ?

Bác tôi đăm mạnh nắm đấm xuống mặt kính của cái bàn cà phê, dãn

từng tiếng, như ông ta đang nói với một đứa bé lên năm bướng bỉnh :

- Tôi không cần biết cô làm cái gì. Cô không được bán đất của tôi. Đó là câu trả lời cuối cùng.

Rồi ông ta đóng sập hồ sơ, hai bàn tay va vào nhau cái chát.

Sự im lặng trở lại căn phòng.

Cuối cùng, mẹ tôi hất mái tóc ra khỏi gương mặt, lên tiếng :

- Được lắm, tụi bay toàn đồ ăn cướp. Nếu tao không bán được căn nhà, tao sẽ phá tan hoang, từng viên gạch một. Tụi bay đừng hòng chiếm được căn nhà, ngày nào mà tao còn sống. Chưa có xong đâu. Rồi bà lao ra ngoài, đồng thời vẫy tay làm hiệu cho Jimmy và tôi đi theo.

Có tiếng cười lớn của lũ anh em họ đuổi theo chúng tôi vang trong khu vườn.

Năm phút sau, Tín xuất hiện ngoài bếp. Ánh nắng xuyên qua lỗ hổng trên bức tường phòng ngủ của tôi chiếu lên khuôn mặt đầy mụn của hắn. Hắn chớp mắt lia lịa. Mẹ tôi bước ra khỏi phòng, nạt lớn :

- Mày còn muốn cái chết dấp gì nữa đây ?

Tín lấp bắp :

- Cháu đến để lấy mấy cái bao bố chứa gạo. Ba cháu cần để chứa đồ.

Jimmy phản đối :

- Lấy cái giường của em đi hả ? rồi em ngủ ở đâu ?

Mẹ tôi bảo Jimmy :

- Đừng cãi, con

Quay qua Tín, bà nói giọng ráo hoảnh:

- Lấy hết đi. Đem tất cả những thứ khốn nạn ra khỏi nhà tao đi.

Em Bé Ti khóc :

- Mẹ ơi, nền xi măng lạnh lắm.

Mẹ tôi ôm mặt, thổn thức :

- Lạnh thì lấy giấy báo lót mà nằm. Cần quái gì mấy cái bao tải ấy.

Sài Gòn, ngày 2 tháng giêng, năm 1985

Với số tiền bán sợi dây chuyền của chị Loan, mẹ tôi đưa chúng tôi vào Sài Gòn sớm hơn kỳ hẹn cuộc phỏng vấn một tuần lễ. Chúng tôi tạm trú ở nhà hai cụ thân sinh ra dì Đăng. Hai vợ chồng già sống heo hút trong một căn xép nhỏ, cách dinh Độc Lập có vài con đường. Cái căn xép này trước kia đã từng là nhà bếp của họ. Còn cái nhà lớn bên cạnh, nơi mười năm trước mà chúng tôi đã gặp dì Đăng. trên đường đi tới máy bay trực thăng thì đã bị cất sể nhiều lần bán cho nhiều chủ rồi. Nay hai cụ chỉ còn lại căn nhà bếp và cái nhà tắm nhỏ xíu. Chỗ ở quá sức là nhỏ, dù chỉ dành cho hai cụ già, tuy vậy, hai cụ Hom đã nồng nhiệt đón tiếp chúng tôi.

Sài Gòn đã thay đổi quá nhiều kể từ khi chấm dứt cuộc nội chiến. Giống phần đông những cư dân bức bối, mệt mỏi, nếp sinh hoạt của thành phố cũng hiện lên vẻ khó sống. Những căn nhà đã có một thời xinh xắn, dễ thương, nay đổ nát, bị mối mọt gặm mòn. Tường sơn tróc lở, thay vào đó là những mảnh rêu xanh. Qua những lỗ hổng mà xưa kia là cửa sổ, đó đây, có những khuôn mặt bẩn thỉu của đám con nít thờ ơ nhìn khách qua đường. Xe đạp và xe xích lô tràn ngập trên những đường phố nhỏ hẹp, tạo nên một dòng âm thanh triền miên ồn ào điếc tai. Tóm lại, tiếng động âm ỹ náo nhiệt của thành phố là một âm điệu mà chúng tôi khó có thể làm quen được.

Tôi bước qua những phố phường xa lạ, lòng lo âu về những thủ tục rắc rối của cuộc ra đi. Tôi sợ phải đối diện với những mối lo của tôi. Tôi không biết số phận sẽ dẫn gia đình tôi và tôi đi về đâu nữa. Tương lai chúng tôi là một điều bí ẩn. Sự đi hay ở của chúng tôi hoàn toàn tùy thuộc vào quyết định của những người vô danh, xa lạ, mà tôi sẽ chẳng bao giờ biết về họ.

Thành phố Sài Gòn vào thời điểm 1985 thì rất là tù túng, ứ nghẽn, tràn ngập rác rưởi. Vào những ngày nóng nực, bụi bặm bay mù mịt, không ngừng toả xuống mọi vật như một dòng suối tuyết màu đen. Tôi sớm nhận ra bài học là không mặc màu lợt khi đi ra ngoài. Mọi thứ sẽ bám bẩn rất nhanh, nhất là khu trung tâm Sài Gòn, nơi mọi người đổ xô nhau đi từ chỗ ô nhiễm này đến chỗ ô nhiễm khác.

Lá thư đính kèm với những giấy thông hành của chúng tôi ghi địa chỉ của sở Di Trú là số 4 đại lộ Duy Tân, một con đường nổi tiếng với những cây me cao vút, xum xuê, rục rờ. Tàn cây me đan vào nhau che phủ lòng đường giống như một cái vòm. Dinh Độc lập cũng chỉ cách nhau khoảng vài con phố, ẩn sau những hàng cây lá xanh rờn đó. Vào sáu giờ rưỡi sáng, gia đình chúng tôi đã chờ sẵn ở ngoài cổng sở Di Trú cùng với khoảng hai chục trẻ lai Mỹ và gia đình họ. Tất cả đều đợi xe buýt chở chúng tôi đến địa điểm phỏng vấn, cách khoảng một giờ xe.

Vào thời gian đó, lệnh cấm vận giữa Hoa Kỳ và Việt Nam được thi hành rất chặt chẽ. Để có thể làm việc tại Việt nam, nhân viên Cơ Quan Thiện Nguyên Hoa Kỳ mỗi buổi sáng phải từ Bangkok đáp máy bay đến một thị xã bên ngoài Sài Gòn và ra đi trước khi trời tối. Chúng tôi đi xe buýt đến gặp nhân viên đại diện vào những giờ đã được chỉ định.

Địa điểm làm việc tọa lạc trong một khu dinh cơ, có lẽ hồi trước là tài sản của một nhà thầu giàu có. Dấu vết của sự xa hoa vẫn còn thấy rõ ở đó. Căn nhà nằm trên sườn đồi, nhìn xuống rừng cao su, xây theo kiểu chữ U, với hai cánh tả hữu vĩ đại nối vào căn trung tâm còn to lớn gấp bội, ôm lấy hàng hiên rộng mênh mông bằng đá cẩm thạch màu đỏ. Những căn phòng rộng với những cửa kính khổng lồ ở tầng lầu thứ hai được dùng làm văn phòng.

Qua khung kính trong vát, tôi có thể nhìn thấy những người ngoại quốc tay cầm hồ sơ, tay cầm bút đi tới đi lui.. Một người nào đó trong bọn họ cũng có thể là người đã đánh máy cái thư đầu tiên gửi cho tôi. Và nay họ chính là người quyết định số phận của tôi. Từ một khoảng cách thật là ngắn ngủi, khuôn mặt họ sao mà đẹp đẽ, sáng sủa và cũng thật là xa lạ biết bao ! Sao mà tôi lại mong muốn được trở thành một trong số họ đến thế ! Và, lần đầu tiên từ bao nhiêu năm nay, tôi không thấy xấu hổ vì bộ mặt rất Mỹ của tôi. Ngắm nhìn họ, tôi

nhận thức được tôi từ đâu tới và tôi nên tùy thuộc vào đâu. Sự xuất hiện của họ đã khuấy động trong tôi một nỗi niềm khắc khoải dâng lên ngùn ngụt..

Như đọc được tâm trang. của tôi, mẹ tôi kéo tay tôi, chỉ vào những người Mỹ, nói :

- Nhìn kìa, Kiên ! Con có biết thế là gì không ? Con chim ưng mẹ đã kiếm ra con của nó rồi đó !

Trong khi chờ đợi được gọi tới tên, chúng tôi quây quần quanh cái bàn hình chữ nhật kê ở một phía bên hàng hiên. Mỗi chúng tôi đều cố gắng mặc bộ đồ bánh tẻ nhất, theo với thời trang hiện đại của thành phố, Quần Jean, áo lụa rộng hoặc áo sơ mi sọc rằn. Phần lớn con lai trong nhóm tôi ở khoảng từ mười hai đến mười chín tuổi. Họ nhìn nhau không rời, cố gắng giấu giếm sự tò mò vào cái vỏ lãnh đạm một cách lễ độ

Đứng cách xa cả nhóm là một đại gia đình gồm mười sáu người. diện quần áo đẹp, đeo nữ trang đắt tiền, trông rực rỡ như một bày công. Họ túm tụm với nhau dưới một gốc cây phi lao, ăn bánh đậu xanh lấy ra từ cái giỏ đựng đồ đi picnic. Một cô gái cỡ mười bốn, tóc vàng hoe thẳng mượt, mắt xanh, đứng một cách nhút nhát trong đám, tay bưng một bình lớn đựng trà đá sữa bột. Người đàn bà lớn tuổi nhất trong đám, mập đến nỗi khi bà ta ngồi, cặp mông của bà nuột chùng cái ghế. Bà lớn tiếng gọi cô bé với giọng rõ ràng, hả hê :

- Cho mẹ chút gì để uống đi, con gái út của mẹ.

Bà ta lập đi lập lại câu đó nhiều lần, cười sằng sặc như là câu nói đùa có duyên lắm vậy. Lốp phẩn dầy từ hai đuôi mắt bà ta rạn ra. Gia đình bà tỏ ra ngượng ngùng mỗi khi bà ta kêu cô bé là con gái. Họ lăm bằm với nhau một cách dè bỉu, che dấu sự khó chịu của họ trong những câu chuyện hàn huyên dỏm.

Khi tên gia đình tôi được gọi lên, chúng tôi chạy vội đến gặp người phỏng vấn chúng tôi ngay tại chân cầu thang. Bà ta là một người da đen, mặc một bộ đồ lịch sự màu xanh đậm, đẹp đẽ và xa lạ như một con búp bê bằng sứ. Mùi nước hoa của bà ta bay ra thơm lừng không gian như mùi hoa hồng trong vườn nhà bác tôi sau cơn mưa.

Một viên thông dịch Việt Nam đứng sau bà ta mấy bước. Sau mấy câu chào đơn giản và những cái bắt tay, họ dẫn chúng tôi lên lầu.

Ngay sau khi bà ta mở cửa mời chúng tôi vào, một luồng hơi lạnh từ chiếc máy điều hoà không khí toả ra đã cuốn tôi vào cái lịch sự, nồng nàn của tây phương. Tôi hít một hơi dài, bỗng nhiên, nước Mỹ đã nằm trong lòng ngực tôi. Bên cạnh tôi, mẹ tôi bật lên tiếng khóc.

Ngay sau cuộc phỏng vấn, chúng tôi vội vã rời Sài Gòn, không có cơ hội để thưởng ngoạn thành phố. Chúng tôi không có khả năng tài chính để có thể chịu đựng nổi sự chi tiêu tốn kém nơi đô thị. Ngoài ra, nơi ở của hai cụ Hom quá nhỏ bé để có thể chứa một gia đình đông như gia đình chúng tôi. Mẹ tôi bảo em Jimmy ở lại nhà cụ Hom để theo dõi lịch trình các chuyến bay và danh sách người ra đi, được công bố hàng ngày ở sở Di Trú. Sau này, khi đã về đến Nha Trang, chúng tôi liên lạc với em phần chính là điện tín. Nhiệm vụ của tôi là lo việc giấy tờ. Theo chính phủ Việt Nam, người nào muốn lìa bỏ đất nước, phải hội đủ ba loại giấy tờ chủ yếu, đó là, chữ ký của sở Nhà Đất, giấy không thiếu nợ của Ngân Hàng Trung Ương và giấy chứng nhận của sở thuế, Mục đích là để chứng tỏ rằng người ra đi không còn là chủ sở hữu động sản nào, không nợ nần Ngân hàng nhà nước, và không thiếu thuế. Đối với chúng tôi, thời gian không còn lại bao nhiêu.

Tin đồn về việc gia đình tôi gặp được phái đoàn Mỹ về tới Nha Trang trước chúng tôi. Đứng chờ chúng tôi tại trước cổng nhà là một hàng dài những con lai. Phần lớn họ là những đứa trẻ vô gia cư, quần áo bẩn thỉu rách rưới, những nước da xanh xao và những khuôn mặt trẻ con đã mất đi nét bụ bẫm. Họ nhìn chúng tôi đầy hy vọng.. Rất nhiều em còn mang theo tờ đơn mà chúng đã lấy từ văn phòng Di Trú. Bước cạnh mẹ và em Bé Ti tôi đưa tay ra với cái then cửa.

Hai đứa bé da đen đứng ngay hàng đầu tiên nhe răng ra cười với tôi. Một đứa rut. rè :

- Chú Kiên ơi, xin chú giúp chị em chúng cháu. Chúng cháu cần điền cái đơn này nhưng không biết đọc và viết.

Đứa em nói thêm :

- Chúng cháu có ít tiền đây để trả công cho chú.

Cô ta mở bàn tay ra cho tôi trông thấy tờ giấy hai chục đồng nhàu nát. Chắc là cô bé đã nắm chặt tờ giấy bạc từ lâu lắm rồi, nên nó gần như mủn ra vì mồ hôi tay trong lòng bàn tay cô ta. Cô ta cẩn thận nhét tờ giấy bạc vào tay tôi. Hai cô bé dường như cùng một tuổi, cỡ mười ba, mười bốn. Đầu tóc chúng to xù như cây thông kiểng.

Tôi đẩy tờ giấy bạc về phía cô bé, nói :

- Giữ lấy, anh không lấy tiền của em đâu. Nhưng đừng lo, anh sẽ giúp em điền đơn.

Mẹ tôi lên tiếng :

- Tôi gặp mấy cháu ở đâu nhỉ. Phải tiệm mì trên đường Lê Chân không ?

Hai đứa bé đồng thanh :

- Thưa bà đúng đấy ạ

- Trời ! Từ bấy nhiêu năm ! Bộ tụi con vẫn lang thang ngoài đường hả ? Mẹ tụi con đâu ?

Một đứa trả lời :

- Mẹ cháu chết năm ngoái. Bác sĩ bảo bị bệnh giang mai. Tụi cháu tự kiếm ăn từ đó đến nay.

Tôi cầm mấy tờ đơn trong tay chúng. Tò mò, tôi hỏi :

- Sao các em biết gia đình anh hôm nay trở về ?

Cùng một nụ cười ngây thơ, hồn nhiên, sáng trên hai khuôn mặt, chúng trả lời :

- Chúng em nghe được tin may mắn của gia đình anh từ hôm thứ hai ở ngoài chợ. Từ hôm đó chúng em đã đợi ở đây là ba ngày rồi.

Hôm đó tôi điền được trên hai chục tờ đơn. Ngày hôm sau lại có thêm nhiều trẻ em tới, đem thêm nhiều tờ giấy. Mãi cho tới lúc đó tôi mới nhận thức được con số kinh hoàng về số trẻ lai bị bỏ rơi ở thành phố tôi ở. Mỗi sáng, khi nhồm dậy, tôi nhìn thấy ít nhất khoảng mười khuôn mặt nhú ra từ đằng sau hàng kẽm gai, nhìn sẫm soi vào nhà. Tất cả đều lộ vẻ lo sợ, ngập ngừng, nhưng đầy hy vọng và tin cậy. Tất cả đều mong được sờ vào tôi, để đích thân cảm nhận được cái hiện thực đầy ý nghĩa về những người Mỹ mà tôi đã tiếp xúc. Đối với hầu hết những đứa trẻ này, chuyện xảy ra cho gia đình tôi là giấc mơ mà chúng khao khát cho bản thân được sống vào một ngày nào đó trong tương lai.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 46

Nha Trang ngày 21, tháng ba, năm 1985

Điện tín của Jimmy tới hôm thứ tư, ngày 21, tháng ba, năm 1985, nội dung như sau :

"Cái list ra sáng nay tên nhà mình đứng hàng đầu. Ngày đi Mỹ là thứ tư, 28 tháng ba. Con về thăm ông ngoại. Biểu anh Kiên vô thế con.

Thân yêu,

Jimmy.

Tái bút,

Anh Kiên, tất cả giấy tờ anh lo xong chưa ? "

Câu cuối cùng làm u ám cái tin tức đầy phấn khởi mà bức điện tín mang lại, cản không cho tôi nhẩy cẫng lên vì vui. Đã hơn hai tháng rồi mà vẫn không lấy được chữ ký của sở Nhà Đất, xác nhận đã giải toả căn nhà của mẹ tôi. Tất cả những viên chức mà tôi đã gặp

trong cái văn phòng ấy đều gạt đơn của tôi sang một bên mỗi khi họ trông thấy tên của ông bác tôi trên chứng từ chủ đất. Cái trường hợp nhà một chủ, đất một chủ quá rắc rối nên chẳng có ma nào thèm sử lý, mặc dầu mỗi lần đến gặp họ, tôi đều mang theo thuốc lá đất tiền, hoặc trà sen để làm " quà tặng " cho họ

Mối liên hệ giữa bà bác của tôi và mẹ tôi ngày càng tẻ nhạt. Hai người cãi nhau gần như cơm bữa với những la lối, năn nỉ và hăm dọa của mẹ tôi. Cuối cùng, đã tuyệt vọng, mẹ tôi đành đề nghị tặng không cái nhà cho bà chị và ông anh rể để đổi lại chữ ký của họ trong giấy tờ giải toả. Tuy nhiên, cả hai bác tôi đều sợ là họ bị đóng cái loại thuế thừa kế gia tài nên họ không chấp nhận ngay cả ý kiến đó, mặc cho mẹ tôi khóc hết nước mắt. Bác trai tôi cho rằng một khi gia đình tôi bỏ rơi căn nhà thì chuyện dĩ nhiên nó sẽ trở thành tài sản của bác, vì bác là chủ miếng đất. Nhất cử nhất động của bác có thể khiến cho nhà nước để ý, biết đâu có thể gây thiệt hại cho gia đình bác.

- Đừng có chạy loạn lên, mày làm cho tao chóng cả mặt !

Mẹ tôi quát em bé Ti trong khi hai người đi xuyên qua khu vườn. Tiếng ồn ào của xoong nồi và mùi thơm nồng nực của chả cá bay toả khiến tôi đứng bật dậy. Mẹ tôi ì ạch bước vào bếp, lên tiếng chửi đồng vu vơ. Hai cái thùng nặng trĩu đồ đạc hai đầu đòn gánh hằn xuống vai mẹ tôi, đau đớn. Bà hạ cái cái gánh nặng xuống sàn, ngồi phịch xuống ngay bên cạnh, cầm nón quạt phành phạch. Mồ hôi ướt đầm từng mảng lớn trên áo bà, nhất là ở hai bên nách. Bé Ti đứng ở ngay lối đi, tay ôm tô rau sống với một nửa. Như thường lệ, trông em gái tôi như người đang trong cơn mộng du.

Tôi ngồi xuống cạnh mẹ, hỏi :

- Hôm nay bán tẻ lắm hả mẹ ?

Mẹ tôi đáp :

- Quá tẻ ! Cả một dãy đầy nhóc hàng cháo tranh dành với nhau. Có thử cho không cũng chẳng ai thèm !

Tôi giờ cái điện tín của Jimmy ra. Mẹ tôi nhìn sửng, mắt sáng lên. Bà quơ cánh tay tôi, ôm cứng, reo vang lên như đứa trẻ sung sướng.

Đoạn, cả hai mẹ con tôi đều nhảy cẫng lên trong khi mẹ tôi hân hoan vẫy vẫy bức điện tín cao quá đầu bà. Bé Ti cũng huà theo chúng tôi, dù nó chẳng biết lý do nào đã khiến cho mẹ con chúng tôi mừng đến phát điên lên như vậy.

Khi chúng tôi ngừng lại để thở, tôi nói :

- Mẹ ơi ! Con phải ra đi đêm nay. Con muốn bắt kịp chuyến tàu nửa đêm đi Sài Gòn. Sáng sớm mai Jimmy sẽ về tới nhà.

Mẹ tôi gật đầu đồng ý.

Tôi tiếp :

- Con cần chút đỉnh tiền để mua vé. Và mẹ phải cố lo cho xong cái vụ rắc rối về giấy tờ của căn nhà. Không có giấy tờ đó, mẹ biết đấy, chúng ta không rời bỏ khỏi cái đất này.

Niềm vui biến mất khỏi gương mặt mẹ tôi nhanh y như lúc nó tới. Bà hoàn lại cho tôi bức điện tín, lẳng lặng cầm nón lên, bước ra ngoài.

Tôi hỏi với :

- Mẹ đi đâu đấy ?

Không quay lại, mẹ tôi nói to :

- Mẹ kiếm tiền cho con đi.

- Kiếm tiền ? Bằng cách nào hả mẹ ?

- Chưa biết nữa. Con khỏi phải lo. Vào chơi với ông ngoại đi.

Ông tôi ngồi trên cái giường lót bằng giấy báo trong phòng ông. Bên cạnh là cái giỏ đựng quần áo của bà tôi. Lặng lẽ, ông tôi lật những chiếc áo dài, rồi xếp ngay ngắn, có lần có lượt ở trước mặt. Hai mắt ông nhắm lại, những ngón tay tật nguyên vì phong thấp cứ vuốt mãi lên những đường viền, những mối nối của lớp vải đã phai màu. thỉnh thoảng ông tôi lại áp cái áo lên mặt, hít vào thật sâu như là muốn chút mùi hương còn vương lại trong áo bà tôi có thể thấm sâu vào

tận đáy phổi của người. Đôi môi ông hơi mấp máy. Trong cái yên tĩnh của buổi chiều tà, tiếng thì thầm của ông lan trong căn phòng nghe như tiếng gió rì rào, nhẹ nhàng cất lên những lời âu yếm với người vợ đã khuất. Cung cách đặc biệt này đã trở thành một nghi lễ đặc biệt của ông tôi kể từ ngày bà tôi qua đời. Đôi khi, cái cảm giác dường như bà tôi vẫn còn lẫn khuất đâu đây trong căn phòng với ông tôi khiến tôi phát khiếp. Tôi gọi to, hy vọng tiếng nói của tôi xua tan được vẻ u ám của căn phòng :

- Ông ngoại ơi !

Ông nhìn lên. Nắng trưa oi ả xuyên qua mảng tường trống tuôn vào phòng, đập lên mái tóc ông và trên sàn xi măng, hừng hực như hơi bốc lên từ nồi cháo nóng của mẹ tôi. Làn gió nóng bức lùa tôi lại gần ông hơn. Trông thấy tôi, ông nhếch môi cười, vỗ nhẹ tay lên sàn nhà ngay bên cạnh, bảo :

- Lại đây, lại ngồi gần với ngoại nè.

Tôi rời khung cửa lớn, lại gần và ngồi xuống cạnh ông, nói :

- Ông ngoại ơi, tối nay cháu vào Sài Gòn.

Ông ngoại tôi gật đầu :

- Ngoại biết, cháu à. Hồi nãy mẹ con cháu nói chuyện, ngoại có nghe.

Rồi ông quay lại sự chú tâm trở về với sắp quần áo. Đôi mắt ông trầm ngâm, những ngón tay mò mẫm trên chiếc áo dài nhung đen đơn giản, có hàng cúc bạc. Lớn và cái cổ cao theo truyền thống. Một vệt ố bẩn dài làm đổi màu kéo từ vai cho đến phía dưới bụng. Nơi khủy tay đã mòn, lớp vải lót bên trong hiện lên qua lớp nhung rách

Ông tôi diu dàng nhỏ nhẹ :

- Cháu có biết đây là cái áo mà bà ngoại thích nhất không ? bà mặc trong mọi dịp quan trọng. Đi sắm đồ, đi ăn tối tại nhà hàng Le Colonial, Đi ngày ông lên chức đại úy, đám tang cậu của cháu... bà luôn luôn mặc chiếc áo này.

Tôi hỏi :

- Tại sao nó bị ố hả ông ?

Ông tôi bật lên tiếng cười nho nhỏ :

- Tại ông đó. Ngày ông làm hư áo của bà, bà giận điên lên với ông.

- Cái gì mà làm thành một vết ố lớn thế, bộ ông ngoại đổ axít lên hả ông ?

Đang cười khúc khích ông phá lên cười sảng sặc. Với kỷ niệm xưa tràn ngập khuôn mặt, ông tôi nói:

- Chuyện xảy ra lâu lắm rồi, chắc bà chẳng muốn kể cho cháu nghe đâu.

Tôi nài nỉ :

- Ông ngoại ơi ! Ông giấu làm gì, kể đi mà. Cháu sắp đi xa rồi. Cho cháu chút gì để làm kỷ niệm về ông bà ở nơi xứ lạ quê người, đi ông !

Ông tôi cười :

- Ờ, cháu nói đúng quá. Ông cháu mình chả còn bao nhiêu thời gian với nhau. Thôi thì hãy nói chuyện vui về bà. Để ông sẽ kể đầu đuôi cho cháu nghe. Chuyện bắt đầu vào một đêm trăng tròn, đẹp., ông bà vừa đi ăn tối trở về. Bà ngoại bỗng nổi cơn ghen bậy. Cháu chưa thấy bà ngoại nổi cơn ghen đâu, còn hơn là sư tử Hà Đông. Mà càng ghen tuông càng dễ khiến cho người ta làm những điều khờ dại.

Tôi cắt ngang :

- Thế lúc đó cháu ở đâu ?

- Lúc đó cháu mới chỉ là một thằng nhãi con, hai, ba tuổi gì đó. Mẹ cháu thì vừa mới tân trang xong căn biệt thự. Tối hôm đó, ông muốn đi ra biển hóng tí gió mát cho tiêu cơn. Chẳng hiểu sao bà lại không tin, bà lên đi theo cách ba chục thước để dò thám. Ông biết là bà

theo dõi ông, nhưng ông làm bộ như không biết. Ông đi lạch bạch như con chim cánh cụt trên bãi cát để cho bà thấy mắc cỡ mà bỏ về, nhưng bà vẫn theo ông sát nút. Cuối cùng, ông đứng lại, vươn vai nói nói thật to để bà có thể nghe được : " Ui da, mắc tiểu quá, đái ở đâu được bây giờ nhỉ ". Ông nghe tiếng bà cháu nhảy vào một bụi thông. Chờ một lát, ông quay ngược lại bước thẳng tới cái bụi. Cái đầu tóc bà đen thùi lùi, ông còn thấy rõ, nhưng làm bộ đui, ông kéo khóa quần, nhắm ngay tóc bà mà tiểu xuống. Bà ngồi lặng thinh không nhúc nhích, ngay cả đến một cái nhích bắp thịt, nhưng ông có thể nghe thấy lời rửa thềm trong nhịp thở của bà. Rồi ông huyết sáo, chỉnh tề lại, lăm bằm trước khi đi : " Đây là hiệp một. Chắc sắp phải xả thêm hiệp hai ". Vẫn không có một lời nào. Bà cháu ngồi tĩnh queo, chờ ông quần gói ra khỏi tầm mắt.

Tôi phá lên cười. Ông tôi vỗ nhẹ lên vai tôi, nheo mắt trầm ngâm :

- Tốt lắm, cứ cười đi. Cháu còn nhỏ mà ít cười quá. Ông mong điều đó sớm được thay đổi.

Rồi ông nói tiếp :

- Khi bà cháu về tới nhà thì ông và mẹ cháu đang ngồi trong phòng khách. Hai cha con cố làm ra vẻ tự nhiên, nhưng chỉ được một giây, khi nhìn thấy bà ướt mem và giận như điên, ông cười tới nỗi ngã bổ chửng ra khỏi ghế, còn mẹ cháu vì nín cười thành ra bị nấc cục suốt buổi tối. Cái áo hư hoàn toàn. Nước tiểu của ông mạnh đến nỗi nó ăn thấu qua lớp nhung như là chất a-xit. Bà tức quá, không thềm đếm xỉa gì tới ông suốt một tuần lễ.

Tôi phát biểu ý kiến :

- Hồi nào tới giờ cháu chưa hề thấy ông kể chuyện vui như vậy.

Ông tôi với tay ghì lấy tôi

- Ông biết thế, cháu à. Ông lấy làm tiếc vì chúng ta đã xa cách nhau quá. Ông cũng lấy làm tiếc rằng thay vì có một người ông vui vẻ, đùa cợt, cháu chỉ có một người ông ngoại lặng lẽ, tạt nguyên. Và ông cũng hối hận rằng đã giữ anh em cháu ở đây, trên cái mảnh đất tòi tàn khốn khổ này, nơi không thừa nhận các cháu. Đời đã xảy ra quá

nhiều cay đắng, ông cũng không hiểu mọi sự bắt đầu bị hư từ lúc nào. Ông chỉ còn biết cầu sao, đối với anh em cháu, đời cũng chưa đến nỗi quá trễ, để tụi cháu có một đời sống bình thản và hạnh phúc. Dù là các cháu ở đâu, nên nhớ rằng cuộc đời rất ngắn ngủi. Cháu phải tận hưởng mỗi giây phút trước khi nó trôi đi. Tha lỗi cho ông về những quyết định ngu xuẩn của ông. Ông đã quá ích kỷ và ương ngạnh. Tha lỗi cho mẹ cháu đã đánh mất tuổi thơ của các cháu. Mẹ cháu đã hy sinh tất cả đời mình cho mấy anh em cháu. Còn về bác gái cháu và cái gia đình ấy...

Ông tôi thở dài, rồi nói tiếp :

- Ông không biết cháu có thể tha thứ cho họ được hay không, nhưng ít nhất, cháu nên cố gắng giải thoát bản thân mình. Đừng để hận thù này tàn phá đời cháu thêm. Nếu cháu muốn đạt được hạnh phúc, đừng tìm về quá khứ, mà nên sống với hiện tại. Có nghĩa lý gì nếu cứ ám ảnh mãi về chuyện đã xảy ra mà cháu cũng không thể thay đổi được nữa ? Hãy biết sống và vui lên. Một ngày kia cháu sẽ có gia đình riêng của cháu, vậy hãy nhớ lời khuyên của ông hôm nay.

Tôi nói qua vai ông :

- Ông ơi, sau khi chúng cháu đi rồi, ông sẽ ra sao ?

Ông tôi gật đầu :

- Ông sẽ không sao đâu, đừng lo cho ông. Ông còn có kỷ niệm của bà ở đây, luôn luôn bên ông.

Tôi ghì ông lần cuối. Ông hôn lên hai má tôi. Bao nhiêu năm đã qua mà hơi thở của ông vẫn còn ngát mùi kẹo Jolly Rancher. Bỗng nhiên tôi cảm thấy bé lại trong cách tay ông, như cái ngày tôi bước vào tuổi lên tám.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 47

Đêm về trên thành phố. Hàng cây đổ bóng xuống mặt đường, tiếng chim ríu rít trên cành và tiếng động cơ nổ lạch bạch ở cuối phố, tất cả đều phai mờ đi khi hoàng hôn xuống. Chung quanh cánh đồng lúa, tiếng dế rền rĩ và tiếng ếch kêu hoà lẫn với nhau thành một bản nhạc buồn tênh. Con đường dẫn tới nhà Kim vừa xa vừa ngoằn ngoèo. Không có đèn đường, tất cả chìm trong màn đêm mờ mịt, tôi mò mẫm trên con đường đầy mấp mô.

Cái nóng đầu mùa hạ vẫn còn hừng hực khiến cho đất dưới chân tôi nóng như ở trong lò. Mồ hôi đầu nhỏ giọt xuống trán tôi làm tôi thấy sót cả hai mắt. Cũng không khó khăn lắm, tôi tìm thấy nhà Kim ở bên kia một con suối cạn. Sương lạnh bốc hơi từ con suối điều hoà cái nóng nhức nhối. Tôi khoan khoái hít thở bầu không khí mát mẻ từ đó toả ra. Xa xa, mọi phòng trong nhà của nàng đều chiếu ra ánh sáng của đèn huỳnh quang, trong khi cổng vòm bên ngoài thì chìm trong bóng tối. Nhà hàng xóm ở gần nhất cũng phải cách xa cỡ ba chục thước, cách biệt với nhà nàng bằng một khu ruộng lúa hoang.

Cũng chẳng mất nhiều thời gian tôi đã tìm được Kim. Qua một lùm dây leo mọc um tùm và bụi cây gai bọc quanh sân sau nhà nàng, tôi trông thấy nàng đứng bên bờ giếng. Thân thể nàng ướt rượt từ đầu đến chân. Làn ánh sáng mờ mờ hắt ra từ trong bếp toả trên mình nàng một thứ màu đồng lấp lánh. Bộ quần áo của nàng dính sát vào thân mình nom như một làn da thứ hai. Cứ mỗi lần nàng xối một gàu nước lên người tôi lại ngửi thấy mùi hương của lá xả tươi mát thoang thoảng trong màn đêm. Cánh cửa bếp đang mở và tôi có thể nhìn thấy cái bóng cao cao của mẹ nàng đang chập chờn trên bếp lò.

Tôi cẩn thận leo qua cái hàng rào lởm chởm, cố tránh gây tiếng động và cầu mong sự hiện diện của mình không làm cho nàng giật mình. Rồi núp mình trong bóng tối, sau phía bụi tre, tôi thì thào gọi tên nàng, để cho gió mang cái đơn âm ấy đến tai nàng.

Mãi đến lần thứ năm, Kim mới ngừng tắm và nhìn chăm chăm vào bóng đêm, phía có tôi đứng. Với hai cánh tay co lên ngực, nàng nhích lại gần tôi và lớn tiếng :

- Ai đó ?

Tôi chui ra từ trong bụi cây. Có tiếng mẹ nàng hỏi vọng ra :

- Có chuyện gì thế, Kim ?

Tôi nói với Kim :

- Đừng sợ. Anh đây, Kiên đây mà.

Dưới ánh sáng mờ mờ, tôi thấy Kim ôm lấy ngực, hốt hoảng. Mấy giây trôi qua, rồi nàng nói với mẹ :

- Không có gì hết, mẹ. Chỉ là một con sóc chạy ngang qua.

Rồi nàng thì thảo với tôi :

- Kiên, em không biết là anh tới gặp em tối nay.

- Anh có chuyện cần nói với em.

- Vậy chờ em vài phút để thay quần áo đã. Em sẽ gặp anh ở ngoài con suối nhé.

Tôi lắc đầu :

- Không, anh đã bị trễ rồi. Tối nay anh phải đi Sài Gòn, rồi đi Mỹ. Anh chỉ tới để chào từ biệt em thôi.

Nàng bước tới thêm vài bước, và tôi thò tay ra, kéo nàng về phía tôi. Chúng tôi lẫn vào sâu hơn trong ruộng lúa, rời xa chỗ mẹ của nàng. Thân hình còn ướt đẫm của nàng dướn cong lên trong vòng ôm nóng hổi của tôi. Đã ôm Kim trong vòng tay bao nhiêu lần, tôi không thể quên được cái sự mềm mại của thân thể nàng. Tim tôi đập dồn dập trong lồng ngực như muốn nổ tung ra. Cái ý nghĩ chỉ gặp nàng một lần cuối cùng đã mang thêm can đảm cho tôi để làm cái điều mà tôi chưa từng dám làm. Tôi chộp tay lên ngực nàng. Kim kêu khe khẽ lên một tiếng, nhưng nàng không chống cự. Tôi khoả lấp miệng nàng bằng những nụ hôn, vẫn giữ chặt lấy thân hình của nàng trong khi cơ thể tôi bùng lên vì bị kích thích, thèm muốn dữ dội ân ái với nàng.

Bên tai nàng, tôi thì thầm những câu không có mạch lạc :

- Anh muốn em, thân mình của em. Mọi thứ về em đều đẹp tuyệt vời. Anh muốn ngắm chỉ riêng em thôi, không quần áo gì cả...

Kim trả lời :

- Em yêu anh. Anh có biết là em yêu anh ngay từ cái hôm đầu chúng mình gặp nhau trên bãi biển không ?

Tôi cởi khuy áo sơ mi của nàng, lột nó ra khỏi thân mình nàng. Nàng run rẩy như một con chim sẽ bị mắc bẫy. Đôi mắt nàng long lanh lệ. Tôi không hiểu tại sao nàng lại khóc, dù vậy, tôi cũng không muốn tìm hiểu để làm gì. Một ý nghĩ cứ vang dội mãi trong đầu tôi, đó là : tôi phải trả thù cho mẹ tôi, và cho chính tôi. Sự trả thù lúc nào cũng phải kèm theo cái giá của nó. Tôi tự hỏi cái giá của tôi sẽ là gì ? Tôi đặt tay lên cái quần nylon của nàng rồi kéo tuột nó rồi quăng ra đất, cạnh chiếc sơ mi của nàng. Say sưa với quyền năng mới của mình, tôi cũng cởi quần áo tôi ra, nhìn thân thể trần truồng của nàng run rẩy. Kim nói :

- Em yêu anh. Ngay cả nếu như em không còn gặp anh nữa, thì em vẫn mãi mãi yêu anh, Kiên ạ.

Tôi lấy tay che miệng nàng, bảo nàng :

- Đừng nói nữa

Chúng tôi nằm với nhau trên mặt cỏ, Và một cách chậm rãi, tôi đã vào sâu trong thân thể của nàng. Ban đầu hơi khó một chút, nhưng rồi thân thể của chúng tôi đã nhập lại làm một. Nàng càng lúc càng run rẩy hơn và trong một thoáng, Tôi bỗng thấy sợ hãi. Hình ảnh cha nàng, tên Trần, và của đám công an cộng sản tạm thời biến đi đâu trong đầu óc của tôi.

- Anh có làm em đau không, Kim ?

Nàng không trả lời. Thay vào đó, nàng càng thổn thức hơn. Cảm thấy mình tội lỗi quá mức,. tôi năn nỉ :

- Anh xin em, cho anh biết là anh có làm em đau đớn không ?

Nàng trả lời :

- Không. Không đau. Nhưng em sợ.

- Sợ cái gì ?

Mấy sợi cỏ hoang dính bết lên mái tóc còn ướt của Kim. Nhìn xuống mặt nàng, tôi có cảm giác như đất đai nuốt chửng nàng vào lòng.

Nàng quay mặt đi, thì thầm :

- Em sợ là anh cũng mắc phải cái lỗi lầm y như cha của anh đã làm. Nhìn chúng mình coi. Anh sẽ sớm rời khỏi cái xứ sở này. Chuyện gì sẽ xảy ra nếu em mang thai ? Rồi con chúng mình sẽ ra sao ? Sẽ lại là thứ thân phận dư thừa ngay cả trước khi nó được sinh ra và cha nó mang hai dòng máu.

Những lời của nàng đâm nhói vào tim tôi, xuyên thẳng vào nỗi thống khổ mà tôi đã vùi sâu trong tận đáy tâm hồn. Tôi co người lại và rời khỏi nàng và quờ tay tìm mớ quần áo của tôi. Kim vội túm lấy tay tôi, mu bàn tay kia quệt hai hàng nước mắt :

- Em xin anh. Đừng giận mà rời xa em. Em yêu anh. Anh muốn làm gì em thì làm nhưng xin anh hãy minh bạch với chính anh rằng tại sao anh lại làm như thế.

Tôi ngắt lời nàng :

- Thôi đừng nói nữa. Sao lúc nào cô cũng phải tỏ ra là mình giỏi hơn người vậy ? Cô im mồm đi, cho tôi miễn mấy cái chuyện tình cảm của cô có được không ? Cô muốn biết tại sao tôi đã làm như thế này à ? Hãy thử nhìn lại mình coi. Bộ tôi với cô hợp nhau lắm hay sao ? Cô thì với cái giọng nói kỳ cục sặc mùi cộng sản làm cho tôi muốn phát ói lên ngay từ lúc đầu tiên mới gặp nhau. Tôi thù cô, và thù tất cả những gì mà cô tiêu biểu. Tôi thù luôn cả cha cô với cái cung cách mà ông ta đối xử với mẹ tôi. Tôi thù tất cả bọn người phe cô, đã cướp đi tất cả những gì tôi có từ trước đến nay. Nếu tôi có thể hại một người trong đám bọn cô, tôi sẽ rời cái chốn này, thoả mãn

Nàng quơ bộ quần áo ở trước mặt nàng và nức nở :

- Đừng có đi ! Đây không phải là những lý do mà anh tới đây tới nay. Hãy nói là anh tới đây vì anh yêu em. Anh đã hứa là không bao giờ làm khổ em mà, anh có nhớ không ?

Tôi bỏ đi.

Tiếng rền rĩ của nàng dâng lên nhói buốt trong bóng đêm, một thứ âm thanh xa lạ giữa những tiếng đế nỉ non :

- Hãy nói với em như thế một lần thôi trước khi anh xa em mãi mãi.

Tôi đứng lại trên lối mòn, choáng váng vì những ý tưởng mâu thuẫn chạy qua đầu. Môi dưới của tôi run bần bật đến nỗi tôi cất lên lời một cách khó khăn :

- Anh không nói như thế được, Kim. Anh không thể yêu em được. Anh không biết cách yêu đương.

Rồi tôi lén trốn khỏi cơ ngơi của nhà nàng như một tên ăn trộm, bịt hai tai lại để khỏi nghe những lời khóc than của nàng.

Khi tôi về tới nhà, cả xóm đã chìm sâu trong giấc ngủ. Mặt trăng màu bạc trên cao nom như một mẩu móng tay treo giữa không gian mênh mông. Mẹ tôi ngồi bên giường của em bé Ti chờ tôi. Bà lùa tay vào mái tóc em tôi dịu dàng ru lên một bài nó ưa thích. Ngọn nến cháy leo lét trong một cái khay để gần đó. Ánh sáng phản chiếu lên tường tạo nên một hoạt cảnh với những hình ảnh méo mó, chập chờn. Mặc dù đã trang điểm đầy đủ nom mẹ tôi vẫn phờ phạc, mệt mỏi và già nua. Đôi mắt của bà trũng xuống, bao quanh bởi bờ mi nhăn nheo và ủ rũ. Làn da mặt của bà xệ xuống, héo hắt như một thảng hề. Bà hỏi tôi :

- Con ở đâu về thế ?

Tôi tảng lờ câu hỏi của bà, lục lọi trong phòng để tìm cái ba lô, rồi hỏi:

- Mấy giờ rồi, mẹ ?

- Mười một giờ. Con đã đi đâu nãy giờ vậy ?

- Con tạt qua chào từ biệt mấy người bạn.. Mẹ ơi, mẹ đã kiếm được tiền mua vé xe lửa cho con chưa ?

Bà nhún vai :

- Rồi.

Tôi nói :

- Vậy tuyệt. Con sẽ duyệt lại với mẹ mớ hồ sơ. Con sẽ mang đi hết nhưng để lại cho mẹ một bản sao về giấy tờ nhà cửa. Mẹ phải cố làm sao để bắt họ ký ở đây, trong trường hợp con không xin được sự chấp thuận với mớ của con ở Sài Gòn. Phải không, mẹ ?

- Mẹ sẽ ráng. Mọi thứ ở cả trong buồng mẹ ấy.

- À này, làm thế nào mà mẹ kiếm được tiền vậy ?

Bà nhìn thẳng vào tôi :

- Chuyện làm thế nào mẹ kiếm được, chẳng có gì là quan trọng. Con không cần biết, hiểu chưa ?

Tôi bước vào căn buồng bà, mang theo ngọn nến. Sau khi bán đi cái mái bếp, nước đã gủ vào trong phòng của mẹ tôi mỗi khi trời mưa. Trên tường, những tấm ảnh đen trắng chụp gia đình tôi được bọc bằng giấy bóng kính trắng, vài tấm chụp mẹ tôi với tôi, những tấm khác chụp mẹ tôi với Jimmy, tất cả đã hư hại vì hơi ẩm thường xuyên. Nước ảnh đã bong lên, rách ra và vàng ố ở các góc như tấm ảnh đã cũ kỹ từ năm chục năm. Trên mặt sàn, nơi trước đây kê cái bàn phấn của mẹ tôi, hồ sơ của gia đình tôi được gom thành từng chồng, xếp thành hàng, cao tới hơn nửa thước và dài trên một thước. Ròng rã đã ba năm theo đuổi tám hộ chiếu, kết quả mang lại là cái núi hồ sơ đó.

Mẹ tôi đi theo vào. Bà ngồi dựa lưng vào tường, nhìn tôi duyệt từng hồ sơ. Tới một sắp đầy cộm được cất dấu, gồm toàn giấy biên nhận của bệnh viện, buộc chằng bằng một sợi dây thung, tôi cầm lên giờ cho mẹ tôi và hỏi:

- Những cái gì thế này, hả mẹ ?

Bà trả lời thản nhiên :

- Cái đó của tao. Mỗi lần tao bán máu thì bệnh viện lại cấp cho một cái giấy biên nhận.

Tôi bật lên một tiếng than nhỏ, rồi nói :

- Có tới cả năm chục cái biên nhận ở đây. Sao mẹ lại làm thế ? Sao mẹ không cho chúng con hay.

Bà gạt đi và nói :

- Ờ, thôi bỏ qua đi. Mẹ phải cho con, em trai con và em gái con đi học. Mỗi học kỳ, con cần nào là sách vở, quần áo, giày dép, đủ mọi thứ. Trong mười năm liền chẳng có công ăn việc làm chắc chắn, chẳng có lợi tức, mẹ còn có cách nào lựa chọn khác đâu ? Chỉ vì không muốn cho con phải lo lắng nên chẳng bao giờ mẹ nói ra cho con biết.

Tôi thở một hơi thật dài, lòng ngập tràn mặc cảm tội lỗi. Mẹ tôi kéo cánh tay tôi. Khuôn mặt bà giãn ra, những nếp nhăn quanh đôi mắt nhướn lên khi bà mỉm cười. Bà nói diu dàng :

- Nghe mẹ nói này, cưng. Con biết là việc học của con rất quan trọng đối với mẹ. Mẹ chẳng có gì cho con, ngoại trừ chỉ có một con đường sống tốt đẹp hơn cho cuộc đời con. Mà nhìn lại gia đình mình thử xem, đâu có đến nỗi nào ! Con đã học hành giỏi giang ở trường. Con còn biết tìm tòi cách để mang cả gia đình chúng ta thoát khỏi cái đời sống khốn khổ này. Ngoài ra, con rất có hiếu với mẹ. Mẹ đoán chắc với con là kể từ nay, cuộc đời chúng ta sẽ sáng sủa hơn nhiều.

Tôi nói một cách chua chát :

- Có thể mình không ra khỏi đây được, mẹ ơi. Nếu cái lũ khốn không chịu ký những giấy tờ này, chúng ta sẽ kẹt mãi mãi ở đây.

Bà để một ngón tay lên môi :

- Đừng có nói như vậy. Hãy lạc quan lên và Trời Phật sẽ phù hộ cho mình qua được hết.

Tôi đứng dậy, nhét mớ hồ sơ vào trong ba lô. Đã tới lúc tôi phải nói lời từ biệt với bà. Tôi đứng một cách ngượng ngịu trong phòng để tìm lời lẽ. Bà hỏi tôi :

- Con sẵn sàng chưa ?

- Rồi, mẹ.

Bà trao cho tôi ba tờ giấy một trăm đồng. Một ý tưởng thoáng qua óc, tôi chộp lấy tay bà, kéo hai tay áo lên để lộ ra những đường gân máu. Dưới ánh sáng lung linh của ngọn nến, tôi thấy có một miếng băng gạc quấn quanh ống tay phải của bà. Chung quanh, máu đã tụ bầm tím. Tôi kêu lên :

- Thôi rồi, mẹ mới bán máu của mẹ hồi chiều nay phải không ?

- Thì như mẹ nói, có gì quan trọng đâu. Đi ngay cho kịp. chuyển xe lửa.

Tôi ôm mẹ tôi và ghì chặt lấy bà. Thân mình bà quá gầy guộc trong vòng tay của tôi. Bà nói :

- Chăm tiền đi.

Tôi nhón lấy hai tờ và trao lại cho bà tờ cuối cùng :

- Con chỉ cần từng này thôi. Ngày mai mẹ phải đi mua thứ gì hay hay cho mẹ, hay là mẹ nhuộm tóc cho đẹp trước khi đi Mỹ.

Bà gật đầu, nói :

- Được rồi.

- Vậy con chào mẹ. Vài hôm nữa mình sẽ gặp nhau.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến
Chương 48

Tôi bước qua đường phố vắng ngắt vào lúc nửa đêm. Từ sau những cụm mây tím dầy, vài tia sáng mờ ảo từ mặt trăng le lói xuyên qua vùng bóng tối. Xa xa, có tiếng xe lửa đang xùng xục, giảm dần tốc độ. Ga xe lửa nằm ở ngay bên bờ sông nước đen xì vì những cống rãnh của khu dân cư gần đó tuôn ra. Một làn khói phun mờ mịt khi cái toa xe từ từ tiến lại, bốc lên một mùi khó chịu của nhiên liệu.

Ngồi gọn lỏn trên một hòn đá bụi là một bà già ngồi ôm một bình trà và một cái chén uống trà bằng men sứ. Sau lưng bà ta, cái cửa kính nhà ga phản chiếu hình bóng tôi dưới ánh trăng chênh chếch. Tôi vuốt mái tóc nhờn nhờn, sửa sang một chút để tạo một vẻ chỉnh tề, coi được. Bà già ngó tôi bằng cặp mắt toét, hấp him, rồi thận trọng ngó xuống bình trà, hỏi :

- Muốn uống trà không, năm cắc một chung đầy.

Rồi với vẻ nhiệt tình, bà tiếp :

- Nhưng với con thì qua không lấy tiền đâu.

Tôi lắc đầu từ chối lời mời, nhìn qua vai bà để tìm người bán vé. Phòng vé vắng tanh, không có lấy một bóng người nào, ngoại trừ người canh sát ngồi gà gật ngủ ở một góc. Nơi tay hần, cái gậy tuần lập loè trong bóng tối.

Bà già hỏi :

- Con đi đâu ?

Tôi đáp :

- Con đi Sài Gòn. Mua vé ở đâu vậy ?

Bà già lắc đầu :

- Giờ này thì còn ai ở đây đâu mà bán vé !

Nghĩ đến cảnh phải ở lại Nha Trang thêm một ngày, tôi phát hoảng :

- Bà có biết cách nào để con có thể đi Sài Gòn tối nay không ?

Cây cột đèn thả ánh sáng lập loè vào khuôn mặt đầy vết nhăn của bà lão, bà nhìn tôi, hỏi :

- Con có biết nhảy tàu không ?

Tôi lắc đầu :

- Dạ không.

Bà cụ giải thích :

- Dễ mà. Chờ cho xe lửa bắt đầu chuyển bánh, nhảy lên toa cuối cùng. Qua sẽ chỉ cho con chỗ núp để không bị tóm cổ. Khi tàu tới Sài Gòn, chờ cho khi nào nó tới gần ga, chạy chậm chậm. thì nhảy xuống. Cần thận đừng để gãy chân là được rồi.

Tôi thốt lên :

- Vậy nguy hiểm quá, còn có cách nào để con kiếm được cái vé không hả bà ?

- Nếu làm đúng theo lời qua chỉ, con sẽ bình an. Hơn nửa số hành khách là dân đi lậu. Chỉ cần giữ được bình tĩnh và hoà lẫn vào đám đông là thoát rồi.

Tôi thấy không còn con đường nào khác, đành lên tiếng :

- Thôi được, con rất cảm ơn bà.

Bà cụ đưa ra một ly trà đen, cái ly cái bản với một chất gì đen kịt như những cái móng tay của bà, và hỏi :

- Con muốn uống không ? Qua mời mà.

Tôi lễ phép lắc đầu. Ở trước cái bảng stop, một đám đông đang đứng túm tụm chờ xe lửa khởi hành. Tôi chào từ biệt bà cụ. Bà thì thào :

- Qua biết con là ai. Cám ơn con đã giúp thằng cháu qua điền đơn.

Tôi quay lại và nhìn vào mặt bà :

- Cháu bà là ai vậy ?

Bà cụ vừa nói vừa vẫy tay :

- Chẳng sao. Qua biết là tại sao con đi Sài Gòn. Ơn nghĩa của con làm cho chúng tôi, tôi không thể trả ơn được, nhưng tôi có thể cầu xin thần thánh phù hộ cho con đi bình an. Một ngày gần đây sẽ tới lượt thằng cháu tôi cũng sẽ đi trên chuyến xe lửa này, y như con vậy.

Chiếc đầu máy di chuyển trên đường rầy bóng ngời, ré lên inh ỏi. Viên công an đang ngủ, choàng dậy, ngó quanh. Tôi cẩn thận tránh hẳn, bước ngược về phía bóng tối. Mười lăm phút sau, khi hành khách đã lên hết, tàu bắt đầu chuyển bánh. Vừa lúc nó lặn ngang qua tôi, tôi chớp lấy cái tay vịn nhỏ lòi ra ở thành phía sau toa cuối cùng rồi nhảy tót lên, y hệt như đã được bà cụ chỉ dẫn. Gió thốc vào tóc tôi dữ dội. Tôi ép sát mình vào cái cửa thép lạnh lẽo và nhắm nghiền mắt lại.

Trong óc tôi, hình ảnh của Kim lại hiện ra thật là sống động.. Mùi da thịt đàn bà của nàng còn như đọng trên ngón tay tôi, lòng tôi nổi lên những tình cảm rất là mâu thuẫn khi nghĩ về nàng. Tôi nhớ lại những giọt nước mắt nhỏ xuống khi ôm hôn tôi trong vòng tay, sự xúc động dâng lên bóp nghẹt trái tim tôi. Mặt tôi bừng bừng hổ thẹn. Bây giờ thì tôi hiểu được cái giá mà tôi phải trả về sự báo thù. Dù Kim có tha thứ cho tôi hay không, tôi cũng đã làm tan nát đời nàng. Cả về thể xác lẫn tinh thần. Tôi cũng chẳng hơn gì Lâm, hay cha của Kim, hay

bất cứ một quân súc sinh nào tôi đã gặp trên đường đời. Tệ nhất là tôi đã phải sống với sự nhận thức ấy. Đó là cái giá mà tôi phải trả. Con tàu càng tiến sâu vào bóng tối, tôi càng nhận rõ khoảng cách giữa tôi và nàng tăng thêm.

Nửa giờ sau, tàu dừng lại ở ga kế, vừa đủ để hành khách kịp co duỗi chân cho bớt tê cứng, trước khi nó tiếp tục lên đường. Chuyển từ toa này qua toa khác, tôi phát hiện một toa phụ chở đầy nông phẩm. Ngay lối vào, hai người đàn bà nằm dựa vào nhau ngủ vùi. Tôi cẩn thận bước qua mình họ. Ôm chặt cái cặp trong tay, tôi lựa một bao gạo lớn, phẩy bụi, rồi nằm lăn xuống cái giường tạm thời, rung rinh theo nhịp xe, tôi mau chóng chìm vào giấc ngủ.

Cuộc viễn du chiếm thêm mười tiếng đồng hồ nữa để tới được Sài Gòn. Vừa nhìn thấy cảnh trí quen thuộc là tôi lao ra khỏi toa xe, hạ mình xuống bằng một bên hông. Xa xa, thoải thoải theo sườn đồi, thành phố nằm gọn trong vòng ôm của sông Sài Gòn, trông nhỏ xíu như cái đồ chơi của con nít. Nhà cửa xúm xít trong lòng chảo, kéo dài xuống sát tới mé sông. Những mái ngói đỏ ẩn hiện trong rừng cây thấp thoáng như những tia lửa giữa mặt trời. Tới ngã rẽ vào con đường bụi đỏ, tôi nhảy phóc lên một chiếc xích lô về nhà cụ Hóm

Năm ngày tiếp theo, tôi tới Sở Nhà Đất Trung Ương, tìm mọi cách để kiếm cho được cái chữ ký cuối cùng cho hồ sơ ra đi của chúng tôi. Mỗi lần tiếp xúc với một nhân viên nào đó, là tôi lại được ném cho một lời từ chối. Ngày qua ngày, bộ mặt của tôi xuất hiện tại phòng đợi trở thành nguồn cảm hứng cho sự trượng giởn của mọi người, nhưng tôi quyết không bỏ cuộc. Tờ đơn nhàu nát trong tay tôi, ố bẩn vì chính mồ hôi của tôi và đã ngả vàng vì ánh mặt trời gay gắt chiếu vào. Mỗi chữ, mỗi dòng, nay đã trở thành một phần kỷ niệm. trong ký ức của tôi.

Hai ngày trước lịch trình gia đình tôi lên máy bay, tôi nhận được điện tín của mẹ tôi, như sau :

"Ông ngoại đã mất đêm qua. Đừng trở về nữa vì mẹ và các em sắp lên đường đi Sài Gòn. Sẽ gặp con sớm. Thân yêu. Mẹ. "

Tôi không còn thì giờ để mà khóc ông. Còn cả đồng việc Tôi phải hoàn tất trước khi mẹ tôi tới. Trong một ngày, tôi lấy được vé máy

bay, xong được vụ chích ngừa và khám tổng quát.

Tối hôm đó từ cửa sổ, tôi nhìn thấy mẹ tôi bước vào nhà trên lối đi tối tăm trơn trượt.. Em Jimmy, em Bé Ti theo sau, mệt mỏi và lão đảo vì cuộc hành trình dài đằng đẵng.. Trên những bức tường của nhà hàng xóm, bóng dáng gia đình tôi nhảy múa như hình nộm được điều khiển bằng giây. Có những cánh hoa hồng rải rác trên sân ướt, tàn tạ bên khe đá và mảnh kính vỡ. Mùi từ cơ thể và đất bám trên quần áo của mọi người đã khiến cho tôi nhận ra ngay mẹ và các em tôi đi bằng xe lửa tới đây.

Tôi bật đèn ngoài sân, chờ mọi người bước vào. Cha mẹ dì Đặng lặng lẽ ngồi im lặng bên cái bàn chơi bài. Trước mặt họ là một bình trà nguội ngắt từ lâu, chẳng ai buồn rót tới.

Mẹ tôi bước lên cửa, ánh sáng vàng rực kỳ bí từ trên trần toả ra trên mặt bà. Đôi mắt mẹ buồn thăm thẳm. Một vòng tang đen quấn quanh cánh tay mẹ tôi để nhớ tới người đã khuất. Mẹ tôi thần thờ giống y như hôm bà bị mất căn biệt thự. Trong cái nhìn đăm đăm, niềm thống khổ về những nỗ lực công của cuộc đời tràn ngập trên mặt bà.

Để phá sự yên lặng, tôi hỏi mẹ :

- Mẹ ơi, chuyện xảy ra thế nào ?

Mẹ tôi trả lời :

- Mẹ cũng không biết nữa. Sáng hôm qua, khi ngủ dậy, mẹ thấy ông ngoại nằm trên giường, đã mất rồi. Chắc ông mất lúc nửa đêm. Có thể là bị nghẹt tim, hoặc có thể ông trút gánh nặng cho mình đi yên ổn.

Ông ngoại đáng thương của tôi ! Đến lúc chết ông vẫn còn quan tâm đến chúng tôi.

Những dòng nước mắt lăn xuống má mẹ tôi, và ngay đó, tới phiên chính chúng tôi cùng khóc với mẹ.

Bỗng nhiên tôi nhớ tới con chó của Jimmy, bèn hỏi nó :

- Con Lu ra sao, Jimmy ?

Jimmy trả lời :

- Tổng Duy nhận nuôi. Nó cũng thích ở cái nhà mới lắm.

Tôi hỏi mẹ :

- Còn đám tang ông ngoại ra sao hả mẹ ?

Mẹ tôi đáp :

- Gia đình bác sẽ sắp xếp đám tang. Cùng ngày đó, chúng ta lên đường sang Thái Lan.

Tôi nói :

- Chưa chắc chúng ta đi được, mẹ ơi. Con không xin được chữ ký. Trừ phi mẹ kiếm được ai đó ở Nha Trang chứng thực cho mẹ, con không thấy chúng ta có lối thoát nào khác.

Mẹ tôi lau nước mắt, hắng giọng. Sự mệt mỏi đã biến mất mà thay vào đó, xuất hiện một giọng nói cương quyết :

- Đừng lo, con. Chúng ta đã đi đến nước này, chỉ còn một cách là tiến tới. Chúng ta vẫn còn một ngày để chạy việc mà con.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 49**

- Hãy giải thích trường hợp của anh thêm một lần nữa, thế mẹ anh là chủ căn nhà hả ?

Tôi ngồi trên mép ghế, đối diện với Trưởng Ban Nhà Đất. Hắn ta đang cúi đầu kiểm tra tập hồ sơ của tôi. Cái bút chì trong tay hắn lướt

một cách giận dữ. Phía bên ngoài hai cái cửa sổ văn phòng, thành phố tắm trong nắng chiều. Trên khung cửa sổ, một con bọ bò chậm rãi về phía cây chanh, vỗ vỗ cánh.

Tôi đẩy gói thuốc lá đất tiền về phía hắn, giải thích :

- Gia đình tôi là chủ nhà. Bác tôi là chủ đất.

Hắn nhướn cặp lông mày :

- Tại sao không có chữ ký của chủ đất trên giấy tờ này ? Ai thừa kế căn nhà bây giờ ?

- Thừa ông, tôi nghĩ là bây giờ nó thuộc. bác tôi vì chúng tôi đã bỏ nó từ hai ngày hôm nay rồi.

Viên trưởng ban lắc đầu, hít hà hàm răng một cách không tán thành. Xếp hồ sơ lại, hắn thấy lướt nó ngang qua mặt bàn về phía tôi, nói :

- Tôi không thể ký được. Có ký cũng vô ích. Hãy trở lại Nha Trang, bảo bác anh gỡ rối cho cái đồng búi nhúi này, rồi trở lại đây gặp tôi.

Tôi phản đối :

- Nhưng mà thưa ông, tôi không thể làm điều đó được. Chúng tôi sẽ ra đi ngày mai.

Viên trưởng ban phá lên cười. Tôi nhắm mắt lại chờ đón những câu nói giễu mà tôi đã quen tai rồi. Hắn nhích lại gần tôi đến nỗi tôi có thể nhìn thấy những sợi lông mũi dài ngoằng, phập phồng theo nhịp thở, như là đôi cánh con bọ ở trên khung cửa. Hắn thì thào, nét đùa cợt hiện lên khuôn mặt :

- Sao mà anh thiết tha muốn tôi đóng dấu ký tên vào tờ giấy này đến thế ? Anh chịu đổi linh hồn lấy chữ ký không ?

Tôi tránh cái nhìn của hắn vì chẳng biết trả lời thế nào. Hắn ta tiếp tục cười, thấy sắp hồ sơ vào đùi tôi, Xua tay :

- Thôi cuốn gói đi ! Làm mất thì giờ của mỗ, thằng lai ngu ngốc !

Tôi nài nỉ :

- Thưa ông, xin ông mở lòng thương mà giúp cho. Tôi không bao giờ quên ơn ông đâu.

Viên xếp ngả người trở lại chiếc ghế da, ghéch hai chân lên bàn. Cặp môi hần mím lại trong khi hần ngấm nghĩa những ngón tay gọt tĩa tuyệt khéo. Tuyệt vọng, tôi sụp xuống quì trên hai đầu gối, lết vòng quanh cái bàn đến sát cạnh hần, ôm lấy tay hần van xin :

- Xin ông thương tôi. Ông là niềm hy vọng cuối cùng. Tôi hứa sẽ không còn bao giờ quấy rầy ông nữa.

Hần hất tôi ra và vội vã lau bàn tay bằng cái khăn mùi xoa trắng. Rồi hần đứng dậy, tự rót cho mình một chung trà trên cái ấm gần đó, chậm rãi uống. Tôi vẫn quì dưới đất, chờ đợi. Cuối cùng, hần ném cho tôi một cái nhìn khinh bỉ :

- Mai trở lại. Nhớ đem, quà đến. Đây không có làm chùa cho ai cái gì hết ráo !

Tôi phản đối :

- Nhưng mà thưa ông, máy bay sẽ cắt cánh sáng mai.

- Đã nói rồi. Sáng mai, khi anh mang quà có giá trị tới, tôi sẽ ký. Chưa đến lúc đó, đừng làm phiền tôi nữa.

Hần đưa mắt nhìn qua cửa sổ, nơi có cành cây chanh đang rung rinh dưới ánh mặt trời. Tôi xếp sấp hồ sơ trên mặt bàn, bước ra. Đêm đó, trừ bé Ti, không ai trong gia đình tôi có thể ngủ được. Mẹ tôi nằm lặng lẽ trên sàn nhà, đắm chìm trong suy nghĩ. Cạnh tôi, Jimmy trần trọc trở mình hoài. Tất cả các cửa ra vào và cửa sổ đều mở để hứng gió mát. Những cánh hoa hồng theo gió lac. vào phòng rơi lả tả dưới sàn trông như những giọt máu rải rác. Ngoài trời, sương đêm mù mit.. Tiếng tích tắc của cái đồng hồ trên mặt bàn vang lên rõ mồn một.

Tôi nằm nghiêng, hai tay bó hai đầu gối. Sự xúc động. dàn trải trong

tôi : buồn bã, đau đớn, hối tiếc và khao khát. Từ bên ngoài, ánh trăng mờ toả tia sáng yếu ớt xuyên qua cửa sổ. Tôi ngấm bầy thiêu thân vờn dưới ánh sáng, đâm vào nhau tự sát, lòng tôi băng khuâng tự hỏi mình còn giữ nghị lực được bao lâu.

Có tiếng Jimmy thì thầm :

- Anh Kiên, anh còn thức hả ?

Tôi quay mặt lại, nó hỏi tiếp :

- Ngày mai mình sẽ ra sao ?

- Em sẽ ra phi trường với mẹ và em bé Ti. Lấy được chữ ký rồi, anh sẽ ra gặp em.

Mẹ tôi lên tiếng, giọng đầy lo lắng :

- Phi trường sẽ đóng cửa lúc mười một giờ sáng. Con phải gặp mẹ tại đó đúng giờ, có chữ ký hay không cũng mặc.

Tôi hứa :

- Dạ, mẹ ơi, nhất định. con sẽ có mặt tại đó trước mười một giờ. Buổi sáng, trời bỗng trở lạnh. Mẹ tôi nhòe dầy trước tiên, lặng lẽ khuất sau cánh cửa phòng tắm với cái bàn chải đánh răng, trong khi Jimmy, Bé Ti và tôi thay quần áo. Hai em Jimmy và bé Ti được mẹ tôi mua cho mỗi đứa một bộ đồ bánh tòn để diện vào ngày trong. đại này. Súng sính trong cái áo sơ mi trắng tinh và cái quần tây xanh, trông Jimmy lóng lánh như một đồng xu mới. Cả đôi xăng đan đen cũng mới tinh. Em gái tôi thì lụng thụng trong bộ áo đầm màu tím lớn quá khổ, tuy vậy, nó cũng sung sướng cười khoe hai cái răng cửa bự như răng hổ. Tôi sẽ mặc cái áo sơ mi cũ và cái quần ka ki rách. Đây là lần cuối cùng tôi gặp nhân viên sở Nhà Đất, tôi muốn cho họ thấy bộ mặt nghèo túng của tôi. Một cảm giác lo sợ bỗng bùng lên khiến tim tôi đập nhanh, đầu quay cuồng như bị trúng gió. Bộ quần áo không đủ dày để cản lạnh, tôi vội rúc vào tấm khăn trải giường.

Từ nhà tắm, mẹ tôi hiện ra với bộ đồ coi được nhất của bà, cái áo màu xanh với những bông hoa dành dành xinh xắn và cái quần thâm

bằng nylon quen thuộc.. Đứng cạnh bàn, bà xếp vào túi xách của tôi chai rượu Cognac, hai tút thuốc lá và vài túi khô mực. Đưa cái túi xách cho tôi, Mẹ bảo :

- Con đem cái này đến cho lão Trưởng Ban Nhà Đất để đổi lấy chữ ký của hắn.

Bà cụ Hôm từ trong bếp đi ra, tay bưng một thố xôi đậu xanh. Mùi thơm của món điểm tâm đánh thức ông cụ dậy. Cụ bước ra khỏi giường, ngáp ồm ồm, mò mẫm kiểm dôi dép trong bóng tối. Cụ bà lên tiếng mời chúng tôi :

- Ăn một chút rồi hẵng đi.

Trong khi gia đình tôi ra phi trường Tân Sơn Nhất thì tôi đi bộ tới sở Nhà Đất lần cuối cùng. Mẹ tôi đã rúi vào tay tôi bốn trăm đồng và cái đồng hồ của bà để tôi có thể theo dõi thời giờ. Phòng đợi vắng tanh vắng ngắt với cái màu xanh bệnh hoạn của rèm cửa. Tôi ngồi xuống chiếc ghế gỗ, nơi mà tôi đã trải qua năm ngày chờ đợi. Bên ngoài, mặt trời đang lên. ánh nắng vàng rực qua khung cửa sổ, nhảy múa trên tường như những đốm hoa lung linh.

Một giờ sau, từng nhóm nhân viên lục tục bước vào sở, vừa đi vừa ồm ồm tranh luận với nhau về số điểm của trận đá banh gần đây nhất. Ngay khi viên Trưởng Ban Nhà Đất xuất hiện ở cửa, tôi đứng ngay dậy. Tay cầm ly cà phê, hắn ta bước ngang qua tôi mà không thèm đếm xỉa gì đến sự có mặt của tôi. Trước khi tôi kịp chào, hắn đã biến mất sau cánh cửa đóng kín. Viên thư ký vừa chỉ vào tôi vừa cười đùa oang oang với bạn đồng nghiệp. :

- Nhìn thẳng nhãi kia ! Mày vẫn còn đó hả, nhóc ? Tao tưởng mày bay đi Mỹ hôm nay cơ mà, sao còn la cà ở đây mà chùi cái đất Mỹ lai của mày trên ghế chúng tao

Tôi tức ứ họng, nuốt hận nhìn qua chỗ khác.

Thời gian chậm chạp trôi qua. Người tới kẻ lui nườm nượp, đem theo những giỏ đầy ắp quà tặng. Có những người vừa mới bước vào vài phút thấy mừng rỡ đi ra. Còn những người cùng cảnh ngộ bất hạnh như tôi thì cứ việc ngồi đồng ở đây mà chờ. Cuối cùng, vào chín rưỡi, tôi thu hết can đảm tiến đến bàn viên thư ký, vừa chỉ về phía

văn phòng viên Trưởng Ban Nhà Đất, vừa nói :

- Thưa ông, xin phép cho tôi gặp ông ấy.

Hắn không thèm nhìn tôi, trả lời gọn lỏn :

- Không !

Tôi chìa ra một tút thuốc lá ra trước mặt hắn :

- Xin ông giúp tôi, chỉ tốn có một giây thôi mà.

Hắn chớp. ngay lấy món quà từ tay tôi, cau nhàu :

- Lẹ đi !

Tôi vội lách qua lối đi đầy nhóc bàn giấy, tới gõ cửa văn phòng viên trưởng ban. Một giọng. quen thuộc. vọng. ra :

- Vào đi.

Tôi bước vào. Viên trưởng ban ngồi trên chiếc ghế da quay về phía hàng cửa sổ. Cái bút chì được kẹp trong những ngón tay xoay vòng vòng như con vục. Hắn quay lại nhìn tôi.

Rút quà từ trong cặp xách ra, tôi cẩn thận xếp từng món một trước mặt hắn. Với đôi mắt hé mở, hắn nhìn từ mặt tôi tới mấy món quà, về thờ ơ. Tôi lắp bắp :

- Xin ông làm ơn ký giấy tờ giúp tôi, tôi phải bắt kịp chuyến bay ngay bây giờ.

Hắn cầm chai rượu cognac lên xem xét rồi phán :

- Ra ngoài kia chờ.

Tôi nài nỉ

- Thưa ông, tôi cần chữ ký của ông càng sớm càng tốt. Tôi không thể lỡ chuyến bay.

Hắn ngả ềnh người xuống cái ghế da, vươn vai :

- Này, anh có tin tôi tí nào không đấy ? Ra ngoài chờ !

Tôi miễn cưỡng trở lại chỗ ngồi chờ. Nửa giờ trôi qua. Niềm uất ức trong lòng tôi bùng bùng tăng theo từng giây trôi qua. Cuối cùng, tôi đứng dậy phóng ra ngoài.

Có tiếng viên thư ký vang trong tai :

- Mai gặp lại nhen, thằng Mỹ lai.

Ra tới đường, tôi phóng tầm mắt tìm xe tắc - xi. Nhìn đồng hồ, tôi biết chỉ còn lại có bốn lăm phút để kịp gặp mẹ tôi ở phi trường. Trong đầu tôi, cơn giận bốc lên cuồn cuộn khiến cho tôi hoa mắt, không còn nhìn được mọi sự một cách sáng suốt nữa.

Từ góc phố, một chiếc xích lô tiến lại gần tôi :

- Cậu đi đâu, xin cho tôi chở.

Tôi gạt đầu nhảy lên, bảo hắn :

Phi trường Tan Sơn Nhất.

Hắn vừa đẩy vào bàn đạp cho chiếc xe lao ra giữa đường, vừa nhỏ nhẹ :

- Xin lấy rẻ cậu bốn mươi tám đồng thôi, chắc giá.

Tôi ngả người xuống nệm da giả lếp xẹp, không trả lời. Thành phố trôi qua loáng loáng, mờ hồ, với những người khách qua đường nhìn tôi như họ đã chứng kiến sự xỉ nhục mà tôi đã phải chịu, với những căn nhà mái ngói đỏ và những lối đi tôi đã bước qua, tất cả chen chúc xuất hiện trước mắt tôi rồi tàn lụi. Gió mát thổi tan những lo âu của tôi khi chiếc xích lô đã đưa tôi ra khỏi thành phố. Người phu xe báo :

- Tới nơi rồi.

Phía trước, cách khoảng trăm thước là cổng phi trường, tôi thấy đầy nhóc các loại xe, nào là tắc - xi, xe buýt, xe gắn máy. Xa xa, qua cánh đồng cỏ tranh mênh mông là mấy dãy nhà màu xám tím tím vào với nhau. Con đường dẫn tới đó dài thăm thẳm, nóng bỏng dưới ánh mặt trời chói chang.

Ngay tại cổng phi trường, một viên cảnh vệ ra hiệu cho chúng tôi dừng lại. Sau khi xem xét kỹ căn cước người phụ xích lô, hắn nói :

- Anh không có giấy phép chạy xe phía trong phi trường.

Quay sang tôi, sau khi kiểm tra xong giấy tờ hộ chiếu, hắn nói :

- Còn anh này, có thể cuốc bộ hay tìm cách gì đó mà vào phòng đợi.

Tôi hỏi hắn trong khi trả tiền cho người đạp xích lô :

- Từ đây tới đó bao xa ?

Viên cảnh vệ đáp :

- Khoảng ba cây số. Họ sắp đóng cổng rồi, tốt hơn là le lên.

Đồng hồ của tôi chỉ mười một giờ thiếu mười. Tôi la hoảng :

- Làm sao tôi có thể tới đó kịp với mười phút ?

Trong đám chạy xe ôm gần lối vào, Tôi chú ý một anh chàng trẻ tuổi mặc áo sọc, anh ta ngoác mồm gào lên :

- Này, muốn mượn tôi không ? tôi có thể chở anh vào tận trong đó.

Tôi vội đáp :

- Được.

- Anh có bao nhiêu tiền ?

- Tôi móc túi lôi ra đếm xấp tiền giấy, rồi nói :

- Ba trăm năm mươi hai đồng là tất cả số tiền tôi có.

Một cách lạ lùng, anh ta chộp số tiền từ tay tôi :

- Được rồi. Chờ tại đây nhé.

Mặt trời lên cao hơn, hun nóng mọi thứ ánh nắng chiếu tới. Mấy người tài xế phi trường rút vào trong xe của họ để tránh cái nắng. Khi chàng trai trẻ xuất hiện trở lại, hai tay hắn dắt theo chiếc xe gắn máy cổ lỗ sĩ. Chiếc xe lẻo đẻo theo hắn trên đường như một con vật trung thành. Vừa vỗ nhẹ vào cái đệm, hắn vừa nói giọng hãnh diện :

- Nó đây rồi. Chúng ta chuẩn bị đi được rồi. Tuy vậy, có một vấn đề nhỏ xíu với chiếc xe này. Cậu phải giúp tót đẩy cho máy chạy vì nó không tự động nổ nổ. Nó mà chạy được rồi là, a -lê - hấp, cậu nhảy phóc lên đằng sau lưng tót nhé.

Tôi thất vọng. tốt. cùng. Cứ mỗi chương ngại tôi gặp, mức độ khó khăn lại tăng. Lần này, chắc chắn là đã vượt quá sức chịu đựng. của tôi. Chàng trẻ tuổi nhảy lên yên xe, quay lại ra hiệu cho tôi đẩy. Tôi khom mình, ưỡn vai, chạy trên con đường lồi lõm. Chiếc xe chậm chạp bò trước mặt tôi rít lên òng ọc như một người bệnh. già. Rồi thì có tiếng máy nổ tanh tách, phun ra một làn khói xậm màu tạt. vào mặt tôi. Bất thành linh, chiếc xe tuột khỏi những ngón tay tôi, phóng về phía trước trong đám bụi đỏ mù mịt.. Tôi đứng lại, ngắm nó chạy mà không thể ngờ được. Cái cảm tưởng như mình bị mắc lừa làm cho tôi giận điên người. Tôi ngó quanh để tìm người cảnh vệ

Nhưng trước khi tôi kịp hành động., chiếc xe quay trở về, chạy qua mặt tôi, queo gắt một vòng rồi chậm lại. Nhún nhún một cách sốt ruột trên đệm, anh ta lớn tiếng kêu tôi :

- Này, gì mà kỳ vậy ? Sao không nhảy lên ? Lẹ đi, chúng ta không còn nhiều thời giờ !

Tôi lao lên nệm xe. Mông quần ka ki của tôi rách xoạc. một miếng, nhưng tôi chẳng quan tâm. Túm lấy eo hắn, tôi dúi đầu vào ôm chặt tất cả cái công trình của tôi. Hắn chở tôi đến tận cổng vào khu nhà và rồ máy để dừng. Tôi liếc nhìn đồng hồ, đúng mười một giờ. Tôi tới

được đúng giờ chẳng ? Cách khoảng chừng trăm thước, cánh cửa kính lồi vào khu xuất cảnh từ từ chuyển bản lề trong bàn tay của hai người lính gác.

Người lái xe ôm quay lại, mặt đỏ bừng vì nóng, nói :

- Chúc may mắn ! Tốt hơn hết, hãy chạy mau.

Tôi giờ tám hộ chiếu lên, vừa vẫy, vừa la lớn về phía những người bảo vệ :

- Xin chờ tôi với !

Đằng sau tấm kính, hai người gác ngừng lại, nhìn nhau. Tôi phóng qua giữa hai cách cửa, quên cả cảm ơn người lái xe ôm. Chiếc xe rú ầm ầm trên đường một cách đắc thắng. Rồi tôi nghe thấy cánh cửa đóng lại sau lưng tôi.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến **Chương 50**

Khu vực xuất cảnh thật là hoang vắng, ngoại trừ vài thường dân và cảnh vệ. Chứng tích một buổi sáng bận rộn đăng ký còn đọng trên nét mặt mọi người và sự bừa bãi của rác rưởi ngập ngập trên sàn. Đồ đặc độc nhất là dãy bàn bằng nhôm giữa phòng. Bên cạnh mỗi bàn có một cảnh sát đứng. Không thấy gia đình tôi đâu, mà cũng chẳng thấy ba trăm hành khách khác, có vẻ như tôi là tên Mỹ lai độc nhất trong căn phòng này.

Một nữ nhân viên bảo vệ tiến lại gần tôi. Vẻ tò mò trên mặt bà ta biến mất ngay khi tôi giờ ra tám hộ chiếu. Bà ta vừa dẫn tôi đến cái bàn đầu tiên, vừa quạu :

- Ở chỗ chết tiệt nào ra vậy ?

Tại đây tôi bị rà soát một cách thật lẹ coi có giấu vũ khí chẳng. Ở bàn thứ hai, tôi được đóng dấu vào hộ chiếu. Tiếp theo, tôi phải ký vào tờ giấy giải tỏa. Trên tờ giấy họ đưa, tôi nhân. ngay ra chữ ký của gia đình tôi, ký nguệch ngoạc vào bên cạnh tên bằng chữ in của mọi người. Cảm thấy nhẹ nhõm, tôi nhìn lướt qua căn phòng. Những cánh cửa đóng dẫn tới những khu vực bí ẩn và khó nhận biết. Tuy vậy, đâu đó trong toà bin đình này, mẹ và các em tôi đang chờ tôi. Tôi hít một hơi dài, bước lại cái bàn cuối cùng, lòng thầm cầu một phép lạ. Người cảnh sát ngược lên, hỏi:

- Giấy tờ của anh đâu ?

Tôi nhìn hẩn, chết điếng :

- Thưa ông trong xách tay của tôi.

- Lấy ra !

Tôi sờ soạng trong túi xách, lôi ra một cục dày giấy tờ. Suốt mấy năm trời cực nhọc, tôi đã gom góp được một tập hồ sơ dày cộm. Rất cẩn thận, tôi tuồn tờ giấy chưa có chữ ký của sở Nhà Đất vào giữa tập hồ sơ trước khi giao cho hẩn. Tuy cố gắng giữ vẻ mặt tỉnh bơ, nhưng trong lòng tôi, tôi đã gần muốn xỉu. Viên công an chớp. lấy coc. hồ sơ. Nhanh như cắt, hẩn tung mớ giấy lên trời, không thềm liếc mắt. Giấy tờ bay trong khoảng không. Lửa tỏa chung quanh tôi như những con bướm trắng trước khi rớt xuống đất. Tôi thốt ra một tiếng kêu nhỏ. Hình của tôi, của toàn thể gia đình tôi, cùng với tất cả giấy tờ mà tôi đã bỏ ra biết bao nhiêu công khó gom góp trong suốt ba năm trời, nay tất cả đều nằm ngửa dưới đất, giữa những hồ sơ, hình ảnh những gia đình vô danh, không quan trọng khác.

Viên công an nói, tay chỉ về phía cái ô cửa cuối phòng :

- Anh xong cả rồi. Vào trong mà gặp gia đình.

Không thể tin nổi sự kiện, tôi phản đối :

- Nếu như giấy tờ không quan trọng. đối với các ông thì các ông bắt chúng tôi kiếm để làm gì ?

Hắn nhún vai, đẩy tôi về phía lối ra :

- Cút khỏi đây, đừng làm mất thời giờ của tôi. Chẳng ai muốn giữ cái đồ rác rưởi như bọn anh trong đất nước này.

Tôi chụp lấy cái túi xách của tôi và xốc lại quần áo cho chỉnh tề. Những lời nói tàn nhẫn của hắn chẳng còn tác dụng gì đối với tôi nữa. Thật ra, sự căm hờn càng tăng thêm sức cho tôi đi mau hơn.

Từ lối vào, có tiếng người gọi tên tôi. Tôi quay lại, và thời gian dường như ngừng trôi. Kim đứng ngay đó, giữa hai người bảo vệ, cũng với cái áo cộc tay màu đỏ đã từng làm cho lòng tôi rung động ngày đầu tiên chúng tôi gặp nhau. Mái tóc hạt huyền của nàng bóng ngời như màu trời đêm và hàm răng đẹp như ngọc. Tôi buông cái xách tay xuống sàn nhà. Sự xúc động tràn ngập. toàn thân tôi giống như những đợt sóng ủa lên, vỡ tung ra trên bãi cát nơi bờ biển, khiến hai đầu gối tôi muốn khuỵu xuống.

Kim chạy đến với tôi. Một người bảo vệ chụp cánh tay nàng, kéo nàng trở lại qua căn phòng. Không chống cự, Kim ngoái nhìn tôi, với tay về phía tôi, vẫy vẫy.

Tôi đuổi theo họ, la lên :

- Xin dừng lại. Cho tôi chào từ biệt cô ấy.

Họ buông nàng ra. Chúng tôi chạy ủa lại với nhau. Tôi xiết chặt. nàng bằng tất cả sức mạnh, lấp bắp :

- Xin lỗi em, anh rất tiếc đã đối xử tàn nhẫn với em. Anh không nên làm cái điều đã xảy ra. Xin tha lỗi cho anh.

Kim ngược nhìn tôi :

- Không sao cả, Kiên. Em hài lòng đã cùng với anh trong lần đầu tiên của cuộc đời.

Anh... anh không định nói thế. Đó cũng là lần đầu tiên trong đời anh. Điều anh muốn nói là anh hối tiếc đã đối xử với em tàn tệ. Chỉ vì xuất thân của em mà anh đã làm quen với em, mục đích chỉ lợi dụng em

mà thôi.

Kim cười, gõ nhẹ nhẹ vào thái dương bằng ngón tay trở :

- Đừng nghĩ quá nhiều về chuyện đó. Đầu em chỉ chứa toàn kỷ niệm. đẹp. về anh đây nè.

Tôi thở ra, nhẹ nhõm :

- Cảm ơn em. Anh mừng thấy em được như vậy. Mà này, làm thế nào em tới đây được ? Ai đem em tới ?

Kim nép đầu vào ngực tôi, nói :

- Em đến đây với bác anh. Bác đang ở trên lầu, chờ gia đình anh ngoài ban công. Anh sẽ còn thấy túi này khi anh bước ra sân bay. Bố mẹ em chưa biết em đang ở Sài Gòn. Em tới vì em không thể để cho chúng ta chia tay nhau một cách buồn bã như thế. Nếu như chúng ta chẳng là gì của nhau, ít nhất, em mong có được tình bạn của anh.

Phủ kín gương mặt nàng bằng những nụ hôn, tôi thì thầm vào tai nàng :

- Ngày nào anh còn sống, anh sẽ không bao giờ quên em.

Với nụ cười tinh nghịch làm sáng rực gương mặt, Kim nói :

- Cám ơn anh. Cuối cùng, anh không đến nỗi tệ lắm, Kiên.

Người bảo vệ thúc cùi trỏ vào lưng tôi, rồi vừa đẩy cái túi xách vào tay tôi, vừa giục. :

- Thôi đi !

Chúng tôi buông nhau ra. Tôi sờ vào má nàng, cố ghi nhớ cái cổ thanh tú, làn da không tì vết và những tàn nhang đặc biệt trên đôi má nàng. Rồi tôi nói với theo :

- Anh sẽ viết thư cho em. Anh sẽ cho em biết mọi sự xảy ra cho gia đình anh mỗi tuần, không mỗi ngày, cho đến khi chúng ta gặp. lại

nhau.

Nàng ôm bả vai như là cảm thấy lạnh. Đôi hàng mi đầm lệ, nhưng nàng cười, dõi theo tôi khuất sau cách cửa.

Tôi nói với nàng lần cuối cùng :

- Từ biệt em, Kim Ơi.

Căn phòng đầy nhóc với hàng trăm trẻ em đang la hét, đuổi nhau giữa những hàng ghế y như là trong một lớp học khổng lồ. Hai trong số bức tường được làm bằng kính để trông ra phi đạo. Phía ngoài trên nền xi măng, ba chiếc máy bay đậu cách nhau khoảng ba chục thước, phản chiếu dưới ánh mặt trời. Tôi vội vã đi tìm gia đình. Ngay ở dưới sàn gần lối vào, mọi người đang túm tụm vào nhau sửa soạn bữa ăn trưa. Jimmy nhảy lên đồng đồng, vẫy tay rồi rít để gọi sự chú ý của tôi. Tôi vẫy trả, đẩy một đám con nít qua bên lấy lối đi. Những người lớn nhìn tôi chòng chọc nhưng không biểu lộ một cố gắng nào chứng tỏ họ muốn giúp tôi vượt qua.

Ngồi một mình trên ghế phía bên phải tôi là cô gái tóc bạch kim mà tôi đã gặp ở chỗ phỏng vấn. Không thấy bà mẹ phục phịch và mười bốn anh chị em hơn. hĩnh của cô. Một tay cô giữ chặt cái giỏ. Tay kia giữ một cái túi được đeo tròn ten từ vai xuống. Đôi mắt cô sưng mọng đỏ lên vì khóc. Tôi nói với cô :

- Này, em không sao chứ ?

Cô gât. đầu, tránh cái nhìn của tôi.

- Anh thấy em trong buổi phỏng vấn mấy tháng trước. Gia đình em đâu ?

Cô trả lời :

- Những người đó không phải là thân thuộc của em. Mẹ em bán em cho bà ấy để em có thể đem theo cả gia đình bà ấy đi Mỹ. Nhưng khi cả bọn vào để phỏng vấn, mấy ông Mỹ moi ra được sự gian dối. Họ chỉ phát vé cho mỗi mình em, còn mấy người kia bị ở lại.

Cô bắt đầu nỉ non khóc một cách đau khổ. Tôi an ủi cô :

- Thôi đừng khóc nữa. Khi đã đến Mỹ, em có thể bảo lãnh cho gia đình thật của em. Chỉ một năm nữa là em lại được gặp lại gia đình.

Cô nước nở :

- Em không biết họ ở đâu nữa. Mẹ em dọn nhà đi ngay sau khi bán em.

Tôi vỗ nhẹ cái vai gầy gò của cô :

- Tội nghiệp em quá. Nhưng đừng lo, em không cô độc đâu. Anh có đọc ở đâu đó rằng một khi em tới Mỹ, sẽ có một gia đình tốt lành nhận em làm con nuôi. Em có muốn lại đây ngồi với gia đình anh không ? Trong khi chờ đợi, chúng ta tạm kết nhóm với nhau nhé.

Cô ta gật đầu, lau nước mắt, thu dọn đồ vật tùy thân. Cùng nhau, chúng tôi bước qua hàng người, đến chỗ mẹ tôi.

Bé Ti ngồi trên sàn, hai tay đầy những mẫu bánh chuối vụn. Em nháy mắt với tôi rồi cười. Tôi nói át tiếng ồn ào :

- Mẹ ơi, chúng ta lại đoàn tụ rồi.

Mẹ tôi đưa tay lên ngực, mặt xanh ngắt vì lo lắng, nói :

- Mẹ sợ quá. Mẹ không biết phải làm gì nếu con bị kẹt lại. Mẹ đã cầu nguyện suốt buổi sáng.

Rồi mẹ tôi liếc mắt qua cô gái đứng sau lưng tôi về tò mò. Tôi giải thích :

- Chuyện dài, mẹ ạ. Cho cô ta đi chung với mình nghe mẹ.

Mẹ tôi ngả lưng vào tấm cửa kính, vẻ mệt mỏi, nói :

- Nếu vậy, bảo bạn con ngồi xuống, mẹ có để phần cho con đồ ăn trưa đó, con à.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến

Chương 51

Vào lúc hai giờ chiều, những chiếc máy bay bắt đầu di chuyển ngoài phi đạo. Phía sau bức tường kính, mọi người lăng xăng thu dọn. Các gia đình phân phối hành lý cho những người có nhiệm vụ xách chúng theo. Đó đây, có những nụ cười bồn chồn để che giấu cảm giác bồn khoăn, lo ngại. Bên ngoài, bầu trời trong xanh của buổi trưa hè như nở lớn hơn ra tựa hồ bên trong một trái cầu nóng, trải dài tới tận chân trời trắng xóa xa tít mù khơi.

Mẹ tôi ngồi trên sàn, đầu gối chống ngực, cầm tựa vào hai bàn tay xoắn lại với nhau. Những năm tháng dài lao lực đã tàn phá hầu hết móng tay của bà, khiến cho chúng trở nên biến dạng, dày cộp. Nắng cháy đã làm cho làn da trở nên khô cằn, đầy vết nhăn, với những lớp khớp tay nứt nẻ và những cục chai da sần sùi. Mười năm trời, người cộng sản đã thành công trong việc tước bỏ đi của mẹ tôi niềm hãnh diện lớn nhất trong cuộc đời bà - vẻ duyên dáng, thanh nhã của đôi bàn tay. Sẽ không bao giờ còn nữa những cảnh chúng uốn lượn khi nâng ly rượu sâm banh hoặc duyên dáng khi chụp hình. Những bàn tay hiện nay thuộc về một người già nua, tinh thần suy sụp, chỉ còn lại một chút xíu dư âm của người mẹ mà xưa kia đã có một thời tôi được biết.

Đầu đó trên đầu chúng tôi, một hồi chuông vang rền, chuyển một làn sóng tín hiệu đến căn phòng đông nghẹt. Chúng tôi nhẩy căng lên, lao về phía lối đi. Ngay sau đó, cánh cửa mở và tôi là người đầu tiên bước ra sân bay.

Từ ban công tầng lầu thứ hai nhìn xuống, thân nhân những người ra đi đứng dài theo thành tay vịn. Người ta ngھn cổ, che mắt, cố tìm ra khuôn mặt của người thân. Tôi nghe thấy tiếng bác tôi, phân biệt rõ ràng với tiếng những người khác.

Tôi nhìn lên. Bác tôi đứng giữa những người xa lạ, vẫy hai tay để gọi sự chú ý của tôi. Sau lưng bà, ánh nắng gắt chiếu xuống mái tóc muối tiêu. Dưới cái nóng như thiêu như đốt của mặt trời, trông bà

như đang bốc cháy. Bác tôi hét lên :

- Kiên ơi, bác đây này. Tha thứ cho bác nghe cháu. Bác không thể tưởng tượng nổi là họ lại cho gia đình cháu rời khỏi đất nước này. Bác muốn xin lỗi. Đến Mỹ rồi cố gắng thành công và đừng quên tụi này nhé.

Tiếng bà chìm trong những lời từ biệt của các gia đình khác dành cho thân nhân họ

Tôi nhìn thẳng, làm như không thấy bà. Cửa máy bay mở trước mặt tôi và một cái thang cao được thả xuống chỗ của nó. Tôi hăm hở leo lên. Bên trong, một luồng hơi mát từ máy điều hoà không khí toả ra đón mừng tôi.

Trong bầu không khí đông đảo, có tiếng chuông dội lại. Tôi tự hỏi, phải chăng đây là để báo cho biết về cuộc hành trình của tôi đã chấm dứt hay là về sự bắt đầu của cuộc hành trình mới.

Thân Phận Dư Thừa

Dịch giả : Nhật Tiến

Chương 52 (Chương kết)

Lời bạt

" Nếu cháu muốn đạt được hạnh phúc thì đừng tìm về quá khứ, thay vào đó, hãy sống với hiện tại. Có nghĩa lý gì nếu cứ bị ám ảnh mãi về những chuyện đã xảy ra mà cháu cũng không thể thay đổi được. Hãy biết sống và vui lên".

Ông ngoại tôi đã nói với tôi những lời này trong buổi trò chuyện cuối cùng vào cái đêm mà tôi rời Nha Trang để đi Sài Gòn năm 1985 . Trong suốt bao nhiêu năm trường, tôi đã nghiền ngẫm về sự sáng suốt này của ông và cố gắng sống theo lời khuyên đó . Nhưng càng cố, tôi càng không thể quên được quá khứ. Những sự kiện đã hun đúc tôi tiếp tục đè nặng lên đời sống tinh thần của tôi . Vào tháng sáu năm 1999, hơn mười bốn năm sau khi tới Hoa Kỳ, tôi

tốt nghiệp Nha Sĩ tại trường Đại Học Nha Khoa Nữ Uớc . Mùa hè năm đó, trong khi chờ nhận giấy phép hành nghề, những cơn ác mộng mà tôi đã giữ được một khoảng cách trong những năm say sưa vì tự học, quay trở lại quấy rầy tôi với mức độ mới. Những giấc mộng đến từng đợt, mỗi tuần một , hai lần . Đôi khi nó tới theo nhóm hai, ba giấc mộng liên tục. Khi thì tôi mơ thấy tôi vẫn đang còn trên đường phố Sài Gòn, Cố gắng kiếm bằng được chữ ký cuối cùng cho tập hồ sơ, trong khi ở đằng kia, chiếc máy bay đã cất cánh, bỏ rơi tôi lại . Có lần, tôi lại mơ thấy tôi đang chìm dưới biển cả, trên đầu tôi, những thân người tái ngắt móc tay chân với nhau làm thành một lớp chắn bằng thịt người, cản không cho tôi nhô lên khỏi mặt nước . Tôi tỉnh dậy mà không rũ bỏ nỗi cơn kinh hãi. Ngay cả ban ngày, những hình ảnh khủng khiếp cứ ám ảnh tôi. Tôi trở nên sợ phải vào giường ngủ mỗi tối.

Cố gắng trong tuyệt vọng để tự giải thoát mình khỏi sự khủng hoảng tinh thần quá độ, tôi quyết định ghi chép lại những giấc mộng . Ngày qua ngày, tôi ngồi trước cái Computer, mắt nhìn chăm chăm vào màn ảnh trống, tay vờn cái mặt ngọc của chị Loan mà tôi đeo bằng một sợi dây chuyền trên cổ. Có biết bao nhiêu tư tưởng mâu thuẫn chạy qua đầu tôi, những kỷ niệm của thời thơ ấu xa xưa, rồi những năm cơ cực sau khi Sài Gòn sụp đổ và sự sửa soạn trong tuyệt vọng để lìa bỏ đất nước . Từ cửa sổ thư phòng trong căn nhà tại SoHo, nơi hiện nay tôi đang ở, nhà thờ Old St . Parrick phía bên kia đường trở thành mối liên hệ oan nghiệt với tôi .

Đâu đó trên nóc cao của nhà thờ, có cái chuông ngân vang theo thời biểu đã định sẵn . Những tiếng ồn ào dai dẳng đó xâm nhập sâu xa vào chỗ trú ẩn của tâm hồn tôi, khiến cho tôi không còn có thể tập trung được .

Một đêm khuya kia, trong khi tôi ngồi bên computer, có cái gì là lạ xảy ra . Trong sự tĩnh mịch của căn phòng, thế giới chung quanh tôi dường như biến mất, Không gian, thời gian đều tan loãng, mờ dần . Như là con nhộng hoá thân thành con ngài, bàn ghế chung quanh tôi cũng thay đổi hình dáng . Bức tường thư phòng từ từ biến mất mà hiện ra một đường phố đông đúc ồn ào . Phía dưới chân tôi, sàn gỗ chuyển thành cái vỉa hè đang bốc lửa . Đèn điện phòng lên thành mặt trời khổng lồ . Và tiếng chuông từ nhà thờ vọng tới như một loạt tiếng nổ động vào tai tôi với những âm thanh quen thuộc của bom đạn . Tôi nhìn quanh căn phòng và, như là trong giấc mơ, tôi đang đứng trên một góc phố ở Sài Gòn, ngắm nhìn một đứa bé trai giữa những khuôn mặt của những người trong quá khứ . Tôi biết là tôi

đang nhìn lại chính tôi . Và qua con mắt của đứa nhỏ đó, tôi thấy biết bao nhiêu tình huống đã xảy ra trong đời tôi mở toang trước mắt. .

Tôi khởi sự viết .

Lý do đầu tiên khiến cho tôi viết cuốn này là hoàn toàn vì chính tôi .

Tôi chỉ muốn trị vết thương lòng của tôi mà thôi . Nhưng, càng đi sâu vào câu chuyện., tôi càng nghĩ đến những người con lai mà tôi đã gặp. . Tôi nhớ đến sự đau buồn của những mảnh đời tuyệt vọng mà tôi đã, hoặc đích thân chứng kiến, hoặc nghe kể lại trong tuổi thơ ấu của tôi . Cũng đáng buồn như ký ức của tôi, những chuyện đó không phải là duy nhất . Theo sự ước lượng., có tới trên năm chục ngàn trẻ lai Mỹ cùng cảnh ngộ với tôi, hoặc là tệ thảm hơn tôi. Những câu chuyện của họ đều có chung một nỗi thống khổ của sự khiếp đảm và bị đàn áp, bị ngược đãi, bị bỏ rơi, sự bần bĩ, và cuối cùng - cho những kẻ may mắn - được sống sót . Tôi tiếp tục viết với niềm hy vọng rằng những nạn nhân vô tội đã mất tuổi thơ này sẽ được xót thương, và nỗi niềm bí ẩn bị chôn vùi của họ sẽ được hé mở .

Tôi hoàn tất cuốn Thân Phận Dư Thừa này vào ngày 22, tháng Ba, năm 2000, cùng thời điểm thế giới theo dõi lễ kỷ niệm hai mươi lăm năm ngừng xung đột tại Việt. Nam .

Tôi không còn gặp ác mộng nữa .

Hết

" Những cơn thử thách và những nỗi thăng trầm đã xảy đến với Kiên Nguyễn và gia đình, thật đã quá đủ cung ứng dữ kiện cho toàn bộ một kệ sách."

The Los Angeles Time, tờ báo đã chọn "The Unwanted" là một trong những cuốn sách hay nhất trong năm 2001 .

" Kiên Nguyễn đã kể một câu chuyện hồi hộp hơn là một chuyện đầy

tiếng nức nở; bất cứ ai trông đợi một cái nhìn thấu suốt về mối liên hệ rối rắm giữa Mỹ và Việt Nam sẽ không thấy thất vọng khi đọc cuốn này. "

Kirkus Reviews (cơ sở phê bình văn học lớn nhất thế giới)

" Bằng tiếng nói ngây thơ, vô tội, ông đã đem chúng ta đi sâu vào cốt lõi của sự bất công và những thảm kịch trong một con người."

Carol Memmott, USA TODAY

" Cuốn hồi ký đầy tác động của Kiên Nguyễn về thời kỳ lớn lên ở Việt Nam đã cung ứng một sự hồi tưởng đầy thấm thía về chúng ta- Những người thuộc thế giới tây phương- đã có được ân sủng để thoát khỏi sự thiếu thốn, đói khát và quan trọng hơn nữa là bạo ngược, chuyên chế."

Biography Magazine

Nguồn: thuvientoancau

Người đăng: NHDT

Thời gian: 13/06/2007 10:36:40 CH